

Hentzasavn

– kvæðasavnið hjá Jóannesi í Króki frá 1819

Ætellingur úr godna löndum.

1. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau nýja
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu
2. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.
3. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

4. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

5. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

6. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

7. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

8. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

9. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

10. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

11. Þinn er nýrman af Hlandi þomiu, þvinnu úr þog þau þvinnu
þaga þau & úm þau þvinnu þvinnu þau & ad þvinnu.

Hentzasavn

– kvæðasavnið hjá Jóannesi í Króki frá 1819

Eivind Weyhe

legði útgávuna til rættis og skrivaði inngang

fróðskapur

Faroe University Press

Tórshavn 2011

Stuðlað útgávuni: Mentanargrunnur Landsins og Fjølrit

Hentzasavn – kvæðasavnið hjá Jóannesi í Króki frá 1819

© Fróðskapur · Faroe University Press and the author

Umbróting, prent og innbinding: Føroyaprent

Útgáva: Fróðskapur · Faroe University Press, Tórshavn 2011

ISBN 978-99918-65-35-5

NORÐURLENDSKT UMHVØRVISMERKI
Svanamerktur prentlutur 541 705

Innihald

Formæli	7
Styttingar.	8
Jóannes í Króki.	9
Handritið.	15
Innihald og keldur	16
Málið í uppskriftunum	34
Útgávan.	94
Tilvísingar	97
Grimmars qvaje	103
1. Haralds tottur.	103
2. Grimmars tottur.	107
3. Gormunds tottur	112
Mirmants qvaje.	118
Edlindur bondi	131
Skrujmsli rujman	135
Lokka tottur	139
Fiska qvaje	142
Fimboa ryma.	144
Padur Knud sons ruima	147
Sigmunds tottir 3	149
Læiv Øxirsons qvaje.	153
Brusajøgil	157
Tredlini ui Hodnalondum	163
Guldbrands rujma	167
Ormar Torald sons qvaje	170
Ola Trigga sons qvaje	176
Osmund A-alsons qvaie.	182
Sniolvs qvaie	189
1. Rane tottur.	189
2. Sniolvs tottur	194
3. Golmars tottur	200

4. Hildibrands tottur	203
5. Wirgars tottur	206
6. Osmunds tottur ellers Sniolvs dæg	208
7. Grujms tottur	211
Gjeidi Oslaksons qvaje	219
1. Gjejda tottur	219
2. Galta tottur	223
Indhold	228

Formæli

Árini 1968 og 1982 kom *Sandoyarbók* I-II út í stavrættari útgávu, samskipaðari av Rikardi Long og við ljóðsøguligum inngangi eftir Mikjel Sørлие. Harvið fingi mál- og kvæðaáhugaði atgongd til eitt av høvuðsverkunum í føroyskari kvæðasavning. Og at Sandoyarbók er høvuðsavrikið hjá Jóannesi í Króki, um tað er einki tvíbyti. Men framman undan Sandoyarbók hevði hann skrivað eina aðra kvæðabók, sum millum fakkfólk hevur verið nevnd „Hentzes savn“ (á donskum „Hentzes samling“), og sum eg her havi valt at kalla *Hentzasavn*, og tað er tað handritið sum her verður lagt fram í stavrættari útgávu og við inngangi um savningarsøgu, innihald og málform.

Sum skilst, hevði Christian Matras í hyggju at geva Hentzasavnið út fyri Selskab for færøske Kildeskrifter og Studier í Keypmannahavn. Tað varð av ongum. Í skjalagoymsluni á Føroyamálsdeildini liggja hondskrivaðar avskriftir hjá Christiani av kvæðunum í handritinum og somuleiðis av somu kvæðum í øðrum uppskriftum. Avskriftirnar hjá Christiani hava í ávísan mun verið hesari útgávuni at gagni. Í síni tíð skrivaði Hanna Absalonsen tær á maskinu fyri Christian. Heystið 2010 gjøgnumgekk undirritaði kvædatekstirnar í savninum sum lestrarevni á framhaldslestrinum á Føroyamálsdeildini. Til fyrireikingina av lestrarevнинum varð Birita Weihe fingin at skriva maskinavskriftirnar inn á teldu. Avskriftirnar eru av fyrstan tíð gjørdar eftir ljóstøku av handritinum. Útgevarin hevur borið avskriftina saman við upprunahandritið og gjørt neyðugar rættingar. Hetta hevur verið lagað manni eftir at tað kongliga bókasavnið í Keypmannahavn, sum eigur handritið, læt Føroya Landsbókasavni tað í varðveitslu í 1994 (saman við Sandoyarbók, sum Dansk Folkemindesamling annars eigur).

Bókin er útgivin við stuðli frá Mentanargrunni landsins og Fjølriti.

Eivind Weyhe

Styttingar:

(Kvæðaheitini eru tey sum brúkt eru í CCF/FK tó at tey ikki altíð eru tey somu sum í Hentzasavni)

Ásm = Ásmundur Aðalson

Brús = Brúsajøkil

CCF = Corpus Carminum Færoensium (handrit til FK)

Ell = Ellindur bóndi

Finn = Finnboga ríma

Fisk = Fiska kvæði

FK = Føroya kvæði (prentaða útgávan)

Geyt = Geyti Áslaksson

Grim = Grimmar kvæði

Hmb = V. U. Hammershaimb: Færøiske kvæder (1855)

Hs = Hentzasavn

JCD = Eginhandrit eftir Jens Chr. Djurhuus

JCD1842 = Eginhandrit eftir Jens Chr. Djurhuus

Leiv = Leivur Øssursson

Lokk = Lokka tåttur

Mirm = Mirmants kvæði

ÓH = Ólavur hin heilagi (Gullbrands ríma)

ÓT = Ólavur Trygvason (Ormurin Langi)

Pæt = Pætur Knútssons ríma

Sb = Sandoyarbók

Sigm = Sigmundar kvæði

Skrím = Skrímslið

Sni = Sniolvs kvæði

Trøll = Trøllini í Hornalondum

<...> endurgevur normaliseraða rættskriving

/.../ endurgevur fonemskrift

[...] endurgevur tekst ið útgevarin hevur sett inn, ella ljóðskrift

> broyting til

< broyting frá

Málfrøðistyttingar eru tær sum brúktar eru í *Føroyskari orðabók*.

Jóannes í Króki

Johannes Clemensen, sum hann skrivaði seg, ella Jóannes í Króki, sum hann vanliga hevur verið nevndur, var føddur heima á Sandi í 1794 sum yngstur av trimum systkjum. Á Føroya Landsbókasavni finst eitt handrit (skrásett sum B 1 og nevnt Jóhs. í Króki: Vísubók) har hann millum mangt annað hevur skrivað sínar endurminningar á donskum (ein partur er prentaður í 9. bindi av *Varðanum*, sí Jacobsen 1929). Har sigur hann soleiðis (p. 505):

Jeg blev født aar 1794 natten imellem 4de og 5te Januari og blev døbt i den helligtrefoldigheds navn i Sands Kirke af hr. Peder Hentze sognepræst i Sandø Prestegield den 6te i samme maa-
ned.

Foreldrini vóru Klæmint Ólason á Sandi og Sigga Jóannesdóttir, ið var úr Vestmanna. Barnaheimið var í Króki á Sandi. Tey tíggju árin frá 1800 til 1810 var pápin settur sýslumaður í Sandoyar sýslu av tí at verandi sýslumaðurin var gingin burtur við báti úr Suðuroy til Sands. Um hetta sigur Jóannes í endurminningunum (p. 506):

i hans sted blev min fader anbefalet at forrette Sysselmandsem-
bedet i Sandø syssel, som det med ære forestod i ti aar, fra 1800
til 1810, i hvilken tid ieg ogsaa lærde at skrive, i det ieg stod for
bordet da min fader sad og skrev, og det var kun min skolegang.

Nakað seinri fortelur hann um ta herviligu umfarssóttina sum herjaði um veturin 1817-18, og í tí sambandi nevnir hann systkinabarn sítt Jákup Joensen uttan Á, sum doyði av sjúkuni tann veturin:

ikkun tre unge mandspersoner døde her i byen, hvor iblandt var min ungdoms kammerat Jacob [Joen]sen Aaergaard, som vi med hverandre i de ledige timer delede hiin anden kundskab i skrivning og regnekunst (p. 510-511).

Jóannes giftist í 1823 við Annu Katrinu Mikkjalsdóttur í Skála, í býlinginum Undir Reynum á Sandi, og flutti tá inn til verforeldrini í Skála. Hann og konan fingu fimm börn. Frá ungum árum hevði Jóannes verið seyðamaður, og tað var hann so leingi hann hevði heilsuna til tað. Árini frá umleið 1818 til 1829 var hann sum eitt slag av skrivara hjá Hentze prósti. Í 1835 gjørdist hann tíggjundatahari og í 1838 skjútsskaffari. Eisini var hann settur at halda skil á pliktarbeiði í bygdini, fyrst í sambandi við kirkjubyggingina í 1839 og síðan í sambandi við viðlíkahald av kirkjuni, og eisini øðrum pliktarbeiði í bygdini varð hann settur at hava umsjón við. Í nevnda handriti á Landsbókasavninum eru eisini sálmar og andaligar vísur sum hann hevur yrkt á donskum.

Jóannes hevði ikki góða heilsu. Tá ið tyfusið gekk veturin 1817-18, gjørdist hann illa sjúkur, og sjálvur sigur hann at hann kom ikki heilt fyri seg aftur fyrr enn um heystið í 1820. Hann doyði 27. októbur 1869 næstan 76 ára gamal.

Søgan um hvussu Jóannes í Króki kom upp í ta føroysku kvæðainnsavningina, er søgd so mangan. Men eftir sum fyrstu kvæðauppskriftir hansara her verða givnar út í stavrættari útgávu, er kanska hóskandi at taka aftur í hana í stuttum.

Tað vóru tveir danskir gudfrøðingar sum settu hendingarøðina í gongd aftur, eftir at støðgur tykist at hava verið komin í síðan Svabo umleið 1780 gjørði sínar uppskriftir. H. C. Lyngbye, sum umframt at vera prestur eisini hevði áhuga fyri taravøkstri og arbeiddi við at skriva eitt verk um taravøkstur í Nordurlondum, vitjaði í Føroyum á sumri 1817 fyri at kanna taravøksturin her. Í formælinum til bók sína *Færøiske Qvæder* (Lyngbye 1822: X) greiðir hann frá hvussu hann kom í samband við kvæðini:

Da jeg i Sommeren 1817 var paa Færøe, fik jeg paa regnfulde Dage, som ei tillode botaniske Excurser, fat paa en eller anden gammel Mand, som dicterede mig snart et, snart et andet Qvad, og gav ham derfor sin Dagleie. Nogen underviisning fik jeg imidlertid i Sproget af den lærde Svabo; paa denne Maade traf jeg hændelsesviis paa Sigurds Qvad, som, hvorvel jeg dengang ikke kjendte noget til dette Digts Værd eller Sammenhæng med de islandske Sagaer, dog interesserte mig ifølge en dunkel Reminiscens af en foregaaende Læsning. Alligevel fik jeg det ikke saa fuldstændigt, som jeg ønskede det; hvad der manglede, og det var

ikke lidet, har Hr. Pastor Johan Henrich Schrøter paa Suderøe, en indfødt Færøboer og velstuderet mand, senere, da jeg af H. H. Hr. Prof. Müller var gjort opmærksom paa Emnets antiqvariske Betydning, havt den godhed efter Anmodning at optegne og tilsende mig.

Lyngbye greiðir síðan frá hvussu tilfarið hann fekk frá Schrøter, gjørdist grundarlagið undir útgávuni av *Færøiske Qvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt*. Tað er við øðrum orðum eftir føroyavitjanina hjá Lyngbye á sumri í 1817 at Lyngbye og Peder Erasmus Müller (sum seinri gjørdist biskupur) hava vent sær til Schrøter fyri at fáa meira fullfíggaðar uppskriftir av Sjúrdarkvæðunum og kvæðum sum hava samband við Sjúrða. Handritið hjá Schrøter, sum Lyngbye hevur latið tí kongliga bókasavninum í Keymannahavn í 1822 (skrásett sum Ny kgl. Saml. 345, 8vo), er skrivað í 1818 og sent Lyngbye í 1819 (sí titlulblað í Matras 1951). Schrøter var prestur í Suðuroynni, og tað er tí mest sannlíkt at uppskriftirnar eru gjørdar har. Á titlulblaðnum nevnið Lyngbye handritið „Færøiske Qvæder opskrevne efter mundtlig Dicteren af Hr Pastor Joh. Henr. Schrøter paa Færø 1818 og H. C. Lyngbye tilsendte 1819“, og Chr. Matras hevur givið tað út stavrátt undir heitinum *J. H. Schrøters optegnelser af Sjúrdar kvæði* (Matras 1951). Tað tykist sum báði Lyngbye og Müller hava havt skrivligt samskipti við Schrøter. Í *Færøiske Qvæder* hevur Müller ein innangang har hann skrivur um tey føroysku kvæðini. Har sigur hann m.a. (Lyngbye 1822: 12-13):

Da Oldingen, hvis Dicteren Hr. Pastoren [t.e. Lyngbye] havde fulgt, ei kunde erindre den hele Sagnkreds, skrev jeg desangaaende saavel til Hr. Pastor Schrøter paa Suderø, med hvem jeg gennem Hr. Pastor Lyngbye var kommen i Brevvexling, som ogsaa, for at erfare mere om disse Sange og deres Historie paa de andre Øer, til Hr. Amtsprovst Hentze. Begge disse Herrer have med den største Beredvillighed opfyldt mine Ønsker. Hr. Amtsprovsten tilskikkede mig Afskrivter af en Deel Qvæder, hvilke ere blevne henlagte paa det kongelige Bibliothek, for der at bevares ved Siden af Svaboes. Foruden adskillige Qvæder, der læses i begge Samlinger, findes i Hr. Amtsprovstens følgende: Skrujmsli Rujma. Loka Thattr. Sigmunds Thattr. Laiv Ossursens

Qveâje. Guldbrands Rujme. Ola Triggasons Qveâje. Osmund Aalsons Qveâje. Gieidi Oslaksons Qveâje.

Einki sæst til at Hentze sjálvur er farin undir at skriva kvæðir upp. Í staðin vendir hann sær til Jóannes í Króki og fær hann at taka hetta upp á seg. Hann man hava vitað at Jóannes hefur verið kringur við penninum, og at hann hefur verið kvæðakønur. Prósturinn biður hann um somu tíð vera skrivaradrongur hjá sær, og tað var Jóannes so leingi sum Hentze var próstur, t.e. til 1829. Kvæðahandritið sum kom burturúr, hefur Hentze sent til Müller í 1819, og Müller hefur latið tað inn til tað kongliga bókasavnið, og har er tað skrásett sum Ny kgl. Saml. 1954, 4to. Í savnsverkinum *Føroya kvæði* verður tað nevnt „Hentzes Samling“, og tað kemst óivað av at tað var prósturinn sum setti Jóannes í gongd, og kanska serliga tað at tað var hann sum sendi handritið til Keypmannahavnar. Hann hefur verið sum ein millumgongumaður.

Í endurminningunum kemur Jóannes inn á savningararbeiði sítt. Tað brotið ljóðar soleiðis (p. 518, her tikið upp eftir FK VII: 89):

1821 [skal helst vera 1818] forlangte amtprovst Hentze mig til at blive hans skriverdreng, hvilken ieg ogsaa forblev det øvrige af den tid som han forrettede Provste embedet. Samme aar [recte 1818] var han bleven anmodet om fra Canceliet at indsamle saa mange af de Færøiske gamle qvæder som mueligt kunde vere, til denne tjeneste bad han ogsaa mig; mange havde ieg vel tilforn selv lært, og de andre sankede ieg til fra adskillige gamle mend her om heele Sysselet, indtil antallet af saadanne oversteeg et-hundrede hvis vers i det heele oversteeg titusinde, og som for det meste atter [blev] igientaget efter revisor J. Nolsøe hans forlangende, hvoraf ieg ogsaa selv beholdt Copie ikke for min skyld, men for den efterkommende ungdom, at de kunde see hvad fortidens ungdom havde til fornøielse at qvæde i deres dandstid, i stedet for at nutidens ungdommen saa lidet veed om disse, da de nesten vare gangne ud af brugen, men ungdommens fornøielse nu mest bestod i at drikke brendeviin og synge skiøgeviiser, jeg skrev dem ind i en bog, og [haver] deraf atter fierdegang udskrevet dem efter Vensel Hammershaimbs forlangende 1849.

Í eftirskrift til Sandoyarbók, dagfestari 6. juli 1831, sigur Jóannes

eisini frá sínum sávningsvirki (1982: 313). Eisini har minnst hann árstalið skeivt, tá ið hann sigur tað vera í 1821 at Hentze bað hann fara undir at savna kvæðir. Hann tykist at blanda við árið tá ið hann fór undir Sandoyarbók. Hann sigur eisini at J. Nolsøe og Jens Davidsen í ávikavist 1822 og 1823 heittu á hann um at fara í holt við kvæðainnsavning. Spurningurin er tí um ikki eisini hesi árstøl skulu broytast, t.d. til 1819 og 1820 ella kanska til 1820 og 1821. Hann tykist her at umrøða tileggjanina til at fara undir Sandoyarbók. Umrøðan av hansara kvæðainnsavning aftan á Hentzasavn fellur tó uttan fyri hesa viðgerð – her verður hugsað um Sandoyarbók og hansara mongu leysu uppskriftir í kvæðasøvnunum hjá V. U. Hammershaimb og Svend Grundtvig og tvær uppskriftir sum eru settar inn í Fugloyarbók (um hetta arbeiði hansara kann verða víst til Conroy 2006 og Larsen 1994).

Sum vit sóu, vóru tað Sjúrdarkvæðini sum Müller og Lyngbye serliga vóru úti eftir at fáa fatur á, men tey vóru als ikki við í handritinum hjá Jóannesi, men komu við í Sandoyarbók longu tað fyrsta árið (1821) tá ið hann fekk ein skúvoying at kvøða tey fyrri sær. Tað kundi bent á at eingin á Sandi hevur dugað Sjúrdarkvæðini.

Parvise Grader
und Emma
eller
Quadranten. Fiftzes Forauskilling
1819

Johannis Adamson
København
København og Lyngby
per Søndag

DET STORE
KONGELIGE
BIBLIOTEK

Lenaards til Det
Kongelige Bibliotek
id
P. E. Møller
København.

Tittulblaðið í Hentzasavni.

Handritið

Handritið ber sum nevnt skrásetingarmerkið Ny kgl. Saml. 1954, 4to. Á tittulblaðnum stendur „Færøiske Qvæder nedskrevne efter Amtsprovst Heinzes (!) Foranstaltning 1819 / leverede til det Kongelige Bibliothek ved P. E. Müller / Professor.“ Aftan á árstalið „1819“ er seinri skrivað við blýanti (helst við Svend Grundtvigs hond): „af Johannes Klemmentssen, Bonde og Skytsskaffer paa Sandø.“ Helst hevur sama hond eisini rættað tað skeivt skrivaða navnið til *Hentze* (sí s. 14).

Handritið er samansett av trimum leggum ella heftum í umleið somu stødd (uml. 21 x 16,5 cm), sum eru innbundin til eina bók (at bløðini eru seymaði saman í bók aftan á at tey eru skrivaði, sæst av at skriftin í støðum hvørvur inn í bókarryggin). Alt bendir á at bløðini í hvørjum av teimum trimum heftunum hava verið talmerkt fyri seg, t.e. triggjar ferðir i-xxiv. Síðan hevur verið gjørd ein framhaldandi síðutalsmerking: 1-144, og helst er tað Müller ið hevur gjørt hana. Kvædatekstirnir standa á hesum talmerktu 144 blaðsíðunum. Fremst er eitt ikki síðutalsmerkt blað og somuleiðis eitt aftast, tað fremsta er tittulblað (sí omanfyri), á tí aftasta [= 145] er eitt innihaldsvirlit (sí s. 228). Bókin er innbundin í stíva permu við marmoreraðum pappírflata (sí eisini FK VII: 99-100).

Innihaldsvirlitið aftast í handritinum er skrivað við aðrari hond enn sjálvst handritið (kanska hevur Müller skrivað tað). Tað nevnir kvæðini og tættirnar í teimum. Vit síggja at aftan á tvey av kvæðunum, „Læiv Øxirsons qvaje“ og „Ola Triggasons qvaje“, er skrivað „af J. C. Diurhuus, nye“. Henda viðmerking stendur ikki aftan á „Guldbrands rujma“, sum vit tó vita at Sjóvarbóndin Jens Chr. Djurhuus (1773-1853) eisini hevur yrkt. Innihaldsvirlitið vísir annars til síðutøl í handritinum, men tey eru lögð burturúr í útgávuni.

Sum nevnt í formælinum, hevur handritið verið í varðveitslu á Føroya Landsbókasavni síðan 1994.

Innihald og keldur

Í Hentzasavni eru 18 kvæðir. Trý teirra eru býtt upp í tættir við eignum navni: Sniolvs kvæði við sjeý táttum, Grimmars kvæði við trimum og Geyti Áslaksson við tveimum. Hesi hava tvinni nummarrøð, eitt fyri hvønn táttin og eitt fyri alt kvæðið, og soleiðis er tað endurgivið her í útgávuni. Hini kvæðini eru øll sett upp uttan táttabýti, hóast orðalagið í summum teirra kann leggja upp til tað (sí Sigmundar kvæði ør. 23 og 39, Leiv Øssursson ør. 23, Ólav Trygvason ør. 30). Sigmundar kvæði ber yvirskriftina „Sigmunds tottir 3“, og fleirtalsformurin „tottir“ og trítalið sipa til at kvæðið í roynd og veru er í trimum táttum. Lokka táttur hevur av skrivaranum verið fataður sum framhald av Skrímslinum, sum hann nevnr hann sum „Anhang“ (t.e. uppískoyti) til.

Fleiri av kvæðunum hevði Svabo skrivað upp longu frammundan, men í øðrum versjónum. Meira áhugavert er tað tó at bera innihaldið í Hentzasavni saman við tað í Sandoyarbók. Av teimum 18 kvæðunum í savninum frá 1819 finnast tey 14 aftur í Sandoyarbók um enn í øðrvísi sniði. Hentzasavn inniheldur fyra sum ikki koma fyri aftur í Sandoyarbók: Ólavur hin heilagi (Gullbrands ríma), Leivur Øssursson, Pætur Knútssons ríma og Fiska kvæði.

Tveir høvuðsmunir eru millum Hentzasavn og Sandoyarbók. Í tí fyrra er niðurlag (skrivarin kallar tað báði *niðurlag* og *stev*) til hvørt kvæði, altíð sett í endanum á kvæðnum. Sandoyarbók hevur ikki niðurløg við. Hin munurin er at Jóannes í Sandoyarbók nevnr hvør ið hevur verið heimildarfólk hansara til hvørt kvæðið, og somuleiðis hevur hann dagfesting (sum helst sipar til dagin tá ið hann er liðugur at skriva kvæðið inn í bókina), meðan Hentzasavn hvørki nevnr heimildarfólk ella hevur dagfesting.

Ein tann fyrsti spurningurin ið reisir seg, er hvaðani Jóannes mundi fáa kvæðini til Hentzasavnið. Ein annar er um hann mundi goyma avskriftir eftir av kvæðunum sum Hentze sendi til Danmarkar, t.d. um hann hevði kladduna eftir. Um so var, hevði hann

kunnað brúkt somu uppskrift aftur í Sandoyarbók. Tað tykist ikki at vera so. Tað er somikið av muni millum tekstirnar í Hentzasavni og Sandoyarbók at teir kunnu í ongum føri vera reinskiftir av somu kladdu. Hann man hava forkomið teimum og tí verið noyddur at gjørt nýggjar uppskriftir. Tá er tað eisini ein spurningur um hann er farin aftur til somu heimildarmenn, ella um hann hevur funnið sær aðrar, ella um hann kanska hevur skrivað eftir minninum. Tað vita vit ikki, og tað reisir í grundini eisini tann áhugaverda spurningin um sami kvøðari nýttist at endurgeva eitt kvæði á sama hátt hvørja ferð hann kvað tað, í eini tíð tá ið kvæðini ikki høvdu ein skriftfestan form. Hvat merkti tað í grundini at „duga“ eitt kvæði? Annars sigur Jóannes í sínum endurminningum at hann dugdi fleiri av kvæðunum sjálvur. Tað ber tí ikki til at siga hvat hann hevur frá sær sjálvum, og hvat hann hevur frá øðrum. Tað sum sagt verður í umrøðuni av teimum einstøku kvæðunum um møgulig heimildarfólk, skal tí takast við fyrivarni og meira sum ein ábending ella móguleiki.

Ein ið hevur fingist nógv við virkseimið hjá Jóanesi í Króki og kennir kvæðauppskriftir hansara eina best, er tann amerikanski kvæðagranskarin Patricia Conroy. Hon hevur skrivað gjølla um heimildarfólkini hjá Jóanesi sum nevnd eru í Sandoyarbók (Conroy 1989), og verið inni á spurninginum um hvaðani hann mundi fáa kvæðini í Hentzasavni, og hvat mundi blíva av uppskriftunum ið mugu hava verið grundarlag undir savninum. Í grein í *Varðanum* (Conroy 1997) hugsar hon sær at Hentze próstur man hava átt størri lut í innsavningini enn mangan hildið. Jóannes var í desember 1817 blivin smittaður av teirri ringu umfarssóttini sum gekk, og var enn sjúkur tá ið Hentze um várið í 1818 bað hann hjálpa sær við kvæðainnsavningini. Helst hevur hann bara verið førur fyri at savna kvæðir í grannalagnum, frá skyldfólki og kenningum. Men í savninum eru eisini kvæðir sum Sjóvarbóndin hevur yrkt, og hann hevur Jóannes neyvan kent ella havt nakað samskifti við. Tað hevur Hentze har afturímóti. Hann báði kendi og var væl við Djurhuus-fólkið í Eysturoynni og í Kollafirði, og tað er tí mest trúligt at tað er hann sum hevur fingið uppskriftir frá Sjóvarbóndanum til vega og latið Jóanesi tær at skriva av eftir (sí eisini Lenvig 1991: 79).

Sum fyrr nevnt kann Jóannes ikki hava havt uppskriftirnar frá 1819-savninum tøkur tá ið hann skrivaði Sandoyarbókina.

Sjálv bókin var jú send til Keypmannahavnar, og uppskriftirnar sum vóru grundarlagið undir henni, mugu hava verið fyribeindar ella misfarnar so ella so. Tveir móguleikar eru. Hentze kann hava hildið seg eiga uppskriftirnar, tí tað var hann sum hevði sett arbeiðið í gongd, og kravt tær frá Jóannesi tá ið arbeiðið var liðugt. Síðan eru tær horvnar í hússetrinum hjá Hentze. Hin móguleikin er at Jóannes sjálvur hevur forkomið teimum, kanska tí hann ikki hevur virðismett tær eftir at alt var reinskrivað og savnið sent til Keypmannahavnar. Áhugin hjá Jóannesi fyri framhaldandi inn-savning tykist ikki at vera vaknaður av álvara fyrr enn Jákup Nolsøe handilsforvaltari (og nakað seinri Jens Davidsen amtsfulltrúi) vendir sær til hansara fyri at fáa kvæðir frá honum, og tá fer hann undir at skriva Sandoyarbókina. Tá hevur hann verið noyddur at gera nýggjar uppskriftir av teimum kvæðunum sum vóru í Hentzasavninum. Og hóast munur er á tekstunum í søvnunum báðum, so er hann ikki størri enn so, ella av slíkum slag, at tað ikki ber til at hugsað sær at kvæðini í flestum førum eru frá sama kvøðara. (Sí Conroy 2006).

Men hvat so við teimum fyra, sum ikki komu við aftur í Sandoyarbók? Tvey av teimum hevði Sjóvarbóndin yrkt, Leiv Øssurs-son og Ólav hin heilaga (Gullbrands rímu), og Patricia Conroy hugsar sær at ikki bara tey, men eisini Fiska kvæði og Pætur Knútssons rímu, sum eru í Hentzasavni, men ikki í Sandoyarbók, hevði Hentze fingið frá Sjóvarbóndanum. Tá ið Jóannes seinri arbeiðdi við Sandoyarbók, hevur hann ikki havt høvi til at fáa tey frá Sjóvarbóndanum ella at fáa nakran at kvøða tey fyri sær. Men Ólav Trygvason (Ormin Langa) og Finnboga rímu hevur hann við aftur í Sandoyarbók (dagfest 3. og 5. februar 1823) og nevnr Sjóvarbóndan sum heimildarmann. Tað merkir tó neyvan at hann hevur fingið nýggjar uppskriftir av teimum. Heldur liggur tað í tí at hann av fyrstan tíð, tá ið hann skrivaði Hentzasavnið, hevði uppskriftir frá Sjóvarbóndanum av hesum kvæðum, men at hann í 1823 endurgevur tey eftir minni. Í umrøðuni niðanfyrri av teimum einstøku kvæðunum og í fótnotum er víst á einstøk máls- lig fyrbrigdir og eisini avskrivaravillur og mislestur, sum benda á at skrivað er av eftir uppskriftum sum hava sín uppruna norð- anfjørðs.

Í uppskriftunum hjá Jóannesi í Króki eru tað kanska serliga tveir málsligir brigðlar (variablar) ið eru áhugaverdir tá ið ein skal

royna at finna ábendingar um hvaðani ein uppskrift er fingin. Annar brigðilinn er nýtslan av *e el. æ* í staðin fyri \emptyset (sonevnd delabialisering, sí undir $\langle\emptyset\rangle$ s. 47ff). Hin er tann skiftandi nýtslan av *-um* og *-un* í endingum (sí $\langle\text{um}\rangle$ s. 62f). Sum vit fáa at síggja seinri, kunnu teir geva ávísar ábendingar, men eru ikki altíð eintýddir.

Annars er tað at siga at í Sandoyarbók er Hábars kvæði við, dagfest longu 6. mars 1821, fáar dagar eftir at Jóannes í Króki fór undir at skriva bókina (tað fyrsta í henni er dagfest 23. februar 1821), og eisini til tað nevnið hann Sjóvarbóndanum sum keldu. Spurt kundi tí verið nær og hvussu Jóannes hevur fingið fatur á tí (at tað er skrivað av eftir uppskrift aðrastaðni av landi, vísir lutfallið millum *e/æ* og \emptyset , sum í Hábars kvæði er 71 : 122, og kanska eisini fleirtalsformurin *strippara* í ør. 194). Um tað er so – sum Patricia Conroy tykist at halda – at Jóannes ikki hevur fingið skrivligt tilfar frá Sjóvarbóndanum eftir 1819, so kann Hábars kvæði hava verið millum tilfarið sum Hentze fekk frá honum tá ið Hentzasavnið var í umbúna, men at Jóannes av onkrari orsök ikki tók tað við, og at tað tí hevur verið goymt til seinri nýtslu. Hetta verður tó bara ein tilgiting sum eg her loyvi mær at nevna.

CCF, handritið til *Føroya kvæði*, velur viðhvørt at seta báði eina uppskrift úr Hentzasavni og eina úr Sandoyarbók upp sum høvuðstekstir av sama kvæði, tí høvundarnir, Svend Grundtvig og Jørgen Bloch, hava hildið munin verið nóg stóran til tað. Í øðrum førum meta teir munin at vera so líttan (ella týðningarleysan) at teir hava valt annan sum høvuðstekst og hin sum undirtekst. Teir velja tá altíð at endurgeva Hentzasavn sum høvuðstekst og at seta Sandoyarbók sum undirtekst, t.e. bara at skriva variantar úr Sandoyarbók úti á breddanum í handritinum til CCF. Hetta verður alt nevnt í umrøðuni niðanfyri av teimum einstøku kvæðunum. Har verður eisini víst til verkið *Types of the Scandinavian Medieval Ballad*, stytt TSB, og nevnt hvussu tað flokkar kvæðini saman við øðrum norðurlenskum kvæðum. Har eru øll kvæðini við uttan tey hjá Sjóvarbóndanum (tí tey eru nýggj) og Fiska kvæði (óvíst av hvørji orsök).

Grimmars kvæði (CCF 51) er í TSB flokkað sum kappkvæði (E 98). Tað er serføroyskt, og vit kenna ikki søguna aftan fyri kvæðið úr øðrum keldum.

Svabo hevði tað við í sínum savni, og Jóannes í Króki hevur tað

eisini við aftur í Sb (nr. 60), har tað er uppskrivað 10. januar 1823 eftir Súsannu Óladóttur á Sandi, bróðurkonu Jóannes. Hon var ættað úr Dali (f. 1777). Uppskriftirnar í Hs og Sb eru so ymiskar at heimildarfólkið neyvan kann hava verið sami persónur (Hs hefur 224 ør., Sb 252). Tað kann verða nevnt at meðan uppskriftin í Hs hefur tríggar tættir, so hefur tann í Sb fyra (hóast tað undir kvæðaheitinum í Sb stendur „udi 3 Totter“). Tað kemst av at triði táttur í Hs, Gormunds táttur, er í Sb býttur sundur í tveir, Sjúrdar tátt (= ør. 147-187 í Hs) og Gormunds tátt (= ør. 188-224 í Hs). Annars finst kvæðið eisini skrivað við Jóannesar hond í Fugloyarbók (nr. 3), og tann uppskriftin líkist so nógv teirri í Sb at hon man vera skrivað av eftir henni. Men henda uppskriftin í Fugloyarbók hefur annað niðurlag enn Hs (sí fótnotu s. 117), og um niðurlagið í Fugloyarbók („Her er gott at dansa“) sigur Jóannes at tað er tað sum „man pleier hermed at kvæde“. Hví hann so í Hs hefur niðurlagið „Snekkjan liggur undir oy“, er ilt at siga. Í eini undirhaldandi grein rekur Patricia Conroy (1994: 17 f.) fram undir at orsøkin til munin millum uppskriftina í Hs og Sb er tann at heimildarmaðurin í 1819 hefur verið Óli (f. 1782), beiggi Jóannes, og at Óli skal hava lært kvæðið av konu síni úr Dali. Seinru ferð hefur Jóannes so fingið Súsannu sjálva at kvæða kvæðið fyri sær. Eisini í eini seinri grein vendir hon sama spurdómi (Conroy 2006: 364 f.). Hon ivast ikki í at Súsanna hefur havt kvæðið við sær úr Dali, men heldur at Jóannes í 1819 kann hava skrivað tað upp eftir kvøðing hjá pápa ella beiggja hennara í Dali ella frá mannum Óla. Ein móguleiki hon nevnr, er at Súsanna hefur kvæðið kvæðið heima við hús (í kvøldsetu), men at Óli hefur skipað tað í dansi. Tað ber bara til at gjøtlast um hetta, og vit kunnu tá framvegis undrast á hví tey brúka hvør sítt niðurlag. Ein móguleiki er at dalbingar og heimasandsmenn hava kvæðið tað við hvør sínum niðurlag.

Í CCF eru báðir tekstirnir tiknir við sum høvuðstekstir og eru prentaðir í normaliseraðum líki í FK II, s. 230-54.

Mirmants kvæði (CCF 109) er í TSB flokkað sum riddarakvæði (D 389). Kvæðið byggir onkursvegna á ta norrønu riddarasøguna *Mirmanns søgu* (um hana sí *KLNM*). Evnisligur skyldskapur tykist eisini at vera við ta donsku vísuna DgF 472 Orm Ungersvends fadermord.

Svabo hevði frammanundan skrivað kvæðið upp. Jóannes í Króki hevur tað eisini við í Sb (nr. 26), uppskrivað 28. mars 1822 eftir Tummas Hansen í Skálavík (f. 1782). Tað er ikki lætt at gera av um heimildarmaðurin kann hava verið tann sami í báðum førum. Stundum fylgjast uppskriftirnar sera væl ørindi fyri ørindi og enntá orð fyri orð, men so aftur aðrastaðni koma ørindir í ymiskari raðfylgju eins og orðalagið kann vera ymiskt. Er kvøðarin tann sami, er hetta eitt áhugavert dømi um variatión í framførslu av einum kvæði hjá sama kvøðara.

CCF hevur báðar uppskriftir sum høvuðstekstir, og teir eru prentaðir í normaliseraðum líki í FK V, s. 249-67.

Ellindur bóndi (CCF 45) er í TSB flokkað sum riddarakvæði (D 368). Tað er serføroyskt, men hevur onkursvegna samband við norskar kongasøgur, tí høvuðspersónurin er Erlingur Skjalgsson, sum er kendur úr kongasøgum. Men søgan í kvæðnum sæst ikki at vera kend í teimum varðveittu norsku kongasøgnum.

Svabo hevði frammanundan skrivað kvæðið upp, og Jóannes í Króki hevur tað við aftur í Sb (nr. 67) í uppskrift frá 8. februar 1822 eftir Tummas Hansen í Skálavík (f. 1782). Hs hevur 56 ørindir, Sb 60. Samanbera vit tær báðar uppskriftirnar hjá Jóannesi, sæst at munurin í høvuðsheitum kemst av at Sb skoytir 5 ørindir uppí, harav tey 4 eru føst formilørindir (Sb 13, 21, 23, 57). Ør. 53 í Hs, sum bara er variatión yvir 52, man Sb hava gloymt. Hin vegin tykist Hs at hava gloymt ørindið um Postulakirkju (Sb ør. 35), eitt ørindi sum (í skiftandi líki) eisini er hjá Svabo og í uppskriftum í Suðuroynni. Annars fylgjast Hs og Sb næstan orð fyri orð (ø. 2-3 tó í øvutari raðfylgju). Ein hevur eina kenslu av at heimildarmaðurin man hava verið tann sami, men hevur ikki minst kvæðið heilt á sama hátt tær báðar ferðirnar hann hevur kvøðið fyri Jóannesi.

CCF setur Hs sum høvuðstekst og Sb sum undirtekst. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK II, s. 125-28.

Skrímlið (CCF 90) er í TSB flokkað sum kappakvæði (E 113), og í tí undirbólkinum sum er um kappar og yvirnatúrligar verur. Kvæðið er serføroyskt, og søgan er ikki kend úr øðrum heimildum.

Svabo skrivaði tað fyrstur upp (við heitinum „Skrujsli“). Jóannes í Króki hevur tað eisini við í Sb (nr. 51) í uppskrift sum hann hevur gjørt 1. novembur 1822 eftir Símun Danielsen á Sandi

(f. 1793). Heitið hjá Jóannesi er „Skrujmsli rujma(n)“. Tekstirnir í Hs og Sb eru næstan þúra líkir og eru tíuttan íva frá sama heimildarmanni. Væl hefur uppskriftin í Hs 45 ørindir meðan tann í Sb hefur 47. Tað kemst av at kvøldlýsingin fyrst í kvæðnum í Hs er søgd í tveimum ørindum (2-3), í Sb í trimum (2-4), og at ør. 13 í Hs ikki verður endurtikið seinri, men verður tað í Sb (sum ør. 14 og 27). Hartil hefur skrivarin ta seinru ferðina dugað at gjøgnumskoðað orðini *syprisviður* og *fønixfiðri*, sum vóru bronglaði í Hs (kanska hefur onkur lærdur persónur lýttað honum tað í oyrað, t.d. prósturin?).

CCF hefur tekstin í Hs sum høvuðstekst og Sb sum undirtekst. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK III, s. 369-72.

Lokka táttur (CCF 13) er í TSB settur saman við Skrímslinum undir kappakvæðum (E 114) og somuleiðis í undirbókinum um kappar og yvirnatúrligar verur, og bæði eru aftur sett fyri seg sum tey einastu í TSB undir undiryvirskriftini „Man and Giant play dice“ (í uppskriftini í Hs leika bóndin og risin tó ikki talv, men í eini aðrari uppskrift av kvæðnum gera teir tað).

Tríggir av persónunum í kvæðnum eru úr norrønum gudalæru (Óðin, Høgnir og Loki), men søgan her í kvæðnum er ikki kend úr norrønum keldum. Kortini vísir kvæðið sjálvst til „forn frøði“ (ø. 38 og 54). Ein roynd at tolka Lokka tátt inn í eitt mytiskt mynstur kann síggjast hjá Poul Vestergaard (2004).

Uppskriftin hjá Jóannesi í Króki í 1819 er tann elsta vit hava av kvæðnum, og tað er eisini við í Sb (nr. 51 b). Í báðum uppskriftum hjá Jóannesi er Lokka táttur sagdur at vera eitt uppískoyti („Anhang“) til Skrímslið, í Sb eru tey dagfest sama dag, 1. novembur 1822, og hava sama heimildarmann, Símun Danielsen á Sandi (f. 1793).

Um Skrímslið varð sagt at tekstirnir báðir munnu vera fingnir frá sama heimildarmanni, og tað hevði tí verið natúrligt at hugsað tað sama um Lokka tátt. Fittur munur er kortini millum Lokka tátt í Hs og Sb. Høvuðsmunurin er at teir tríggir gudarnir koma fyri í hvør sínari raðfylgju, í Hs: Óðin – Høgni – Lokki, í Sb: Hegnir – Óðin – Lokki. Eisini endin, um hvussu risin doyri, er eitt sindur ymiskur. Spurningurin er kortini um heimildarmaðurin ikki kann vera tann sami, at hann ber kvæðið fram á annan hátt ella minnist tað øðrvísi 4 ár seinri?

CCF tekur henda mun til eftirtektar og letur báðar tekstir vera

høvudstekstir. Teir eru prentaðir í normaliseraðum líki í FK I, s. 365-69.

Fiska kvæði (CCF 191) má flokkast í tann kvæðabólkin sum vit plaga at nevna skemtikvæðir (F-bólkurin í TSB), men Fiska kvæði er ikki tikið við í TSB, óvist hví. Kvæðið hefur tó sína týðiligu fyrimynd í tí gamla Fuglakvæðnum (CCF 190 I, TSB F 68) báði til form og innihald.

Svabo hevði longu frammanundan skrivað Fiska kvæði upp. Fiska kvæði er eitt av teimum fyra kvæðunum í Hs sum ikki eru við í Sb. Onkrar avskrivaravillur (orsakað av mislestri, sí fótnotur) benda á at kvæðið er skrivað av eftir aðrari uppskrift. Men serliga er tað orðið *állur*, sum avdúkar at Jóannes man hava fingið uppskrift av kvæðnum norðan av landi. Allastaðni sunnanfjørðs (og í Havn) eitur fiskurin *álur*, og tað er óhugsandi at ein sandoyingur av sínum eintingum skuldi funnið uppá at skrivað *állur*. Sum fyrr nevnt hugsar Conroy (1997) sær at Hentze hefur fingið eina uppskrift av kvæðnum frá Sjóvarbóndanum. Kortini hefur kvæðið væl meira av delabialisering (tað at skriva *e/æ* fyri *ø*) enn Leivs kvæð og Ólavur Trygvason (lutfallið í Fiska kvæði er *e/æ* 14 : *ø* 5, í Leiv 5 : 17, í ÓT 8 : 63).

Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK VI, s. 296-97.

Finnboga ríma (CCF 47) er í TSB flokkað undir kappakvæðum (E 59) og er roknað sum serføroyskt kvæði. Evnið er kent í teirri norrønu *Finnboga søgu hins ramma* (kapitlarnir 12-17, sí *Íslenzk Fornrit* 14), har hendingarnar í roynd og veru fara fram á oynni Sandoy á Hálogalandi í Noregi, men kvæðaskaldið hefur lagt søg-una til Sandoyinna í Føroyum (Poulsen 1963).

Kvæðið finst í nógvum uppskriftum. Fyrstur at skriva tað upp var Svabo. Jóannes í Króki hefur tað við aftur í Sb (nr. 66), og tá sigur hann seg hava fingið tað frá Sjóvarbóndanum (hann dagfestir tekstin til 5. februar 1823). Frá sama ári (1823) er eisini ein uppskrift hjá Jákupi Nolsøe handilsforvaltara (CCF 47 C), men hon er væl øðrvísi. Har afturímóti líkjast uppskriftin hjá Svabo og tann í Hs so nógv at har má onkursvegna vera felags keldugrundarlag.

CCF setur Hs sum høvuðstekst og Sb sum undirtekst hóast munin sum er millum tekstirnar (Hs 66 ør., Sb 60 ør.). Men kanna vit eftir hvør munurin er, sæst at báði Hs og Sb endurgeva somu

kvøðingartradición, men at Sb ger tað meira ófullfíggað enn Hs. Næstan øll ørindini í Sb eru við í Hs og í so at siga somu raðfylgju. Ør. 34, 38, 46 (endurtøka av 34), 51 og 59 í Sb eru tó ikki í Hs. Hinvegin mangla í Sb øll hesi ørindini sum eru í Hs: 6, 11, 16, 19-21, 24, 26, 31, 45, 64-65.

Tá ið Jóannes í Sb sigur seg hava fingið kvæðið frá Sjóvarbóndanum, kann tað skiljast so at hann av fyrstan tíð hevur fingið eina uppskrift av kvæðnum frá honum, helst umvegis Hentze, tá ið hann skrivaði Hs. Tað kundi tá verið ein freistandi tanki at hann í Sb endurgevur kvæðið eftir minninum.¹ Men so einfalt er tað ikki, tí vit síggja at Sb hevur okkurt sum Hs ikki hevur, og sum man vera upprunaligt, tí tað er hjá Svabo. Ein spyr seg sjálvan um hann man hava fingið eina nýggja uppskrift frá Sjóvarbóndanum, sum gloymir nógv ørindir, men kortini minnst okkurt sum var gloymt ta fyrri ferðina. Og so er tað misskiljingin (misskriving, mislestur?) av orðinum „sundagarð“ (skrivað *Sandagnor* í Hs, *Sandag noor* í Sb), sum er í báðum uppskriftum. Hetta er ikki lætt at gera av.

Tað at delabialisering kemur fyri í væl minni mun enn annars hjá Jóanesi (lutfallið er *e/æ* 11 : *ø* 23, enntá í stuttum ljóði er *ø* vanligari: *e/æ* 10 : *ø* 15), er ein ábending um at uppskriftin er fingin aðrastaðni av landi. Men heldur ikki uppskriftin í Sb hevur serliga nógva delabialisering um enn eitt sindur meira enn Hs (tikið undir einum er lutfallið *e/æ* 16 : *ø* 20 – í longum ljóði 4 : 8, í stuttum 12 : 12).

Tað at Sb so ella so tykist at vera ein stytur variantur av Hs, man vera orsøkin til at CCF bara brúkar Hs sum høvuðstekst og setur Sb sum undirtekst. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK II, s. 148-50.

Pætur Knútssons ríma í uppskriftini í Hs (hon er ikki í Sb) er í roynd og veru ein samanrenning av tveimum kvæðum ella vísnum, sum eygsýniliga hava danska fyrimynd. Ørindini 1-13 hoyra til ta vísuna sum aðrastaðni nevnist Tjúgundi biðil (CCF 186), og sum í TSB er roknað sum ein skemtivísa (F 4), skyld við ta dansku vísuna „Bondens datter får bejler“ (Grüner Nielsen 29 A). Ørindini 14-27 hoyra til ta vísuna sum í øðrum uppskriftum eitur Pætur Knútssons

¹ Soleiðis tykist tað at hava verið við ÓT, og ÓT og Finn eru komin inn í Sb nærum dag um dag (dagfest 3. og 5. febr. 1823).

ríma (CCF 160). Hon er í TSB flokkað undir riddarakvæðum (D 80) og er skyld við ta donsku DgF 455 Benedikt Knudssøns fæstemø dør. Eisini í eini yngri uppskrift, sum Kristian Joensen, lærari á Sandi, hevur gjørt í 1873 við Trónda á Trøð í Skálavík sum heimildarmanni, eru tær roknaðar sum *ein vísa*. Tað einasta tær í roynd og veru hava í felag, er ørindislag og niðurlag. Hetta er sama ørindislag og niðurlag sum Sjóvarbóndin brúkar til Mikkjals tátt (sí Weyhe 2010c: 73), og sum nevnt er frammanfyri, er tað ikki óhugsandi at Pætur Knútssøns ríma er eitt av teimum kvæðum sum Hentze hevur fingið frá Sjóvarbóndanum (hann tykist at hava havt ein ávísan tokka til lagið).

Annars er tað at siga at teksturin hevur gjøgnumførda delabialisering av stuttum \emptyset (t.e. skrivar altíð *e/æ* fyri stutt \emptyset), men ongantíð av longum.

Svabo hevði Tjúgunda biðil sum sjálvstøðuga vísu (hann nevnr hana bara „Rujma“), men hevði ikki tann partin sum roknast sum Pætur Knútssøns ríma.

Texturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK VI, s. 184-85 (øll ørindini), og s. 272-73 (ør. 1-13 = Tjúgundi biðil).

Sigmundar kvæði (CCF 22), yvirskriftin í Hs er „Sigmunds tottir 3“, er í TSB flokkað sum kappakvæði (E 30). Í roynd og veru er kvæðið í trimum táttum (sbr. yvirskriftina í handritinum), men tættirnir hava ikki egið navn. Kvæðið er serføroyskt, við evni sum vit eisini kenna úr *Føroyingasøgu*. Yrkjarin hevur tó ikki kent ta upprunaligu Føroyingasøguna, men mangt bendir á at hann hevur fingið evnið til kvæðið úr søguni soleiðis sum hon er feld inn í *Ólavs søgu Tryggvasonar hina mestu*, sum er skrivað uml. 1300 ella stutt eftir tað, og møguliga hevur hann kent søguna úr handritinum Bergsbók, sum er skrivað uml. 1400 ella stutt har eftir, og sum hevur verið í Bergen í fyrru helvt av 16. øld (Jørgensen 1994, um sambandið millum søgu og kvæði sí Véstein Ólason 2006). Hetta letur upp fyri tí møguleika at føroyingar eru komnir í samband við søguna í ella umvegis Bergen, og ikki er tað óhugsandi at Sigmundarkvæðið er yrkt tá, t.e. um siðaskiftismundið. Lucas Debes (1673: 210) nevnr Sigmundar kvæði (“Her siungis udi Færøe en gammel Vise om denne Sigmunds Idret: den mælder at Sigmund haffde stoer Besværlighed / oc var i stoer Fare / før end hand kom i Land paa Færøe. Thi Trond udi Gøte haffde opreyst stoer Storm

mod hannem formedelst Gand oc Troldoms Konst“), men fyrstur at skriva tað upp er Svabo, sum hefur tað í tveimum ymiskum uppskriftum, einum í sínum minna kvæðahandriti frá 1770'unum og einum í sínum størra kvæðahandriti frá froyaferðini 1781-82 (Matras 1939).

Jóannes í Króki hefur eisini kvæðið við í Sb (nr. 68, í yvirskriftini nevnt *Sigmunda tottur*, í innihaldsvirlitinum *Sigmunds tottur* – legg merki til eintalsformin í Sb), og tá er tað uppskrivað eftir Mikkjal Thomassen á Sandi (Garða-Mikkjal nevndur, ættaður úr Skúgvoy, f. 1776) og dagfest 9. februar 1823. Kvæðið hefur í Hs 88 ørindir, í Sb bara 75, og ein samanburður millum tekstirnar báðar tykist at benda á at Sb er ein stytur variantur av Hs. Hví so er, er ilt at siga (kanska hefur Jóannes ikki verið aftur hjá Mikkjali í 1823, men skrivað kvæðið eftir minni?).

Tað man eisini vera orsökkin til at CCF setur Sb sum undirtekst til Hs. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK I, s. 458-60.

Leivur Øssursson (CCF 218), í handritinum nevnt „Læiv Øxirsons qvaje“, er eitt av teimum nýyrktu kvæðunum hjá Sjóvarbóndanum sum Jóannes hefur fingið við í handrit sítt. Hetta verður eisini viðmerkt í innihaldsvirlitinum aftast í handritinum. Onkursvegna hefur tað ikki eydnast honum at fáa kvæðið við aftur í Sb, sum annars hefur Hábars kvæði og Ólav Trygvason í uppskriftum sum hann sigur seg hava frá Sjóvarbóndanum.

Tað er lítið at ivast í at Jóannes hefur fingið uppskrift av kvæðnum frá Sjóvarbóndanum. Vit hava tvær uppskriftir hjá Sjóvarbóndanum sjálvum av Leivi Øssurssyni, onnur í handritinum JCD og hin í handriti sent Hammershaimb í 1842 (JCD1842). Líkheitin millum uppskriftina í Hs og tær báðar hjá Sjóvarbóndanum er so stór at Hs má byggja á eina uppskrift frá honum. Kortini víkir frá í summum førum, eins og báðar uppskriftirnar hjá Sjóvarbóndanum heldur ikki eru heilt eins. Hs líkist mest JCD, og tær ganga í fleiri førum saman ímóti JCD1842, bara hendingarferð ganga Hs og JCD1842 saman ímóti JCD. Eg hugsi mær tí at Leivs kvæði ikki hefur fingið sítt endaliga snið beinanvegin, men at Sjóvarbóndin hefur broytt tað eitt sindur so við og við. Jóannes man hava fingið kvæðið frá Sjóvarbóndanum í eini eldri versión enn teimum í JCD og JCD1842. Av hesum báðum seinru kundi JCD sætt út til at verið

eldri enn JCD1842. Nevnt kann verða at tvey ørindir (28-29) hava somu raðfylgju í Hs og JCD, men øvut í JCD1842. Ør. 25 manglar hjá JCD1842 (yrkjarin man hava gloymt tað), men er í Hs og JCD.

Delabialisering ger ikki so nógv vart við seg í Leivs kvæði sum í fleiri øðrum kvæðum í Hs. Lutfallið er *e/æ* 5 ferðir, *ø* 17 ferðir (enntá í stuttum ljóði er *ø* brúkt oftari enn *e/æ*, *e/æ* 4 : *ø* 5). Skriftformurin *Læivur* (og ikki *Laivur*), sum er gjøgnumfördur í uppskriftini, man byggja á norðanframburð av hesum navni. Formurin *tralverk* (ør. 36 og 41) í staðin fyri *træverk* man standast av mislestri, har sum eitt *e* er lisið sum *l*. Formurin *vøx* í 2. ør. skal óivað lesast sum norðanfjørðsúttala av *vóks* (tát. av *vaksa*) heldur enn sum øvutur skrivningarháttur fyri *veks* (nú.).

Grundarlagið undir kvæðnum er tann latínska útgávan hjá Th. Torfæus av *Føroyingasøgu* frá 1695, og sum Peter Thorstensen gav út í danskari týðing í 1770. Kvæðið er ikki tikið við í TSB. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK VI, s. 419-21.

Brúsajøkil (CCF 25), í Hs skrivað „Brusajøgil“, sum móguliga skal tolkast sum *Brúsajøkul*, er í TSB flokkað sum kappakvæðið (E 128). Evnið er kent úr teirri norrønu søguni *Orms tátti Stórolvssonar*. Kvæðið er eisini til á svenskum, har tað nevnist „Esbjörn prude och Ormen stark“ (SMB 213).

Svabo hevði skrivað tað føroyska kvæðið upp frammanundan, og Jóannes í Króki hevði tað við aftur í Sb, har tað er dagfest 29. januar 1826 og uppskrivað eftir Mortan Olesen á Sandi (ættaður úr Tórshavn, f. 1778). Har er tað roknað sum 2. táttur av Ormari Tóraldssyni (nr. 84). Hs tykist ikki at rokna tey sum tættir av sama kvæði. Meðan Hs hevur 73 ørindir, hevur Sb 82. Tað kemst av at Sb hevur hesi 10 ørindini fleiri enn Hs: (í FK) ør. 16, 19, 20, 37, 46, 66, 68-71, og at Hs hevur eitt (ør. 34) sum Sb ikki hevur. Hyggja vit nærri at, síggja vit at hetta eru formilørindir, variatiónir og endurtøkur. Tríggjar ferðir koma tvey ørindir í øvutari raðfylgju (31-32, 43-44, 60-61). Burtursætt frá onkrum smávegis øðrvísi orðingum, fylgjast tekstirnir næstan orðaraðið, og heimildarmaðurin er uttan iva tann sami. Merkisvert er tað kortini at *Ásbjörn* í Hs eitur *Ásmundur* í Sb. Sí eisini umrøðuna av Ormari Tóraldssyni.

Tað eigur kanska at verða nevnt at Brús hevur ikki so ovurhonds nógva delabialisering (í longum ljóði 6 : 19, í stuttum ljóði 27 : 38), men nógvar øvutar skrivningarhættir (*ø* í staðin fyri *e*).

Eisini leggur ein til merkis at í nœvnunum *Brúsajökil* og *Ásbjörn* er aldrin delabialisering. Onkursvegna kundi tað verið málið hjá havnarmanninum sum skínur ígjøgnum (serliga tað at Jóannes endurgevur nœvnini so sum heimildarmaðurin hevur sagt tey).

CCF hevur báðar uppskriftirnar sum høvuðstekstir, og teir eru prentaðir í normaliseraðum líki í FK I, s. 522-30.

Trøllini í Hornalondum (CCF 28) er í TSB flokkað sum kappakvæði (E 116). Á donskum finst kvæðið sum DgF 51 Hellig-Olav og troltene (tað er bara varðveitt í vísubókini hjá Vedel (1591), og Svend Grundtvig hugsar sær at uppskriftin hjá Vedel hevur verið norsk heldur enn donsk, sí DgF II, s. 140).

Svabo hevði skrivað kvæðið upp frammanundan. Jóannes í Króki hevur tað eisini við í Sb (nr. 52), har tað er dagfest 21. novembur 1822. Sum heimildarmaður er nevndur Jacob Joensen á Sandi. Hesin man vera tann sami sum áðurnevnda systkinabarn hansara og vinmaður, sum var deyður av tyfus veturin 1817-18 (eingin annar við hesum navni sæst búgva á Sandi um hetta mundið, sbrt. upplýsingum frá Ólavi Clementsen). Jákup hevur longu verið deyður tá ið Jóannes fór undir at skriva kvæðini fyri Hentze. Bera vit tekstirnar av kvæðnum í Hs og Sb saman, sæst at teir umboða somu kvøðingartraditióin, uttan at teksturin í Sb kann vera beinleiðis avskrift av honum frá 1819. Helst skal tað tí skiljast so at Jóannes hevur lært kvæðið av systkinabarninum, og at hann í Hs og í Sb hevur skrivað kvæðið soleiðis sum hann hevur dugað tað (sí eisini Conroy 1994: 17; 2006: 363 f.). Trøllini í Hornalondum kundi tí verið dømi um ein tekst sum betur enn aðrir endurspeglar málið hjá Jóannesi sjálvum uttan ávirkan frá heimildarfólkum.

Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK I, s. 569-71.

Ólavur hin heilagi (CCF 80) er í handritinum nevnt „Guldbrands rujma“. Einki er sagt í handritinum um at kvæðið er ungt, ella hvør ið yrkt tað hevur, soleiðis sum gjørt er í sambandi við Leiv Øssursson og Ólav Trygvason (tað tykist heldur ikki at vera gingið upp fyri høvundunum til CCF). Men í handritinum JCD, sum Sjóvarbóndin hevur skrivað, sigur hann seg hava yrkt tað, og hann nevnr tað sjálvur „Guldbrands rujma“, sum tí man vera navnið ið skaldið sjálvur hevur ætlað kvæðnum (Weyhe 2010a: 21).

Tað er væl hugsandi at Jóannes í Króki hevur fingið kvæðið

frá yrkjaranum sjálvum, men av onkrari grund er tað ikki komið við aftur í Sb. Onkur avskrivaravilla og nýtslan av *æ* fyri <a, æ> bendir á at kvæðið er avskrift. Kvæðið brúkar *tí* í hvørjumfalli kallkyni av ávísingarfornavninum *tann* (*tuj vananum* ÓH 4, meðan tað annars hjá Jóhanni eitur *tann* í hvørjumfalli). Men dømir eru eisini um *tann* í hvørjumfalli, og nóg delabialisering er í tekstinum (lutfallið 6 : 2), eitt nú hefur teksturinn altíð delabialisering í stuttum *ø*-ljóði.

Kvæðið hefur evni úr norskum kongasögum (*Heimskringlu*), sum Sjóvarbóndin man hava kent í danskari týðing.

Teksturinn er prentaður í normaliseraðum líki í FK III, s. 245-47.

Ormar Tóraldssons kvæði (CCF 24) er í TSB flokkað sum kappkvæði (E 118), og tað er serføroyskt. Sama er at siga her sum um Brúsajøkil, at evnið er kent úr teirri norrønu søguni *Orms tátti Stórolvssonar*.

Tætt samband er millum kvæðini bæði, og í Sb er Brúsajøkil roknaður sum 2. táttur av Ormari Tóraldssyni (Sb nr. 84), bæði eru tey dagfest 29. januar 1826, og heimildarmaðurin er tann sami, Mortan Olesen á Sandi (ættaður úr Tórshavn, f. 1778). Kvæðið er annars eisini við í handritinum hjá Svabo (sum ikki roknar Orm og Brús sum tættir av sama kvæði). Hs hefur 78 ørindir, Sb 86. Sb hefur seks ørindir (3, 31, 50, 54, 59 og 78) fram um Hs, men hyggja vit eftir, síggja vit at 3 og 59 eru formilørindir og 50 og 54 variatiónsørindir, og 78 er felags fyri Brús og Orm (men í Hs bara í Brús). Ør. 28 í Hs er skift út við einum øðrum ið líkist partvíst. Til hvørt av ørindunum 9, 19 og 42 í Hs svara tvey ørindir í Sb. Annars fylgjast tekstirnir næstan orð fyri orð, og ein hefur eina kenslu av at heimildarmaðurin man hava verið tann sami.

Kortini eru eisini nøkur merkisverd frávik. Eitt er at persónurin sum í Hs eitur *Ásbjørn*, eitur *Ásmundur* í Sb (sami munur er í Brús), heimstaðurin hjá Ormari eitur í Hs *Horarholt*, í Sb *Heara Holt, Trondhaim* er í Hs skrivað *Tronda*. Í Sb kemur orðið *espingur* (‘lítill bátur’) fyri, í hvønnfalli skrivað *espin*, sum í Hs er bronglað til *Exbiedn* (og minnir ikki sørt um *Ásbjørn*?). Hartil kemur sum nevnt at hann ið hefur verið heimildarmaður til Hs, ikki tykist at rokna Orm og Brús sum tættir av sama kvæði. Tað er ilt at siga hvussu hesi frávik skulu forklárast.

Ein leggur merki til at uppskriftin hefur ikki so ovurhonds

nógva delabialisering (lutfallið millum *e/æ* og *ø* er 15 : 19, í longum ljóði 4 : 9, í stuttum 11 : 10, tá er *exbiedn* ekki talt við). Og hon hefur oftari *-un* enn *-um* í ending, væl oftari enn vanligt (lutfall 18 ferðir *-um* : 26 ferðir *-un*).

CCF setur báðar tekstir sum hövudstekstir og prentar teir í normaliseraðum líki í FK I, s. 501-10.

Ólavur Trygvason (CCF 215), í handritinum nevnt „Ola Trigga sons qvaje“, er tað triðja av teimum nýyrktu kvæðunum hjá Sjóvarbóndanum sum Jóannes hefur fingið við í handrit sítt. Hann hefur tað við aftur í Sb (nr. 65, nevnt „Oula Triggason“), dagfest 3. februar 1823, og tá fáa vit at vita at hann hefur fingið kvæðið frá skaldinum sjálvum.

Bera vit uppskriftirnar báðar saman, síggja vit at talið á ørindum er tað sama, og at tey koma í nett somu raðfylgju. Kortini er orðalag í støðum so ymiskt at onnur uppskriftin ikki kann vera skrivað av eftir hinari, ei heldur kunnu tær vera skrivaðar av eftir somu uppskrift. Eitt nú er í staðin fyri ør. 4 í Hs (“Forgyltir vóru báðir stavnar“) komið eitt formilørindi um sigling (“Bræddir vóru brandar“) úr øðrum kvæðum (um henda mun sí annars Lenvig 1990: 24-26, 78-79). Tað er ilt at siga hvussu hesi frávik skulu greiðast. Tað er illa hugsandi at Jóannes skal hava fingið tvær ólíkar uppskriftir frá yrkjaranum við so stuttum millumbili. Ein móguleiki – og helst tann mest sannlíki – kundi verið at eitt munnligt millumlið er millum uppskriftirnar: Jóannes hefur, tá ið hann gjørði Hs, styðjað seg við eina uppskrift frá Sjóvarbóndanum. Hana hefur hann ikki havt í 1823, men hefur dugað kvæðið uttanat og skrivað tað eftir minninum við teimum frávikum ið tað kann elva til (tað sama heldur Lenvig 1990: 80).

Umframt at merkisverdur munur er í orðalag millum kvæðið í Hs og Sb, so ger delabialisering (*e/æ* í staðin fyri *ø*) nógv minni vart við seg í Hs enn í Sb hóast skrivarin er tann sami, og eisini minni enn í øðrum kvæðum í Hs (lutfallið í Hs er 8 ferðir *e/æ* og 63 ferðir *ø*, í Sb er tað 60 ferðir *e/æ* og 22 ferðir *ø*). At Jóannes hefur skrivað av eftir eini uppskrift á norðanmáli, sæst eisini av tí misskilta forminum *ægkur* (ø. 48) fyri *angur*, í eini uppskrift á norðanmáli helst skrivað *ængur* (í Sb er tað blivið til *eggar!*). Orðið *otydlit* (ø. 62) kundi móguliga verið misskiljing fyri *øtelit* (øtiligt),

sum JCD skrifvar, og Jóannes lesur *strika* fyri *strúka* í ør. 44 og 52 (sjálvt um hann harvið spillir rímið).

Eisini kann tað vera forvitnisligt at bera teir báðar tekstirnar hjá Jóannesi saman við eginuppskriftina frá Sjóvarbóndanum sjálvum (JCD). Yvirhøvur líkist teksturin í Hs meira tí hjá yrkjaranum enn tann í Sb ger. Men annars vísir uppskriftin hjá Sjóvarbóndanum at hann man hava broytt kvæðið nakað, eftir at hann hevur latið Jóannesi tað, t.d. eru ørindini blivin trý fleiri í tali, og okkurt er orðað øðrvísi. Eitt nú tykist Sjóvarbóndin at hava broytt longdina á Orminum frá „átjan alin og fjøruti“ í Hs til „sjúti alin og fyra til“ í JCD², og staðið har hann varð gjørdur, frá „Noregis landi“ í Hs til „á Løðhomrum“ í JCD. Eisini niðurlagið er eitt annað, „Ólavur kongur herjar hann mót trøllum“ í Hs, „Glymur dansur í høll“ í JCD.

Kvæðið um Ólav Trygvason er ikki tikið við í TSB. Sjóvarbóndin hevur yrkt kvæðið eftir *Heimskringlu*, sum hann man hava kent í danskari týðing (um hetta samband sí Lenvig 1990).

Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK VI, s. 405-09.

Ásmundur Aðalsson (CCF 36) er í TSB flokkað sum kappakvæði (E 86). Kvæðið er serføroyskt. Evnið er úr teirri norrønu *Ásmundar søgu Húnakonungs og Sigurðar Fótar*.

Svabo hevur skrivað kvæðið upp, og Jóannes í Króki hevur tað eisini við í Sb (nr. 2), uppskrivað 18. mars 1821 eftir Joen Joensen á Heyggi á Sandi (f. 1768), nevndur Ogga. Helst hevur hann eisini verið heimildarmaður til tekstin í Hs, somikið líkast teir, tó at raðfylgjan av ørindunum ikki altíð er tann sama.

CCF hevur Hs sum høvuðstekst og Sb sum undirtekst. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK II, s. 52-57.

Sniolvs kvæði (CCF 91) er í *Føroya kvæðum* ein heilur kvæðabólkur í fleiri tættum, men tað er sera ymiskt frá uppskrift til uppskrift hvussu nógvir tættirnir eru (talið skiftir úr tveimum upp í níggju). Hjá Svabo eru tættirnir fyra, í Hs sjeý og í Sb níggju.

Uppskriftina í Sb (nr. 6) hevur Jóannes dagfest 29. mars 1821, og sum heimildarmann nevnir hann Peder Lucassen í Skálavík (f.

² Ein heimild vil vera við at „Sjóvarbóndanum dámdi ikki, at teir kvóðu 18 alin og 40“ (Egholm 1996 :175).

1771). Teir báðir tættirnir, sum eru komnir aftrat í Sb, bera yvirskriftirnar „Hildardahlstrujis tot“ og „Risín a Blaalandi tot“ (í innihaldsyvirlitinum nevndir „Hildars tottur“ og „Risans tottur“). Teir eru settir sum ávikavist nr. 7 og nr. 8, t.e. undan Gríms tatti, sum er endatátturinn báði í Hs og í Sb.

Í TSB er Sniolvs kvæði flokkað undir kappakvæðum (E-bólkurin), men tættirnir eru settir hvør fyr seg við hvør sínum nummari: 1. Rana tattu (E 131), 2. Sniolvs tattu (E 75), 3. Golmars tattu (E 62), 4. Hildibrands tattu (E 16), 5. Virgars tattu (E 8), 6. Ásmundar tattu (E 63), 7. Gríms tattu (E 36). Allir tættirnir eru sagdir at vera serfðroysk kvæðir. Kjarnin í søguni er kendur úr teirri nørrønu *Ásmundar søgu kappabana*, men persónar og hendingar aðrastaðni frá eru flættaði uppí, t.d. úr Tíðriks søgu, danskari fólkavísu og øðrum fðroyskum kvæðum. Víst kann verða til grein eftir Patriciu Conroy (1978), har sum hon setur sína hugsan fram um hvussu kvæðabólkurin er vaksin fram og enn hevur staðið í vøkstri um tað mundið tá ið Jóannes skrivaði kvæðini upp. Hon heldur sostatt at summir tættir av kvæðnum hava verið nýrktir tá.

Patricia Conroy (1994: 17) heldur at Jóannes hevur fingið Sniolvs kvæðið í Hs frá áðurnevnda Pæturi (Peri) Lukkassyni í Skálavík, sum Jóannes nevnr sum heimildarmann sín til kvæðið í Sb. Kortini er í summum fðrum nokk so fittur munur millum tekstirnar í teimum báðum handritunum. Rana tattu og Golmars tattu fylgjast í stóran mun í báðum handritum, tó við smávegis frávikum í orðalag og raðfylgju.

Teir sjei tættirnir sum Hs hevur, eru í CCF settir sum høvuðstekstir og teir tilsvandi í Sb sum undirtekstir, og høvuðsteksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK IV, s. 11-33.

Geyti Áslaksson (CCF 30) er í tveimum tättum: Geyta tattu og Galta tattu. Hetta tättabýti sæst bara hjá Jóannesi í Króki, sum eisini er tann fyrsti at festa kvæðið á blað á fðroyskum. Umframt í Hs hevur hann tað eisini í Sb (nr. 13), uppskrivað 25. februar 1822 eftir Elsebeth Joensdatter á Sandi (ættað av Skarvanesi, f. 1765). Í TSB eru teir báðir tættirnir flokkaðir undir kappakvæðum, men við hvør sínum nummari: Geyta tattu sum E 3 og Galta tattu sum E 14.

Søgan, serliga hon í Geyta tatti, sigst innihalda frumkent sagna-

tilfar. Hon er kend á norrønum úr *Hemings tátti Áslákssonar*, sum er søgan um skíðrennaran Heming, og sum fellur í tvinnanda partar: tann fyrri um ítróttabrøgdini hjá Hemingi í Noregi, tann seinri um hvussu hann saman við tí eingilska konginum Haraldi Guðinasyni (d. 1066) berst við Harald Harðráða (sí *KLNM*, greinirnar „Heming“ og „Hemings þátr Áslákssonar“). Søgan í Geyta tátti er eisini søgd í tí norska kvæðnum „Heming og Harald kongjen“ (Bugge 1, NMB 168). Galta táttur er serføroyskt kvæði.

Hóast ymisk frávik og øðrvísi raðfylgju av ørindum man heimildarfólkið hava verið tað sama í Hs og Sb (eitt sindur merkisvert er tað at orðið *kvikan* í báðum tekstum er skrivað *qviban* í ør. 74). Okkurt sum var misskilt í Hs, er blivið rættað í Sb, t.d. *mammu* (ø. 95, 102) til *manna*, men misskilningurin „skeiðir“ í staðin fyri „skíðir“ er har framvegis (ø. 60, 61), eins og talið á nøtum, sum er tvær, sjálvt um tað ikki reiðiliga gevur meining.

CCF setur Hs sum høvuðstekst og Sb sum undirtekst. Teksturin er prentaður í normaliseraðum líki í FK I, s. 626-32.

Niðurløg

Frammanfyri er nevnt at eitt sum eyðkennir Hs mótvegis Sb, er niðurløgin ella stevini, sum altíð eru sett í endanum á hvørjum kvæði í Hs. Tey eru 13 í tali tó at kvæðini eru 18, og tað kemst av at eitt teirra, nevniliga „Noregis menn“, er brúkt báði til Finnboga rímu og Sigmundar kvæði, og at „Ólavur kongur herjar hann mót trøllum“ er brúkt til ikki færri enn fimm kvæðir, sum øll standa saman í handritinum, nevniliga Brúsajøkil, Trøllini í Hornalondum, Ólav hin heilaga, Ormar Tóraldsson og Ólav Trygvason. Harumframt uppgevur Jóannes – sum nevnt í fótnotu s. 117 – tvey niðurløg til Grimmars kvæði: „Snekkjan liggur undir oy“ og „Her er gott at dansa“.

Málið í uppskriftunum

Kvæðini í handritinum eru frá ymsum tíðum. Summi mugu vera yrkt afturi í miðöld og hava verið flutt á mannatungu upp gjøgnum öldirnar, onnur hava verið spildurnýggj tá ið Jóannes í Króki festi tey á blað, og hava tí onga slíka varðveitslusøgu. Hetta sæst aftur í málformi.

Eitt kvæði sum er yrkt longu í miðöld (ella í hvussu so er fyri øldum síðan) tá ið føroyskt hevði annað snið, og sum hevur verið flutt munnliga gjøgnum ættarliðini til tað er fest á blað í 19. øld, ber merki av hesum veruleika. Eldri og yngri lög síggjast lið um lið. Eldri orð, sum kanska ikki longur hava verið partur av gerandismálinum, og sum kvøðararnir tí ikki altíð hava skilt, liva áfram í kvæðunum, ofta fasthildin í tí bundna kvæðaforminum. Tað sama er við eldri bendingarformum, sum hava verið góðtiknir tí teir eru vorðnir partur av tí serliga kvæðastílinum. Øðrvísi er við tekstum sum hava verið nýyrktir tá ið teir vórðu skriftfestir, og tó kunnu eisini í teimum finnast formar sum hava sína fyrmynd í eldri kvæðamáli. Vit síggja dømir um bæði sløgini av tekstum í okkara handriti. Hartil kemur at kvæðini hava verið varðveitt í einum tvímálsligum samfelag; ikki minstan týdning hevur tað havt at tey hava livað og verið kvøðin lið um lið við danskar vísur. Eisini tað hevur sett sín dóm á málið í kvæðauppskriftunum.

Eitt kvæðahandrit ið er skrivað við aðrari stavseting enn henni hjá Hammershaimb, hevur týdning sum kelda báði til føroyskt kvæðamál og til føroyskan bygdamálsframburð, umframt at tað er við til at kasta ljós á málbroytingar sum eru í gerð. Men umframt at bera boð um eldri málstig siga uppskriftirnar nakað um málið sum tað hevur verið um uppskrivingarmundið, t.e. málið hjá skrivaranum og kanska eisini hjá heimildarfólkum hansara. Ein viðgerð av tí serliga kvæðastílinum fellur uttan fyri hesa viðgerð, men tó slepst ikki undan at tað javnan verður komið inn á kvæðamálseýðkennir, eyðveri tað.

Ikki sjáldan síggja vit heil- og hálvdanskar formar uppi í tí

føroyska tekstinum. Hetta er ikki bara galdandi fyri Pætur Knúts-
sons rímu, sum eygsýniliga byggir á tvær danskar vísur, sum bara
eru snaraðar leysliga yvir í føroyskt, men eisini í kvæðum sum mugu
roknast sum upprunaføroysk. Hetta er úrslit av at kvæðini hava
livað í einum tvímálsligum samfelag. Í summum førum umboða
hesir hálvdonsku formar helst eina daniseraða úttalu, í øðrum
førum munnu teir vera danskir skriftformar fyri eina føroyska út-
talu. Vit kunnu rokna nøkur dømir upp:

af (= av), *alskens* el. *alskins* (= alskyns), *bløda* (= bløða), *brysti*
(= brósti), *doj* (= doygga), *døda* (= deyða, hvnf. av *deydi*), *bour* (= býr), *der* el. *deer* (= har), *derpaa*, diura vajje, *ajngang* (= einaferð), *øjia* (= eyga), *gaard* (= garð), *gordin* (= garðin), *grund* (= grunn), *guld* (= gull), *hit* (= higar), *hundruda* (= hundrað), *højia loft*, *ihjel*, *mand*, *mens*, *ogso* (= og so), *ovir gaar*, *ovurmand*, *raada* (= ráða), *rou* (= rógva), *sanga* (= sangir), *sejier* (= sigur k.), *sidst* (= síðst), *siælar* (= sálar), *spiud* (= spjót), *syja* (= seyma), *tror* (= trýr), orðingar sum *hos sujn sujia*, *vi so fuldgou mag*, *taa lindraje e tujn pujna* o.s.fr. Í Sni 79 er skrivað *høa loft*, men annars er fyrri liður í hesum orði skrivaður *højia* el. *højie*. <eyga> er altíð skrivað við *øj* eins og orðið *vindeyga* er skrivað t.d. *vindøjia*.

Onnur dømir um ávirkan frá danskari skriftsiðvenju eru navna-
formar sum *Stephan*, *Thorur*, *Thorald*, *Wirgar Walindson*, *Dahla skor* og *Dahla ting*.

Stavseting og ljóðskipan

Tá ið Jóannes í Króki fór undir at festa kvæðir á blað, hevði hann onga frammanundan fastlagda føroyska rættskriving at halda seg til. Jens Chr. Svabo hevði longu eini 40 ár frammanundan fest føroyskt mál á blað og hevði til tað endamálið evnað sína egnu stavseting til, men tað ið hann hevði skrivað, var ikki komið út til almenningin. Tað hevur verið sagt at Svabo, sum búði í Havn frá 1800 til 1824, legði fólki lag á at skriva føroyskt. M.a. sigur Lyngbye í formælinum til *Færøiske Qvæder* at tá ið hann vitjaði í Føroyum í 1817, gav Svabo honum nakað av undirvísing í føroyskum máli (Lyngbye 1822: X). Tað hevur onkuntíð verið hildið fram at Jóannes man hava lært av Svabo at skriva føroyskt. Svend Grundtvig sigur í innganginum til CCF um Jóannes í Króki at

hann „uden tvivl må have lært at skrive sproget af Svabo, da han bruger hans lydbetegnelse (som Svabo, der ingen forgængere havde, selv havde måttet opfinde)“. Eisini Chr. Matras nevniur hetta sama í bókmentasøgu síni, har hann tekur soleiðis til orða: „allar uppskriftir Jóhannesar í Króki (...) hava Svabos rættskriving, so hann má hava lært av honum, beinleiðis ella skákvegis, at skriva móðurmálið“ (Matras 1935: 42). M. Sørлие heldur tað vera „rimelig at Klemensens ortografi (...) er utformet i samarbeid med amtsprost Hentze. Amtsprosten har sikkert kjent Svabo og har kanskje også hatt kjennskap til hans skriftform; men Svabos rettskrivning bygde på Vágar-dialekten og kunne ikke uten videre brukes i oppskrifter på Sandøymål“ (Sørлие 1968: IX).

Vit vita í roynd og veru einki um at Jóannes hevur fingið nakra undirvísing í at skriva føroyskt. Um somu tíð sum hann sat og skrivaði síni kvæðir, sat Schrøter suðuri í Suðuroy og festi Sjúrd-arkvæðini og onnur kvæðir á blað, men vit vita ikki um teir kunnu hava samskipt sínámillum um uppskrivingararbeiðið. Helst hevur tað verið so at teir hava roynt sum frægast hvør í sínum lagi at lata føroyskt í skriftbúna, og úrlitið er tí ikki tað sama. Tað er neyvan rætt at siga at Jóannes brúkar Svabosa „lydbetegnelse“, serliga ikki í Hentzasavni. Felags fyri Svabo, Schrøter og Jóannes er at teir brúka eina ljóðfrøðiliga (ortofona) stavseting, t.e. at teir royna, so væl sum til ber og eftir førimuni, at endurgeva ljóðini í málinum so sum málið ljóðar í teirra samtíð. Men teir gera tað ikki á sama hátt. Eitt er at bygdamálsgrundarlag teirra er ymiskt. Men tað er eisini munur á hvussu regluføst stavseting teirra er. Eingin ivi er um at stavsetingin hjá Svabo er reglufastari enn tann hjá hinum báðum, Schrøter er minst reglufastur, og Jóannes liggur onkustaðni har ímillum.

Eitt vita vit kortini. Tað er rættiliga vist at Jóannes hevur havt uppskriftir frá Jens Chr. Djurhuus til taks í 1818-19. Tað merkir so at Sjóvarbóndin longu tá hevur fest egin kvæðir, og helst onnur við, á blað (sbr. tey kvæðir ið Hentze eftir øllum at døma hevur fingið frá honum). Og har hevur Jóannes so havt eina ítøkiliga fyrimynd framman fyri sær.

Tað er vert at leggja sær í geyma at barlastin sum skrivandi føroyingar høvdu tá, var at teir høvdu lært at skriva danskt. Takið hjá teimum var at laga ta dansku stavsetingina til føroyskt. Tað sum Jóannes roynir, er tí at lata sítt bygdamál, sandsmál, í ein

danskan skriftbúna. Men av tí at danskt og føroyskt hava ymiska ljóðskipan, veldur tað sjálvsagt nakrar trupulleikar, sum ivi kann vera um hvussu skulu loysast. Og so skulu vit eisini minnst til at heldur ikki danskt mál hevði fingið eina so fasta rættskriving sum tað hevur í dag.

Í 18. øld hevði donsk rættskriving ikki enn fingið regluskipað snið. Í endanum á 18. øld og upp gjøgnum ta 19. varð roynt at gera hana meira reglufasta. Ikki fyrr enn í 1871 fekk Danmark sína fyrstu alment góðkenddu rættskrivingarorðabók hóast hon ikki loysti allar ósemjur og ivamál. Frammanundan varð ikki skilt so neyvt millum *i* og *j* (og *y*), og nýtslan av *e* og *æ*, serliga tá ið ljóðið var stutt, var leingi vøkkul, og óloyst ivamál finnast enn. Sjálvljóðslongd varð ofta víst við dupultskrivning ella við at seta *e* aftrat, t.d. *heel*, *Viin*, *Huus*, *Soel*, *Bye*. Frá 1871 skuldi skrivast *Øje* og ikki *Øie* ella *Øye*, *Stjerne* og ikki *Stierne*, *Kjød* og ikki *Kiød*, *gjorde* og ikki *giorde* (hetta *j* eftir *k* og *g* varð avskaffað í 1889).

Tað er tí lítið at siga til at Jóannes í Króki ikki brúkar eina fasta stavseting tá ið hann skal skriva eitt mál ið onga skriftsiðvenju hevði. Kortini sæst at hann í hvussu so er roynir at endurgeva sama málljóð á nøkulunda sama hátt. At stavsetingin er ortofon, merkir at hann skrivur eitt nú *aadjan* (= átjan), *badn* (= barn), *bija* (= biðja), *bigvin* (= búgvín), *bigkodn* (= byggkorn), *dædur* (= døtur), *e* el. *ee* (= eg), *aisimaldur* (= einsamallur), *ajiur* (= eigur), *favurt* (= fagurt), *golv* (= gólv), *gudl* (= gull), *gada* (= gæta), *kja* el. *tja* (= hjá), *hu-ur* (= hugur), *Jagri* (= Jaðri), *læa* (= laða), *mavur* (= maður), *mirt* (= myrkt), *reskappan* (= reystkappan), *silt* (= siglt), *skægvin* (= skógvin), *trydgjir* (= tríggir), *veidgjir* (= veggir) o.s.fr.

Tað merkir kortini ikki at skrivarin altíð endurgevur úttaluna neyvt. Viðhvørt skrivur hann orðpartar við úttalu sum teir hava tá ið teir standa einsamallir ella í øðrum umstøðum. Hetta síggja vit t.d. tá ið hann skrivur *jolpti*, *Jadnbardur* (men *jankjelvi*, *Janlæg*, *jannakkjin*, *janstongun*), *kadlssonur*, *kadls sini* (men *kalbek*, *kalmannin*), *merkti*. Eisini kunnu vit nevna dømini *sagjirnar* Mirm 125 og *svajnarnar* Orm 4, har *r* verður skrivað framman fyri *n* í endingini sjálvst um tað ikki hevur hoyrst í úttalu.

Tekstirnir í Hentzasavninum er skrivaðir við gotiskari skrift so sum siður var tá, og sum føroyingar kallaðu danska skrift. Tó eru nøvn vanligar skrivaði við latínskum støvum.

Skriving av ljóðlongd

Í danskari rættsskriving verður hjáljóðslongd ikki víst við dupultskrivning í endanum á orði, men har afturímóti kemur hon til sjóndar sum dupultskrivning á mótinum millum tvey stavilsir. Hetta síggja vit eisini hjá teimum sum festa føroyskt mál á blað framman undan Hammershaimb (ella sum ikki hava fingið lært seg hansara stavseting), m.a. hjá Jóannesi í Króki. Hann kann t.d. skriva: *Fin – Finnur, flok – flokkur, in – inni, kjin – kjinnar, not – nottin, ses – sessin, tot – tottin*. Fleiri undantøk frá hesi reglu koma kortini fyrri í tekstinum, t.d. *bajdi* (= beiddi), *brajdi* (= breiddi), *haiti* (= heitti), *lajdi* (= leiddi), *møgur* (= møðgur), *prujdur* (= prýddur), *sægur* (= seggur), *smari* (= smærri), *snekjan* (= snekkjan), *stokar* (= stokkar), *stoitist* (= stoyttist), *stikje* (= stykkið), *svajkast* (= sveitkast). Í Mirm 117 síggja vit at skrivarin rættar *baidist* > *baiddist*. Hinvegin síggja vit í Leiv 28 at hann fyrst skrivar *enn* og strikar tað seinra *n-ið* út aftur. Ávirkan frá danskari skrift síggja vit eisini tá ið hann skrivar *dt* í staðin fyrri *tt*: *bajdti* (= beitti), *brodt* (= brátt), *hodt* (= hátt), *kodt* el. *kaadt* (= kátt), *mødti* (= møtti), *raadt* (= rátt, av *ráða*), *stojdtist* (= stoyttist).

Sjálvljóðslongd verður stundum víst við dupultskrivning, serliga í einstavilsisorðum, t.d. *beer*, *bruun*, *diir*, *ee* (= eg), *heer*, *jæær* (= jørð), *oor*, *riiv*, *røør* (nú. av *rógva*), *siid*, onkuntíð eisini í fleirstavilsisorðum, t.d. *eru* el. *eeru*, *huusi*, *husum* el. *huusum*, *oori*, *risin* el. *riisin*, *sida* el. *siida*, *riivum*. Tað er tó nakað tilvildarligt hvussu henda regla verður fylgd. Hendingarferð er *e* sett aftrat longum sjálvljóði: *dae* (= dag, við einum undantaki er hetta orðið altíð skrivað soleiðis), *fæer* (= ferð), *saer* (= sær, nú. av *síggja*).

Av tí at ljóðlongd ikki verður endurgivin regluliga, er trupult út frá tekstinum at siga nakað um hvussu úttalan hevur verið hjá skrivara ella kvøðara hesum viðvíkjandi. T.d. kundi verið áhugavert at kunnað staðfest um sjálvljóð var langt aftan á hjáljóðabólkarnar *kl*, *kr*, *pl*, *pr*, *tr* og *sj*, tí vit vita at har hevur verið og er bygdamálsmunur. Eitt eyðkenni við suðuroyarmáli er stutt sjálvljóð framman fyrri hesar hjáljóðabólkar, men stakdømir eru eisini norðari á landi. Út frá teimum dómum vit finna, eitt nú *bøgli* (í *Torbiðdnbøgli*), *miglan*, *miglun*, *Niglas*, *agri* (= akri), *nagrar*, *ogra*, *tigra*, *deblit*, *deblun*, *dublur*, *æbli*, *rablaje*, *hobravu*, *bedri*, *bitra*, *bidru*, *Cadrin*, *vedra* (el. *vædra*), ber ikki til at siga nakað um longd. Tó kundi skriftformurin *tidsjandi*, sum kemur fyrri tvær ferðir (í

Fisk 8, 9), bent á framburð við stuttum sjálvljóði í sagnorðinum *tysja* (sum tað eisini hevur í dag í Sandoyinni). Har vit nú vanligu skriva *fyr*, skrivar Jóannes *fiir* (rímar ofta við *diir*, t.e. *dyr*), og tað kundi bent á at hann kennir ein form við longum sjálvljóði, t.e. *fyr*, sum annars ikki er skrásettur í orðabókum.

Sjálvljóð í herðingarstavilsi

<a,æ>

Tað ljóð sum vit í nútíðarstavseting skriva sum *a* ella *æ* (tey hava sama framburð í øllum bygdamálum uttan suðuroyarmáli), endurgevur Jóannes í Króki vanligu við *a*, og tað ger hann báði tá ið tað er stutt, og tá ið tað er langt.

Stutt er tað t.d. í *land*, *man* (= mann), *rat* (= rætt), *fratta* (= frætta), *staldan* (= stældan), *sadlur* (= sællur, t.e. *sællur*). Hendingarferð skrivar hann tó *aa*, t.d. *aanda* (Geyt 118), *aandan* (Sni 64), *aandaji* (Grim 220), og tað liggur nær at hugsa at tað er tað danska *aande* (sum navnorð og sagnorð) sum ger sína ávirkan. Eina ferð skrivar hann *æa*, nevniliga í *æat* (= ætt, Sni 120), sum man vera misskriving. Framman fyri *ng* og *nk* skrivar Jóannes í Króki altíð *a*, t.d. *banga*, *bangavust*, *fanga*, *fangji* (bd. hvnf. av *fang*), *ganga*, *gangji* (1. pers. nút. eint.), *gangjin*, *hanga*, *langa*, *mangur*, *mangjir*, *mangt*, *blankt*, *sanka*. Stundum kann hann skriva *aj/ai* um *ng/nk* er frammælt (palatalt): *fajngji* (hvmf. av *fang*), *gaingji* (boðsh. flt. av *ganga*), *laingji* (bundin formur av *langur*), *maingjir* (= mangir).

Langt er ljóðið í t.d. *fara*, *fravur* (= frægur), *glavur* (= glaður l.), *raje* (= raðið l.), *tra* (= træ).

Einstøk dømir eru um at handritið hevur *æ* har vit høvdu væntað *a*, t.d. *lægnings* Mirm 82, *læknajin* Mirm 117, *klæjer* Grim 55 (sbr. *klajer* 58), *kær* l. Mirm 146 (sbr. *kar* 145), *læs* (= las, ÓH 23), *rævur* el. *rævur* (= rævur h., Skrímm 16, 31), *sædi* (= sæti, Geyt 56). Helst stendur *bær* (í Leiv 44) fyri *bar* (sbr. at nút. annars altíð er skrivað *beer* í hesum kvæði, eisini í sama ørindi).

Tá ið ljóðið stendur framman fyri herðingarveikt *a*, er tað viðhvørt skrivað *a* og viðhvørt *æ*, t.d. *A-alsen*, *bardæar*, *dæar* (= dagar), *dæanar* (= dagarnar), *fra-ari* (= frægari), *ha-ar* el. *hæar* (= hagar hj.), *ha-ani* el. *hæani*, *Ja-ar* (= Jaðar), *qva-ani*, *læa* (= laða, lagað), *tæa* (= tagað, lh. av *tiga*). Tað verður ongantíð skrivað *e* í hesi støðu, og skringingarhátturin kundi bent á at *a/æ* hevur verið framborið sum eitt opið ljóð, t.e. [ɛ:], í hesi støðu.

Onkuntíð brúkar skrivarin *aa* heldur enn *a*, t.d. *haar* (= har) Lokk 44, *knaa* (= knæ) Orm 64, *saad* (= sat) Mirm 79, *fraa-ari* (= frægari) Leiv 4.

Framman fyri ávís hjáljóðasambond longdist *e* til *é* í norrønum (fornföroyskum). Í slíkum orðum er í handritinum skrivað *a*: *halgun* (Skrím 1, Orm 3, Geyt 106) og fólkanøvnini *Halga* (norr. *Helga*) og *Halgjir* (norr. *Helgi*). Sama ljóðbroyting kundi eisini henda í sagnorðinum *elska* (gamal formur er *alska*) og navnorðinum *alskur*, men formurin við *e* er innafturkomin, helst úr teimum eystaru málunum. Hs hefur *ælskar* Sni 340.

Eisini í Sb verður *a/æ* í langari støðu skrivað *a*, men so við og við fer Jóannes meira og meira yvir til at skriva *ea* í Sb (so sum Svabo hevði gjørt). Sí Sørrie 1968: XVI.

<á>

Langt <á> skrivar Jóannes oftast sum *aa*, t.d. *gaas*, *gaada*, *graada*, men ikki so sjáldan skrivar hann bara *a*, t.d. er fyrisetingin *hjá* næstan altíð stavað *kja* el. *tja*. Tað merkir at hann stundum endurgevur langt <a,æ> og langt <á> á sama hátt (beint omanfyri sóu vit at hann somuleiðis onkuntíð kundi endurgeva <a,æ> við *aa*). Sostatt vita vit ikki altíð við vissu um skriftformurin *ta* skal lesast sum *tað* ella *tá*, eins og ein formur sum *raje* kann lesast sum *ræði*, *raðið* ella *ráði* (sí t.d. ÓH 11), og tað navnorðið, sum í FK er endurgivið sum <sámi>, er vist altíð skrivað *sami* í handritinum, eins og <árar> oftast tykist at vera skrivað *arar*. Vit leggja tó til merkis at skrivarin onkuntíð roynir at rætta *a* til *aa*, tá ið tað stendur fyri <á> (sí t.d. Grim 181, Mirm 53). Tað vísir at hann tilvitað roynir at gera mun á <a, æ> og <á> við at skriva ávikavist *a* og *aa*, men at tað gleppur viðhvørt.

Framman fyri herðingarveikt *a* skrivar Jóannes í Króki í nógv flestum førum *au* (35 ferðir), men nakrar ferðir *aa* (10 ferðir). Hesin skringarháttur er so sermerktur at vit skulu nevna dømini og hvar tey koma fyri. Tey 35 dømini við *au* eru:

bauar (= báðar) Grim 41, 42, 133, 195, 204, Mirm 163, Brús 65,
Trøll 14, Sni 151, 152
faua (= fáa) Mirm 73, Lokk 33, Leiv 7, Sni 424, Geyt 91, 99
fauan (= fáan) ÓT 36
fauar (= fáar) Sni 230, 334

haua (= háa) Geyt 59, 60, 67
naua (= náa) Sigm 19, 20, 21
raua (= ráða) Tröll 14
slaua (= sláa) Sigm 37, 61, 67
vaua (= váða, vága) Grim 133, 204, Mirm 9, Geyt 60, 67

Tey 10 dømini við *aa* eru:

baa-ar Grim 101, 102
braa-an (= bráðan) Sigm 51
faa-a Leiv 5, ÓT 15
haa-a Orm 47
raa-a Leiv 5, ÓT 15, 68
vaa-a ÓT 68

Tað kann vera ilt at siga hvat hetta sigur um úttaluna hjá skrivar-
aranum. Tað sæst at *aa* er serliga vanligt í kvæðum eftir Sjóvar-
bóndan (6 av teimum 10 dømum), og tað kundi bent á at Jóannes
hefur fingið tann skriviháttin frá honum (og hann skiftir eisini yvir
til hann í Sb). Men *au* er so vanligt í Hs (tvær ferðir eisini í kvæðum
hjá Sjóvarbóndanum) at tað onkursvegna má avspegla eina roynd
hjá skrivararanum at endurgeva eina serliga úttalu. Vestantil í land-
inum er hetta ljóðið tvíljóð (/ou/ í t.d. *fáa*), og tað kann hugsast at
sandoyarmál onkuntíð í tíðini hefur havt eitt so opið [ɔ]-ljóð í hesi
støðu at tað hefur nærkast tvíljóði. Um hetta fyrbrigdi sí eisini
Larsen (1994: 31) og eitt úttaludømi, [cau-o:gor] fyri *hjá okur*, hjá
Poulsen (1994: 119).

Stutt <á> verður skrivað *o*, t.d. *olvara*, *Olvur*, *bjolvi*, *brodlija*,
holt (= hálv), *hot* (= hátt, av *háur*) *kot* el. *kodt* (= kátt), *not* (=
nátt), *roddi*, *sorliia* (= sárliga), *sort* (= sárt), *sost* (= sást), *sjolvur*,
tottur, *vokn*. Orðið *tjaldbúðir* verður altíð skrivað *kjolbuvir*, sum
bendir á ljóðbroytingina *a > á* framman fyri *ld*. Einstøk dømir eru
kortini um at Jóannes endurgevur stutt *á* við *aa*, t.d. *daarliia* (=
dárliga), *kaadt* (= kátt), *raadt* (= rátt, lh. av *ráða*).

<e>

Sjálvljóðið *e* í nútíðarføroyskum verður í handritinum skrivað *e*
ella *æ* hvørt um annað, sama um tað er langt ella stutt.

Sum dømir í langari støðu kunnu vit nevna *deje* el. *dæji* (= degi),

drevur el. *drævur*, *dræba*, *æbli*, *fejin* el. *fæjin* (= fegin), *glæje* (= gleði), *kjer* el. *kjær* (= ker h.), *neva* el. *næva* (hvnf. av *nevi*), *vænum* (= vegnum), *vedur* el. *vædur* (= vetur), og í stuttari stöðu eitt nú *evni*, *kjelda*, *qvendi*, *mæn*, *nævna*, *ten*, *veldi*.

Í herðingarveikum orðum sum *ella* og *enn* verður skrivað *i*: *idla*, *in*, somuleiðis *aarin* (= áðrenn), *aavur in*, *fiir in*. Tá ið <enn> er herðingarsterkt, verður tað skrivað *en*.

Einstøk dómir eru um at handritið hefur \emptyset í staðin fyri *e*, t.d. *møje* (= megj, Brús 28, 65, 70, Orm 65; aðrastaðni er tað at fata sum *møði*), *Torbiðdnbøgli* (= -bekli) Sni 231, *vøa* (= vega) Mirm 55, 67, Sni 69. Helst skal *vøx* eisini tolkast sum *veks* (nú. av *vaksa*). Hetta er at fata sum øvutur skringarháttur. Sí meira undir < \emptyset > (s. 47ff) um hetta fyrbrigdi.

Har sum *e* í eldri tíð hefur staðið framman fyri herðingarveikt *a*, kann tað treingjast regluliga til *i* í føroyskum, sum til dómis í *hiðan* (< norr. *heðan*, sí t.d. *hijan* Sni 201), *higar* (< norr. *þegar*, sí t.d. *hijar* Grim 44), *miðal* (< norr. *meðal*, sí t.d. *mijal* Ásm 21), *niðan* (< norr. *neðan*, sí *nijan* Sni 158), men henda ljóðbroyting verður ofta forðað av analogiskari útjavning millum bendingarformar ella skyldar orðformar soleiðis at /e/ verður varðveitt. Í Hs er sagnorðið <gleða> skrivað *glæa* (Ell 45) og navnorðið *tregi* í hvønnfalli skrivað *træa* (Ell 25). Tað merkir at *e* í t.d. <gleða> kann verða endurgivið við sama bókstavi sum *a* í t.d. <laða> (skrivað *læa*), men at <a/æ> í hesari stöðu eisini kann verða skrivað sum *a*. Sagnorðið <vega> kann í føroyskum broytast til *viga* sbrt. nevndu reglu um ljóðtreinging, men kann eisini varðveita <e>, og tað man vera tann formurin sum í handritinum er endurgivin sum *vøa* við øvutum skringarhátti.

<i, y>

Sum vit hava nevnt, skiltu eldri skrivarar ikki altíð so greitt millum *i* og *j* (tey vóru at fata sum grafiskir variantar). Hjá Jóannesi síggja vit skriftformar sum t.d. *bjggja*, *borgjr*, *bjia* (= biðja), *brjjar* (= brigðar), *ludj* (= luti), *sejjij* (= segði), *sja* (= siga), *snuviljja*. Høvuðsreglan er kortini tann at tá ið sjálvljóðsfonemið /i/ er kjarni í herðingarsterkum stavilsi, t.e. at tað er reint sjálvljóð, verður tað næstan altíð endurgivið við bókstavinum *i* (ella *ii* fyri at vísa longd), t.d. *diir*, *fliid*, *flidi*, *firi*, *Grimmar*, *Hilda*, *lii*, *midt*, *sin* (= sinn), *tiid*.

Í nøkrum fáum orðum verður skrivað *y* heldur enn *i*: *synd* (Ásm

61, 62), *syndargjer* (Mirm 55, 67), *systir* (Orm 74, 78, Ásm 92, 99, Sni 119), *myrdur* (Leiv 46), *yingsti* (Grim 60, sbr. *ingsta* 220). Her man tað vera lærdómurinn í donskum ið skínur ígjøgnum.

Í gotiskari skrift er munurinn á *i* og *e* ofta bara tann at *i* hefur prikk yvir. Tað hendir onkuntíð at eingin prikkur er hóast vit vænta bókstavin *i*. Tá kann ivi vera um hvørt vit skulu lesa tað sum *e* el. *i*. Í *bila vond* Sni 18, *systir* Orm 74 og fleiri ferðir í fyrsta stavilsi av *lyfting* (dømini eru: Grim 41, ÓT 24, 46, 76) hefur *i* ongan prikk og sær tí út sum *e*, men í útgávuni er kortini valt at endurgeva tað sum *i* (skrivarin man hava gloymt prikkin?).

Í Mirm 127 er orðið *liðveitslan* vorðið misskilt og skrivað *luiv vaislan*.

<í, ý>

Tvíljóðið tað sum vit í dag skriva sum *í* ella *ý*, endurgevur Jóannes í Króki regluliga annaðhvørt við *uj* (*ui*) ella við *y*. Tað skiftir nakað frá kvæði til kvæði, og eisini veldst tað nakað um hvørjar ljóðumstøðurnar annars eru. Einans hendingaferð er skrivað *uy*.

Síggja vit burtur frá støðuni framman fyri skerping, er *uj* (*ui*) nógv tað mest brúktta um vit taka handritið í síni heild. Sum dømir í langari støðu kunnu vit nevna eitt nú: *brujdur*, *qvuj*, *qvujlu*, *qvujdur*, *jamluiga*, *klujuvur*, *rujgji*, *tujn*, *vujn*.

Tá ið tvíljóðið er stutt, t.d. stytt framman fyri langt hjáljóð ella hjáljóðabólk, verður t.d. skrivað: *blujkka*, *blujt*, *bluit*, *brujndun*, *bujst*, *drujstar*, *druiptu*, *dujrt*, *fulddujrt*, *qvujldar huus*, *lujgtust*, *lujtli*, *lujddi*, *lujst*, *mujt*, *prujddi*, *rujmndi*, *sujstur*, *sujt*, *Skrujmsli*, *slujgt*, *sujntist*, *stujrdi*, *tujlujgt*, *vujst* (av *vísa*) o.s.fr. Tað er ongantíð skrivað bara sum *u* (ein framburður sum er kendur norðuri á landi í orðum sum t.d. *blíðka*, *dýrt*, *líktust*, *rýmdi*, *slíkt*).

Ofta verður tvíljóðið skrivað *y*, men ikki eins ofta og *uj/ui*. Í summum kvæðum er tað ikki meira enn tað hendir seg at skrivarin brúkar *y* í langari støðu. Í Ásm er einki dømi um *y* í langari støðu, bara *uj* el. *ui*. Í Geyt er bara eitt dømi um *y* í langari støðu (*nyda* 97), annars altíð *uj* (*ui*). Fisk skrivar *y* eina ferð (*Stajnydur* 2), men gjøgnumførir annars *uj/ui*. Beint øvut er í Sigm, sum næstan gjøgnumførir *y* fyri *í/ý*. Kvæðið hefur *y* 42 ferðir, *uj* einans 2 ferðir (*bujur*, *tujer*), og tað bara í 1. ørindi (harumframt 24 ferðir *i*, harav 22 ferðir í fyrisetingini <í>, og 1 ferð *j*, í *sjt*, t.e. <sítt>). Leiv brúkar *y* trýggjar ferðir og bara framman fyri skerping (*sydgja* 45, *trydgjar*

37, *trydgjir* 35), men skrifvar annars altíð *uj/ui* (og so eru tvey dómir við *i*).

Skrifvarin endurgevur sum sagt ofta *i/y* við *y*, serliga tá *ið* tað er stutt, t.d. *drystar* Trøll 32, *otydlit* ÓT 62, *syst* Grim 60, *styrði* ÓT 13, og serliga ofta framman fyri skerping, t.d. gjøgnumførir hann *y* framman fyri skerping í Grim, t.d. *fydgja*, *flydgja*, *knydgja*, *nydgju*, *sydgja*, *tydgju*, men eisini í *syst*. Í ÓT skrifvar hann tvær ferðir *uj* framman fyri skerping (*sujdgie* 40, *skujdgar* 60), men annars altíð *y* (13 ferðir, t.d. *flydgja*, *sydgja*, *sydgje*, *trydgjir*). Í Mirm skrifvar hann *uj* og *y* eins ofta framman fyri skerping: *fujdgja*, *vujdgji*, *vujdgjj*, *vujgji*, *fydgja*, *nydgju*, *trydgja* (2 f.).

Bara tvær ferðir er tvíljóðið skrivað sum *uy*: *buyr* Sni 418, *ruygji* Skrí 43.

Í orðinum *himmiríki* er seinri liður altíð skrivaður *-rigji*, og tað tykist eisini at vera lagið hjá eldri skrifvarum so sum Svabo og Schrøter. Eisini í *Svøríki* brúkar skrifvarin altíð *i* í <-ríki> (sí fleiri dómir í ÓT), men í *Garðaríki* skrifvar hann altíð *uj*. Annars eru fleiri dómir um *i*, t.d. *litla*, *piil*, *sidst*, *sidsta*, *viv*, sbr. eisini nøvn sum *Island*, *Isansland* og *Ivint*. Fyrisingin <*i*> er oftast skrivað *uj* el. *ui*, men eisini ofta *i* (sí tey mongu dømuni í Sigm).

Annars kann verða víst til kjakið í 1820-num um hvussu hetta tvíljóðið best átti at skrivast (Skårup 1964, serliga s. 65-70).

<o>

Hetta verður vanliga skrivað *o*, langt í t.d. *oor*, *hoon*, *kona*, stutt í t.d. *kongur*, *lond*, *ormur*.

Tó er sambindingarorðið *og* altíð skrivað *u* tá *ið* tað ikki stendur í orðasambandinum <og so>. Tá *ið* tað stendur í hesum orðasambandi, er so at siga altíð skrivað *ogso*, eina ferð tó *oso* (Grim 28), onkuntíð *u so* (Brús 43, 44, sbr. 41, 42). Hjáróðið <so> er nakað skiftandi skrivað *so*, *soo*, *saa*, *sa* (formarnir við *aa* og *a* helst ávirkaðir av danskari skrift – annars er ikki altíð lætt at gera av um bókstavurin er *a* el. *o*).

Sjálvt um reglan er at stutt *o* verður skrivað sum *o*, so verður navnorðið *ond* oftast skrivað *aand*, t.d. Brús 8, 30, 41, 43, Orm 66, men *ond* í Leiv 46. Í Sigm 20 tykist sum skrifvarin broytir *ond* til *and* (rímorðið er *sand*). Sí eisini undir <a,æ>.

Í serstöðu er landanavnið *England*, sum í Hs altíð er skrivað við *Aj* el. *Ai*. Formurin við *O* er úrslit av teirri regluligu ljóðbroytingini

har sum eldri *ei* er blivið *o* framman fyri bakmælt (velart) hjá-ljóðasamband (sbr. norr. *eng* > fær. *eing* > *ong*). Onkursvegna er formurin *Eingland* blivin standandi eftir á einum eldri stigi eftir at *ei* broyttist til *o*. Tað kann her vera vert at nevna at *Eingland* er til sum jarðarnavn í Dali. Eitt annað dømi um eitt orð sum er støðgað á *ei*-stiginum, er navnorðið *keingur* (= kongur, t.e. jarnboltur) í heimasandsmáli. Sí annars niðanfyri undir <ei>.

Tá ið *o* frá gamlari tíð hevur staðið framman fyri *a* í ending, kann tað treingjast til *u* í føroyskum (á sama hátt sum *e* treingist til *i*, sbr. frammanfyri). Analogisk útjavning kann tó ofta forða broytingini so at *o* verður varðveitt. Dømir í handritinum við *u* eru *bua* (= boða, boga) Sigm 14, ÓT 8, *buar* ÓT 74, *lua* (= loga) Sni 15, *skua* (= skoða) ÓH 28. Har afturímóti verður sagnorðið *roða* altíð skrivað við *o*: *roar* el. *ro'ar* (nút.). Tann analogiska útjavningin kann eisini virka øvut soleiðis at *u* breiðir seg til aðrar bendingarformar so sum í *bu-i* (< bogi) ÓT 10, *buin* (< bogin) ÓT 70. Tað kann tó ikki útihýsast at eisini danskir formar kunnu hava havt sína ávirkan (sbr. danskar formar sum *bue*, *lue*, *skue*).

Í *floudrægalu*g Grim 206, 213 man orðliðurin *flog-* verða blivin misskiltur.

<ó>

Tvíljóðið *ó* endurgevur Jóannes í Króki vanliga við *ou*, t.d. *blou*, *gouvur* (hendingaferð *ov* el. *ouv*, t.d. *govvur*, *touv*), *joul*. Ikki so sjáldan skrivur hann tó bara *o*, t.d. *bog* (= bók), *bloman* (= blóm-an), *fodum* (= fótum), *krog* (= krók), *ofri* (= ófrið), *robar* (= róp-ar), *siugdoo*m, sum man vera ávirkan frá hansara kunnleika í donskum.

Í roynd og veru sigur skrivihátturin einki um hvussu hann hevur úttalað tvíljóðið. Í heimasandsmáli nú á døgum verður tað framborið [əu], har fyrri partur í tvíljóðinum er farin frá at vera bakmæltur ([ɔu]) til at vera meira ella minni miðmæltur. Einstøk dømir eru ið kundu bent á henda framburð: *reuna* (= róna, rónna, av *rá* kv.) Finn 9, *skæunum* (= skógnum) Sni 444 og móguliga *sæul?* (= sól) Mirm 83, *mæud?* (= mót), ÓH 25, *stæu?* (= stóð) Sni 396. Summi dømir eru ivasom, tí tað kann stundum vera ringt at síggja mun á *o* og *æ* hjá skrivararum.

Tá ið *ó*-ljóðið er stutt, skrivur hann *o*, t.d. *bloggaje*, *bondi*, *brost*, *folk*, *gos* el. *gods* (= góðs), *golv* (*govl* Brús 27), *okunnijur*, *ond*

(= ónd), *ottast, stort, tokti, tolv, Trondur*. Kortini er tað eina ferð skrivað *ou* framman fyri hjáljóðabólk: *roustu* (= róstu, Finn 66). Eitt sum er merkisvert, er at handritið gjøgnumførir skriftformin *golv* (orðið *gólv* kemur sera ofta fyri í kvæðum), sum tí man endurgeva eina úttalu sum Jóannes í Króki hevur kent. Í dag eitur tað /gølv/, eisini í Sandoyinni.

Ljóðsambandið <ógv>, t.e. *ó* + *gv*-skerping, skrivar hann vanligliga sum *egv* ella *ægv*, t.d. *bægv, begvin, Jegvan, rægva, skægvín*. Merkisvert er at *lógu* og *sóu* í Hs kunnu hava teir skerptu síðuformarnar *lógvu, sógvu*, sum Jóannes skrivar *lægvu* Sigm 51, *sægvu* Trøll 15, ÓT 37 (sbr. *souvu* ÓT 41, 42), Sni 293.

Annars skrivar Jóannes í Króki einstakar ferðir *ogv*, um rætt er lisið (sum nevnt kunnu *o* og *æ* líkjast): *rogva* Sigm 46, *skogvin* Sni 371, 374, 375, 422, 426, Geyt 52. Her tykist hann at endurgeva ein framburð sum í dag bara hoyrist í suðuroyarmáli. Men ein ábending um at hann eisini hevur verið kendur í Sandoyinni einaferð í tíðini, t.d. afturi í 18. øld, er at *Ogga* hevur verið brúkt sum kelinavn um Jógvan á Heyggi á Sandi, sum varð føddur 1767 og heimildarmaður hjá Jóannesi í Króki til Ásmund Aðalsson. Annars leggja vit merki til at heimildarfólkini til tey trý kvæðini við *ogv* vóru úr Skúgvoy, av Skarvanesi og úr Skálavík.

Skrivað verður eisini *ou* í navninum *Douvra fiadl* (Finn 43).

<u>

Sjálvljóðið *u* skrivar Jóannes í Króki sum *u* (ella *uu* fyri at vísa longd), t.d. *huur* (= hurð), *hurin* (= hurðin), *hu* (= hug), *hu-ur* (= hugur). Í tveimum førum skrivar hann teir donsku formarnar *monne* (Sni 101) og *som* (Lokk 33) í staðin fyri *munnu* og *sum*.

<ú>

Jóannes í Króki hevur einki serligt tekn fyri *ú*-ljóðinum. Er tað langt, skrivar hann *u* el. *uu*, t.d. *bruun, Brusi, fru, huus, krunu, luvur, rum* el. *ruum, runur* (flt.), *tjuvu, truu* (kv.), *tu*.

Eisini stutt verður tað vanligliga skrivað *u*, t.d. *frunna, juskan* (= jútskan), *ulva ungje*. Men annars skrivar hann navnorðið *úlvur* og mansnavnið *Úlvur* við *y*: *ylvur* Orm 26, *Ylvur* ÓT 45, 48, 79, 81. Síggja vit burtur frá hesum dømum, so ger hann ikki mun á fonemunum /u/ og /ú/ í skrift. Tí ber ikki til at staðfesta um *siurtu* Finn 56, 57 stendur fyri *skjurtu* el. *skjúrtu*, og um *tjukt* ÓT 57 skal

lesast sum *tjukt* el. *tjúkt* (formar við /u/ hoyrast í Sandoyinni og Suðuroyinni).

Ljóðsambandið <úgv>, t.e. *ú* + *gv*-skerping, skrivar Jóannes *igv*. Hann skrivar *Skigvoj* Sigm 88, Leiv 4, 10, 52. Hvørsfalsformin av hesum navni skrivar hann *Skivia* (= Skúvoyar) Leiv 22, hetta í samsvari við at /iv/ og /ú/ kunnu falla saman í føroyskum (soleiðis at *skúli* og *stivli* kunnu bera upp á rím).

<brúdleyp> er altíð skrivað *bridlip* (og átti helst at verið skrivað *brylley* á føroyskum).

<ø>

Tað ljóðið sum vit í dag skriva sum *ø*, endurgevur Jóannes í Króki stundum sum *ø* (í handritinum skrivað *ö*) og stundum sum *e* ella *æ*. Hesin ivi stendst av tí serliga máleyðkenni sum verður nevnt delabialisering (avvarran, avrunding), og sum serliga hevur eyðkent sandoyar- og skúvoyarmál. *Døtur* er skrivað *dædur*, *føtur* er skrivað *fødur* og *fædur*, *øll* er skrivað *edl* og *ædl*, *skøft* er skrivað *skeft*, *vøtnini* er skrivað *vetnini* o.s.fr. Tað kemur meira enn so fyri at hann gloymir at seta broddar yvir *ö* og skrivar t.d. *motti* í staðin fyri *møtti*. Viðhvørt er munurin millum *o* og *æ* ikki týðiligur, og tí kann ivi vera um hvørt lesast skal *gronum* (t.e. *grønum*) ella *grænum*.

So vanligir sum skriftformarnir við *e/æ* fyri <ø> eru í Hs, mugu vit halda at teir hava ikki bara livað, men verið algongdir í málinum hjá Jóannes í Króki. At so *ø* kortini kemur fyri so ofta sum tað ger, man koma av at Jóannes veit at flest onnur bygdamál skilja ímillum fonemini /e/ og /ø/ meðan tey í hansara málføri eru fallin saman, og at hann tí í skrift roynir at skilja tey sundur aftur. Tað eydnast honum ikki til fulnar.

Delabialiseringin vísir seg ikki eins ofta í øllum ljóðumstøðum og heldur ikki eins nógv í øllum kvæðunum. Hon vísir seg oftari í stuttum ljóði enn í longum (tak bara øll tey mongu dømini um *grønan vedl*). Sum dømi kunnu vit nevna at í Pæt er altíð delabialisering í stuttum ljóði, men aldrin í longum. Og framman fyri herðingarveikt *a* sæst als einki til delabialisering: Tað er altíð skrivað *ø* í orðum sum *bløða*, *grøða*, *høga*, *høgar*, *høgari*, *kvøða*, *løða* (sí Grim 80 og sbr. við 20), *røða* o.s.fr. Í tveimum av kvæðunum eftir Sjóvarbóndan (Leiv og ÓT) er nógv minni av delabialisering at síggja enn í øðrum kvæðum, kanska tí skrivarin hevur havt tey

framman fyri sær í uppskrift frá yrkjaranum (í ÓH – eisini eftir Sjóvarbóndan – er delabialisering tó eins vanlig og í øðrum kvæðum). Kortini skrivar Jóannes *beer* í Leivs kvæði (ø. 19) har sum yrkjarin í sínum eginhandritum skrivar *bøør* el. *bør*. Eisini í Finn, sum Jóannes í Sb sigur seg hava fingið frá Sjóvarbóndanum, er væl minni av delabialisering enn vanlig. Annars tykist tað sum Jóannes hevur lættari við at velja ø t á ið tað tilsvarendi orðið hevur ø á donskum.

Fyri at geva eina mynd av hvussu ofta delabialisering kemur til sjóndar hjá Jóannesi, kunnu vit hyggja at kvæðum sum vit við toliligari vissu vita eru frá heimildarfólkum í Sandoyinni. Í Trøll, sum Jóannes man hava skrivað eftir egnum minni, er lutfallið millum *e/æ* og ø 25 : 20, t.e. ein lítil yvirvág av delabialisering. Grim hevur lutfallið 70 : 50, Skrímm 18 : 10, Geyt 43 : 27. Her er langt og stutt ljóð tikið undir einum, men høvdu vit hugt at teimum hvørt sær, hevði myndin verið eitt sindur øðrvísi. Í Trøll er lutfallið í longum ljóði 0 : 9 (t.e. eingin delabialisering), í stuttum ljóði 25 : 11. Í Grim er lutfallið í longum ljóði 20 : 30, í stuttum ljóði 50 : 20. Í Skrímm er lutfallið í longum ljóði 4 : 10, í stuttum ljóði 14 : 0 (t.e. altíð delabialisering).

Men myndin kann gruggast. Tí Fisk, sum uttan iva er eftir uppskrift norðaneftir, hevur oftast delabialisering (lutfallið 14 : 5), ja, sjálvst í longum ljóði er *e/æ* dupult so vanlig sum ø (lutfall 8 : 4, í stuttum ljóði er tað 6 : 1, og har umframt *gedda* skrivað við (longum?) ø.

Í royndini at endurskapa munin millum tey bæði fonemini kemur tað onkuntíð fyri at ø verður sett í staðin fyri */e/* har sum onnur bygdamál hava */e/* (sonevndur øvutur skrivningarháttur ella hyperkorrektión). Eitt nú verður skrivað *bøgli* (t.e. *bekli*, Sni 231), *gjøda* (t.e. fiskurin *gedda*, Fisk 4, 5), *giør* (boðsh. av *gera*, Ásm 25), *møje* (t.e. megj, Brús 65, 70, Trøll 5, 7, Orm 65), *vøa* (= vega, Mirm 55, 67, Sni 69). Ein avleiðing av samanfallinum av *e* og ø er at orðini *høll* og *helli* javnan koma í bland hjá skrivaranum ella heimildarfólkum hansara.

Í kvæðnum Ellindur bóndi verður hjáorðið <eystur> skrivað *østur* allan vegin (Ell 1, 3, 6, o.s.fr.). Orsøkin man vera at <ey> hevur verið úttalað */e/*, og tað hevur skrivarin (av órættum) skift út við ø, móguliga við at styðja seg til tann danska formin *øst*. Aðrastani í Hs verður tó skrivað *estur* og *estri*, t.d. í Sigm 46, ÓH 29.

Jakob Jakobsen nevnir fyrbrigdið til allarseinast í ljóðskriftsroyndunum í *Færøsk Anthologi*, men sum eitt serligt eyðkenni við skúvoyarmáli, „(der i øvrigt står Sandøsproget meget nær), hvor ö og øæ udtales med meget svag labialisering, næsten som henholdsvis æ og eæ, dog med en lille forskel fra virkeligt æ og eæ“ (Hammershaimb 1891, I: 460). Annars hefur serliga Sørлие (1968: XXII-XXV) skrivað um tað og hefur drigið tað við inn í viðgerð sína av málforminum í miðaldarhandritinum Lund 15 (Sørлие 1936; 1965), m.a. við at brúka tað sum próvgrund ella í hvussu so er ábending um at hann ið hefur skrivað Lund 15, skal hava verið sandoyingur ella skúvoyingur. Henda niðurstøða hansara heldur tó ikki. Málið í Lund 15 hefur ikki delabialisering, og fyrbrigdið er yngri í føroyskum enn so.

<ei>

Hetta tvíljóðið skrivar Jóannes sum *aj* ella *ai*, t.d. *bajn*, *blajga*, *ajn*, *aidur*, *gaid*, *laiga*, *laid* (tát. av *líta*), *raj* (av *ríða*), *stain*. Eisini framman fyrri langt hjáljóð ella hjáljóðabólk er tað skrivað soleiðis: *blajgt*, *ajsimaldur*, *hajlsar*, *qvaistur*, *laigti*, *laidst* (= leitst, tát. av *lítast*), *najstar*, *tairri* (el. *tairi*), *vaislan*.

Í serstøðu eru lýsingarorðið *heilagur* og navnorðið *heilsa*, sum hann (oftast) skrivur við *ej/ei* el. *æj/æi*: *hejlig*, *hejliia*, *heilije* (sí dømini í Brús 7, 8, 41, 42, 43, 44 og ÓH 1), *hæjlsu* Mirm 96 (í ør. 85 tó *hajlsu boud*).

Mansnavnið *Leivur* (í Leivs kvæði) er altíð skrivað við *æi* og ikki *aj/ai*. Hesin skriviháttur man vera komin við uppskrift norðan av landi, helst frá Sjóvarbóndanum, og byggja á eina úttalu í norðanmáli av <ei> sum /ei/ og ikki /oi/. Tað skal tó sigast at Sjóvarbóndin í tveimum eginhandauppskriftum av kvæðnum (JCD og JCD1842) skrivur navnið við *oj* ella *oi*, og tað kundi bent á at Sjóvarbóndin hefur skrivað navnið øðrvísi í 1819 enn hann ger seinri.

Norrønt *e* framman fyrri *ng* broyttist longu í fornføroyskum til *ei*, sum seinri gjørdist /ai/. Sum vit nevndu undir <o>, broyttist hetta /ai/ til *o* tá ið *ng* var bakmælt (velart), t.d. í *ong*, *drongur*, *gongur*. Tað sama hendi framman fyrri *nk*. Var *ng/nk* hinvegin frammælt (palatalt) við tað at *i* ella *j* stóð aftaná, styttist /ai/ til /a/, t.d. í *dreingir* og *einkja*. Hesin munurin millum *o*-úttalu í bakmæltum umstøðum og *a*-úttalu í frammæltum umstøðum er

varðveittur í Hs. Tað stytta *ei*-ljóðið framman fyri frammælt *ng* og *nk* er í handritinum skrivað *aj*, *ai* el. *a*, t.d. *bajnkji* (hvmf. av *bonkur*), *bankjir* (hvnf. flt. av *bonkur*), *drajngjir*, *aingjin* el. *angiin*, *ankji*, *ainkja*, *lajngji*, *mangji*, *saingjini* (hvmf. eint. bd. av *song*), *sajngjir* (flt. av *song*), *skajnkjir* (nú. av *skeinkja*), *skainkjarin*, *vangiir* el. *vajngjir* (flt. av *vongur*).

Í nútíðarføroyskum er tað bara nólsoyarmál sum heldur hesum skifti í úttalu uppi millum <o> og <ei> framman fyri *ng* og *nk*. Einaferð í tíðini hevur tað verið eitt dialekteyðkenni fyri eitt størri miðføroyskt øki sum hevur fevnt um Nólsoynna, Suðurstreymoy, Sandoyinna, Skúgvoyinna, Hest, Koltur og helst eisini Vágur og Mykines, men neyvan Suðuroynna og ikki landið norðan fyri Hoyvík-Velbastað (har *ei* er blivið /oi/ og styttil /o/).

<ey>

Hetta tvíljóð skrivar Jóannes *ej* (*ei*) ella *æj* (*æi*) tá ið tað er langt, t.d. *bej* (tát. av *bjóða*), *brejd* (navnorð og tát. av *bróta*), *dæj*, *flej*, *ræj*, *klejv* (tát. av *klúgva*), *krejb*, *nejd* (h.), *sæj* (hvnf. av *seyður*), *tæjmanar*. Framman fyri hjáljóðabólk verður oftast skrivað *e* el. *æ*, t.d. *edni* (= eydni, ÓT 69), *egst* (= eykst), *estri*, *estur*, *Estur havi* ÓT 31, *hesti* (= heysti), *nest* el. *næst* (= neyst), *restini* (= reystini, Brús 31, 32), *reskappan* (= reystkappan), *restur*, *trest*, *trestur*. Men nøkur dømir eru har skrivað verður tvíljóð framman fyri hjáljóðabólk: *dejdlit*, *dæidlit*, *lejst*, *reist* (= reyst kv., Orm 68, 69), *reit* (= reytt). Í orðunum *deyðligt*, *leyst* og *reytt* kann orsøkin vera at skrivarin kennir skyldar formar við tvíljóði (*deyður*, *leysur*, *reyður*). Men tað er óvist hví hann (í summum førum, men ikki altíð) skrivar tvíljóð í kvennkynsorðinum *reyst* (tað kann verða nevnt at svarandi til dømini í Brús og Orm skrivar Sb *røst*, *røstini*, sum kann vera ávirkan frá donskum ella øvutur skrivningarháttur).

Í tí herðingarveika stavilsinum í <brúðleyp> er sjálvljóðið altíð *i* (*bridlip*).

Orðið *eyga* er altíð skrivað við *øj* (*øi*) eftir danskari fyrimynd. Sagnorðið *eyka* (sum hevur skift frá sterkari til veika bending) er skrivað *egga* (boðsh.) Sni 92, 93, nú. *egst* Ell 34, tát. *eggajist* Grim 61, 62.

<oy>

Tvíljóðið <oy> er vanligi skrivað *oj* ella *oi*, t.d. *gojma*, *hojra*, *kojra*,

moj, ojrini, rojna, stoid. Eina ferð sæst tað skrivað *oy* (*stoydtist* Sni 262).

Framman fyri hjáljóðabólk er tað eisini vanligi skrivað sum tvíljóð, t.d. *drojmdi, froista, glojmdi, goimsla, gojmslan, goist, hojrði, hoirdu, hojrt, kroisti, loistu, oidni, rojsni*. Einasta orðið har sum stytt *oy* er skrivað *o*, er í *flogdi* (tát. av *floyggja*), sum kemur fyri tvær ferðir (Grim 122, Sigm 49), men ongantíð í orðum sum *droymdi, gloymdi, hoyrði, hoyrt*, har sum úttala við einljóði kann hoyrast (aftur her kann orsökkin vera at aðrir bendingarformar hava tvíljóð).

Vit leggja merki til at tá ið *-oy* stendur sum seinri liður í oyggjarnøvnum, er tað skrivað *-oj*, t.d. *Skigvoj* (men hvfsf. *Skivia*), *Suroj* (men hvfsf. *Suriar*), *Svynoj* (og hvfsf. *Svynojar*), somuleiðis *Sigjils oj* (og *Sigjils oidgjar*).

Sjálvljóðini <a, i, u> í herðingarveikari støðu

Her umtala vit fyrst sjálvljóð í endastavils, t.e. í levisstøðu, og síðan í innstøðu, t.e. í levissimusstøðu.

Í herðingarveikum endastavils (levis-stavils) skilur Jóannes í Króki týðiliga millum trý sjálvljóðsfonem: /a/, /i/ og /u/.

Herðingarveikt /a/ endurgevur hann regluliga við *a*, og frávik frá tí mugu roknast sum misskriving, t.d. tá ið tann danska endingin *-e* hendingaferð sníkir seg inn í staðin. Fleiri ferðir skrivar hann *sali* í hvnf., t.d. *mujn sali fajir* (Grim 77), *mujn sali abba* (Grim 188, 222), har vit kundu væntað *sala*, somuleiðis *hansara sali mouvir* (hvf., Sni 95). Her man tað vera tað danska orðið „salig“ sum býr undir og ger sína ávirkan (sbr. tó Grim 145: *mujn hiin sala mouvir*, Mirm 44: *hansara sala mouvir*, Mirm 152: *gaar for fajir sujn sala*).

Herðingarveikt /i/ er skrivað *i* (hendingaferð *j*) ella *e*. Tað tykist kortini ikki at vera heilt tilvildarligt nær hann velur at skriva *i* og nær *e*. Eftir *j*-innskot í hiatus er *e* nógv vanligari enn *i*, meðan *i* í øðrum førum er mestsum einaráðandi. Tað tykist tí at vera mest sum ein regla við fáum undantøkum at hann skrivar *e* í ending sum kemur eftir /j/-innskot í hiatus, t.d. *baje, bojen, deje* (= degi), *fæjer* (= føðir), *frøje, hejje, qvaje, qvøje* (< kveðju), *lije* (= liði, ligið), *naje* (= náði), *nejier, raje* (= ráði), *strujie, vije* (= viði), *bloggaje, svaraje*. Men hann kann eisini skriva *i* í slíkum førum, t.d. *fajir, qvæji* (< kveðju), *qvaji, nejir, slijin*, kanska serliga har sum hjáljóð kemur aftaná (í sokallaðari vardari endastøðu).

Ein uppteljing av *i* og *e* í endingunum í Grimmars kvæði vísir at eftir *j*-innskot verður *e* brúkt 79 ferðir og *i* 27 ferðir. Í øðrum stöðum enn aftan á *j*-innskot kemur *e* fyri bara 2 ferðir, men *i* ikki færri enn 558 ferðir. Ein uppteljing í Sigmundar kvæði vísir at eftir *j*-innskot kemur *e* í 20 fòrum, men aldrin *i*. Í øðrum stöðum enn eftir *j*-innskot verður skrivað *e* bara 2 ferðir, men *i* 112 ferðir.

Sum nevnt, veldst tað eisini um hvørt sjálvljóðið stendur í opnari ella vardari endastöðu. Í opnari ending eftir *j*-innskot hefur Grim *e* 68 ferðir og *i* 4 ferðir (samsvarandi tøl fyri Sigm eru 8 og 0). Í vardari stöðu hefur Grim *e* 11 ferðir og *i* 24 ferðir (tilsvarandi tøl fyri Sigm eru 12 og 0). Sum tøluni vísa, hefur Sigm altíð *e* aftan á *j*-innskot, 11 ferðir í vardari og 8 ferðir í opnari stöðu. Sí eisini Sørлие 1968: XXVIII.

/u/ verður skrivað regluliga sum *u*. Tá ið skrivarin hendingaferð skrivar *-i* har vit hövdu væntað *-u*, t.d. *pujni* Lokk 63 (= pínu, sbr. *pujnu* 13, *puinu* 26, 43), mugu vit halda tað vera misskriving. Onkuntíð tykist hann at hava gloymt bogan yvir *u* (sum hann annars skrivar regluliga), og ivi kann tá vera um hvørt lesast skal sum *u*, *e* el. *n*. Í Brús 1 tykist at standa *hegjin*, men móguliga skal lesast *hegjiu* (= høkju).

Tey bæði endastavilsini *-il* og *-ul* sær skrivarin út til at skriva *-il* so at siga regluliga, t.d. *Brusajøgil*, *lujdil*, *lidil*, *luidil*, *migjil*, *migil*, *ongil*, *tijil*. Sbr. eisini *stajnsajil*, *guldsajil* (her eru orðini *saðil* og *salur* samanblandaði sum ikki eina ferð í kvæðum) og *sajilbua* Sni 293. Einasta dømið um *-ul* man vera *rumbul* ÓH 31, t.e. í einum kvæði frá Sjóvarbóndanum.

Har endastavilsíð <-ur> er partur av orðstovni, er tað í levisstöðu vanliga skrivað *-ur*, t.d. *høvur*, *pulvur*, *silvur*, *smildur*, *undur*. Hvørkikynsorðið <rævur> verður kortini skrivað báði sum *rævur* (Skrím 31) og *rævir* (Skrím 16).

Jóannes í Króki skilur millum tey herðingarveiku stavilsini *-in* og *-un*. Í nøvnunum *Dímun* (Sigm 40) og *Hákun* er endastavilsíð altíð skrivað *-un* (dømir í Finn). Hann skilur klárt millum *morgun* og *morgin* (skrivað *morgjin*, t.d. Ásm 55, Geyt 62, 66). Tí eigur orðingin *annan morgjin*, sum kemur fyri ikki færri enn 6 ferðir í Brús, ikki at verða endurgivin sum „annan morgun“, so sum gjørt er í FK. Allarhelst man „annan morgin“ merkja ‘í ovurmorgin’.

Í stavilsum við minstu herðing (levissimus-stavilsí, t.e. herðingarveikum stavilsí inni í orði) skilur skrivarin ikki millum fonemini

/i/ og /u/. Í summum fœrum skrifvar hann „rætt“. Men tey mongu dœmini um at hann blandar saman, vísa fullkomið samanfall millum *i* og *u* í hesi stœðu. Oftast verður sjálvljóðið skrivað *i*. Sum dœmir kunnu vit nevna: *drejminum* (flt.), *svajninum* (flt.), *gœdini* (= gœtuni), *kaabini* (= kápuni), *koninar* (= konurnar), *ojrini* (= oyruni), *rujmina* (= rímuna), *stovina* (= stovuna). Tá ið *sendi-* stendur sum fyrri liður í t.d. *sendisveinur*, *sendiboð*, er ofta skrivað *sændu-* el. *sendu-*, men eisini *sende-*, *sendi-* o.s.fr. Sí eisini *smalu drongur* (Sni 106) og *smali drongur* (Sni 107).

Eina best sæst munurin millum skrivihátt í levis og levissimum við at samanbera *-ur* í hvørfalsending í ávikavist óbundnum og bundnum formi av sterkt bendum navnorðum. Óbundið verður skrivað *davur*, *jadlur*, *kongur*, *ormur*, men bundið *davirin*, *jadlirin*, *kongirin*, *ormirin*. Líknandi skifti síggja vit í t.d. *morgun* – *morginin*, *silvur* – *silviri*, *tjuvu* – *tiuvindi*, *tydgju* – *tyjieti*.

Einasta undantak frá tí ið er sagt omanfyri, er í *aldon* (= aldin h.) Skrímm 1, 14, 29, niðurl. Tað er ilt at siga hví skrifvarin í hesum orði brúkar endingina *-on*.

Tá ið Hs skrifvar *loindom* (= loyndum, Mirm 145, 146), so er tað ávirkan frá donskum *løndom*.

Hjáljóð

Lokljóðsviknan

Har sum *p*, *t* og *k* (herundir *tj* og *kj*) kemur aftan á langt sjálvljóð (t.d. í *drepa*, *bátur*, *taka*, *vitja*, *vekja*), skrifvar Jóannes í Króki regluliga *b*, *d* (*dj*) og *g* (*gj*). Hann hevur, eins og sandoyarmál í dag, gjøgnumførda lokljóðsviknan (lenisering) í sínum máli. Sum dœmir kunnu vit nevna: *loiba*, *tab*, *Brida*, *aidur*, *gada*, *ogun*, *taga*. Okkurt hendinga undantakið er, t.d. *at* (Mirm 61, Skrímm 11), men annars er orðið <at> skrivað annaðhvørt sum *ad* el. *aa* (skriftformurin *at* man hava verið skrifvarum kunnigur úr donskum). Annars er einasta undantakið *vajta* Mirm 29 (men í ør. 22 *vajda*). Eitt sindur løgin er skriftformurin *hit* (= danskt *hid*) Brús 50, sum helst er at fata sum hyperkorrektión.

Eisini í hjáljóðabólkunum *kl*, *kr*, *pl*, *pr* og *tr* skrifvar hann t.d. *Niglas*, *agri*, *æbli*, *hobravu*, *vedra* (sí s. 38).

<dj, tj, gj, kj, hj>

At *g* og *k* er frammælt (palatalt), kemur til sjóndar við at *j* ella *i*

er skrivað aftaná, t.d. *gjeva* (*gieva*), *gjejma*, *kjempa* (*kiempa*), *kieri*, *laingji*, *ikkji*, *Lokkji*, *filgji*, *silkji*. Einstök undantök eru frá hesi reglu, t.d. *æggatajn*, *gejma*, *kjirkan*, *qvaiga*, *ligga*, *drajngum*, og tey mugu óivað roknast sum gáloysni.

Merkisvert er tað at Jóannes í Króki skrivar *annan morgjin* Brús 11, 12, 20, 21, 47, 48 (og tað sama ger hann í Sb). Hammershaimb endurgevur tað í *Færøiske kvæder* (1855) sum *morgin*, men í FK er tað broytt til *morgun*. Sí annars undir herðingarveikum sjálv-ljóðum (s. 52).

Tað at seinri liður í navninum *Brúsajøgil* altíð er skrivaður *-jøgil* við *g* og ikki við *gj*, kundi bent á at tað skal endurgeva formin *Brúsajøkul* (sum eisini hevur verið til). Eftirfestið *-ul* í føroyskum er hjá Jóanesi vanliga skrivað *-il*, t.d. *ongil* Lokk 39, 55 (sí s. 52). Men tað skal sigast at Sb skrivar *Brusajøgil*.

Hjáljóðasambandið *dj* kemur fyri í oddastøðu í heilt fáum orðum í føroyskum. Einasta dømið í Hs er tann daniseraði formurin *diura* Geyt 24 (= djóra-, fyrri liður í samanseting). Út frá hesum ber tó ikki til at siga nakað um hvussu úttalan hevur verið í framljóði.

tj kann standa báði í oddastøðu og innstøðu í orði í føroyskum. Í oddastøðu (t.e. fremst í orði ella herðingarstavilsi) er tað í Hs skrivað *tj* (*ti*) ella *kj* (*ki*): *tiena*, *tjenti*, *tienasta kal*, *tienasta pujga*, *tjukt*, *tjuvu*, *tiuvindi*, *kjolbuvir* (= tjaldbúðir), *kiædn* (= tjørn), *landkjeldur* (= landtjøldur), *landkjeldrum*. Í innstøðu er tað skrivað *dj* og *di*: *aadian*, *vidja*, *vidia*.

hj er í fyrisetingini <há> skrivað *kj* (*ki*) el. *tj* (*ti*), t.d. *kjaa*, *kja*, *tja*, *tiaa*, *tia*. Í Lokk 36 sær skrivarin út til at ivast um hann skal skriva *k* ella *t*. Onnur dømir eru *kiolm*, *kiolmirin*, *kiou*, *kjunini*. Eisini kundu vit nevnt tann bronglaða formin *tærva runni* (Mirm 135, 136), sum óivað er misskriving fyri *tjærva runni* (= hjørvarunni, sbr. Sb *kjærva runni* í Hábars kvæði ør. 152). Í øllum hesum dømum man skriftmyndin við *kj* og *tj* umboða affrikeraðan framburð (sum vit kenna í dag). Í orðum har vit úttala *hj* sum *lj/*, er skrivað annaðhvørt *hj* (*hi*) el. *j*: *hjarta*, *hiartans*, *hielmi*, *jolp*, *jolpa* (= hjálpar), *jolpti*, *jærtur* (= -hjørtur). Úttalan man í báðum førum vera *lj/*, og skrivihátturin við *hj* er tann ið skrivarin kennir úr donskum (sbr. eisini orðið *ihiel*, sum ofta kemur fyri).

Skriftmyndirnar *gj* (*gi*) og *kj* (*ki*) umboða uttan iva affrikeraðan framburð. Um *dj* og *tj* eisini altíð gera tað, er har afturímóti óvist. Men dømini har sum *kj* (*ki*) kemur í staðin fyri <tj> fremst í herð-

ingarstavlisi (t.d. *kjolbuvir, landkjeldur, kiædn*), vísa samanfall í oddastøðu (og somuleiðis samanfall við *hj-*). Og tað samanfallið man tí eisini galda *dj* og *gj* (tað er illa hugsandi at *dj* og *tj* ikki skulu fylgjast). Hinvegin er ikki sagt at samanfallið er hent í innstøðu, tí tað nýtist ikki at fara fram í senn í oddastøðu og innstøðu. Vit vita at í bygdamálum hendir samanfallið fyrr í oddastøðu enn í innstøðu (t.d. verður *tjúgu* fleiristaðni úttalað við [cç-], men *átjan* við [tj] el. [dj]). Tað kann tí væl hugsast at *átjan* og *vitja* hava havt /dj/ í málinum hjá Jóannesi í Króki. Soleiðis hevur eisini verið í málinum í Sandoynni í okkara tíð.

<stj, skj, sj>

Í hjáljóðabólkinun <stj> í føroyskum hevur *t* lyndi til at falla burtur og ger tað eisini mangastaðni. Tær báðar ferðirnar tað kemur fyri í Hs, er skrivað *si: sioul, siol* (= stjól) Brús 14, 15, og tað vísir so at *t* í hesi støðu er burturfallið í málinum hjá skrivaranum.

Orð sum í okkara stavseting hava <skj>, hava havt sama framburð, annaðhvørt *k* er skrivað ella ikki. Vit kunnu nevna dømir sum hesi: *siæg* (= skegg), *skjifta*, *skjin* (= skinn), *skjib*, *siefti*, *siemtan*, *siouda*, *sieid*, *siurtu*.

Orð við <sj> í okkara stavseting verða altíð skrivaði við *sj* el *si*.

<ggj, ggi>

ggj-skerping kalla vit úttaluna av tí langa hjáljóðinum sum kemur eftir stovnsjálvljóðið í orðum sum *síggja, nýggjur, heyggjar, deiggj, oyggjar*. Men sama ljóð-framburð hava vit í orðum sum *leggja, liggja, hyggja, kaggi, blóðgi, skuggi, døggin*, hóast tann søguligi upprunin er ein annar. Sætt úr samtíðarsjónarhorni kunnu tey tí viðgerast saman ljóðfrøðiliga.

Skrivarin brúkar í høvudsheitum tvinnanda hættir tá ið hann skal endurgeva hetta ljóðið: *dgj* (við frábrigdunum *dgi, dg*) og *ggj* (við frábrigdunum *ggi, gj, gi, gg*). Munur kann vera frá kvæði til kvæði. Serliga Brús skilur seg burturúr við at brúka *ggj* nógv oftari enn *dgj* (*dgj* 3 ferðir í *trydgjar*, annars *ggj* 25 ferðir). Ofta verður *i/j* eisini skrivað framman fyri *dgj* og *ggj*, t.d. *ejdgja* (= eggja), *lejdgja* (= leggja).

Sum dømir um tann fyrra skriviháttin kunnu vit nevna: *bejdgja, bluidgji, bidgja, bidgia, fujdgja, fydgja, flydgja, gluvgjar, goidgja, hidgia, hidgja, knujdgja, knydgja(r), ledgji* (= leggið), *lidgja, moidg,*

moidgjar, nujdgiu (tal.), *nydgju, oidgjar, seidgjir* (= seggir), *sujdgja, sydgja, sydgjiast, svaiddg, tidgja* (= tiggja), *tydgju, trydgjar, trydgjir, troidgia* (s.), *troidgjar, veidgjir, vujdgji, vujdgji*.

Sum dómur um hin skriviháttin kunnu vit nevna: *blujgji, fyggi, fyggi, higgja, hæggi* (= høggi, nút. av *høgga*), *leggja, leggie, leggi* (= leggið), *liggja, liggja, ligga, ojggjar, oigjar, ojggjin, raigjar, sygga, siæggi, siæggi, siæggie, rejsiæggiti, tiggja, veggii, vujggji, vujgji, vujgji*.

Hesin ivin hjá skrivaranum um hvørt hann skal endurgeva umrødda ljóð við *dgj* ella *ggj*, kemst ikki av ongum. Orsøkin er at byrjanin á tí affrikeraða ljóðinum hvørki er *d* ella *g* reint ljóðfrøðiliga, men eitt ljóð sum liggur har ímillum, og sum vit ikki hava nakran bókstav fyri á føroyskum, í ljóðskrift oftast endurgivið við [t].

<kkj, kki>

ggj-ljóðið hevur ikki blástur. Tað samsvarandi ljóðið við blástri á føroyskum er tað vit skriva *kkj* (*kki*), t.d. í *bakki, snekkja, tekkja, tokki* (ella sum *ðk* í t.d. *maðki, síðki*). Jóannes í Króki skrivar í slíkum førum regluliga *kkj* (*kki*), onkuntíð bara *kj* (*ki*). Hann skrivar ongantíð bókstavin *t* í hesi støðu (í Sb kemur tað tó fyri). Eisini her setur hann viðhvørt *i/j* frammanfyri, t.d. *snejkkja*.

Orðið *skikkja*, sum kemur fyri fleiri ferðir, skrivar hann altíð sum um tað hevði *ggj*: *skjidgju* Mirm 84, 85, *skjidgjan* Sni 44, *skjiggan* Sni 53, 54.

<ft>

Har sum <ft> verður úttalað sum *tt* (við ljóðlíking) í nútíðarmáli, verður í Hs skrivað *tt*: *ettir, attan, attur, litti* (tát. av *lyfta*, Ell 56, Finn 27, Sni 156, eina ferð er tað tó skrivað *lifti* Sni 190). Annars verður skrivað *ft*, t.d. í *loft, lifting, ofta*.

<gd, gð>

Hjáljóðasambandið *gð* er í summum førum horvið, í summum førum harðnað til *gd* í føroyskum. Í summum førum mugu vit rokna við dupultformum, t.d. alt eftir bygdamáli, men vit síggja eisini onkuntíð dupultformar í sama kvæði.

Dømi um form har sum *gð* er burturdottið (og ljóðglopsinnskot komið í staðin), er *brjjar* (= brigðar, nút. av *brigða*) Sigm 68. Og

dømi um *gð > gd* er *brugða* Fisk 9, 10. Í báðum færum finna vit í nútíðarmáli síðuformar, nevniliga *brigða* og *brugða*. Navnorðið norr. *bragð* kann eftir somu reglu verða annaðhvört *bragð* ella *bragd* á færoyskum, og það áhugaverda er at vit kunnu finna báðar formar í sama kvæði brúktar sum liður í einum variatíónumstri, har sum einans rímið verður broytt frá ørindi til ørindi. Hetta síggja vit í Orm 68 í rímparinum *bragdi – lagdi* og Orm 69 í rímparinum *braje – laje*. Hetta hevur borið til, tí at eisini norr. *lagði* (tát. av *leggja*) hevur kunnað blivið annaðhvört *lagdi* ella *lagði*. Men hvørgin av hesum formum er til í nútíðarfæroyskum, sum í staðin hevur tikið tann gamla konjunktivin *legði* í brúk í søguhátti (indikativ). Eisini í Mirm 75 og 76 síggja vit eitt líknandi dømi við rímþærunum (*osta*) *bragdi – lagdi* og (*osta*) *bræjje – lejje*, men her er það tann nýggi tát.-formurin *legði* sum rímar við *bregði* (í FK skeivt endurgivið sum *-bragdi*).

<gn>

Sagnorðið <dugna> kann sambært FO úttalast sum /du:na/ el. /dugna/. Tað er í Hs altíð skrivað *dugna*, sum man umboða eina úttalu har sum *g* hevur hoyrst, helst við mjúkum (frikativum) *g*, sum er kent í sandoyarmáli, t.e. [dʊɣna].

<gs, ks>

Hesi hjáljóðasambondini verða ofta, men ikki altíð, endurgivin við bókstavinum *x*, t.d. *axi*, *axla*, *dixt*, *huxaje*, *haxt*, *laxt* (= lagst), *sæx*, *sixt*, *vaxa*, *væx*, *vøx*, *væxt*, *væxtrilijur*, *ixt*, *øxi*, *Øxir*. Í summum færum er skrivað *gs*, t.d. í *egst* (= eykst), *hagsta*, *lujgst*.

Skriftformurin *ixt* endurgevur ta regluligu úttaluna /ikst/ av *ytst*. Broyingin *t > k* í hesi støðu nevnist lokljóðslop (klusillop), og kanska er það eisini það vit hava í døminum *lujgst* Sni 340 (t.e. upprunaliga *lítst?*).

Mansnavnið sum í dag verður skrivað *Øssur* (norr. *Qzurr*, verður hjá Jóannesi í Króki eins og hjá flestum av teimum eldru kvæðauppskrivarunum (eisini í eginhandauppskriftunum hjá Sjóvarbóndanum) skrivað *Øxir* el. *Øxur*. Hesin formur við /ks/ man tí hava verið vanligur í færoyskum. Formurin *Øssur* tykist fyrstu ferð at vera at síggja í *Færoyingasøgu* hjá Rafn (1832), har tann norrøni formurin er skrivaður *Össur* meðan týðingin hjá Schrøteri hevur *Össar*, og tá ið Hammershaimb letur Sigmundar

kvæði prenta í *Antiquarisk Tidsskrift* 1849-51 eftir uppskrift hjá Lyngbye, broytir hann *Øxur* til *Össur* (Hammershaimb 1852: 79-86). Fyrstu ferð formurin *Øssur* sæst í einum kvæðahandriti, tykist at vera í Koltursbók (liðugt skrivað í 1848 og kundi tí verið ávirkað av *Føroyingasøgu*). Í regluskipaðari norrønari stavseting er navnið skrivað við *z*, einum bókstavi sum kundi endurgeva /ts/. Spurningurin er tí um vit her hava fingið lokljóðslopið *ts* > *ks*. Tað verður her nevnt sum ein móguleiki.

Trexti endurgevur ta regluliga úttaluna /treksti/ av <treskti> (tát. av *treskja*), t.e. við umkastinum *skt* > *kst*.

<gv>

Tann sokallaða *gv*-skerpingin er í handritinum skrivað *gv*. Eins og vanligt er í kvæðamáli, síggja vit í Hs ofta óskerptar formar har sum føroyskt í dag hevur skerping, t.d. *trú* fyri *trúgv*, sí t.d. navnorðið *tru* Lökk 51, sum rímar við *nu*, og lýsingarorðið *truvur* Ell 10, sum rímar við *skruvur*. Vit síggja eisini eitt ávíst skifti millum skerping inni í orði, men ikki í endanum, t.d. *frú* – *frúgvín*. Hinvegin síggja vit hjá Jóannesi í Króki skerping í orðum sum ikki hava skerping í nútíðarføroyskum. Tátíð av *liggja* og *síggja* kann í Hs eita *lógu* ella *lógvu* (*lægvu* Sigm 51) og *sóu* ella *sógvu* (*sægvu* Trøll 15, ÓT 37, Sni 293). Vit vita at skerptir og óskerptir formar av summum orðum hava livað lið um lið í føroyskum til annar hevur verið við yvirlutan og trokað hin av. Í summum førum sæst bygdamálsmunur soleiðis at orð kann hava skerping summastaðni og ikki aðrastaðni. Eitt dømi er navnið *Skúvoy* og *Skúgvoy*. Her hevur Hs tann skerpta formin ið er vanligur sunnanfjørðs.

Norrønt mál hevði eisini eina skerping sum er eldri enn tann føroyska, vanligá skrivað *ggv* (t.d. í *høggva*, *tryggvan*). Í henni er *v* horvið í føroyskum (*høggva*, *tryggan*). Tað er tí í samsvari við hesa reglu at mansnavnið norr. *Tryggvi* átti at verið **Tryggi* á føroyskum, í Hs skrivað *Triggason: Ola Triggason, Ola Trigga sons qvaje, Oula Triggason*. Formarnir *Trygvi* og *Trygvason* eru at meta sum endurgjördir skriftmálsformar.

<hv, kv, k>

Fyri hjálfjóðið *k* brúkar handritið regluliga bókstavin *k*, men í orðum sum í (eldri) danskari skrift hava *c* el. *ch*, verður tað ofta

skrivað, t.d. *Cadrin, Christ, christin*. Í ÓH verður tó skrivað *kristna* (= kristnað) og *kristnaje*.

Í orðum sum byrja við *hv* el. *kv* í nútíðarstavseting, skrifvar Jóannes í Króki ofta *qv*, t.d. *qvast* (= kvaðst), *qvi* (= kvið), *qvitta*, *qvaje*, *qveld*, *qveer*, *qvui*, *qvujlu*, men viðhvørt skrifvar hann *kv*, t.d. *kvast* (= hvast), *kvessun* (= hvøssum), *kværkji*, *kverkji*, *kverjum*, *kvør*. *kv* og *qv* eru at rokna sum grafiskir variantar.

<kn, pn>

Upprunaligt *pn* í orðinum *vápn* er í Hs altíð skrivað *kn*, t.d. *vokn*, *vokna pro* (= vápnapróv), eitt úrslit av lokljóðslopi. Men har sum *p* og *n* stoyta saman í bending, er skrivað *pn*, t.d. *opnum*.

<lj- flj-, rj- prj->

Hesir hjáljóðabólkar í oddastøðu hava volt føyroyingum trupulleikar, og *j* hevur havt ilt við at hildið sær.

lj- er í handritinum varðveitt í oddastøðu, ikki einans í orðum sum *ljóð*, *ljómi*, *ljós*, *ljóta* (s.) og *ljótur*, men eisini í *ljúgva* (sum nú vanligu eitur *lúgva*) í tí staka døminum sum er: *ljigva* Mirm 177. Har afturímóti er *j* dottið burtur í hjáljóðasambandinum *flj-*: *flouvi* Sigm 27, *fligva* Grim 208, 209, 210, 215, 216, Geyt 80, 81. Tað sama er hent í *prj-*, sum vit hava dømi um í *prouna* Fisk 8. Upprunaligt *rj* í *rjóða* er blivið *lj* í *liouva* Ásm 15, 16.

<mn, vn, vm>

Tá ið hjáljóðabólkurin <mn> kemur fyri í bendingini (hvmf.) av orðinum *gaman*, verður hann skrivaður *vn*, t.e. *gavni* Ell 44, ÓT 9, Mirm 113.

<vn> kann verða til *m* framman fyri annað hjáljóð. Tað er kortini eitt sindur misjavnt sum tað vísir seg í skrift. *m* verður skrivað í *jamlujga* Grim 6, 7, 149, 150, men vit síggja eisini *javnlujga* Geyt 3. Skrivað verður *navns* (Sni 9), *nemdur* (Sni 412, 413), *nevndur* (ÓT 9), *nævndur* (Sni 180), *hevndur* (Leiv 52).

Í orðinum *hovmaður* er <v> í hesari støðu (framman fyri *m*) broytt til *b* við partvísari ljóðlíking: *hobman* Grim 176, Sni 164.

<nn>

Kvennkynsorðið *tinna* verður allastaðni uttan í Suðuroynni úttalað /tidna/. Dømi um henda framburð síggja vit í *tidna* Skrímm 17, 32.

<r-, vr->

Í orðum sum í teimum eystaru norðurlandsku málunum hava *vr-* í oddastøðu, var *v* fallið burtur í norrønum. Seinri eru orð við *vr-* komin inn í føroyskt eftir ávirkan eystaneftir, soleiðis at vit kunnu hava dupultformar sum *reiði* og *vreiði*.

Í Hs eru hesir formar við *vr*: *vranga* ÓH 14, *vrangar* Grim 212, *vraje*, *vrajie* el. *vrajje* Brús 39, Orm 27, 63, ÓT 48, Sni 385, *vrajiur* Orm 28, ÓT 39, 48, *vrajier* Orm 62. Men Geyti Áslaksson brúkar bara formin *rajie* (kv.) Geyt 6, 12.

<sfr, spr>

Tað norrøna orðið *húsfreyja* ‘matmóðir’ (seinri liður sama orð sum gudinnunavnið *Freyja*) hevði longu í forn máli síðufornin *-preyja* við tað at hjáljóðabólkurin *sfr* broyttist til *spr*. Í Hs er orðið skrivað *huus prujia* (Ell 50, 51, 55), sum er runnið av tí yngra norrøna forminum, í CCF normaliserað til *húsfroyja*, í FK *húsproya*. Svabo hevur *Húsprujan*. Tvíljóðið í seinra liði átti ljóðrætt at blivið *oy* á føroyskum, men er kanska av órættum sett í samband við *prýði*. Aðrar uppskriftir hava (sbrt. FK II, s. 128 ff.) *húsfrúa*, *húsfrúin*, *hústrúin*.

<st>

Ein málbroyting sum onkuntíð kemur fyri, er at eitt nasaljód kann sníkja seg inn framman fyri *st* (eitt dømi er at *mastur* summastaðni í Føroyum eitur *manstur*). Navnorðið <landkostir> er í Hs skrivað *landkomstir* Geyt 91, 92, 99, 100, *landkonstir* Geyt 106.

Ljóðglopp og ljóðglopsinnskot

Millum tvey sjálvljóð á mótinum millum tvey stavilsir kann føroyskt mál skjóta eitt hjáljóð inn, eitt sokallað ljóðglopsinnskot, ella einki skjóta inn. Tað veldst um ljóðumstøðurnar. Og hvat innskotið er, veldst eisini um ljóðumstøðurnar. Haraftrat er dialektmunur hesum viðvíkjandi. Ein meginreglan er at eftir *i*-kend sjálvljóð er innskotið [j], og eftir *u*-kend sjálvljóð er innskotið [w]. Hesi innskot eru ikki at rokna sum egin fonem, men eru ein støðubundin víðkan (framhald) av sjálvljóðinum. Í tí fyrra førinum skrivar handrit okkara næstan regluliga *j* ella *i*, og í tí seinna førinum næstan regluliga *v*.

Sum dømir um tað fyrra kunnu vit nevna: *bija*, *rujia*, *sajiur*, *rejian*, *dojiu* (sum vit síggja, tykist tað at vera ein høvuðsregla at skriva *j* eftir sjálvljóðið /i/ (í t.d. *biðja*) og at skriva *i* eftir *i*-kent tvíljóð (í t.d.

ríða)), ella *hejje, rejja, dejja, dojje, tujjendi, braija*. Fleiri undantøk eru, so sum *niurlaje* (men altíð *nijur*), *braja* (= breiða), *graja* (= greiða), *lajen* (= leiðin), *luja* (= líða, lýða), *lujur* (= líður), *frujur* (= fríður), *pruje* (= prýði), *suja* (= síga), *skruja, struja* (= stríða), *stujur* (= stígur), *vuja* (= víða), *vraje* (= vreiði), *rejar gudl*.

Sum dómir um tað seinna kunnu vit nevna: *fluvu* (= flugu, tát. av *flúgvu*), *suvur* (= suður), *gouvur, bruvur* (= brúður), *luvur* (= lúður). Sum dómir um at skrivarin ikki altíð leggur í at skriva *v* sum innskot eftir *u* el. *ú*, kunnu nevast *bua* (= boða, boga), *fluur* (= flúur el. flúr?, Ásm 38), *fruur, hua*. Ivi kann vera um hvussu formurin *fluur* skal lesast, sum eitt stavilsi ella tvey. *fluvur* í Sb og *Flúur* hjá Svabo benda á at hetta er tveystavilsisorð, men Hammershaimb (1891) skrivar *flúr*. Eintalsformurin *fruur* man vera ein serligur kvæðaformur og síðuformur til *frú* (kanska ávirkaður av *brúður?*).

Í summum førurum setur skrivarin bindistriku fyri at vísa stavilsismark, serliga tá ið sama sjálvljóð stendur undan og eftir stavilsismark, t.d. *faa-a, hu-ur*, men eisini í *bu-i* (= bogi, ÓT 10), helst fyri at forða fyri at *ui* verður uppfatað sum tvíljóð (sbr. tó *buin* ÓT 70 og *buum* ÓT 73). Hendingaferð kann hann seta apostroff: t.d. *ro'ar* (= roðar) Mirm 83, men sum oftast skrivar hann tó *roar*.

Har sum tað fremra sjálvljóðið ikki er *i-* ella *u-*kent, t.e. *e, ø, o, a, æ, á*, veldst innskotið um hvat sjálvljóð kemur aftaná: *j* framman fyri *i, v* framman fyri *u* og vanliga einki innskot framman fyri *a*.

Í Hs er tað so at *j*-innskot verður skrivað framman fyri *i* el. *e* í ending og *v*-innskot verður skrivað framman fyri *u* í ending, t.d. *boje, deje, faajer, frøje, glajir, klajir, brøvvur, bovum, drevur, laavur, mavur, ravur*. Eitt undantakið er at navnið *Finnbogi* altíð er skrivað *Fimboi* við ongum *j*-innskoti, somuleiðis *miðin* el. *mjðin* (men hvrf. *miðvur, miðvirin* við *v*-innskoti). Í hvørfalsforminum *maavur* (= mágur) Geyt 41, 42 og hvønnfalsforminum *maav* Geyt 46, 47 síggja vit eitt dømi um at *v*-innskotið er uppfatað sum partur av orðstovninum (*maav* í staðin fyri *maa*).

Framman fyri *a* í ending skrivar handrit okkara í hvøvðsheitum ikki ljóðglopsinnskot eftir sjálvljóðini *e, ø, o, a, æ* og *á* so sum hesi dømini vísa: *glæa* (= gleða), *røa* (= røða), *høar* (= høggar), *roar* (= roðar), *læa* (= lagað), *dæar* (= dagar), *faa-a* (= fáa). Einki dømi er í Hs sum kann vísa um analogiskt *v*-innskot er komið inn í hvørfall av veikum kvennkynsorðum (so sum *glæða, søga*, har sum sandoyarmál nú hevur *v*-innskot): [gleava, sø:va].

Sagnorðaendingarnar *-aði* og *-aðu* eru skrifaðar regluliga sum ávikavist *-aje* (onkuntíð *-aji*) og *-avu*. Endingin *-aður* í lýsingarhátti (einki dæmi er um *-aðir*) fylgir hesum sama regluliga mynstri, t.d. *forbannavur*, *signavur*.

Merkisvert er tað at endingarnar *-aða(r)* hava *d*-innskot báðu ferðirnar tær koma fyrri: *albrinjada* Mirm 138, *brinjadar* Grim 27. Hetta er framburður sum hevur verið kendur.

Endingin <um>

Sum bendingarending er *-um* fyrst og fremst brúkt í hvørjumfalli í nominalari bending (navnorðum, lýsingarorðum, fornøvnum og talorðum), í persónsfornøvnum eisini í hvnf. flt., men í eldri máli eisini í 1. pers. flt. av sagnorðum.

Í nútíðarmáli eru sagnorðaformar við *-um* burturdotnir í livandi máli. Tað hava teir eisini verið í málinum hjá Jóhanni í Króki, og dæmini í Hs eru at meta sum leivdir av eini farnari skipan.

Í nominalum bendingum er endingin í dag *-un*. Hjá Jóhanni í Króki sæst *-um* og *-un* brúkt hvørt um annað, *-um* kortini væl oftari enn *-un*. Tað kundi bent á at uppskriftirnar eru gjørdar í eini skiftistíð har skrivarin kennir báðar móguleikar. Vit vita at *-um* hevur hildið sær longur í sandoyarmáli enn í øðrum bygdamálum, men útsagnirnar eru ikki eintýddar. Eitt nú sigur Hammershaimb í frásøgn frá ferð síni um landið í 1847-48 at „På alle de sydlige øer bruges bøjningsendelsen um for un (görpum, brögðum, brennum, hövum)“ (Hammershaimb 1847: 263 f.). Í mállærni (Hammershaimb 1854: 236) nevnið hann sum eitt eyðkenni fyrri sandoyarmál: „fremdeles temmelig hyppig [er] endelsen *um* for nordenfjords *un*.“ Í mállærni í Anthologiini nevnið J. Jakobsen sum eitt eyðkenni fyrri sandoyarmál „i østbygderne den delvise bevarelse af endelsen *-um* for det alm. *-un*, som *börnunum*, *húsunum*“ (Hammershaimb 1891: LVIII).³

Kanna vit kvæðini í Hs, síggja vit at í flestum teirra er *-um* nógv

3 Annars gongur ein søga um tá ið Hammershaimb á ferð síni í 1847-48 hitti teir seinastu „ummarrarnar“ í Skálavík. Jóhan Hendrik W. Poulsen sigur, at „Hammershaimb hevði í fyrstu royndum sínum til skriftmálið gjørt av at nýta endingina *-un* soleiðis skrivaða, men hoyrt havi eg frásagt, at á nevndu Føroyaferð síni var hann komin á tal við seinastu „ummarrarnar“ í Skálavík, og tað hevði gjørt, at hann hálsaði um og valdi endingina *-um* í staðin fyrri *-un*“ (Poulsen 1994: 119). Spurdur sigur JHWP mæri at hann hevur søguna frá Chr. Matras, og at tað skuldu vera „tríggir gamlir dreingir ovarlaga í bygdini“ sum brúktu *-um*. Vit síggja at hetta sampakkar ikki við tað sum Hammershaimb sjálvur sigur. Kortini er søgan áhugaverd, tí hon vísir hvussu fólk seinri hava uppfatað hetta málsliga fyrbrigdið tá ið tað var komið á gravarbakkan.

meira brúkt enn *-un*. Í Grim er lutfallið millum *-um* og *-un* 60 : 34, Mirm 57 : 27, Ell 26 : 18, Skrímm 13 : 3, Finn 14 : 5, Sigm 13 : 2, Leiv 19 : 12, Tröll 29 : 5, ÓH 20 : 6, Geyt 59 : 26. Taka vit alt Sniolvs kvæði undir einum, er lutfallið 208 : 85, men hyggja vit at teimum einstøku táttunum, hava tveir teir fyrstu rættiliga javnt býti (í Rana tátti 22 : 25!, Sniolvs tátti 32 : 25), men í hinum fimm er *-um* í stórari yvirvág, t.d. í Golmars tátti 19 : 0. Men í ÓT er øvut, tí har er lutfallið 21 : 30, og tað kundi verið ein ábending um at Jóannes hevur skrivað av eftir uppskrift aðrastaðni av landi og latið seg ávirka av henni. Annars eru líkindir til at Mirm, Ell og Sni eru fingin frá skálvíkingum, og um so var at *-um* stóð sterkari har í bygdini enn aðrastaðni, kundi móguleiki verið fyri at tað sást aftur í kvæðunum haðani, men tað síggja vit einki til (í Rana tátti er *-un* enntá í yvirvág, og í Mirm er javnt býtt í fyrru helvt av kvæðnum, men sum út líður, vindur *-um* uppá seg). Vit kundu eisini hugt at Brús og Orm, sum alt bendir á eru fingin frá manni ið føddur var í Havn. Men myndin er tvítýdd: Í Orm er *-un* í meiriluta (18 : 26), í Brús er *-um* í stórum meiriluta (30 : 8).

Tað eigur eisini at verða nevnt at í Hs er einki dømi um øvutan skrivningarhátt, so sum vit síggja dømir um í Sb, har *morgun* kann verða skrivað *morgum*. At enda kann verða nevnt at Jóannes í Króki altíð skrivar *antum* og eina ferð *oftum*.

So ofta sum Jóannes skrivar *-un*, mugu vit halda at broytingin *-um* > *-un* er farin fram í hansara bygdamáli. Men hann kennir óivað væl framburðin við *-um*, kanska tí hann hevur livað hjá tí eldra ættarliðnum og helst hjá summum av heimildarfólkum hansara. Útsagnirnar seinri í øldini benda á at *-um* hevur hildið sær longst í eysturbygdunum á Sandoyinni (kanska serliga í Skálavík). Um 1800 ella fyrst í øldini kann tað tí saktans hava havt størri útbreiðslu í økinum.

Formlæra

Ætlanin er ikki her at gera eina fullfíggaða lýsing av bendingarviðurskiftunum (ella formlæruni sum heild) í Hs. Dentur verður lagdur á at draga slíkt fram ið kastar ljós á bygdamálsmun, ella sum víkir frá tí sum er vanligt í nútíðarmáli, og stundum verður eisini peikað á nýgerðir í mun til eldri málstig. Har afturímóti verður tann grammatiski óstöðugleiki sum vísir seg í okkara handriti eins væl og

í øðrum kvæðahandritum, ekki tikin til viðgerðar her. Tað hoyrir við til eina viðgerð av kvæðamálinum í síni heild. Har uppí hoyrir eitt nú sovorðið sum vantandi *u*-umljóð (*hand* fyrri *hond*), hvørfsfalsnýtsla og óstøðugar endingar í hvønnfalli fleirtali kallkyni (t.d. *reysta dreingi, reystar dreingi, reystar dreingir*). Hetta seinasta kemst av at føroyskt hevur fingið *-r* lagt aftrat endingini. Hammershaimb sigur at teir eldru hvønnfalsformanir vóru livandi í suðuroyarmáli. Vit síggja at so er ikki í Hs, men at teir eldru formarnir ofta eru varðveittir í rímstøðu (eitt gott dømi sæst í Geyt 43, 44). Sama er at siga um formar sum *tógva, tvá* og *tveggja*, sum koma fyrri, men ikki altíð í málfrøðiliga „rættari“ nýtslu (sí t.d. Lokk 41, 58).

Eitt ið er sermerkt við málinum hjá Jóhannesi í Króki, er at hann brúkar tey trý endingarsjálvljóðini *a, i* og *u* á ein hátt sum samsvavar næstan til fulnar við stavsetingina hjá Hammershaimb. Í hesum víkir málformur hansara frá málforminum hjá fleiri av teimum sum skrivaðu kvæðir upp í 19. øld, men hann víkir eisini frá málinum í Sandoyinni sum vit kenna tað í dag. Og tað kann ikki vera nakar ivi um at tað avspeglar málið hjá skrivaranum.

Navnorð

Í nútíðarføroyskum er í fleiri førum munur á hvat kyn navnorð hava ymsastaðni í landinum. Her skulu vit nevna tað at *grunn* tykist at vera hvørkikynsorð (Lokk 40, 56, 57, Finn 60), og at *píl* altíð er kvennkyn í Hs, sí Grim 206, 213, ÓT 63, 64, 65. Tað sær eisini út sum *glógvi*, sum annars plagar at vera kallkyn, í Hs er kvennkyn, sí t.d. Mirm 176.

Bendingin av *vág* (uppr. *vágur* k.) er hvnf. *vaajina*, hvmf. *vaajini* Geyt 84, 85, og kundi myndað eitt millumstig millum tað eldra *vágin/váginum* (k.) og tað yngra *vágna/vágni* (kv.). At orðið er kvennkyn, vísir eisini dømið av *dyrari vaa* Sigm 13.

Eitt sermerkt orð er kvennkynsorðið sum í eintali er skrivað *fruur* (Sni 190, 219), ein síðuformur til *frú(gv)* el. *frúa*, og ikki er óhugsandi at tað er íkomið eftir ávirkan frá *brúður*.

Eitt sermerkt við Hs er navnorðið *garpi* (í nútíðarmáli *garpur*), sum allan vegin ígjøgnum er veikt bent.

Mánaður ridlar í føroyskum millum sterka og veika bending, flt. *mánaðir* el. *máanar*. Í Hs síggja vit báðar bendingar, sí t.d. *maana* hvnf. eint. Grim 187, *maanar* Grim 181, 182, Mirm 13, *maanandar* hvnf. flt. Mirm 37, *maanajinar* hvnf. flt. Mirm 80.

Vetur, sum í fýroyskum í dag eitur *vetrar* í flt. (í analogi við t.d. *akur* – *akrar*), hevur í Hs tann gamla fleirtalsformin *vetur* (Mirm 45, Trøll 21). Annars kemur eisini formurin *vintur*, runnin úr teimum eystaru norðurlandamálunum, fyri í handritinum (*vintirin* Skríml niðurl., *vintur nottin* Mirm 12).

Í hvørfalli eintali av sterkt bendum navnorðum síggja vit ikki ósjáldan formar við ongari hvørfalsending. Í summum fýrum er talan um eldri formar har norrønt onga ending hevði ella hevði ending sum var samjavnað til *l, n, r* el. *s*, men har fýroyskt hevur sett analogiskt *-ur* inn. Eitt nú leggur ein til merkis at *jallur* (norr. *jarl*) ongantíð hevur *ur*-ending í Mirm og Geyt, við einum undantaki heldur ikki í Finn, men altíð í tí nýyrkta ÓT. Í Lokk hevur *sveinur* (norr. *sveinn*) heldur ikki *ur*-ending, og sjáldan í øðrum kvæðum. Eisini *kall* (norr. *karl*) hevur sjáldan (um nakrantíð) *-ur* í hvørfalli. Í øðrum fýrum er talan um vanligan bendingarligan óstøðugleika í kvæðamáli har til ber at brúka hvønnfall í staðin fyri hvørfall. Ikki minst sæst hetta í sterkt bendum mansnøvnum, t.d. *Gullbrand*, *Hildibrand*, *Sjúrd*, *Torgrím* o.fl. í hvørfalli. Hinvegin tykist hvørfalsformurin *Leivur* at vera brúktur í hvønnfalli í 1. ør. í Leivs kvæði (sí eisini Grim 55, sum skrivur *Siurur u Halgjir*, har vit helst høvdu væntað hvønnfall). Í sandoyarmáli hevur annars verið vanlig at brúka *son* í hvørfalli heldur enn *sonur*, og í Hs síggjast onkur dømir um hetta, eitt nú í Geyt 20, 21.

Tað at skrivarin skilur so greidliga millum *i* og *u* í ending, sæst m.a. av at hann gjøgnumførir (við einum undantaki) *-u* í eykaføllum í eintali av veikum kvennkynsorðum, t.d. *bilgju*, *færju*, *Gødu*, *Hildu*, *kaabu*, *kirkju*, *konu*, *krunu*, *lampu*, *qvujju*, *qvujlu*, *pujnu* (tað staka undantakið er *pujni* Lokk 63), *sujju*, *skudu*, *siftu*, *sujju*, *sleggju*, *tal*, *tilju*, *tungu*. Eisini í fleirtali av hesum orðum er endingin skrivað *-ur*, meðan endingin í nútíðarfýroyskum er */-ir/*, t.d. *olkur*, *buxur*, *birsur*, *dublur*, *gavur*, *kjirkur*, *mæssur*, *reglur*, *rottur*, *skudur*, *snekkjur*, *siftur*, *sævur* el. *søvur*, *ternur*, *trummur*.

Formurin *færju* (Finn 5, 12, 13) má vera hvønnfall av kvennkynsorðinum *ferja*, hóast tað lögna bendingarsamsvarið (*færju tujt*).

Kvennkynsorðið sum í nútíðarmáli er kent sum *kvøða*, norr. *kveðja* (‘heilsan’), tykist her í handritinum at hava formin *kvøði* (og bendast sum *gleði* og *møði*). Dømini er fleiri: *qvæji sujna* Grim 31, 168, *qvøje sujna* Leiv 12, *qvæje sujna* Sni 131.

Fleirtal av *glíma* verður skrivað *glujmir* (Ell 41, Orm 30), og tað

kundi bent á at orðið verður fatað sum sterkt bent (Sb skrifvar í Ell *glujmir*, í Orm *gluim*). Hinvegin benda fleirtalsformar sum *bustur* (Ásm 65, 82) og *runur* (Mirm 38, 77) á at hesi orð hava verið fatað sum veik (t.e. *busta*, *rúna*, sbr. tó samansetingarnar *runar kletti* Sni 275, *runar maal* Trøll 32, *runar veldi* Geyt 112). Orðið *ørv* hefur í Hs gjøgnumførda veika bending, eint. *ørva*, flt. *ørvur*.

Eisini í øðrum sterkt bendum navnorðum, sum í fleirtali hava *-ur* í nútíðar skriftmáli, verður í Hs skrivað *-ur*, t.d. *brøvvur*, *bødur*, *dædur*, *fædur* el. *fødur*, *hendur* el. *hændur*, *nadur*, *stengur*.

Óvist er hvussu skrifvarin hefur fatað *nødur*, *nødr* og *valnødur* (Geyt 51, 53, 54), sum fleirtal av veikari bending, ella um hetta stavar frá upprunabendingini, norr. flt. *hnøtr*, ella um *r* er at fata sum partur av orðstovninum (sbr. *nytur*, sum upprunaliga er flt. av sama orði, og *nytrur* í føroyskum – um hetta orð í føroyskum sí annars Poulsen 1996: 267 f.). Teksturin tykist annars ógreiður hvat tali á nøtum viðvíkir (helst man talan bara vera um eina nøt).

Í Fisk 6 er *odlur*, t.e. *állur*, nevndur. Í dag hefur ein annars varhugan av at formurin *állur* hoyrir heima norðanfjørðs og *álur* sunnanfjørðs og í Havn. Hetta man vera tekin um at Jóannes hefur fingið Fiska kvæði norðaneftir.

ari-orð

Í bundnum formi í eintali av hesum orðum síggja vit í handritinum eina øðrvísi bending enn hana ið lærd verður í skúlamállæruni. Hvørfallið er eingin ivi um. Har eitur tað t.d. *falsarin*, *gangarin*, *riddarin*, *skainkjarin* (ein stytur óbundin formur kemur tó fyrri saman við navni: *Løgðum keisar*, sí eisini *Galti íslandsfarar*, har sum *-farar* virkar sum stytur formur av *-farari*, eldri *fari*). Men í hvønnfalli eintali er endingin altíð *-in* (ikki *-an*): *gangarin* Mirm 63, Sni 258, 312, *kjadlarin* Mirm 57, 147, *riddarin* Sni 370, 417, *skajnkarin* Ell 38. Hvørjumfalsformur er eingin í handritinum. Í hvørsfalli hava vit *vægtarins* Ásm 45.

Í hvør- og hvønnfalli fleirtali er tann óbundna endingin *-ar*: *rennarar* (hvr.) Fisk 17, 18, *riddarar* (hvnf.) Mirm 153, Ásm 34 (hvr.), 37 (hvr.), Finn niðurl. (hvr./hvnf.?). Í nútíðar talumáli finna vit í flt. formar sum *riddarir* og *riddara* alt eftir málføri. Sí annars Weyhe (1991: 20), sum vísir á at Sb hefur dómir um báði *-ar* og *-a*. Av tveimum dómum um *-a* í Sb er annað í teksti frá Sjóvarbóndanum (Hábars kvæði).

Skyldskaparorð

Skyldskaparorðini sum vit finna í Hs, eru *faðir*, *bróðir*, *dóttir*, *móðir*, *systir*, og *dømini* eru mong í eintali, og vit finna tey í øllum føllum í eintali, bara hendingaferð í fleirtali.

Formin <faðir> finna vit í hvør-, hvønn- og hvørjumfalli, skriv-aðan *fajer* el. *fajir*, og hvørfsalsformin <faðirs> í t.d. *fajirs bani* Mirm 109, *fajers dæj* Leiv 19, *fajirs næst* Lokk 68, 69. Í orðingini *fajir sujns svør* Sni 77 er -s ikki skrivað í *faðir*, men bara í endanum á „faðir sín“.

Hyggja vit at hinum orðunum í trimum teimum fyrstu føllum, síggja vit at handritið skrivar -ur tvær ferðir (hvnf. *mouvur* Grim 56, 153), annars altíð -ir í øllum trimum føllum (talið á dømum um -ir er 43 ferðir í hvrf., 53 ferðir í hvnf., 3 ferðir í hvmf.). Í ognar-konstruktiónum (hvørfsalskonstruktiónum) og sum fyrri saman-setingarliður koma orðini fyri við endingini -ir el. -irs, t.d. *mouvirs kna*, *mouvirs song*, *brouvirs vældi*, *av høddi brouvir*, *mouvirs brouvir*, *dottir son*, og (sum støði undir avleiðslu) í *mouvirljivur*.

Vit kunnu staðfesta at tað upprunaliga skiftið millum -ir og -ur í eintali av skyldskaparorðum er burtur.

Í fleirtali hava vit bara hvørfsalsformarnar *brøvur* og *dædur*.

Gamlir ið-stovnar

Tann serliga bendingin hjá hesum orðum hevur havt ilt við at hildið sær í føroyskum, og orðini hava havt lyndi til at laga seg eftir øðrum bendingarflokkum ella heilt at skifta yvir í teir. Í Hs koma nøkur orð av hesum slag fyri.

Tey fyra *heiði*, *mýri*, *veiði* og *øks* høvdu í norrønum máli upprunaliga hvørfsalsformarnar *heiðr*, *mýrr*, *veiðr* og *øks*, í yngri máli *heiði*, *mýri*, *veiði*, *øks*. Í hvønn- og hvørjumfalli var endingin -i: *heiði*, *mýri*, *veiði*, *øksi*. Í hvørfsfalli eint. og í hvør- og hvønnfalli flt. var endingin -ar. *Øks* hevur í nútíðarmáli fingið somu bending sum eitt nú *bygd*, hini hava, serliga í eintali, fingið veikar formar. Í Hs kemur *øks* fyri fleiri ferðir í hvønn- og hvørjumfalli eint. og er altíð skrivað *øxi* (í Finn, Sigm), t.e. við gamlari bendingarending. Sama er at siga um hini, sum bara koma fyri í hvønn- ella hvørjumfalli, skrivaði *hajje* Geyt 24, *vajje* Geyt 24, *mujri* Geyt 80.

Eisini *elv*, *herði* (flt. *herðar*), *lendar* flt. (Trøll 35) og valkyrjunavnið norr. *Hildir* hava frá gamlari tíð høyrtil somu bending. Í handritinum kemur *elv* bara fyri í hvørfalli eint. bundið sum *elvin*

(*sum elvin for fossin strujia* Sni 392). *Herðar* (flt.) kemur fyrri í Lokk 24, Finn 49, 50, og annars kemur orðið fyrri fleiri ferðir í tí fasta orðasambandinum „millum rivs og herðar“ (Grim 105, 111, 116). Formurinn *herðar* kann her vera hvørsfall eint. ella hvørsfall flt., í tí seinra fòrinum er tá *r* skoytt uppí seinri (eldri hvfs. flt. *herða*).

Valkyrjunavnið kemur fyrri í ÓT 55 í kenningini *Hildurs laigur*. Hvørsfalsformurinn *Hildurs* man stava aftur í tann danska tekstin sum kvæðið er yrkt eftir, og gongur aftur í fleiri uppskriftum av kvæðnum (sí Lenvig 1990). Men tað er merkisvert at longu í Sb (1823) stendur *hildar laigur*, við hvørsfalli ið samsvarar við norrønt.

Eisini *royður* bendist á fornmáli eftir somu bending, men hevur á nútíðarføroyskum somu bending sum *fjøður* (t.e. sum reinur ð-stovnur). Bæði hesi orðini koma fyrri í Hs, og har hava tey í bundnum formi í hvørsfalli samandrignan form, *fiærin* (= *fjøðurin*) Lokk 25, *rojrin* (= *royðurin*) Fisk 16.

Hvørkikynsorð

Hvørkikynsorð av slagnum *kvæði* og *eyga* (norr. *ija-* og *an-*stovnar) høvdu í eldri máli ikki *-r* í flt., men hava vanligu *-r* í nútíðar talumáli. Handritið vísir hesi orð í eini skiftistíð.

Tíðindi og *ørindi* hava í Hs ikki *-r* í flt. (sí Leiv 32, Orm 23, Sni 25, 118, 182, 183, 316, 317). Fleirtalsformin *herklæði* síggja vit eina ferð (ÓT 6). Men annars fær fleirtalið *-r* í *klæðir* (Grim 55, 58, 184, 185, Finn 57, Leiv 7, 39, Mirm 15), *herklæðir* (Ell 46), *purpurklæðir* (Skrím 19, 34), *merkir* (Grim 63), *rikir* (Sni 2), og *strætir* (Grim 25, 193). Ikki sæst um *rojsni* (Geyt 18) er eint. el. flt.

Fleirtalsformin *eygu* finna vit í Mirm 19 (skr. *øju*), men annars síggja vit vanligu tann danskt-ávirkaða formin *eygun* (í ymsum skriftsniði, t.d. *øju*). Hetta kundi bent á at i-orðini (sum *klæði*) fáa *-r* í fleirtali fyrr enn a-orðini (*eyga*). Ein orsök til at i- og a-orðini ikki nýtast at fylgjast í hesi tilgongd, kann vera at tað er størri tørvur á at marka fleirtal við *-r* í *klæði*, har eintals- og fleirtalsformurinn er tann sami (*klæði* – *klæði*), enn í *eyga*, har munur longu er (*eyga* – *eygu*).

Hvørkikynsorð við *æ* í stovninum (t.d. *knæ*, *lær*) fingur í eldri máli ikki ljóðskifti til *ø* í fleirtali, men hitu tað sama sum í eintali (t.e. *knæ*, *lær*). Í kvæðum verða eldri formar uttan ljóðskifti ofta fastfrystir í rímstøðu, sum t.d. í Trøll 31 har rímið er *tvær* – *lær* (flt.),

í Orm 8 har rímparið er *knæ* (flt.) – *mær*, í Orm 41 har rímparið er *knæ* (flt.) – *ja*. Í ÓH 9 er rímparið *knæ* (flt.) – *dag*, men í tí fyrra orðinum er skrivað (*sujni*) *knee* ÓH 9, og ikki er óhugsandi at skriftformurin *knee* skal skiljast sum delabialiseraður formur av *knø*. Tað má so merkja tað at samjavnður er farin fram, soleiðis at á sama hátt sum *blað* verður *bløð* í flt., so verður *knæ* til *knø*.

Hvørkikynsorð við *-i* kunnu viðhvørt missa tað herðingarveika stavilsíð og gerast einstavilsisorð (vælkent dømi er *epl* fyrri *epli* í suðuroyarmáli). Orðini *kelvi* og *líki* hava í Hs fingið teir styttru formarnar *kelv* (í samansetingini *runar kielv* Leiv 26) og *lík* (í samansetingini *floudrægalujg* Grim 206, 213), men tað kann eisini eita *jankjelvi* (Lokk 36), og tað kann báði eita *herberg* (Grim 97) og *herbergi* (Mirm 98).

Tá ið *helli*, *hell*, *høll*, *hølli* koma í bland hjá Jóannesi í Króki (sí t.d. *hettar hødl* Trøll 41, 42 og *uj hødli in* Leiv 44, Brús 13, *mirt uj hødli* Ásm 40), hongur tað tó helst í mestan mun saman við delabialiseringini (sí undir <ø> s. 47ff).

Tað sjáldsama hvørkikynsorðið *eydni* (= *eydna* f.) kemur fyrri í *edni* ÓT 69 (Sb skrivar *ejdni*) og er eisini í eginhandriti hjá Sjóv-arbóndanum av kvæðnum (skrivað *Edne*), annars helst bara kent sum *Edni* í orðasavni hjá Svabo (1966).

Leir sum hvørkikynsorð tykist sambært FO at vera tað vanligasta sniðið av hesum orði, men tað kann hava hvørkikynsformin *leieur* og kallkynsformin *leirur* sum staðbundnar síðufomar (*leieur* h. er skrásett í Vágum, Koltri, Tórshavn og er eisini sagt at vera tað vanligu á Sandi, *leirur* k. er skrásett í Suðuroy og Norðoyggjum). Í Hs koma báðir teir fyrru formarnir fyrri í reglu sum gongur aftur í tveimum kvæðum: *sum ta var blæjda lajr* Brús 63 og *sum ta var bleida lajiur* Orm 63.

Fólkanøvn

Av tí at fólkanøvn ofta skikka sær øðrvísi enn onnur navnorð, skulu vit umrøða tey fyrri seg.

Nøkur mansnøvn sum upprunaliga hava verið veikt bend, tykjast í sunnanfjørðsmáli at hava havt lyndi til at fáa *-ir* skoytt upp í stovnin. Hetta síggja vit í Hs í nøvnum sum *Bjarnir* og *Halgir* (norr. *Bjarni*, *Helgi*) og í Sb eisini í *Hegnir*, har sum Hs tó hevur *Høgni*. Men vit síggja at eisini *Øksir* (skr. *Øxir*) fylgir hesum sama mynstri, tó at tað á norr. hæt *Qzurr*.

Hinvegin hefur gomul *ija*-stovnaþending, sum hevði *-ir* í hvørfalli (t.d. *hirðir*, *Sverrir*), ekki staðið seg í færoyskum, hvørki í mansnøvnum ella øðrum navnorðum. Høvuðsrákið er at tey skifta yvir í veika þending (*hirði*, *Sverri*). Í handritinum síggja vit onkun fornan form sløðast eftir, so sum hvørfalsformin *hilmir* (Geyt 38) og hvørsfalsformin *stillis* (Geyt 116). *Tórir* bendist upprunaliga á henda hátt (*Tórir*, *Tóri*, *Tóri*, *Tóris*), meðan gudanavnið *Tórir* hevði aðra þending (*Tórir*, *Tór*, *Tór(i)*, *Tórs*). Men í Hs hava báðir fingið somu þending: *Tórir* í hvørfalli og veika þending í eykaføllum (ÓH 21 hefur tó *Tour* – framman fyri sjálvljóð – í hvnf., aðrastaðni *Toura*), sbr. eisini staðarnavnið *Toura vaa* (= *Tórshavn*?) Finn 7. Og vit síggja at eisini *Tróndur* hefur fingið hesa somu þending.

Sjúrdur eitur í Hs *Sjúrd* í hvnf. og *Sjúrða* í hvsvf. (*Siura bridlip* Ásm 16), einki dømi er um hvmf. Burturfall av upprunaligum *-r* í hvørsfalsendingini *-ar* síggja vit eisini í *Gudmunda dottir*, *Gudmunda gari* (Pæt 22, 25, 27), *Christina fajer* (Pæt 26). *Sigmundur* eitur í hvørsfalli *Sigmunds*, t.e. *-s* fyri eldri *-ar*. Í þendingini av *Ólavur* síggja vit í hvnf. formarnar *Ólav* og *Óla* skifta, í hvmf. *Ólavi* og *Óla*, í hvsvf. *Ólavs* og *Ólas*.

Tey umrøddu mansnøvnini (uttan *Sigmundur*) hava tí hesa þending í Hs:

Hvrf.	Sjúrdur	Ólavur	Bjarnir	Halgir	Øksir	Tórir	Tróndur
Hvnf.	Sjúrd	Óla(v)	Bjarnir	Halgir	Øksir	Tóra	Trónða
Hvmf.	?	Óla(vi)	?	?	Øksiri	Tóra	Trónða
Hvsvf.	Sjúrða	Óla(v)s	Bjarnirs	?	Øksirs	Tóra	Trónða

Ofta verður hvønnfalsformurin *Sjúrd* brúktur í staðin fyri hvørfalsformin *Sjúrdur*, serliga tá ið titulin „kongur“ er skoyttur uppí, t.e. *Sjúrd kongur*, ella viðurnevnið í *Sjúrd Fótur*.

Av kvinnunøvnum eru tað helst tey trý, *Katrin*, *Kristin* og *Sissal*, sum hava áhuga úr þendingarligum sjónarhorni. Tveimum teimum fyrstu fáa vit kortini ikki gjørt okkum nakra fullfíggaða mynd av, tí tann fyrri er bara nevnd í hvørfalli (*Cadrin* Mirm), tann seinra í hvørfalli (*Christin* Pæt) og hvørsfalli (í *Christina fajer* Pæt 26). *Sissal* kemur fyri í øllum føllum og bendist veikt í eykaføllum (í tí almenna færoyska fólkanavnalistanum er navnið sterkt bent, sí t.d. FO s. 1463):

Hvrf. Sissal
Hvnf. Sissalu
Hvmf. Sissalu
Hvsf. Sissalu

Siðin at hava fólkanøvn bundin síggja vit hendingaferð í Hs, men bara í sambandi við mansnavnið *Sjúrd* og gudanavnið *Óðin*. Dømini um tað fyrra (øll í hvnf. og framman fyri lýsingarorð) eru: *Siurin unga* Grim 104, 110, 115. Í regluni *Beer mar bo tiil Grujm unga*, krevur rytman nærum *Grímin unga*, og tað er júst tað sum Sb hevur. Tað er tí ikki óhugsandi at Jóannes tilvitað velur tann óbundna formin fram um tann bundna tá ið hann skrivar Hs (sbr. eisini í Sni 437-438: *Grujm son sujn*, har Sb hevur *Grujm sonin sujn*). Í hesum sambandi kann eisini nevast at har sum Hs hevur *Fin hiin litla* (ÓT 27), hevur Sb *Finnin luitla*.

Óðin kemur fyri í hvør-, hvønn- og hvørsfalli og er skrivaður ávikavist *Ouvin* (Lokk 3 o.fl.), *Ouvan* (Lokk 2), *Ouvans* (Skrím 5). Tað merkir at formurin *Óðin* er blivin umtolkaður á tann hátt at <in>, sum upprunaliga var partur av orðstovninum, er tolkað sum bendingarending í veikari kallkynsbending: *Óðin*, *Óðin*, *Óðini*, *Óðins* > *Óðin*, *Óðan*, *Óðanum*, *Óðans*. Fyribrigdið hevur verið væl kent, serliga sunnanfjørðs (Weyhe 1996b: 352).

Lýsingarorð

Lýsingarorð bendast í Hs í stórum dráttum á sama hátt sum vit kenna úr nútíðarmáli, og her eins og í øðrum bendingum verður skilt millum /i/ og /u/ í endingum á sama hátt sum í Hammershaimbs rættskriving.

Ein gongd sum sæst í bendingini av føroyskum lýsingarorðum, er samjavnadur (analogi) millum orð við *a* og *æ* í stovninum. Í Hs síggja vit at hesin samjavnadur er farin fram, soleiðis at ikki bara *a*, men eisini *æ* kann broytast til *ø* ella *o* í bendingini. *Vænur* eitur í kvennkyni *von* fyri eldri *væn*. *Slættur* eitur í hvørjumfalli *sløttum* (skrivað *slettum*) fyri eldri *slættum*, og *ræddur*, *rættur* og *slættur* eitur í kvennkyni *rødd* (skrivað *ræd*), *røtt* (skrivað *ret*) og *sløtt* (skrivað *slet*, *slæt*) fyri eldri *rædd*, *rætt* og *slætt* (formarnir við *e/æ* eru her uppfataðir sum delabialiseraðir formar).

Ein onnur broyting er hon at lýsingarorð við *-in* (t.d. *búgvín*, *heiðin*), sum í eldri máli høvdu sama form í hvør- og hvønnfalli

eint. í kallkyni, hava í nútíðarmáli *-an* í hvønnfalli (*búnan, heidnan*), hetta í analogi við onnur lýsingarorð. Eldri hvønnfalsform síggja vit varðveittan í *bigvin* Grim 122 (*Haraldur toug sujn bigvin brand*), Mirm 48 (*Jadlin otti ajn bigvin brand*), Orm 49 (*Kongirin siejd sujn bigvin brand*), Ásm 89 (*vi sujn bigvin brand*), Geyt 33 (*ajin silvur bigvin pung*), Geyt 34 (*ajin silvur bigvin knujv*), og í *hajin* Mirm 55 (*ad vøa ajn hajin hund*).

Lýsingarorðið *háur* hevur í føroyskum (helst tíðliga) fingið kapping frá *høgur* (ið onkursvegna stavar eystaneftr). Legg til merkis at *hátt* hevði rímað betur við *vágt* (skrivað *vot*) enn *høgt* (skrivað *hægt*) ger í Geyt 61. Eina ferð síggja vit tað gamla miðstigið skrivað *harri* (= *hærri*) Geyt 1, men eisini tað yngra hástigið skrivað *haxt* Mirm 69, *hagsta* Orm 37, 38, í staðin fyri tað eldra *hæst, hæsta* (legg til merkis at *hæst* hevði rímað betur við *næst!*).

Norr. *sæll* verður í føroyskum regluliga til *sælur*, men ein síðuformur *sællur* hevur eisini verið, og hann síggja vit skrivaðan *sadlur* í Geyt 70 (sí eisini Geyt 93, 101).

Svarandi til standardskriftformin *einsamallur* finnast í talumáli skiftandi formar, eitt nú *ø(su)maldur, onsmaldur*. Í Hs hava vit *ajsimaldur* Mirm 129.

Lýsingarorð ið standa bundin, kunnu fáa bundna ending frá navnorðum. Dømir um tað síggja vit í *sødin mujn* Skríim 7, *vondin Brusajøgil* Brús 51, 52, 61.

Ikki færri enn trýggjar ferðir í Hs finna vit regluna „Tað var um ein halgun dag“ (Skríim 1, Orm 3, Geyt 106). Tað er óvist hvussu formurin við *-un* í *halgun* skal tolkast málføðiliga. Vit høvdu væntað hvønnfall (*halgan*), men formurin líkist hvørjumfalli (í Sb er eisini skrivað *halgum* í hesum føri).

Fornøvn

Persóns- og ognarfornøvn

Um persónsfornøvnini í 1. og 2. persóni eintali er einki at siga, tí tey skikka sær sum í nútíðarmáli (og tað sama er við tí afturbenda fornavninum). Í fleirtali hava tey hesa bending (her endurgivna í normaliseraðum líki):

	1.p.	2.p.	1.p.	2.p.
hvríf.	vit	tit	vær	tær
hvnf.	okum	tykum	os	?
hvmf.	okum	tykum	os	tyðum
hvsf.	okra	tykra	vár	tyðara

Teir báðir teigarnir vinstrumegin svara til tvítal (dualis) á eldri máli, men eru í Hs brúktir sum fleirtal eins og í nútíðarføroyskum. Endingin í hvønn- og hvørjumfalli er í handritinum altíð skrivað *-un* el. *-um*, ongantíð *-ur*, sum var endingin á eldri málstigi, og sum sigst hava livað í sandoyarmáli eins og hon enn fyri ein part livir í suðuroyarmáli. Sambært Hammershaimb (1891: LXXXIX) kundi tað „sunnanfjørðs“ eita *okur*, *tykur* í hvønnfalli og *okum*, *tykum* í hvørjumfalli (sí eisini Poulsen 1994: 119 um nýtslu av *okur*, *tykur* í Skálavík). Hetta síggja vit kortini einki til í Hs. Í hvørfsfalli sæst heldur einki til teir longru formarnar *okara*, *tykara*, sum nú eru teir vanligu í Sandoyinni, men *okra* og *tykra* eru teir somu sum nú eru brúktir í suðuroyarmáli. Tað skal tó nevnt at Sb hevur hvørfsfalsformin *tira* har sum Ell 37 í Hs hevur *tijara*, og øvut hevur Sb eisini dømir um teir longru hvørfsfalsformarnar *okara*, *tykara* (sí t.d. Mirm 75 og 76 *tigra*, har Sb hevur *tigara*).

Í teigunum høgrumegin síggjast formar sum ganga aftur til gamalt fleirtal (pluralis). Hvørfsfalsformurin í 1. pers. (t.e. *vær*) kemur fyri bara einans ferðina, nevnliga í ÓT 5 (og kundi tí verið komin við uppskrift norðaneftr), har sum kongurin sigur: *Var skulla sigla tan salta siou*. Tann gamli fleirtalsformurin *os* kemur fyri trýggjar ferðir í hvønnfalli (Trøll 43, Pæt 27, Orm 43) og eina ferð í hvørjumfalli (Sigm 21). Ein hvørjumfalsform sum er víðkaður við *-um* (*osum*), og sum hevur verið kendur norðanfyri, síggja vit einki til her, og heldur ikki hvørfsfallið *osara* fyri *vár*. Hvørfsfalsformin *vár* síggja vit nøkur dømir um sum hvørfsfalsávirki: *vidia* (*vidja*) *vaar* Mirm 116, 117, Ell 27.

Tann gamli hvørfsfalsformurin *tær* í 2. persóni er brúktur nakrar ferðir, og vit síggja hann brúktan av sveinunum tá ið teir tala við kongin ella harra sín, t.d. *spírji tar* Grim 8, 151 (sagt við kong), *tar vilja* Geyt 28 (við kong), *tar læddu* Finn 51 (sagt við jall). Í Orm 8 sigur Ormar við pápan: *qvad vilje tar mar?* Her er sostatt talan um at brúka gamalt fleirtal sum høviskan form í viðtalu við ein persón. Men tað er eisini brúkt í Orm og ÓT í inngangsørindi ið

vendir sær til dansifólkið: *Vilju (vilje?) tar luja ...*, *Vilje tar hoira qvaje mujt, u vilje tar orun trigva*, og má tá vera leivd av gomlum fleirtali varðveitt í fóstum formli. Men fleiri dómir eru um ta nýggju orðingina *vilja tiid*, t.d. Grim 147, 148, Mirm 1.

Tiun (= tyðum) í hvørjumfalli brúkar Ormar í tiltalu við Ólav kong (Orm 72). Hvørsfallið *tijara* er brúkt tvær ferðir og báðu ferðirnar saman við navnorði (attributivt): *tijara ternur* Fisk 11, *uj tijara voldi* Ell 37 (her hevur Sb sum nevnt *tira*, t.e. *tyðra*, svarandi til *okra, tykra*).

Vit síggja í uppskriftunum báði bendingarformar sum í eldri máli vóru tvítal (dualis), og formar sum vóru fleirtal (pluralis). Sambært eitt nú Hammershaimb skuldi mótsetningurin millum tvítal og fleirtal framvegis vera hildin uppi norðanfyri í landinum. Vit síggja at tann mótsetningurin ikki er til í Hs.

Tað hoyrir við til søguna um persónsfornøvn at ein hvørjumfalsformur *idrum* eisini sær út til at finnast, kemur fyri tvær ferðir, báðu ferð í Virgars tátti og í sama fasta orðasambandi: *viil e for idrum grajna* (Sni 272, 279), og ein bronglaður formur av sama orði man vera *ædar* í niðurlagnum til Finn, har hann (helst) er hvønnfall og minnir um tann danska formin *Eder*. Tað skjalfesta grundarlagið undir forminum tykist tó veikt, men sambært Hammershaimb (1854: 303) skulu hetta vera formar av tí gamla fleirtalinum og ganga aftur til norr. *yðr* í hvønn- og hvørjumfalli, sum í froyriskum kvæðamáli tykjast kunna hava hitið ávikavist *ydur* og *ydrum* (sí bendingarmynstur hjá Hammershaimb 1854: 302). Hetta skulu tá vera formar sum ikki hava fingið *t* í framljóði, og ein hvørjumfalsformur við teirri yngru endingini *-um* (sbr. *osum* fyri eldri *os* í 1. pers.). Ógreitt er kortini hví *ð* er harðnað til *d* í hesum formum. (Sí eisini viðmerking s. 89f).

Um 3. pers. er ikki nógv at viðmerkja. Bendingin er sum í nútíð-armáli. Í hvørsfalli eint. kallkyni koma stutt- og langformar fyri, t.e. *hans, hansara*, ofta stýrdir av rytmu og rími (sí dømi í Sni 45), í kvennkyni bara tann longri formurin *hennara* (fyri eldri *hennar*). Í kvennkyni sæst stundum tann hálvdanski formurin *hennis* (Mirm 24, 155, Pæt 25). Í hvørjumfalli fleirtali er *teim* tann vanligi formurin, meðan *teimum* bara kemur fyri onkra hendingarferð (t.d. Brús 39). Møguliga kann tað vera stýrt av rytmu, sí t.d. Ell 56, Brús 39.

Hvørsfall av persónsfornavni og afturbendum fornavni kann verða brúkt einsamalt, stýrt av fyriseting (*tiil mujn, tiil tes, midlin*

tairra, tiil sujn) ella sagnorði (*bujia mujn, e vantaji tujn, vidja vaar*) ella partingarorði (partitiv) (*annar ogra*). Tað kann eisini vera sett aftrat navnorði (attributivt), t.e. á sama hátt sum ognarfornøvn, t.d. *ogra boud, ogra lond, tigma ostar bragdi, dottir hans, hans vujv, hansara sala mouvir, hennara mouvir, tajrra bejdgja boud*).

Sum rein ognarfornøvn rokna vit her orð ið bendast, t.e. *mín, tín, sín* og *vár*. Trý tey fyrstu bendir handritið sum í nútíðarføroyskum. Men meðan tað í dag ber til at skifta ímillum stuttan og langan form í hvmf. eint. kvennkyni (t.d. *míni* el. *mínari*), tykist skrivarin einans at brúka tann stutta formin, t.e. *míni, tíni, síni* (sí t.d. Mirm 171, 176).

Í nútíðar mállærum er eisini *vár* sett upp sum ognarfornavn við fullari bending, men sagt at hoyra hátíðarligum stíli til. Í Hs sæst at bendingin er farin av lagi. Av teimum 8 skrásettu dømnum er bara eitt stavað við *aa* (*vaar* Ásm 76), øll hini hava *o* (el. *ou*), sum bendir á at tað er tað danska *vor* sum er komið í staðin. Skift verður millum tveir „bendingarformar“, *vor* (eina ferð skrivað *vaar*) og *vora*, men uttan nakra greiða reglu. Hyggja vit eftir hvussu hesir formar eru endurgivnir í FK, síggja vit at har verður roynt at endurskapa (normalisera) bendingina (tó uttan at gjøgnumføra hana heilt). Dømini í handritinum og í FK eru:

Hs

vor unga son (hvnf.) Mirm 17
uj voura landi (hvmf.) Ell 41
vora seidgjir (hvnf. flt. k.) Ell 42
vora hestarnar (hvnf. flt. k.) Pæt 27
mouvir vor (hvmf.?) Trøll 39
uj vora rujgji (hvmf.) Orm 30
hitta bruvur vaar (hvnf.) Ásm 76
fraa vora færur (hvmf.) Geyt 75

FK

vár unga son
 í **várum** landi
várar seggir
várar hestarnar
 móður **vár**
 í **vára** (!) ríki
 hitta brúður **vár** (!)
 frá **várum** ferðum

Ávísingarformøvn

Hvat ávísingarformøvnunum, brúkt sum ávísingarorð (determinativ) og fornavn, viðvíkir, er tað serliga eintalsbendingin av *tann* sum hevur áhuga, tí har hevur verið og er enn bygdamálsmunur. Bendingin er í handritinum henda (endurgivin í normaliseraðum líki):

	K	Kv	H
Hvrf.	tann	tann	tað
Hvnf.	tann	ta	tað
Hvmf.	tann (tí)	teirri (tí)	tí
Hvsf.			tess

Tað sum serliga er vert at taka fram her, er hvørjumfallið. Í kallkyni gjøgnumførir handritið næstan regluliga formin *tann* (í eldri máli *teim*), t.d. *vi tan gjilta bidra brandi* Sni 84, í kvennkyni *teirri* og í hvørkikyni *tí*. Tvey dómir um *tí* í kallkyni og kvennkyni koma fyrri, og tey eru í ÓH 4 (*tuj vananum*) og Leiv 32 (*tuj svimjing*), t.e. í kvæðum eftir Sjóvarbóndan (men ÓH hefur eisini tvey dómir um *tan* í hvmf. kallkyni: *firi tan gudi stoura* 19, *taga vi Gud tan ajna* 34). Tað bendir á at *tann* og *teirri* eru formarnir í ávikavist kallkyni og kvennkyni hjá skrivaranum, og at *tí* er komið við uppskrift frá Sjóvarbóndanum. Hvønnfall kvennkyn hefur á eldri máli havt formin *tá* (sambært Hammershaimb 1854: 303 var hetta ein suðuroyarformur). Í handritinum síggja vit tað aloftast skrivað *ta*, og helst endurgevur tað hvønnfalsformin <ta>, sum vit kenna úr nútíðarmáli, og sum *tí* helst man hava verið formurin hjá Jóannesi. Dømini *taa* Trøll 12 (*taa hina longu laj*), Geyt 53 (*taa litlu nødr*) og Ásm 92 (*e ajje systir taa*) kundu hugsast at umboðað tann eldra hvønnfalsformin og harvið verið leivdir av eldri bending (sjálvt um skrivari og kvøðari kanska hava fatað tað sum tíðarháorð). Hvørjumfall í kvennkyni er skrivað *tajrri* og *tajri* hvørt um annað.

Í bendingini av *hesin* og *hasin* hefur skrivarin ofta øðrvísi formar enn teir ið vanligir eru at hoyra og serliga síggja í nútíðarmáli. Tað er bara eintal ið er áhugavert her. Í hvøudsheitum sær bending hansara soleiðis út:

	K	Kv	H
Hvrf.	hesin, hasin	hendar, handar	hettar, hattar
Hvnf.	henda(r), handar	hesa, hasa	hetta(r), hattar
Hvmf.	hesum, hasum	hesi, has(ar)i	hesum

Tað mest áhugaverda við hesum formum eru teir ið hava fingið *-r* skoytt uppí. Hvørkikynsformarnir *hettar* og *hattar* eru tó vanligir í føroyskum um enn kanska roknaðir meira sum talumálsformar (sí t.d. FO). Teir eru mest sum gjøgnumførdur í Hs (tó *hetta* í Brús 32).

Har afturímóti munnu *hendar* og *handar* í hvnf. kallkyni og hvrf. kvennkyni neyvan vera í brúki í dag, men har afturímóti formar við *-n* (*hendan, handan*). Kanna vit eftir, eru hesir formarnir við *-r* so at siga gjøgnumfórdir í handritinum um vit síggja burtur frá stakdømum sum *henda* (hvnf. k.) ÓH 16 (sum er rímorð og rímar við *venda*), Sigm 54, 55.

Í hvmf. kvennkyni eru tað teir styttru formarnir (*hesi, hasi*) ið eru brúktir, *hesi* er gjøgnumfórt, meðan *hasi* er tað næstan, bara við einstøkum undantaki (*hasari* Sni 224).

Óbundin fornøvn

Lítið er her at siga um sonevnd óbundin fornøvn. Tey eru ov illa umboðaði til at vit kunnu seta fullfíggaði bendingarmynstur upp, men tey dømir sum eru, benda á at bendingin hevur verið nøkulunda sum í føroyskum nútíðarmáli.

Av *báðir* síggja vit hvørsfalsformin *bejdgja* (Mirm 99) brúktan. Fyri *hvør* er tað sama galdandi sum fyri ognarfornøvn og ávísingarforfnøvn, at tað er tann stutti formurin (*hvørji*) sum brúktur verður í hvørjumfalli kvennkyni eintali. Í *qvens mands durum* (Ásm 78) síggja vit hvørsfalsformin *hvøns* (norr. *hvers*).

Hvørgin hevur í hvønnfalli eint. kallkyni ein eldri form *hvørgan* (norr. *hverngan*) í handritinum, skrivað *qvengan* Geyt 29, meðan tað í nútíðarmáli eitur *hvørgan* (sí s. 221 fótnotu). Aðrir formar tykjast at vera sum í nútíðarmáli.

Mann (eisini skrivað *man*), sum mangan hevur verið fyri happi í føroyskum málkjaki, kemur fyri sum óbundið fornavn í Skrímm 17 (*ta besta sum man kan finna*).

Av fornavninum *annar* skulu vit einans peika á hvørsfalsformin í *annans hu* Grim 144 (norr. *annars*) og hvørjumfalsformin í kvennkyni *arari* Mirm 86, 178 (norr. *annarri*).

Talorð

Mangt bendir á at teljingarhátturin í føroyskum er broyttur fyri ikki so langtíðan. Í Hs síggja vit talorðini í eini skiftistíð. Tað eru serliga tíggjuni sum her eru áhugaverd. Í handritinum eru tey *tydgju* Grim 122, Skrímm 43, *tjuvu* Geyt 119, *trujati* Ell 3, 4, 5, 20, 36, 37 el. *træduvu* Ell 1, 2, 13, 16, 21, Sigm 50, Geyt 61, *fioriti* ÓT 3, *fimti* Pæt 26, Sni 356, 360, 361, 362, 365, 404, 421, *tyjieti* Grim 122 (í *tydgju favnar og tyjieti*). Hesin seinasti er ein óskerptur síðufornur

til *tíggjuti*, gamalt talorð fyri hundrað. Men annars er *hundrað* brúkt fleiri ferðir, t.d. í *truj hundra* el. *hundra truj*, *hundra fim*, *tolvhundra* el. *hundra tolv*, somuleiðis í tí hálvdanska forminum *hunduruda* (Sni 227).

Það sum serliga fellur í eyguni, er skiftið millum *tríati* og *tredivu*, ikki minst í Ellindi bónda, har sum það fyrra kemur fyri 6 ferðir og það seinra 5 ferðir, umframt tvey dómir í Sigm og Geyt. Tikin undir einum benda dømuni á at *tredivu* er í ferð við at troka *tríati* av. Helst er umskiftið longu farið fram í gerandismálinum, meðan teir eldru formarnir halda sær longur í kvæðum, har það bundna málið virkar varðveitandi. Vit eiga at leggja merki til at *tríati* og *tredivu* hava somu stavilsisskipan, og at það ger það lættari hjá *tredivu* at koma í staðin fyri *tríati* í bundnum máli enn t.d. hjá *hálvtrýss* at koma í staðin fyri *fimmti*, tí það hevði spilt rytmana.

Talorðið *tveir* bendist í Hs: *tveir*, *tveir*, *tveim*, *tveggja*. Teir eldru formarnar *tvá* og *tógva* (hvnf. kallkyn) eru vorðnir partur av kvæðamálinum og hava ikki hoyrt gerandismálinum til. *Tógva* kemur fyri bara eina ferð og tá brúkt tautologiskt sum *tægva idla tva* Orm 4, og *tvá* kemur annars javnan fyri í rímstøðu (t.d. Mirm 132, Ell 46, Ásm 97). Í Lokk 41 og 58 síggja vit *tva* brúkt í kvennkyni sjálvt um formurin søguliga er kallkyn. Í hvørjumfalli er það tann stutti formurin *tveim* ið er brúktur.

Sagnorð

Ymsar rembingar í sagnorðabending

Millum sterk og veik sagnorð fara sum kunnigt flytingar fram, vanligliga frá sterkari til veika bending.

Eitt dømi er orðið *høgga*, sum í kvæðum kann hava tann eldra formin *hjó* í tátíð. Hann finna vit eisini í Finn 28 (*kiou*), men annars gjøgnumførir Hs *høgdi* (*hægdi* Sni 172, 212, 256, 410, 425) og *høgdu* (ÓT 57).

Eitt annað dømi er *ráða*, nút. *ræður*, eldri tát. *ræð*, yngri tát. *ráddi*. Í Hs finna vit *ráddi* í meira ítøkiligum leksikalskum merkningum sum ‘hava ræði, elva, valda, týða dreym’ (og boðshátt í *tu raa mar hajlsu boud* Mirm 85, ynskishátt í *Gud raaje honum bødur* Grim 120, *raaji Gud fajir av himmirigji* Mirm 96), og vit finna *ræð* sum hjálparsagnorð við minni ítøkiligari merking (*ra ad kjenna* Ell 56, *siæggje ra aa pruja mee* Brús 68, sbr. eisini nút. í *ravur ad svava* Mirm 112, Ásm 86, *ravur han so ad tælja* Leiv 3, *ravur han*

up aa hidgja ÓT 53, *Ajnar ravur aa svara* ÓT 74, *Oulavur ravur ad svara* Ásm 86, *han ravur uj lious ad kasta* Ásm 39). Meira óskilling er orðingin *ravur for konga knydgja* ÓH 7.

Eitt annað sagnorð ið hefur skift frá sterkari til veika bending, er *eyka(st)*, sum kemur fyri fleiri ferðir í Hs. Sterkur formur í nút. er varðveittur í *egst* Ell 34, men annars er boðsh. skrivaður *egga* (fyri *eyka*) Sni 92, 93 og tát. *eggajist* (eldri tát. *ókst*) Grim 61, 62, Ásm 78.

Eisini í sagnorðinum *troða*, sum upprunaliga var sterkt (tát. norr. *trað*, eldri fœr. *tróð*), kappast yngri veikir formar við eldri sterkar. Í Hs finna vit navnháttin skrivaðan *troa* Sni 315, 431, tát. *troavu* Sni 388 og lýsingarhátt *troje* Brús 27, Orm 62.

Sagnorðið *tiggja* ‘taka ímóti, fáa’, sum ofta kemur fyri í kvæðum, eisini í okkara handriti, er eisini eitt av teimum ið hava skift frá sterkari til veika bending (norr. tát. *þá*). Í Hs finna vit tað í navnhátti *tidgja* Grim 97, Mirm 120, Sni 200, *tiggja* Brús 18, í nút. *tiggur* Mirm 96, í tát. *tugdi* Geyt 70, *tugdu* Mirm 4. Orðið er sostatt fallið saman við sagnorðinum *tyggja* (norr. *tyggja*) báði til ljóð og bending, meðan tey á fornmáli høvdu ólíkan form, bæði upprunaliga sterkt bend.

Men eisini innanhýsis í sterkum og í veikum sagnorðum fara flytingar fram millum bendingarflokkar, vanligar við analogi. Í 1. flokki av sterkari bending (orðum sum *bíta*) er ein vanlig gongd í fœroyskum at tát. *beit* fær úttalu við *ey* sum í 2. flokki (*seyp*). Henda mun millum 1. og 2. flokk í tát. heldur handritið uppi so at siga uttan undantak. Vit kunnu nevna hesi dømir um tát. eint. av 1. flokki: *baj*, *baid*, *draiv*, *laid*, *raj*, *rajv*, *slaid*, *staj*, og hesi av 2. flokki: *bej*, *brejd*, *flej*, *fleid*, *kreib*, *klejv*, *sieid*. Undantøkini eru tvey, har sum handritið hefur *ei* í 1. fl. og *ai* í 2. fl. (vit høvdu væntað tað øvuta): *bleiv* Trøll 45, *smaj* (= smeyg) Lokk 25. Tað skal sigast at *e* í *bleiv* er ótýðiligt, og eisini *a* í *smaj*, men Sb hefur týðiliga *smaj*. Tann eldri skilnaðurin millum 1. og 2. flokk tykist at vera varðveittur, men kanska hóma vit eina byrjandi samanrenning.

Leypa (sunnanfjórðs sagt *loypa*) er dømi um sagnorð ið bendist ymiskt alt eftir øki í landinum (víst kann verða til Weyhe 1996a: 113 f.). Munurin er í navnhátti og í nútíð, har standardskriftmálið hefur ljóðskifti millum *ey* og *oy*, meðan summi bygdamál gjøgnumføra *ey* og onnur *oy* (og eysturoyarmál í nýggjari tíð hefur fingið *y* í 2. og 3. pers. eint., *lýpur*). Sunnanfjórðs eru tað *oy*-formarnir sum

hava verið við yvirlutan, og það er eisini það vit síggja í Hs, tó við onkrum undantaki. Formarnir vit finna, eru í navnhátti *loiba* ÓT 43, 77, í boðsh. flt. *lojbi* ÓT 82, í nút. eint. *loibur* (*lojbur*) Mirm 32, Ell 17, Lokk 23, Finn 25, Sigm 58, ÓT 79, Sni 385, í nút. flt. *loiba* Mirm 107, 110, Trøll 50. Men eina ferð síggja vit í navnhátti *leiba* (Sni 67), og í Mirm 105 stendur möguliga eisini *læiba* í nút. flt. (sí fótnotu s. 125) Áhugavert er at samanbera ÓT 43 og Sni 67. Í báðum ørindum er orðið í rímstöðu og hitt rímorðið er *keypa*, og hjá Sjóvarbóndanum hefur *leypa* – *keypa* verið eitt fullfíggað rím, men Jóannes í Króki broytir það kortini í ÓT 43 til *loiba*. Það ger hann har afturímóti ekki í Sni 67, og það er ilt at siga hví formurin *leiba* er komin inn í uppskriftina av Sniolvs kvæði. Það tykist sum *loypa* hefur verið tann náúrligi formurin hjá Jóanni, men at hin ekki hefur verið honum ókendur.

Sagnorðið *ljóta*, sum hoyrði til 2. flokk, men sum longu man hava verið horvið úr gerandismáli, kemur fyrri í navnháttinum *liouda* Skrímm 9. Í ør. 11 er tát. *leyt* vorðið misskilt og skrivað *lad*.

Sagnorð í 5. flokki hævdu frá gamlari tíð *e* í navnhátti (t.d. *gefa*, *vega*, *kveða*). *Kveða* verður í føroyskum *kvøða* við regluligari ljóðbroyting (*e > ø* aftan á *kv*). Men í handriti okkara hefur *vega* eisini fingið *ø*: *vøa* (Mirm 55, 67, Sni 69). Það er ein spurningur um hetta er ein verulig ljóðbroyting (tað tykist Sørli 1968: XXI at halda), ella hetta skal skiljast sum ein hyperkorrektur (øvutur) skrivingarháttur (*ø* skrivað í staðin fyrri *e*). Í lýsingarhátti hava báði *kvøða* og *vega* fingið *o* í sandoyarmáli: *kvøðin*, *vogin*. Nakað dømi um tað fyrra hava vit ekki í Hs, men um hitt eru dømini fleiri: *voje* Finn 46, Sni 352, 400, 440, *vojin* Sni 299.

Sagnorðið *hyggja* í Lokk 40, 56, 57 gevur lítla meining. Frágreiðingin er helst tann at orðformurin, sum hann nú stendur, er ein leivd av teirri norrønu orðingini „hygg ek“, har sum *hyggja* merkti ‘hugsa, halda’, og sum tí merkir ‘hugsi el. haldi eg’ (kemur eisini fyrri í øðrum kvæðum, eitt nú Regini smiði: *tað hyggi at tí gár*). Tann gamla merkingin er kámað, og orðingin stendur eftir í bronglaðum líki.

Fleiri ferðir síggja vit *festa* – *froista* ella *besta* – *froista* brúkt sum rím (sí Grim 49, 174, Ásm 13, Sni 162). Her man tað vera hent at *froysta* er komið í staðin fyrri tað eldra *fresta* ‘útseta, bíða við’, sum hevði givið fullfíggað rím. Orsøkin er at sagnorðið *fresta* er komið í bland við *froysta* (< norr. *freista*). Her er vert at nevna at á

sama hátt sum *kreista* verður *kroysta*, so broytist *freista* regluliga til *froysta* um alt landið. Tá ið vit nú hava formin *freista* á føroyskum, so er tað tí at hann er tikin inn aftur í religiøst mál úr norrønari skrift (sí Sørli 1968: XXV).

Eitt sjáldsamt sagnorð er *svajvir* (Sb *svajvur*) Ásm 40, sum má vera nút. eint. av *sveiva*, eitt orð sum annars bara tykist at vera kent úr orðabókarhandriti hjá N. Mohr, sum hevur *svajva úr* el. *út* ‘drikke til Bunds, reent ud’ (Svabo 1966). Jóannes tykist at vera í iva um hvørja ending hann skal brúka í nút.

Men samstundis sum orð hvørva ella skifta týdning, so síggja vit eisini at nýggj sagnorð eru komin inn í kvæðamálið og tí eisini í gerandismálið. Hugsað verður um sagnorðið sum í tátíð eitur *burdi*, og sum kemur fyri í Ell 4, 5. Upprunin er tað danska *burde*, sum í nút. eitur *bør*, og henda formin finna vit hjá Sjóvarbóndanum í Leivs kvæði, skrivaðan *bør* el. *bøør*, í Hs *beer* Leiv 19. Søguliga er orðið skylt við *byrja*.

Blandað bending

Soleiðis nevna vit ta bendingina ið vit síggja hjá sagnorðum við *-ar* í 2. og 3. pers. nút. eint. og *-di* el. *-ti* í tát. eint. Tað ber ikki altíð til at siga um eitt orð hevur fingið blandaða bending í einum handriti, tí tað er ikki altíð at báði nút. og tát. eru umboðaðar í handritinum, og neyðugt er serliga at kenna tátíðarformin. Blandað bending er eitt upp á seg ungt fyrbrigdi (sí Sandøy 2001: 137-139).

Í Hs hevur sagnorðið *leika* fingið hesa bending, og formarnir *leikar* og *leikti* el. *leiktu* eru væl umboðaðir í uppskriftunum.

Skapa eitur í tát. *skabti* (Grim 206, 213) og hevur tí blandaða bending.

Rósa tykist at vera á veg upp í blandaða bending, í nút. er skrivað *roustar* el. *rosar* (Sni 402, 439), í tát. flt. *roustu* (Finn 66), men í lýsingarhátti *rousa* (ÓH 32).

Smíða kemur ikki fyri í nút., men í tát. síggja vit báðar formarnar *smíddi* (*smujddi* Sni 273, 274) og *smíðaði* (*smujaji* Sni 272), t.e. dømini eru úr trimum fylgjandi ørindum (Sb hevur *smuiddi* í tveimum ørindum sum svara til tey trý í Hs). Sambært FO er *smíddi* staðbundin formur, og dømini í orðasavninum á Føroyamálsdeildini eru úr Húsavík og Dali. Í tí sambandi kann tað vera vert at nevna at heimildarmaðurin til Sniolvs kvæði í Sb (og helst eisini í HS) var úr Skálavík, men føddur í Húsavík.

Rópa, sum í dag oftast man hava blandaða bending, verður í nút. og tát. skrivað ávikavist *robar* (ÓT 82) og *robaji* (ÓT 58), t.e. við upprunaligari *ō*-stovnabending.

Óvist er hvussu bendingin er av sagnorðunum *feila* (nút. *fajlar* Sni 363, 419), *kæra* (nút. *karar* Sni 308) og *læna* el. *lána* (nút. *lanar* Pæt. 3, boðsh. *lana* Pæt 1, 5, 7, 9, Finn 5, 12, Sni 423), *sveipa* (nút. *svajbar* Grim 58, 184, 185). Tey koma ikki fyrri í tát. í handritinum.

Eitt sum ein leggur merki til, er at lýsingarháttur av sagnorðinum *vága* stendur sum rímorð í tveimum fylgjandi ørindum í Geyta Áslakssyni, men í tveimum ymiskum formum: *vaua* (= *vágað*) Geyt 60, *vot* (= *vágt*) Geyt 61. Hetta er eitt av fleiri dømum um ørindisvariatión har sum bara rímorðið skiftir, og her við ymiskum bendingarformi av sama orði.

Brosa hevur sambært FO *ō*-stovnabending (tát. *brosaði* FO, men *brosti* el. *brosaði* Jacobsen og Matras 1961). Á fornmáli bendist tað *broisir*, *brosti* (Iversen 1972: 99). Skriftformurin *broigsti* Ásm 56 (í Sb *broiksti*) man onkursvegna vera ein bronglaður formur av tát. *brosti*.

Óvist er hvussu *laddi* Brús 15 skal tolkast. FK endurgevur tað sum *lagdi*, Hammershaimb (1855: 86) sum *lægdi*. Ein móguleiki er at tað er tát. av *laða* (sum í fornmáli var sterkt bent, norr. *hlóð*).

Konjunktivur

Í formdeildini „háttur (modus)“ hvarv konjunktivur í skiftinum frá norrønum til føroyskt. Í kvæðum sløðast einstakir formar eftir ið eru leivdir av konjunktivi, í Hs bara av sagnorðinum *vera*: *vari* (= *væri*, konj. tát.) Mirm 109, Lokk 3, 16, 29.

Í trimum sagnorðum (*hava*, *leggja*, *siga*) hendi kortini tað at teir upprunaligu konjunktivs-formarnir vórðu tiknir í brúk í søguhátti (indikativ), og at teir upprunaligu søguháttar-formarnir hvurvu úr málinum. Kortini síggja vit av sagnorðinum *leggja* tann gamla formin í søguhátti varðveittan í rímstøðu, báði sum *lagði* og *lagdi*. Í Orm 68 hava vit rímparið *bragdi* – *lagdi* og í næsta ørindi rímparið *braje* (= *bragði*) – *laje* (= *lagði*). Eisini í Mirm 75 er rímið *bragdi* – *lagdi*, men í næsta ørindi *bræjie* (= *bregði*) – *lejje* (= *legði*). Vit síggja eisini her dømir um at ymsir formar av sama orði kunnu nýtast í einum variatiómsmynstri í rímstøðu.

Persónsbending

Eintal

Í 1. pers. nút. eint. av *síggja* hefur handritið bara fýra ferðir formin (*eg*) *síggi* (ÓT 24, 40, 46, Sni 37), men brúkar aloftast tann serliga kvæðaformin (*eg*) *sær* (ið helst hefur norskar røtur).

Eitt sermerkt drag, sum vit eisini kenna úr dialektini í Sandoyinni í dag, er at 2. og 3. persónur altíð eitur tað sama, tí sagnorð fáa ikki *-t* el. *-st* í 2. pers. Hendinga undantøk frá hesi reglu eru at *síggja* í handritinum: *tu fert* (Sigm 48, Sni 33, 34), *tu fart* (Brús 55, Leiv 4, Lokk 60), *tu sost* (ÓT 47), *tu varst* (!) Sni 331. Hinvegin setur skrivarin onkuntíð *t* har tað ikki eigur at vera: *hoyrt tu* Orm 9 (helst ávirkað av *t* í næsta orði, sí eisini *hojrt ta* Sni 67).

Í fýroynskari nútíðarrættsskriving verður skilt ímillum *-ur* og *-ir* í 2. og 3. pers. nút. eint. eftir reglum ið byggja á norrønt. Henda mun finna vit ikki livandi í nøkrum bygdamáli í dag. Í sandoyarmáli í dag er endingin *-ur*. Tað er tí áhugavert at staðfesta at tann munur vit *síggja* í Hammershaimbs rættsskriving, verður fylgdur so at siga til fulnar í Hs. Í tveimum førum hefur handritið kortini *-ur* har sum vit skriva *-ir*: *dujvur* Finn 62, *kiennur* Orm 38 (legg til merkis at ør. 6 og 37 í sama kvæði hava *kiennir*, men í ør. 38 rímar tað við *rennur*). Í fýra førum har sum vit í dag skriva *-ur*, hefur handritið *-ir*: *bujir* Ell 7, *flidir* Mirm 18, *lujdir* Sni 209, 210 (men *luidur* í Sni 284, *laid* Sni 227). Nút. av *seta* verður í dag skrivað *setur* el. *setir*, og í Hs finna vit báðar formar: *sedur* Grim 38, *sedir* Finn 61. Hesi undantøk ella ivamál kundu verið ein fyriboðan um tær broytingar í fordeilingini av *-ur* og *-ir* sum eru í koming í fýroynskum bygdamálum.

3. pers. nút. av *skína* eitur í handritinum so at siga altíð *skín*, ein eldri formur ið hefur hildið sær í kvæðamáli og er gjøgnumfördur í Hs við einum undantaki: Í tí nýyrkta Leivs kvæði *síggja* vit tann nýggjara formin *skínur* (*skujnur* Leiv 38, rímar við *trujnur*), sum hefur fingið ta vanligu endingina í nút. eint. skoytta uppí. Ein líknandi eldri formur er *blas* Geyt 97, t.e. *blæs* (nút. av *blása*), nýfjør. *blæsur*. Somuleiðis má *giedl* Sigm 49 fatast sum upprunalig eldri nút. av *gjalla* (yngri nút. *gellur*). Men tað tykist sum tað av kvøðarunum hefur verið fatað sum tát.

Nút. eint. av *vaksa* hevði frá gamlari tíð heldur ikki ending í 2. og 3. pers., norr. *vex*, nýfjør. *veksur*. Hs hefur eina ferð *væx* (Grim 187) og triggjar ferðir *vøx* (Grim 187, Leiv 2, Orm 34). Ein form-

ur sum *vøx* kann hava tvinnanda uppruna. Tá ið hann kemur fyri norðanfjørðs (t.d. í handriti hjá Sjóvarbóndanum í Leiv 2), má hann fatast sum tát. *vóks* (norr. *óx*, nýfjør. *vaks*), og óivað er tað tann formin vit hava í Leiv 2 í Hs. Sunnanfjørðs skuldi *vóks* ikki fingið framburð við /ø/. Tað er tí mest sannlíkt at *vøx* hjá Jóannesi í Króki er øvutur skrivingarháttur fyri *veks* (legg merki til báðar formar, *vøx* og *væx*, í Grim 187). Men tað skerst ikki burtur at vit í tekstsamanhanginum helst vænta tátíð.

Fleirtal

Í fleirtali er persónsbendingin í handritinum yvirhøvur tann sama sum í nútíðarføroyskum, t.e. sagnorðið eitur tað sama í øllum trimum persónum í fleirtali. Keldur í 19. øld siga at eldri persónsbending (ella partar av henni) enn livdi norðanfyrri í landinum, serliga í norðoyamáli, fyri ein part í Eysturoynni, og at hon aðrastaðni einans var varðveitt í kvæðum (Hammershaimb 1854: 270; Weyhe 2010b: 61).

Í uppskriftunum í Hs síggja vit onkrar leivdir av gamlari persónsbending í fleirtali. Í 1. pers. var tann gamla endingin *-um* og hartil kundi koma ljóðskifti frá *a* til *ø*. Men hyggja vit at dømunum, sæst at í øllum uttan tí seinasta (t.e. Geyt 29, har tað er søguháttur) er talan helst um boðshátt, t.e. við merkingini ‘sínámillum áheitan’:

færum og **sigli** *hajm* Grim 126

viid klavum vora seidgjir Ell 42

sedist *nijur sødin mujn viid lajgum tujt vi talvi* Skrí 7

salum *vora hestandar u ruje aa sta* Pæt 27

viid prøvum mæssur og sanga Trøll 6

um in viid prøvum stund aa sund Geyt 29

Hertil koma í niðurløgum hesir formar fyri: *dansum*, *sparum*, *stidlum*, *stujum*. Av teimum sær *stidlum* (*ædar*) út til at vera 2. pers., men *sparum* og *stujum* eru 1. pers., og *dansum* kann eisini vera 1. pers.

Út frá teimum nevndu dømunum tykist tað sum at tað er í boðshátti at endingin *-um* heldur sær best.

Tað er kanska vert at leggja til merkis at í tveimum av dømunum (Grim og Pæt) eru tvey javnskipaði sagnorð, men at bara tað fyrra hevur *-um* (t.e. endingina hjá 1. pers.) og tað seinra *-i* (= *-ið*,

endingina hjá 2. pers. í boðshátti). Fastari enn so situr nýtslan ekki. Í døminum í Skrímm man eisini *sedist* vera 2. pers. í staðin fyri eldri 1. pers. *setumst* (t.e. ‘latum okkum setast’).

Eldri bending í 2. pers. síggja vit einstøk dømír um. Hetta sæst fyrst og fremst í standardspurninginum „Hví spyrjið tær so?“, ið vendir sær til harran, sí: *spirji tar* Grim 8, *spirje tar* Grim 151, og *vilje tar* Orm 8. Vit síggja hana eisini í inngangsorðunum í ÓT 1 *vilje tar hoira*, *vilje tar orun trigva*, og somuleiðis í Orm 1, har ivi er um hvørt skrivarin meinar *vilju tar* el. *vilje tar*. Í *tar læddu* Finn 51 hoyrist sjálvsagt ekki um skriftformurin umboðar tað yngra <løgdu> ella tað eldra <løgduð>. Sbr. ta nýggju konstruktiónina *vilja tíid* Grim 147, 148, Mirm 1.

Sagnorðið *tiga* hevur upprunaliga havt *e* í navnhátti, boðshátti og nútíð, men í navnhátti er *i* helst komið inn tíðliga (*þegja* > *tiga*) og hevur haðani breitt seg til boðshátt og nútíð við tí úrsliti at vit hava dupultformar við *e* og *i* (boðsh. eint. *tegi* og *tig*, nút. *tegir* og *tigur*). Formarnir við *e* eru skjalfestir víða um í landinum, eisini í Sandoyinni, men teir tykjast at vera í ferð við at dvína fyri *i*-formunum. Jóannes í Króki skrivar í navnhátti *tija* (Leiv 30, Orm 24), í boðsh. eint. *teje* (fýra ferðir í Ásm 61, 62), og hann skrivar *tagdi* í tát. (Mirm 55, 67) og *tæa* (= tagað, Geyt 4) í lh. tát. (sí undir Lýsingarhátti tátíð, s. 86).

Lýsingarháttur nútíð

Hammershaimb sigur í mállæru síni (1854: 270 f.) at hóast lh. nút. vanligu ekki bendist, so síggjast framvegis teir gomlu formarnir við *nda*, t.d. *tann livanda mannin*, varðveittir, „selv i håndskrifter nylig skrevne af færøiske bønder“. Í Hs síggja vit formar við *-andi* og *-anda* verða brúktar, og báðar báði í hvør- og hvønnfalli. Hvørfall: *livandi* Grim 142, 143, Skrímm 21, 35, Sni 307, *livanda* Grim 189, *tijandi* Leiv 36. Hvønnfall: *brænnandi* Mirm 100, *livanda* Geyt 83. Tað merkir at tann grammatiski mótsetningurin er burtur. Men dømið: *Tiid skullu ikkji lada Galta / livanda sleppa hajm* Geyt 83 kundi sostatt verið ein leivd av eldri bending, sum kortini ekki verður gjøgnumförd í handritinum.

Lýsingarháttur tátíð

Lýsingarháttur í hvørkikyni (og supinum) av *síggja* kann í før-oyskum eita *sæð* el. *sætt*. Hs hevur bara tann seinra formin, skriv-

aðan *sat* (Fisk 13, Leiv 11). Hetta er í samsvari við bygdamálini sunnanfjórðs, sum bara brúka tann formin.

Í norrønum kundi lýsingarhátturinn av *tiga* eita *þagat* og *þagt*. Í føyroyskum er tað tann seinri (*tagt*) ið hevur yvirlivað, men *tagað* er her varðveittur í rímstøðu, skrivað *tæa* Geyt 4. Eisini *tola* kundi í lýsingarhátti á norr. eita *þolat* el. *þolt*. Føyroyskt hevur varðveitt báðar (*tolað* og *tolt*), og í Hs eitur tað *tolt* (Grim 223).

Miðalsøgn

Í eldri máli høvdu sterk sagnorð og *ja*-sagnorð í 2. og 3. pers. nút. í miðalsøgn eintalssnið við endingini *-st*. Í føyroyskum sæst ein gongd tann vegin at geva teimum endingina *-ist* (og harvið tvey stavilsir). Í Hs finna vit teir eldru formarnar varðveittar í t.d. *bujst*, *byst*, *gierst*, *legst*, *ledst*, *lujgst*, *sest* (= setst), *sigst*, *sixt* (= sigst), *stændst*, *stendst*, men vit síggja eisini tann nýggjara formin *berjist* Geyt 112, 113 (fyri eldri *berst*).

Nú-tálig sagnorð

Hesi sagnorð høvdu í fornmáli aðrar endingar í nút. enn onnur sagnorð, við tað at endingar teirra í nút. mintu um tær í tát. (harav heitið) hjá øðrum sagnorðum. Hetta hevði sína søguligu frágreiðing, ið vit fara at lata liggja her. Í nútíðarføyroyskum hava tær gomlu endingarnar ofta verið fyri analogiskum árinum frá øðrum sagnorðum.

Eftir at persónsbendingin einfaldaðist og sama ending varð gjøgnumførd í fleirtali, hevur fleirtalsendingin verið *-u*: *kunnu*, *mugu*, *munnu*, *skulu*. Og tað er henda ending sum er brúkt í Hs, og tað næstan uttan undantak. Dømini eru: *kunnu* Mirm 77, Leiv 45, 47, ÓT 26, 44, 52, *munnu* Mirm 5, Ell 3, ÓT 25, Geyt 82, *muvu* Orm 36, *skullu* Mirm 104, 106, 108, Ell 8, 9, 28, 40, 52, 53, Skrím 18, 19, Sigm 46, 64, 73, Leiv 21, 30, Brús 11, 12, 20, 21, 47, 48, Orm 2, 29, 40, ÓT 7, 43, 44, Ásm 11 (2 f.), 17, 41, 201, Geyt 51, 83, 93, 108. Skriftformurin *monne* Sni 101 er danskur.

Tað sum annars hendir mangastaðni, er at tann vanligara fleirtalsendingin *-a* kemur í staðin fyri *-u* í hesum orðum. Hetta síggja vit eitt dømi um í ÓT 5 (*Var skulla sigla tann salta siou*, men bara tvey ørindir seinri: *harra viid skullu tar filgia*). Tað er freistandi at hugsa at stakdømið er innkomið við uppskrift frá Sjóvarbóndanum. Tað sær kortini út til at eisini Sigm 83 hevur *skulla* (sí fótnotu s. 152).

Eiga hoyrði í eldri máli til hessa somu bending (norr. nút. *á*, *eigu*), men hefur í Hs eins og í nýfðroyskum fingið teir yngru formarnar *eigi*, *eigur* og *eiga* í nút. Í rímstöðu er ein eldri fðroyskur formur *ár* (< norr. *á*) ofta varðveittur, t.d. í Grim 9, 141, 152, Ell 46.

Hjáorð, fyrisetingar og onnur smáorð

Í málfrøðibókum verða hjáorð, fyrisetingar, sambindingarorð (konjunktiónir), undirskipanarorð (subjunktiónir) og meðalvarpingar ofta undir einum nevnd smáorð og smáorðaflokkar. Her skulu vit eisini gera tey burtur av okkum í einum taki.

Í hjáorðum og fyrisetingum ger skrivarin mun *á -ir* og *-ur* í herðingarveikum stavilsi á sama hátt sum í stavsetingini hjá Hammershaimb. Hann skivrar: *ettir*, *undir* (el. *under*), *ivir* (tó eina ferð *ivur* Grim 166), *attur*. Har afturímóti verður fyrisetingin <millum> altíð skrivað við *-in* í endanum: *midlin*, meðan <gjøgnum> verður skrivað við *-um* (*gjeqnum*, eina ferð *gjeqnun* Lokk 69).

Fyrisetingar og hjáorð við *-ir* og *-ur* verða í dag úttalaði við */-ur/* í sandoyarmáli (Hagström 1967: 158), og tað eina dømið um *ivur* kundi verið ein ábending um at broytingin er á veg.

Í nútíðarfðroyskum er bland komið í millum lýsingarorðið *longri* og hjáorðið *longur* í miðstigi og somuleiðis millum *betri* og *betur*. Hs skilur greitt millum tey bæði fyrru: Hjáorðið eitur altíð *longur* (Grim 49, 174, Mirm 37, 81, Leiv 43, Trøll 22, 29, 33, 43, ÓT 30, Ásm 10, 13, 66, 68, 69, 93, Sni 162), lýsingarorðið *longri* (ÓT 45). Eisini millum lýsingarorðið *betri* og hjáorðið *betur* tykist munurin at vera varðveittur í flestum fðrum. Viðhvørt kann ivi vera um antin talan er um lýsingarorð ella hjáorð í fðroyskum. Men í ÓT 51 og 52 stendur í báðum fðrum *bedri*, sjálvst tað seinra týðiliga er hjáorð. Dømini um *bedur* eru: Grim 64, Lokk 51, Orm 53, Sni 201, 331, 369, 415, Geyt 4 (í FK endurgivin sum *betur*). Dømini um *bedri* eru: Finn 66, Leiv 53, ÓT 51, 52, Geyt 94, 95, 96, 102 (í FK endurgivin sum *betri*, uttan ÓT 52, sum er endurgivið *betur*).

Eftirfestið *-laga* í staðarhjáorðum kann í fðroyskum hava tann styttra síðuförmin *-la*. Einastu ferð eitt slíkt staðarhjáorð kemur fyri í Hs, er tað skrivað *uttala* (= uttarla, uttarlaga) Ásm 35. Eisini skal verða víst á förmin *houlijani* (= hóvligani) Grim 35, 36, 65, 66. Hetta at skoyta eftirfestið *-ni* upp í hjáorð er í orðabókum í dag vanligaroknað sum eitt talumálseyðkenni (sí *-ni* í FO) og er

kanska ekki tað vit fyrst seta í samband við kvæðamál (dømini um *-liga* er hinvegin mong í handritinum).

Tíðarhjáorðið <ofta> eitur í Hs aloftast *ofta* (Grim 34, 54, 183, Mirm 14, Sni 148, 211, 278), miðstig *oftari* (Trøll 46), men hefur eina ferð síðuformin *oftum* (Ásm 71), sum tykist at vera kvæðaformur burturav.

Tað er merkisvert í hvussu skiftandi sniði spurnarhjáorðið <hvussu> verður skrivað í Hs. Dømini eru:

kvæssi Fisk 19, Leiv 35, Trøll 22, 29, 33, ÓH 2, ÓT 15, Sni 9, 132, 441, *qvessi* Lokk 4, *qvæssi* Mirm 1, 34, 88, 102, Geyt 20, 23
qves Lokk 3, 16, 29, *qvæs* Geyt 62
qvussi Mirm 171
kussu Ell 18, Sni 28
kussi Geyt 52

Tríggir teir fyrstu skriftformarnir, *kvæssi*, *qvessi*, *qvæssi*, eru sjálvandi bara skrivlig avbrigdir av sama úttaluformi, sum gongur aftur til norr. *hversu* > eldri før. *hvøssu* (í Hs við delabialisering). *Qves* og *qvæs* er onkursvegna eitt styttr frábrigdi. Síðuformurin við *u* (í staðin fyri \emptyset), sum er tann vit brúka í nútíðarmáli, helst uppkomin í teirri herðingarveiku støðuni sum orðið *ofta* hefur, er eisini at síggja í Hs, men nógv sjáldnari enn tann við *e* (\emptyset). Og vit síggja hann báði við /kv/ og /k/ í oddastøðu, har sum /v/ man vera fallið burtur framman fyri /u/ (t.e. /kvu/ > /ku/). Umframt alt hetta so kann endasjálvljóðið skifta millum *-u* og *-i*. Samanumtikið hava vit her orðið umboðað í fimm úttalusniðum. Hvørjum uttanmásligum viðurskiftum variatiónin hefur verið treytað av, ella um hon hefur verið púra frí, dugi eg ikki at siga.

Hjáorðið *tó* kann brúkast sum hjáliður, og tað kann brúkast sum undirskipandi liður (subjunktional), ella partur av slíkum, fremst í eykasetningi, tá sum *tó*, *tó at*, *tóast* og *hóast*. Í Hs síggja vit at *tó* ofta hefur síðuformin *dó* (skr. *dou*).

Brúkt sum reint hjáorð (hjáliður) síggja vit tað eina ferð skrivað *tou* (Fisk 10), men oftast *dou* (Brús 39, ÓH 5, Ásm 16, Sni 389, Geyt 29). Í øðrum førum, tá ið tað innleiðir eykasetning ella kann tolkast á tvinnanda hátt, er tað altíð skrivað *dou* (Grim 218, Mirm 123, Ásm 10, Sni 96, 194, 195).

Tann innskipandi liðurin þó at í norrønum kann í føyroyskum eita *tó at*, í ÓT 22 skrivaður *touv ad*. Men hann er eisini broyttur til *tóast* og *hóast* (umframt aðrar formar). Av hesum er tann fyrri vanligastur í Hs, sum skrivar *touvast* seks ferðir (Grim 4, 5, Mirm 56, 159, Skrí 11, Sni 351) og *houvast* eina ferð (Mirm 112).

Ein annars nógv brúktur innskipandi liður í eykasetningi í Hs er *um in* (= um enn) Brús 55, 73, ÓT 23, 27, Ásm 92, Geyt 29, 94, 95, 96, 102.

Subjunktiónin, sum á føyroyskum oftast er skrivað <meðan>, onkuntíð <meðni>, er í Hs altíð skrivað *meni*, væl at merkja um ikki tað danska *mens* verður brúkt í staðin (sí dømini í Grim 70, 71, 72).

Hs skrivar altíð *antum* (ÓH 3, ÓT 7, Sni 138) fyrri tað sum nú vanliga eitur *antin*.

Undir umrøðini av <o> (s. 44) varð nevnt at sambindingarorðið <og> í Hs regluliga verður skrivað *u*. Hetta er í fullum samsvari við eina úttalu sum er ella hevur verið kend í Sandoyinni og í Skúgvoy (sí t.d. Poulsen 1994: 119 f.), men eisini aðrastaðni (eitt nú í handritum hjá Sjóvarbóndanum). Orðasambandið <og so> er kortini oftast skrivað *ogso*, eina ferð *oso* og onkuntíð *u so* (sí t.d. Brús 41-44).

Og nú allir hinir orðaflokkarnir eru umrøddir, kunnu vit hóskandi nevna meðalvarpingina „eya meg“ hjá Brúsajøkli, skrivað *eja mee* (Brús 67).

Eitt ivasamt smáorð í Hs er *ujdum* Ell 7 (Sb skrivar tað *idum*). CCF/FK endurgevur tað sum *íðum*. CCF endurgevur Schrøter fyrri at hava „tað er í tí for mær greint“ og uppskrift hjá J. Jakobsen úr Suðuroy fyrri at hava „íðun“ (í FK II, s. 132 normaliserað til „ýtum“). *Svabos Glossar* (Matras 1943) hevur sum leitorð „Ujtum adv.“ við týðingini ‘fuldt op, ligemed’ og nevnr sum keldu Grimmars kvæði (í uppskriftini hjá Svabo av hesum kvæði sæst tað kortini ikki at koma fyrri). Annars kann orðið minna um kvæðaorðið *ýtar* (flt.), ið er sagt at merkja menn, eisini kent úr fornum skaldskaparmáli, og sum t.d. kemur fyrri í uppskrift hjá Svabo av Torbjørn Bekli ør. 161: „viil ee firi Ujtun grajna“ (Matras 1939: 527). Og ikki er tað sørt at hetta aftur minnr um regluna „viil e for idrum grajna“ í Hs (Sni 272, 279), har sum „idrum“ hevur verið tolkað sum (gamalt) persónsfornavn (sí s. 74). Her tykist onkursvegna onkur fløkja at vera íkomin.

Setningafrøði

Bundið mál er ikki tað best egnaða til at gera syntaktiskar niður-
støður útrá. Her skulu bara nøkur fá syntaktisk fyrbrigdir verða
tikin fram: (1) orðarað í eykasetningi, (2) striking av spurnarhjáorði
fremst í spurnarsetningi, (3) grundliður í øðrum falli enn hvørfalli
og (4) ávirki í hvørsfalli.

Orðarað í eykasetningi

Viðvíkjandi orðarað í eykasetningi er tað spurningurin um rað-
fylgjuna: finitt umsøgn + setningshjáliður el. setningshjáliður + finitt
umsøgn, sum kann vera áhugaverdur, tí her tykist bygdamálsmunur
at hava verið. Tað fyrra orðaraðið er tað eldra, tað sum vit kenna úr
formáli (og sum ofta er at síggja í tekstum eftir Heðin Brú), og tað
er tað vit síggja brúkt í Hs í flestum førum, so sum hesi dømini í vísa:

ad hann kjemur ikkji attur Mirm 18

frigvin tan tu sejie e kundi ikkji vinna Sni 160

han er ajngjin uj værini sujn lujga kan ikkji finna Sni 174

dou han er ikkji frujiur Mirm 123

touvast han er ikkji frujiur Mirm 159, Sni 351

dou (...) e komi aj attur ur tairri Sni 96

Men hina raðfylgjuna (ta yngru) finna vit eisini: *Ormar giek uj
hødli in sum ikkje hejje veri fiir* Brús 59 (men í Sb: *Ormar heje tan
sii aa sear uj Osmundur hejji ikkji fiir*).

Striking av spurnarorði

Í setningafrøðini verður skilt millum spurnarsetningar við spurn-
arorði og spurnarsetningar við ongum spurnarorði. Eitt av spurn-
arorðunum er *hvussu*, og tað kann verða slept fremst í setningin-
um. Fyrbrigdið er í dag best kent úr suðuroyarmáli (t.d. *Nógv er
klokkan?* og *Veitst tú nógv klokkan er?*), men sæst annars av og
á í kvæðauppskriftum. Fyrbrigdið er gamalt í føroyskum og sæst
longu í Húsavíkarbrøvunum. Í Hs eru dømini hesi, sum alt eru
spurnarsetningar:

Lajngji ledur tu siugan man sida ivir tujnun fadi / bori Mirm 70, 71

(?) *Mangar hefur [tu] vintur rot haima uj tujnum skaala Trøll 19*
Mangar ganga roura skudur ud av tujnum skaala Trøll 25

Sagnorð við grundliði í eykafalli

Sagnorðið *droyma* hefur frá gamlari tíð tikið grundlið í hvønnfalli, og í Hs síggja vit fleiri dómir:

jadlin *drojmdi drejmin tan* Mirm 8, 9

mee *drojmdi* Pæt 16, 17, 18, Sni 171, 172, 409, 410

Men vit síggja somuleiðis ta yngru orðingina at grundliðurin kann standa í hvørfalli (dømini í Mirm kunnu sjálvsagt báði vera hvør- og hvønnfall, men eg velji at tolka tey sum hvønnfall). Dømini í Pæt eru áhugaverd, tí í teimum trimum ørindunum har Pætur Knútsson fortelur um sínar dreymar, brúkar hann hvønnfall (*meg*), men tá ið móðirin týðir honum dreymarnar, brúkar hon hvørfall: *tu drojmdi* Pæt 19, 20, 21. Eisini í *Grujmur drojmdi drejmin* Sni 425 tekur *droyma* grundlið í hvørfalli.

Sagnorðið *lysta* tók í eldri máli grundlið í hvønnfalli. Dømini í Hs eru mong:

nu listir mee til Gararujgi Grim 73, 188

nu listir mee uj brajjar hadl Grim 103

nu listir mee til Saxlandar Mirm 39

nu listir unga Justinis Mirm 114

te *listir aa bidgja* Mirm 120

nu listir mee til Fraglandar Mirm 139, 152

nu listir han ad søgja moj Finn 3

nu listir mee til Suriar Leiv 24

nu listir mee uj Botnar noor Trøll 4

mee *listir te ad gjilja* Sni 187

nu listir me tiil hadlar hajm Sni 225

me *listir tiil aa gjilja* Sni 229

mee *listir tee aa gjilja* Sni 330

nu listir mee up aa land Geyt 13

kongjin *listir tiil hadlar heim Geyt* 106

Men vit síggja eisini at hvørjumfall kann verða tikið í brúk í staðin

fyri hvønnfall, so sum fyra dømir úr Sni vísa, ella hvørfall, sum tvey dømir úr Skríð vísa:

so listir honum ad strujast Sni 88, 89, 345, 346
firin sjolvur listir ad doj el. velja Skríð 22, 23

Eisini vara tekur hvønnfall: *ta mundi tee ikkji vara* Sni 270.

Leingjast og tykja(st) taka grundlið í hvørjumfalli:

mar *lajngjist ikki aa møda* el. *bujia* Sni 405, 406
lajngist honum aa bujia Orm 71
kongjinum *tigjir luitlan tattur* Ásm 32
mar *tigjir ta ankji roisni vera* Sni 191, 376
Ormar (...) u *Tambarsæggji tigjist mar* eru javnir Ell 44
edlum *tokti undur* Mirm 168
togtist honum sum bauar hendur vouru bundnar Mirm 163
mar *toktist sum Haraldur kongur raj* el. *roddi* Geyt 1, 2

Men aðrar konstruktiónir við grundliði í hvørfalli bera eisini til:

Haraldur (...) *tigjir sar ongar nejir kienna* Grim 108, 114
Haraldur (...) *tigist vera uj trejd* Grim 107
nu tigjist han sar nejir kienna Grim 121
Gormundur (...) *tigjist vera uj vanda* Grim 195
Osmundur (...) *tigjist vera uj vanda* Sni 269
han tigjist vera tujn javni Geyt 11
taa toktist han hertuin ad vera komin uj vanda Sni 137

Hvørsfalsávirki

Í forn máli vóru ávís sagnorð ið tóku ávirki í hvørsfalli (hvørsfalsávirki). Í nútíðarmáli er tað burtur, men í kvæðatekstunum í Hs síggja vit framvegis fleiri dømir um sagnorð við hvørsfalsávirki, serliga tá ið ávirkið er persónsfornavn. Sagnorðini eru *bíða*, *goyma*, *hevna*, *njóta*, *vænta*, og dømini eru hesi:

bujia mujn Grim 32
gojma guls u landa Grim 79
tajra *torir hevna* Pæt (niðurl.)

veri **tujn** *ajngjin nioudandi* Grim 123

aa vidia/vidja vaar Mirm 116, 117, Ell 27, *aa vidja mujn* Mirm 140

vanta mujn Brús 11, 12, 20, 21, *e vantaji tujn* Mirm 45

At *njóta* kortini ikki altíð stýrir hvørsfalli, síggja vit í: *Osmundur skal te ikkji niouda* (Ásm 11) og *Ladi ikkji Siurin unga Gara ruggji niouda* (Grim 104, 115), har ávirki stendur í hvønnfalli. *Gæta* stýrði eisini hvørsfalli í eldri máli, men í Hs stýrir tað hvønnfalli, t.d. í Grim 12, Mirm 5.

Í tí fasta orðasambandinum „at skorta fíggja(r)“ í kvæðum, eisini í Hs (t.d. Grim 75), sær *skorta* út til at stýra hvørsfalli. Tað gjørði tað annars ikki í norrønum og tykist burturav at vera ein føroysk kvæðavending.

Útgávan

Teksturinn í Hs verður í hesari útgávuni endurgivin stavrætt eftir handritinum. Einastu veruligu frávik eru í uppsetingini av ørindunum og í nýtsluni av stórum støvum. Ørindir við fyra reglum skrivar Jóannes á tveimum reglum, soleiðis at fyrra ørindishelvt (1.-2. regla) stendur á einari reglu og onnur ørindishelvt (3.-4. regla) á einari reglu, og hann setur komma har hann fatar markið at vera millum 1. og 2. ørindisreglu og millum 3. og 4., t.d.:

Grimmar kongur uj Gara ruigji, han beer rejian krans
Tae rujiur so mangur uj hans gaard, til Hildu dottir hans.

Tvíreglað ørindi skrivar Jóannes á einari reglu og við komma millum ørindisreglurnar, t.d.:

I Skobun byr ain menskur man, Olvur stærkji ajdur han.

Í Fiska kvæði, sum hevur annað ørindislag enn hini hvæðini í savnum, eru ørindini sett upp soleiðis í handritinum:

Heer viil e um fiskar røa, qvøa kan e fot
Har koom Sajiur aa samri grajn, Murtur mangt hot
Har koom Kalvi koirandi.

Í útgávuni er tví- og ferreglað ørindi sett upp í ávikavist tveimum og fyra reglum, so sum siður er. Fiska kvæði er í útgávuni sett upp 5-reglað. Annars hevur handritið onga fasta tekningseting annað enn tað at tað setur punktum eftir hvørt ørindi.

Tað er nakað tilvildarligt nær handritið brúkar stóran og lítlan stav, men vanligu hevur tað stóran stav í reglubyrjan, somuleiðis í nøvnum og ofta, men verri enn so altíð, í navnorðum. Í útgávuni er valt at hava stóran stav har sum handritið byrjar reglu, og fremst í veruligum nøvnum, annars ikki. Punktum er bara sett við ørindis-

enda. Sum eitt undantak setur útgávan punktum framman fyrri endareglu í niðurlag tá ið hon er endurtøka av fyrstu reglu, og í Fiska kvæði framman fyrri endaregluna, sum verður endurtikin fyrst í næsta ørindi.

Viðvíkjandi einstøkum bókstøvum er at siga at sjálvljóðið \emptyset er í handritinum skrivað \ddot{o} (við tveimum broddum yvir), men er her endurgivið sum \emptyset . Onkuntíð gloymir skrivarin broddarnar, og tað er tá endurgivið sum o . y er í handritinum skrivað við tveimum prikkum yvir, men er her endurgivið sum y . Yvir u setur skrivarin altíð ein boga. Tað eru kortini orð har roknast má við at hann bara hevur gloymt at seta henda bogan, og tað kann elva til iva um hvørt lesast skal sum u ella kanska heldur sum n ella e .

Skrivarin brúkar nakrar fáar ferðir nasalstriku á tann hátt at í staðin fyrri mm ella nn skrivar hann m ella n við vatnrættari striku yvir. Tann burturúrlagdi bókstavurin er í útgávuni settur inn við skákskrift.

Hornklombur eru í útgávuni sett um orð ella ljóð sum útgevarin hevur sett inn, annaðhvørt tí mett verður at skrivarin gloymt okkurt, ella tí okkurt ikki er lesandi (t.d. orsakað av blekkklatti ella slíti).

Hóast hondskriftin hjá Jóannesi í Króki er vøkur og væl lesandi, so er í onkrum førum ivi um hvussu lesast skal. Serliga er tað munurin millum a og o sum ikki altíð er so týðiligur. Men eisini a og e kunnu líkjast, og viðhvørt o og \ae . Ivamálini eru stundum nevnd í fótnotum. Sum nevnt, er ikki altíð gjørligt at siga um hann skrivar i ella j , har finnast í roynd og veru øll hugsandi millumstig, og í fleiri førum er tað mestsum tilvild hvat útgevarin hevur valt. Fremst í nøvnum og í reglubyrjan, har sum valt er at skriva stóran stav, er valt at skilja millum I og J sum vit gera í dag.

Eitt sum er sera óregluligt, er um samansett orð eru skrivaði í einum ella ikki (og eisini verða viðhvørt tvey orð skrivaði sum eitt). Her verður roynt at fylgja handritinum, men tað er ofta ringt at gera av um orð er samanskrið ella ikki, so tann avgerðin verður eisini mangan tilvildarlig.

Í útgávuni av Sb er fleiri ferðir í fótnotum víst til eitt verk sum er styt F.S. Tað verður ongastaðni sagt hvat henda stytting stendur fyrri, men eg giti mær til at tað stendur fyrri „Fyrri Sandoyarbókin“, og at tað sipar til Hs. Tað eigur tó at nevast at fleiri endurgevingar ikki samsvara heilt við tað sum stendur í handritinum av Hs.

Roynt hefur verið at avmarka fótnoturnar mest möguligt. Tær hava mest til endamáls at varpa ljós á ivasamar formar í handritinum.

Í FK eru allir tekstirnir í Hs prentaðir í normaliseraðum líki. Útgávan av FK byggir sum kunnugt á avskriftirnar sum Jørgen Bloch gjørði í síni tíð tá ið hann gjørði handritið til CCF/FK. Tað hendir seg tó meira enn so at Bloch skrivar skeivt av, og fleiri tílkir feilir lýta tí útgávuna í FK. Onkuntíð er gjørt vart við tað í fótnotum her í útgávuni.

Tilvísingar

Óprentaði handrit

Hentzes samling, Ny kgl. Samling 1954, 4to, í varðveitslu á Føroya Landsbókasavni.

Sandoyarbók, Dansk Folkemindesamling nr. 68, í varðveitslu á Føroya Landsbókasavni.

Jóhs. í Króki: Vísubók, Føroya Landsbókasavn (B 1).

Fugloyarbók, kvæðahandrit í AM Acc. 4b.

Eginhandrit eftir J. C. Djurhuus (JCD), Føroya Landsbókasavn (E 83).

Eginhandrit eftir J. C. Djurhuus (JCD1842), Føroya Landsbókasavn.

Sumbiarbók, kvæðahandrit í Føroya Landsbókasavni.

Jón Jónsson: Burturblivið kvæðahandrit, endurgivið í CCF.

N. Nolsøe: Kvæðahandrit eftir Napoleon Nolsøe, Føroya Landsbókasavn.

Bókmentir

Bugge, S. 1858: *Gamle norske Folkeviser*. Kristiania.

CCF = *Føroya kvæði. Corpus Carminum Færoensium I-XVI + supplementum 1-2, a Sv. Grundtvig et J. Bloch comparatum*. København 1872-1905.

Clementsén, Ólavur. 1994: Jóannes í Króki – liv og virke. *Fróðskaparrit* 42: 9-14.

Conroy, P. 1978: Sniolvs kvæði – The Growth of a Ballad Cycle. *Fróðskaparrit* 78: 33-53.

-. 1989: A Faroese Ballad Collection, Its Collector and the Community. *Fróðskaparrit* 34-35: 23-41.

-. 1994: Min gode ven Jóannes í Króki. *Fróðskaparrit* 42: 15-20.

-. 1997: Hentze próstur og kvæðabók hansara. *Varðin* 77: 158-167.

-. 2006: Johannes Clemensen and His Ballads. Malan Marnersdóttir

- o.o. (ritstj.): *Bókmentaljós. Heiðursrit til Turið Sigurðardóttur*. Tórshavn: 359-369.
- Debes, Lucas. 1673: *Færoæ et Færoa Reserata*. Kjøbenhavn.
- DgF = *Danmarks gamle Folkeviser* I-XII. Udg. af S. Grundtvig [& al.] 1853-1976. Kjøbenhavn.
- Egholm, Sverri. 1996: *Nýggja kvæðabókin* 1. Tórshavn.
- FK = *Føroya kvæði* I-VI. Útg. Chr. Matras og N. Djurhuus, Kopenhagen 1941-72. FK VII (History. Manuscripts. Indexes) v. Michael Chesnutt og Kaj Larsen. Copenhagen 1996.
- FO = *Føroysk orðabók*. Føroya Fróðskaparfelag. Tórshavn 1998.
- Grüner Nielsen, H. 1927-28: *Danske Skæmteviser*. Kjøbenhavn.
- Hagström, Björn. 1967: *Ändelsevokalerna i färöiskan*. Stockholm.
- Hammershaimb, V. U. 1847: Meddelelser fra en rejse på Færøerne i 1847-48. *Antiquarisk Tidsskrift* 1846-48: 258-267. (Endurpr.) Savn. Offset-prent Emil Thomsen. Tórshavn 1969: 30-39.
- . 1852: Sigmundar kvæði. *Antiquarisk Tidsskrift* 1849-51: 78-86. (Endurpr.) Savn. Offset-prent Emil Thomsen. Tórshavn 1969: 94-102.
- . 1854: *Færøisk sproglære*. Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie. Kjøbenhavn.
- . 1855: *Færøiske kvæder* II. Kjøbenhavn.
- . 1891: *Færøsk Anthologi* I-II. Kjøbenhavn.
- Iversen, Ragnvald. 1972: *Norrøn grammatikk*. 7. utgave revidert ved E. F. Halvorsen. Oslo.
- Íslenzk Fornrit 14. Jóhannes Halldórsson gaf út. Reykjavík 1959.
- Jacobsen, M. A. 1929: Jóhannes Klæmintsson í Króki. *Varðin* 9: 2-19.
- Jacobsen, M. A. og Chr. Matras. 1961: *Føroysk-donsk orðabók*. Føroya Fróðskaparfelag. Tórshavn.
- Jørgensen, Jon G. 1994: Sagaoversettelser i Norge på 1500-tallet. *Collegium medievale* 6.
- KLNM = *Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder* I-XXII. Malmö 1956-1978.
- Króki, Jóannes í. 1968-82: *Sandoyarbók* I-II. Samskipað útgávuna hevur Rikard Long. Tórshavn.
- Larsen, Kaj. 1994: Kvæðauppskriftir Jóannesar í Króki. *Fróðskaparrit* 42: 29-35.
- Lenvig, Tummas. 1990: Yrkjarin við Sjógv og Ormurin Langi. *Varðin* 57: 7-112.

- Lyngbye, H. C. 1822: *Færøiske Qvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt*. Randers.
- Matras, Chr. 1935: *Føroyisk bókmentasøga*. Føroya Málfelag. Keypmannahavn.
- . 1939: *Svabos færøske Visehaandskrifter*. København.
- . 1943: *Svabos Glossar til færøske Visehaandskrifter*. København.
- . 1951: *J. H. Schrøters optegnelser af Sjúrdar kvæði*. Færoensia III. København.
- NMB = *Norske middelalderballader*. Institutt for folkeminnevitenskap, Universitetet i Oslo.
- Ólason, Vésteinn. 2006: Sigmundar kvæði. Malan Marnersdóttir o.o. (ritstj.): *Bókmentaljós. Heiðursrit til Turið Sigurðardóttur*. Tórshavn: 403-411.
- Poulsen, Jóhan Hendrik W. 1963: Um Finnbogarímu færeysku. *Skírnir. Tímarit hins íslenzka bókmentafélags*. CXXXVII. ár. Reykjavík: 46-58. (Endurpr.) *Mál í mæti. Greinasavn eftir Jóhan Hendrik W. Poulsen*. Tórshavn 2004: 23-33.
- . 1994: Sandoyarmál – leysligar hugleiðingar. *Fróðskaparrit* 42: 117-123.
- . 1996: Vargur og revur í Føroyum. *Studier i dialektologi tillagnade Lennart Elmevik*. Uppsala: 265-269. (Endurpr.) *Mál í mæti. Greinasavn eftir Jóhan Hendrik W. Poulsen*. Tórshavn 2004: 281-287.
- Sandøy, Helge. 2001: Færøysk i vestnordisk språkhistorie. Kurt Braunmüller & Jógvan í Lon Jacobsen (red.): *Moderne lingvistiske teorier og færøsk*. Oslo: 125-154.
- SMB = *Sveriges medeltida ballader* 5: 1. Svensk visarkiv. Stockholm.
- Rafn, C. C. 1832: *Færeyínga saga*. Kjøbenhavn.
- Skárup, Povl. 1964: *Rasmus Rask og færøsk*. Færoensia VI. København.
- Svabo, J. C. 1966-70: *Dictionarium Færoense* I-II. Udgivet efter håndskrifterne af Chr. Matras. København.
- Sørli, Mikjel. 1936: *Færøysk tradisjon i norrønt mål*. Oslo.
- . 1965: *En færøysk-norsk lovbok fra omkring 1310*. Oslo.
- . 1968: Om målet i Johannes Klemensens kvædeopskrifter. Jóannes í Króki: *Sandoyarbók* I: VII-XXXIX. Tórshavn.
- TSB = *The Types of the Scandinavian Medieval Ballad*. Edited by

- Bengt R. Jonsson, Svale Solheim and Eva Danielson. Oslo-Bergen-Tromsø: Universitetsforlaget.
- Vedel, A. S. 1591: *It Hundrede vduaalde Danske Viser*. Ribe.
- Vestergaard, Poul. 2004: Mýtiska mynstrið í føroyskum frumsagnum. *Varðin* 71: 195-223.
- Weyhe, Eivind. 1991: Nøkur orð um bendingarmun í føroyskum málførum. *Málting* 1: 16-22.
- . 1996a: Bendingarmunur í føroyskum málførum. *Íslenskt mál* 18: 71-118.
- . 1996b: Personnavne i bestemt form. Kristoffer Kruken (red.): *Den ellefte nordiske navneforskerkongressen. Sundvollen 19.-23. juni 1994*. NORNA-rapporter 60. Uppsala: 341-357.
- . 2010a: Hundatátturin og Dansk Kongetal – og tvey bygdamál. *Fróðskaparrit* 58: 18-40.
- . 2010b: Føroyskur málføramunur sambært Schrøter og Sørensen. *Fróðskaparrit* 58: 41-64.
- . 2010c: Ein táttur eftir Sjóvarbóndan – ella tveir?. *Fróðskaparrit* 58: 65-75.

2 Mirmants Dvaje.

1
Krija tūt m' lūzī¹ au, Mani & Gliti Svān
Krijuin aiđu Bīda, u. Jādlin Herman.

2
Omāhi Jkūl & Jmā, tu iž & ilbi Svādi
Krijuin aiđu Bīda, u. Jādlin Herman iugji.

3
Saj vōd³ firi Svālandi, anel allūz u. lūzugi
Ea nar tujm tūl lūbbū lōa, lōdū oti³ tuj ajujgi.

4
Saj vōd⁴ firi Svālandi, tujm Svādu miž
Ea nar tujm tūl lūbbū lōa, lōdū Jādlin tuj miž.

5
Svānaji Krijuin Bīda, Svād man blūjgin lōa
Omāi mīmū vīd ilbi, ojnāt lōdū, tūl ogra lōdū au
Jādlin lō tūl Svān tujm, Lān ilbi, mī lō Jōt
miid aži ojnū aži iugaw lō, Jū līmūn iž Svān
Svād.

6
Jādlin nabnā au mījami nōt, tūlū lūzū Svān lō Svād
Mīdālit Jūmū mī Svā, adlā Jūā nōt.

7
Jādlin Dvojndi Svānū tū, Jū tōdli⁷ mūn iž Svād
E Svān aži ojnū Svā Svādi a tū, mū vīdī Jū
Jādlin Dvojndi Svānū tū, Jū tōdli⁷ mūn iž Svād
E Svān aži ojnū Svā Svādi a tū, mū vīdī Jū Svān.

8
E Svān tū līm oti⁸ au mī lūzugi Jūmū firi Svādi
E Jūmū Krijuin Bīda, aži iž lūzugi lūzū.

9
Jādlin lūzugi iž Svān lūzū, bāz tūvīttū u. mōmūn
miid aži ojnū aži iugaw Svā, Jū mūmū au ojnū Svānū.

10
Svānaji Krijuin Bīda, aži man tū lō Svād
Mīntūn nōtūn au lō lūzū, mōmūtt lūn iž Svānū Svād.

Byrjanin av Mirmants kvædi.

134

AA 6⁵

105

Hileibrand Bibar Svöru fvaqvar, an þinginn þinn
& Svöru þar úr míni mína dýgu. Þiginn þvakk þau an
Svari

AA 7⁶

106

Hileibrand Laðar Svöru fvaq þau, þau gjilla þvairðir
þo lað þau an þróminn vortli, þvakk þvair þvair þvair.

AA 8⁷

107

Þvair þu þu úr þvair þvair, þvair þvair þvair þvair
þvair þvair þvair þvair, þvair þvair þvair þvair

Þvair þvair

Þvair þvair þvair þvair þvair þvair þvair
þvair þvair þvair þvair þvair þvair þvair

Þvair þvair þvair þvair þvair þvair

Þvair þvair þvair þvair

Þvair þvair þvair þvair

1. Þvair þvair

Þvair þvair þvair þvair þvair þvair þvair
þvair þvair þvair þvair þvair þvair þvair

Þvair þvair þvair þvair þvair þvair þvair
þvair þvair þvair þvair þvair þvair þvair

Þvair þvair þvair þvair þvair þvair þvair
þvair þvair þvair þvair þvair þvair þvair

Þvair þvair þvair þvair þvair þvair þvair
þvair þvair þvair þvair þvair þvair þvair

Endin á Sniolvs kvæði og byrjanin á Geyta Áslakssyni.

Grimmars qvaje

Bestaaende af 3 Totter

1. Haralds tottur

1 Grimmar kongur uj Gara rujgji
han beer rejian krans
Tae rujiur so mangur uj hans gaard
tiil Hildu dottir hans.

2 Hilda droimdi drejmanar
duldi hoon tajr aj lajngji
Sunnan koom ajn qvujdur fuglur
han toug mee under vajngjir.

3 Hilda drojmdi drejmanar
duldi tajr aj firi dværgum
Sunnan koom ajn qvujdur fuglur
bar mee ivir biergun.

4 Grimmar roddi drejmin tan
touvast han bej tes harm
Sunnan kjemur ajn christin kongur
leggur te uj sujn arm.

5 Grimmar roddi drejmin tan
touvast han bej tes qvujju
Sunnan kjemur ajn christin kongur
leggur te hos sujn sujia.

6 Haraldur er aa lajgvedli
talar vi sujnar drajngjir
Qvar vida tiid mujn jamluiga
ta havi e hugsa lajngji.

7 Haraldur er aa lajgvedli
talar vi sujnar mæn
Qvar vida tiid mujn jamluiga¹
ta havi e hugsa æn.

8 Svajnar svara sujnum harra
qvuj spirji tar so
Best man tu vida vi siolvum tar
qvar tujn staar hu-ur aa.

9. Best man tu vida vi siolvum tar
qvar tujn staar hu-ur aa
Hojrt havi e gjidi Grimmar kong
so vana dottir aar.

10 Grimmar kongur dottir ajiur
hava hana mæn vi ori
Henni er stoulur av guldli gierdur
framman for kongjins bori.

11 Grimmar kongur dottir ajiur
vana ogso vujsa
Kan tu hana tiil drotning faa
hoon kan tujt luj[v] val prujsa.

12 Grimmar kongur dottir ajiur
vana ogso mada
Ajnans er hoon arvingjin
tiil gods u land aa gada.

¹ luj er skrivað tvær ferðir.

13 Hoon beer ikkji blajga braa
undir sujnum gula haari
Heldur in tan fagrasta summar soul
uj favurt skujn um vari.

14 Eer hoon so voon u tækkjili
sum tu sijur fraa
Ha-ar skal e strajngja mujni
bønar orum aa.

15 Eer hoon so voon u tækkjili
sum tu sijur tiil
Ha-ar skal e strajngja mujni
bønar orum tiil.

16 Ha-ar skal e strajngja mujni
bønar orum aa
Bija dottir Grimmar kong
ta stendst qvad av uj maa.

17 Ta var restur Grimmar kongur
idla gierdi han taa
Han lad Hildu krunu bera
meni han burtur laa.

18 Ta var restur Grimmar kongur
idla gierdi han har
Han lad Hildu krunu bera
meni han burtur var.

19 So ledur han Haraldur kongur
sujni skjibum gjera
Adlar ledur han strajngjinar
av rejiar gudli vera.

20 So ledur han Haraldur kongur
bidgia skjibun sujn
Ledur læa uj baje boor
virtur ogso vujn.

21 Haraldur ledur snekkju smujia
drajngjir munnu gjida
Av gudli vouru mastranar
av silviri vouru bidar.

22 Braddir vouru brandar
skorin var qver stok
Stavn u stujri av rejiar gudli
so var segl uj top.

23 Braddir vouru brandar
borini vouru uj
Av gudli slijin liftingjin
han sidur siolvur uj.

24 Vant han up sujni silkjisegl
faajer² finnast slujgjir
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in vi Gara rujgji.

25 Ledgji heer ad landinum
sum Grimmars borgjir staa
Heer eru stradir av rejiar gudli
braiddar av vi staal.

26 Lad han sujni ankør fædla
aa so qvuidan sand
Fistur stujjur Haraldur kongur
sujnum foudum aa land.

27 Fistur stujjur Haraldur kongur
sujnun foudum aa land
Tolv brinjadar herkjempur
undir hans qværxja hand.

28 Midt uj mijun grasa gara (!)
axlar han sujni skjinn

² Skrivar fyrst fajer, men kroytir eitt a aftrat innimillum.

Oso bigvin gongur han
uj h ar hadlir in.

29 Ogso bigvin gongur han
uj h ar hadlir in
Sum Hilda drotning vi bori sad
vi monnum hundra fim.

30 Haraldur giek uj hadlina in
uj forum var tan sijur
Hevur alt uj ajnum ori
hailsar u han bijur.

31 Haraldur stendur aa hadlar golvi
beer up qv aji sujna
Siid val Hilda Grimmars drotning
giev mar dottir tujna.

32 Svaraje Hilda Grimmars dottir
slou so up uj glajm
Bujia mujn fravur fera garpi
tiil fajir mujn kjemur hajm.

33 Qverkji gudl aj Gara rujgji
skattar tu vi tar
Men hojr tu Hilda Grimmars dottir
tu skal filgja mar.

34 Ta er en sum ofta er
ilt er aa ad herja
Svajnar riju uj randarni
tajr vildu frunna verja.

35 So four Haraldur Ajnglands kongur
houlijani fram
Han toug burt Hildu Grimmars dottir
bloggaje ikkji man.

36 So four Haraldur Ajnglands kongur
houlijani vi
Han toug burt Hildu Grimmars dottir
bloggaje ikkji lii.

37 Ta var Haraldur Ajnglands kongur
gierdi verri harm
Han toug Hildu guldkronu
han setti aa borgar arm.

38 Ta var Haraldur Ajnglands kongur
gierdi verri qvujju
Han toug Hildu guldkrunu
u sedur aa borgar sujuu.

39 Silkji ogso perlur
var ettir venum pranga
Aj motti Hilda Grimmars dottir
aa berun j erun ganga.

40 Silkji ogso perlur
var ettir venum brajd
So var Hilda Grimmars dottir
nijur tiil strandar laid.

41 Midlin bauar stavnanar
skujn so favur lidur
Sum hoon Hilda Grimmars dottir
uj liftingjini sidur.

42 Midlin bauar stavnanar
skujn so favurt aa
Sum han Haraldur Ajnglands kongur
Hildu sidur kja.

43 Vinda up sujni silkjisegl
gudl vi vovin rand
Striga aj aa bunkan nijur
fiir in vi Ajngland.

44 Híjar új tan snekkjan
kjendi favurt land
Lad han sújni ankør fædla
aa so qvújdan sand.

45 Lad han sújni ankør fædla
aa so qvújdan sand
U hoon frígvin Hilda
undir hans hægru hond.

46 Silkji ogso perlur
var ettir venum brajð
So var Hilda Grimmars dottir
nijan tiil hadlar laid.

47 Hoon var set aa bankjir
han új midlin drajngjir
Nu man ud ta frøje koma
inni hevur lije laingi.

48 Hoon var set aa bankjir
han aa kalbek
Mangur rujgur riddari
új midlin tairra giek.

49 Ta var Haraldur Ajnglands kongur
tog sar fru aa festa
Snarlija lad tiil bridlips atla
lad aj longur froista.

50 Drukkji var tajrra bridlipi
hirin var so fæjin
Sum tan fuglur aa vije sad
var aa liousum dæje.

51 Drukkji var tajrra bridlipi
kodt var tajrra lújv
Gjingu baje új ajna song
Haraldur u hans vújv.

52 Drukkji var tajrra bridlipi
so eer komi tiil mújn
Sújian four qver sum bojen var
ha-ani attur tiil sújn.

53 Frígvin lad see vi badni ganga
nydgju maanar taldar
Intiil hennara stundin laj
hoon fæjer tvajr svajnar baldar.

54 Ta var taa sum ofta er en
dulð er deblit majn
Frígvin er gjingin új højia loft
hoon føðði tvajr ungar svajna.

55 Svajbar hoon tajr új klæjer val
u val skal rujgun fadla
Sújian lad hoon præsti bera
Siurur u Halgjir kadla.

56 Tajr vouru bornir fraa kjirkju hajm
attur for movvur sújn
Majra lejie hoon rægt aa tajr
in alt sújt gudl új skrujn.

57 Frígvin giek see vi trija svajn
nydgju maanar talda
Tiil ad hennara stundum laj
hoon føðði ajn svajn so baldan.

58 Svajbar hoon han új klajir val
u val skal rujgum fadla
Sújian lad hoon præsti bera
Gormund ba hoon kadla.

59 Badni var bori fra kjirku hajm
attur for movvirs song
Majri lad hoon rægta ta
in alt sújt gudl u lond.

60 Gormundur var tan yngsti
syst var borin uj hajm
Taa laj ikkji longur um
in taa koom Grimmar hajm.

61 Grimmar koom av skounum hajm
eggajist majri harm
Han sar Hildu guldkrunu
hoon glægvar aa borgar arm.

62 Grimmar koom av skounum hajm
eggajist majri qvujia
Han sar Hildu guldkrunu
hoon glægvar aa borgar sujuu.

63 Grimmar koom av skounum hajm
sar tej merkjir stor
Qver hevr heer tiil hadlir veri
sujan e hajman four.

64 Adlir druiptu høddi nijur
ajngjin tordi tala
Uttan hansara dujra drotning
bedur hejie tæa.

65 Heer koom kongur av Ainglandi
houlijani fram
Han toug burt Hildu tujna dottir
bloggaje ikkji man.

66 Heer koom kongur av Ajnglandi
houlijani vi
Han toug³ burt Hildu tujna dottir
bloggaje ikkji lii.

67 Tuj svaraje Grimmar kongur
snuvilija vendi

Var so stat uj Gara rujgji
tajr kundu ikkji verja ajt qvendi.

68 Ouvur var han Grimmar kongur
av so miglun ækka
Han vildi aj aa sjejnottum
tan bruna mjøin drekka.

69 So var han Grimmar kongur
ouvur vi ta maal
Han brejd ivir brajia boor
forgjilta miøarskaal.

70 Tuj svaraje Grimmar kongur
av so tungun strujie
E naje ikkji tiil Ajnglandar
meni Hilda er aa lujvi.

71 Tujsvaraje Grimmar kongur
av so tungari traa
E naje ikkji tiil Ajnglandar
mens Hilda liva maa.

72 Tuj svaraje Grimmar kongur
av so tungun vanda
E naje ikkji tiil Ajnglandar
mens Hilda ravur uj landi.

2. Grimmars tottur

73 (1) Haraldur liggur uj sujni song
ajna morgun snimma
Nu listir mee tiil Gararujgji
mujn sali avur⁴ aa finni (!).

3 *Skrivar fyrst Houlijani (endurtikið av misgáum) og skrivar Han toug uttanyvir.*

4 *Ótyðiligt krutl. Skrivarin tykist fyrst at hava skrivað fajir og roynt at broyta tað til okkurt annað, sum er ringt at lesa. CCF lesur ævur. Sb værfeajir. Fugloyarbók værteajir. Sbr. ør. 77, 188 og 222.*

74 (2) Hoir ta mujn hiin vældije harra
Qvad e sije tar
Qvittar tu uj Gara rujgji
lad mee filgja tar.

75 (3) Tuj svaraje Haraldur kongur
skortar ikkji fydgja
Baaran brujdur aa bloman tujn
e kan ta ikkji sydgja.

76 (4) Tuj svaraje Haraldur kongur
fista ori taa
Baaran brujdur aa bloman tujn
e kan ta ikkji sjaa.

77 (5) Tu drujstar tee aa brinju tujna
gierd eer av silvur qvuida
Saa val kjenni e mujn sali fajir
so brodlija man han tee svuigia.

78 (6) Taa svaraje Haraldur kongur
alt for uttan vanda
Siurur u Halgjir filgja mar
fremst uj hærin standa.

79 (7) Siurur u Halgjir filgja mar
fremst uj hærin standa
Gormundur han skal ettir vera
ad gojma guls u landa.

80 (8) So ledur Haraldur Ajnglands kongur
bidgja skjibun sujn
Ledur løa uj baje boor
virtur ogso vujn.

81 (9) Vindur han up sujni silkjisegl
faajer⁵ finnast slujgjir

Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in vi Gara rujgji.

82 (10) Ofri vilti han aa sujt land
undir levarsvaida
Glavur Haraldur Ajnglands kongur
dugna vildi vaida.

83 (11) Ofri vilti han aa sujt land
undir lævarskjildri
Glavur Haraldur Ainglands kongur
dugna vajda vildi.

84 (12) Ta var Haraldur Ainglands kongur
heldur aa ringji rej
Kongirin restur uj hærum trestur
ottast aj for dej.

85 (13) Nydgju van han hærskjibini
baje vi glæje u glajm
Glavur siglir Haraldur
tiil Gara rujgji hajm.

86 (14) Svaraje Haraldur Ajnglands kongur
faajer finnast slujgjr⁶
Sigli snart u skundilija
hajm tiil Gara rujgji.

87 (15) Svaraje Siurur sonur hans
baje vanur u vidur
Sigli heldur tiil Ajnglandar
men ikkji tiil Gara rujgji.

88 (16) Hijar uj tan snekkjan
kjendi favurt land
Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand.

5 *Fyrst skrivað fajer, rættað a > aa.*

6 *Tann síðsti bókstavarin (innast við ryggin) kann vera r el. e.*

89 (17) Lad han sujni ankør fadla
aa so qvuidan sand
Fist staj Haraldur Ajnglands kongur
sujnun fodum aa land.

90 (18) Fist staj Haraldur Ajnglands kongur
sujnum foudum aa land
Siurur u Halgjir sinir hans
undir hans hægru hand.

91 (19) Ganga tajr fraa strondum nijan
rujgjir mæn u restir
Lunnar brustu u jærin skalv
tajr settu knør uj næsti.

92 (20) Midt uj mijun grasa gari
axlar han sujni skjín
Ogso bunir ganga tajr
uj høar hadlir in.

93 (21) Ogso bunir ganga tajr
uj høar hadlir in
Sum Grimmar kongur vi bori sad
vi monnun hundra fim.

94 (22) Tuj svaraje Grimmar kongur
alt for uttan vanda
Qver er fajir ad færa garpun
heer firi bori standa.

95 (23) Taa svaraje Haraldur kongur
slou so up uj glajm
E eri fajir ad færa garpun
Hilda hevur bori uj hajm.

96 (24) Siur biouvi e uj fostur tja mar
vi alskens megt u prujie
Haraldur gak uj brajjar hadl
so kaadur vi drajngja lije.

97 (25) Siur biouvi e uj fostur kja mar
viil han ta bo tidgja
Ovast ivir mujt boor ad sida
uj mujt hærberg lidgja.

98 (26) So skajnkjir han falsarin
miøin udi vujn
Fistur sovnafe Haraldur kongur
fram ur sessi sujn.

99 (27) So skajnkjir han falsarin
miøin fram uj hædl
Fistur sovnafe Haraldur kongur
sujian hirin ædl.

100 (28) Falsarin talar [tiil] kongjin
nu er lije sovna
Ta skal kosta holsbajn tujt
ledur tu miøin dovna.⁷

101 (29) Enta mintist Grimmar kongur
qvad væri hejje fiir
Lejje ædl uj baa-ar galvar
stokkar firi diir.

102 (30) Lejje ædl uj baa-ar galvar
stokkar firi diir
Brændi in uj (!) Ajnglands kong
vi alt hans valdra lii.

103 (31) Siurur snuvist av hadlini ud
ledst uj brinju blaá
Nu listir mee uj brajjar hadl
mujn sali fajir ad siaa.

⁷ *Aðrar royndir eru gjörðar at fáa meining í ørindið. CCF:*
„Falsarin,“ talar kongin, „nú ...“ *FK:* „Falsari,“ talar
kongurin, „nú ...“ *Sb:* Falsarin gongur for kongjin.

104 (32) Grimmar robar aa sujnar mæn
bijur tajr ærvur siouda
Ladi ikkji Siurin unga
Gara rujgji niouda.

105 (33) Grimmar lejie ærvustrong
tan uj vildi vera
Sieid so biartan bulinson
midlin rivs u herar.

106 (34) Ur sar rajv han blouvijar ærvur
alt val sum han kan
Sendi tar attur uj Grimmars heer
hoon fældi ajn merki[s]⁸ man.

107 (35) Haraldur stendur uj baalinun
tigist vera uj trejd
Han braa up sujn bidra brand
tagji ivir sar brejd.

108 (36) Haraldur stendur uj baalinun
brendur up tiil knydgja
Tigjir sar ongar nejier kienna
han sar sujn son aj flydgja.

109 (37) Haraldur stendur uj baalinun
uj so stourun vanda
So hejie kongirin runa han
han noddid aj burt ad ganga.

110 (38) Grimmar robar aa sujnar mæn
bjjur tajr ærvur siouda
Ladi ikkji Siurin unga
Gara rujgji niouda.

111 (39) Grimmar lejie ærvu strong
tan uj vildi vera

Sieid so biartan bulinson
midlin rivs u hærar.

112 (40) Ur sar rajv han blouvijar ærvur
alval sum han kan
Sændi tar attur uj Grimmars hær
tar fældu ajn merkjis man.

113 (41) Ur sar raiv han blouvijar ærvur
alval sum han kundi
Sændi tar attur uj Grimmars hær
so mangur lujvi tujndi.

114 (42) Haraldur stendur uj baalinun
brændur up tiil handa
Tigjir sar ongar nejier kienna
han sar sujn sonin standa.

115 (43) Grimmar robar aa sujnar mæn
bijur tair ærvur siouda
Ladi ikkji Siurin unga
Gara rujgji niouda.

116 (44) Grimmar lejie ærvu strong
tan uj vildi vera
Sieid so biartan bulinson
midlin rivs u hærar.

117 (45) Grimmar lejie ærvu strong
slujgt var migjil undur
Sieid so biartan bulinson
ad hiarta ta gieik sundur.

118 (46) Ur sar rajv han blouvijar ærvur
alval sum han kan
Sændi ta[r] attur⁹ uj Grimmars hær
tar fældu ajn merkjis man.

8 Orðið stendur yst á breddanum har slit sæst.

9 Skrivað attur.

119 (47) Ur sar rajv han blouvijar ærvur
u saa sujna hiarta roud
Val hevur fajir mujn fægga mee
Gud raje honun boud.

120 (48) Ur sar rajv han blouvijar ærv[ur]
han saa sujnar hiarta rødur
Val hevur fajir mujn fædda¹⁰ mee
Gud raaje honum bødur.

121 (49) Haraldur stendur uj baalimum
brændur mestur adlur
Nu tigjist han sar nejir kienna
han sar sujn sonin fadla.

122 (50) Haraldur toug sujn bigvin brand
av so tungari sorg
Tydgju favnar u tujieti
han flogdi han ud av borg.

123 (51) Veri tujn ajngjin nioudandi
ta stendur qvad vaa u sorg
Uttan Gormundur sonur mujn
føddur uj Ajnglands borg.

124 (52) Veri tan aingjin nioudandi
ta standi av vaa u vandi
Uttan Gormundur sonur mujn
føddur uj Ajnglandi.

125 (53) Hilda toug sujn glægvu hanska
gierd var ud av flajn
Ta saa hoon qvar Haraldur stou
hoon saa ivir adlan hajm.

126 (54) Tuj svaravu svajnanir
burt var glæje u glajm

Snekkjan bruun for landi flujdur
færum u sigli hajm.

127 (55) Vinda tajr up sujni silkjisegl
gudl vi vovin rand
Striga aj aa bunkan nijur
fiir in vi Ajngland.

128 (56) Ta var Gormundur Haraldson
got er uj honum alvi
Taa uj snekkjan for landi fleid
ta sad han uj bunum talvi.

129 (57) Hijar uj tan snekkjan
kiendi favurt land
Loudu sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand.

130 (58) Loudu sujni ankør fædla
aa so qvuidan sand
Taa var hiin ungji Gormundur
rijin nijur tiil strand.

131 (59) Taa var hiin ungji Gormundur
rijin nijur tiil strand
Qvar er Haraldur fajir mujn
han kjemur aj fist aa land.

132 (60) Grimmar kongur uj Gara rujgji
brændi tujn fajir inni
Nydgju hundra uj glastriborg
ongan hottur minni.

133 (61) Grimmar kongur uj Gara rujgji
gierdi verri vaua
Brændi in uj (!) nydgju hundra
raskar brøvur bauar.

¹⁰ *Villa fyri fægga (soleiðis Sb). CCF broytir til føddan.*

134 (62) Qvør er han av mujnum monnum
har tiil hevur hiarta
Hildu sijur fraa Haralds dej
for skjundandi gudli biarta.

135 (63) Qvør er han av mujnum monnum
hartiil hevur moud
Hildu sijur fraa Haralds dej
han bujiur ta ikkji boud.

136 (64) Qvør er han av mujnum monnum
hartiil hævur maal
Hildu sijur fraa Haralds dej
for biarta bruvar saal.

137 (65) Han er ajngjin av tujnum monnum
hartiil hevur hiarta
Hildu sijur fraa Haralds dej
for skjundandi gudli biarta.

138 (66) Han er ajngjin av tujnum monnum
hartiil hevur moud
Hildu sijur fraa Haralds dej
han bujiur ta ikkji boud.

139 (67) Han er ajngjin av tujnum monnum
hartiil hevur maal
Hildu sijur fraa Haralds dej
for biarta bruvar saal.

140 (68) Gormundur giek fraa strondum nijan
av so tungari sorg
So kroisti han talvi saman
blou sprak undan hond.

141 (69) Gormundur giek firi sujna movvir
sijur henni fraa
Mujn fajir er komin av Gara rujgji
vi alt ta lii han aar.

142 (70) Hojr ta Gormundur sonur mujn
ælv mar onga sorg
Han kjemur ikkji livandi
attur uj Ajnglands borg.

143 (71) Hojr ta Gormundur sonur mujn
ælv mar ongan vanda
Han kjemur ikkji livandi
attur tiil Ajnglanda.

144 (72) Ajngjin vajd uj annans hu
kvad sorgjin klemmar fast
Belti brajt um Hildu lujv
uj nydgju ludir sprak.¹¹

145 (73) Hoir ta mujn hiin sala movvir
beer ikkji um ta traas.
Tee skal ajngjin kongur bija
so lajngji e liva maa.

146 (74) Svaraje ungi Gormundur
av so tungun strujie
Tee skal ajngjin kongur bjia
so lajngji e æri aa lujvi.

3. Gormunds tottur

147 (1) Nu skal taga up trija tot
vilja tiid orum trigva
Um Siur kong av Saxlandi
har man frøji snigva.

148 (2) Nu skal fadla¹² nijur um sin
vilja tiid demin enda
Um Siur kong av Saxlandi
har man frøje venda.

¹¹ CCF skriavar brast eftir Sb.

¹² Helst so, men tað fyrra sjálvljóðið er ótýðiligt og kundi verið e. CCF/FK falla.

149 (3) Siur kongur er aa laigvedli
talar vi sujnar drajngjir
Qvar vida tiid mujn jamlujga
ta havi e hugsa lajngji.

150 (4) Siur kongur er aa lajgvedli
talar vi sujnar mæn
Qvar vida tiid mujn jamlujga
ta havi e hugsa en.

151 (5) Svajnar svara sujnum harra
qvuj spirje tar so
Best man tu vida vi siolvun tar
qvar tujn staar hu-ur aa.

152 (6) Best man tu vida vi siolvun tar
qvar tujn staar hu-ur aa
Hojrt havi e gjidi Gormund unga
vana movir aar.

153 (7) Gormundur ungi movur ajiur
vana ogso vujsa
Kan tu hana tiil drotning faa
hoon kan tujt lujv val prujsa.

154 (8) Hoon beer ikkji blajga braa
undir sujnum gula haari
Heldur in tan fagraста summarsoul
favurt skujn um vaari.

155 (9) Eer hoon so voon u tækkjili
sum tu sijur fraa
Ha-ar strajngji e aidi mujt
ta stendst qvad av uj maa.

156 (10) Eer hoon so voon u tækkjili
sum tu sijur tiil
Ha-ar strajngji e aidi mujt
ta stendst qvad av uj viil.

157 (11) So ledur han Siurur kongur
sujni skjibini giæra
Adlar ledur han strajngjinar
av rejiar gudli vera.

158 (12) Siur kongur ledur skjibun giera
vi so nujdum orum
Forgjiltir ringar av rejiar gudli
uj hans homlun voru.

159 (13) Braddir vouru brandar
skorin var qver stok
Stavn u stujri av rejiar gudli
so var segl uj top.

160 (14) Vindur han up sujni silkji sægl
gudl vi vovin rand
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in vi Ajngland.

161 (15) Hjar uj tan snekjan
kjendi favurt land
Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand.

162 (16) Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand
Fistur stujur Siur kongur
sujnum foudum aa land.

163 (17) Fistur stujur Siur kongur
sujnum foudum aa land
Slou so sujnar kiolbuvir
udvi siouvar strand.

164 (18) Gjingu tajr fraa strondum nijan
rujgjir mæn u restir
Lunnar brustu so jærin skalv
tair settu knør uj næsti.

165 (19) Midt uj mijun grasa gari
axlar sujni skjín
Ogso bigvin gongur han
uj hørar hadlir in.

166 (20) Ogso bigvin gongur han
uj hørar hadlir in
Sum Gormundur ivur Bori sad
vi monnum hundra fim.

167 (21) Siur kongur giek uj hadlina in
uj forum var tan sijur
Hevur alt uj ajnum ori
hajlsar u han bijur.

168 (22) Siur kongur stendur aa hadlar golvi
beer up qvæji sujna
Siid val ungi Gormundur
giev mar movir tujna.

169 (23) Ta var ungi Gormundur
lad so orum fara
Hajnti mujn movir uj hadlina in
siolv for see ad svara.

170 (24) Tuj svaraje Gormundur
fista ori taa
Hajnti mujn movir uj hadlina in
siolv maa hoon hava raa.

171 (25) Hoon var baje stud u lajd
in uj hadlina giek
Fist hoon han vi øjium saa
hoon vilja tiil han fæk.

172 (26) Hon ratti sujna hondina
ivir brajia boor
Listilit var aa ad lujia
tairra fæstnar oor.

173 (27) Fram giek drotning Hilda
ratti fram liusan hand
Listilit var aa ad lujia
tajrra fæstnar band.

174 (28) Siur kongur slagtar nejd u sæj
helst ud av tuj besta
Snarlija lad tiil bridlips atla
lad aj longur froista.

175 (29) Ta var bridlip uj boje var
ikkji motti tverra
Baavun borgun boje var
tolv hundra av qværije.

176 (30) Drukkji var tajrra bridlipi
snart u ikkji lajngji
Raj so mangur hobman tiil
sum fiævur aa fugla vajngji.

177 (31) Drukkji var tairra bridlipi
hirin var so fæjin
Sum tan fuglur aa vije sidur
var aa liusun deje.

178 (32) Drukkji var tairra bridlipi
kodt var tajrra lujv
Gjingu baje uj ajna song
Siur kongur u hans vujv.

179 (33) Drukkji var tairra bridlipi
so er komi tiil mujn
Sujan four qver sum bojen var
ha-ani hajm tiil sujn.

180 (34) Tej voru ikkji lajngii saman
tiil tej godu svajn
Han var aa gouvum stundum gjidin
so var han borin uj hajm.

181 (35) Frigvin lad see vi badni ganga
nydgu maanar¹³ talda
Tiil ad hennara stundum laj
hoon fõddi aj[n] svajn so baldan.

182 (36) Frigvin lad see vi badni ganga
nydgu maanar sujnar
Tiil ad hennara stundum laj
hoon fõddi ajn svajn so frujian.

183 (37) Ta var taa sum ofta er en
duld er deblit majn
Frigvin er gjingjin uj hõjie loft
hoon fõjer ajn ungan svajn.

184 (38) Svaibar hoon han uj klajir val
komin tiil gouvar aa ævna
Sujian lad hoon præsti bera
Harald ba hoon nævna.

185 (39) Svajbar hoon han uj klajir val
val skal rujgun fadla
Sujian lad hoon præsti bera
Harald ba hoon kadla.

186 (40) Badni var bori fraa kjirkju haim
attur for movir sujn
Majri lejje hoon rægt aa ta
in alt sujt gudl uj skrujn.

187 (41) Han vøx up kja sujni movir
Gud gav honum væxt
Majri væx han uj ajn maana
in onnur bõdn uj sæx.

188 (42) Gormundur liggur uj sujni song
ajna morgun snimma

Nu listir me tiil Gara rujgji
mujn sali abba aa finna.

189 (43) Hojr tu Gormundur sonur mujn
elv mar aj tan vanda
Tu kjemur ikkji livanda
attur tiil Ajnglanda.

190 (44) Hilda toug sujn glægvu hanska
snuvilija vendi
Tag vi Gormundur sonur mujn
tu slep han aj av hændi.

191 (45) So ledur Gormundur Haraldurson (!)
sujni skjibun gjera
Adlar ledur han strajngjinar
av rejiar gudli vera.

192 (46) Vindur han up sujni silkji sægl
gudl vi vovin rand
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in vi Gara rujgis land.

193 (47) Ledgji heer ad landinun
sum Grimmars borgjr staa
Har vouru stradir av rejiar gudli
brajdar av vi staa.

194 (48) Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand
Fistur stujjur Gormundur
sujnum foudun aa land.

195 (49) Gormundur giek fraa strondum nijan
tigjist vera uj vanda
Han sar see paa bauar sujiur
ongar borgjir standa.

¹³ *Skrivar fyrst manar, men rettar a > aa.*

196 (50) Harra Gud uj himmirigji
ladi me ikkji doj
E skal lada kjirku giera
komi e attur uj oj.

197 (51) E skal lada kjirku gjera
mit uj Ajnglans rujgji
Angiin tan aa Suvur londum
skal vera hennara lujgji.

198 (52) So gjek Gormundur annan dae
alt for uttan vanda
Nu sar e tiil hægru sujiu
Grimmars borgjir standa.

199 (53) Gormundur rajgar um grønan vedl
migji uj han motti
Taa fan han ta gouva svør
uj hans fajer otti.

200 (54) Uppi uj mijun grasa gari
axlar sujni skjinn
Ogso bigvin gongur han
uj høar hadlir in.

201 (55) Ogso bigvin gongur han
uj høar hadlir in
Sum Grimmar kongur ivir bori sad
vi monnum hundra fim.

202 (56) Tuj svaraje Grimmar kongur
gudl beer see aa hendur
Qvær er fajir ad færa garpa
heer firi bori stendur.

203 (57) Tuj svaraje Gormundur
slou so up uj glajm
Hettar er tujn dottir son
uj Hilda hevur bori uj hajm.

204 (58) Tuj svaraje Grimmar kongur
alt for uttan vaua
Ajngjir tvajr uj værini
heddu vunni ogun bauar.

205 (59) Grimmar qvarv ur sessi burt
han var mavur vesti
Han koom attur uttan hadla
aa kolsvertun hesti.

206 (60) Han skabti see uj floudrægalujg
u flæj uj lofti vi vajngji
Pujl flæj av hans qværji fiævur
han fældi restar drajngji.

207 (61) Gormundur toug sujn glægvu hanska
snuvilija vændi
So flæj han uj lofti up
uj attur moud honum rændi.

208 (62) Fuglar tvair uj lofti fligva
fast vi vajngjun bædla
Hoirast motti langan vee
ratsum birsur giædla.

209 (63) Fuglar tvair uj lofti fligva
fast vi vajngjun brouda
Hoirast motti langan ve
rat sum birsur siouda.

210 (64) Fuglar tvair uj lofti fligva
fast vi vajngjun banga
Hoirast motti langan ve
ratsum trummur ganga.

211 (65) Han toug Grimmar kongjin
lejie aa grønan vedl
Ajngjin saa hans hottar fadl
men tu[n]gan bar so sniedl.

212 (66) Trydgjar svour han vrangar ajir
adlar aa ajnum dæje
Taa han koom uj lofti up
taa var han alval verri.

213 (67) Han skabti see attur uj floudrægalujg
u flæj uj loft vi vajngji
Pujl flæj av hans qverji fiævur
han fældi resta drajngji.

214 (68) Gormundur toug sujn glægvu hanska
snuviljja vændi
So flæj han uj lofti up
u attur moud honum rændi.

215 (69) Fuglar tvair uj lofti fligva
fast vi vajngjun brouda
Hoirast motti langan ve
rat sum birsur siouda.

216 (70) Fuglar tvair uj lofti fligva
fast vi vajngjun banga
Hojrast motti langan ve
rat sum trummur ganga.

217 (71) Han toug Grimmar kongjin
lejie aa grønan vedl
Ajngjin saa hans hottarfadl
uttan tu[n]gan var so sniædl.

218 (72) Gormundur settist aa grønan vædl
migji uj han motti
Nu skal bo tiil Ajnglands giera
dou kaldur er qvinu tokkji.

219 (73) Gormundur tiil orar tegur
fista ori taa
Ikkji skal dræba kongjin
uttan Hildu spirja tiil raa.

220 (74) Hilda gieck uj glastri borg
henni var lajin kun
Hoon toug up sujn ingsta alva
u aandaji uj hans mun.

221 (75) Haraldur flæj av Ajnglandi
got var uj honun alvi
Han toug Grimmar kongjin
han slajd han av um nalva.

222 (76) Gormundur settist aa grønan vedl
av so tungun strujie
Qvuj toug tu mujn sali abba
so snarlija burtur av lujvi.

223 (77) Hejie han dripi mujn fajir sum tujn
u brænt tajr ringa ræj
Ajngjin kongur uj værini
skuldi tolt so haran dæj.

224 (78) Ta er frat so vujia
ivir onnur lond
Ad dejiur er kongur [av] Ajnglandi
u Gormundur attur tiil kong.

Stevi er

Snækkjan liggur undir oj
grøn eer vija lund
hoon beer adla daninar
um Ojrasund.¹⁴

14 *Í endanum á uppskrift síni í Fugloyarbók av Grim sigur Jóannes í Króki annars: Omqvædet eller stævet man pleier hermed at qvæde er:*

Heer er got eat dansa
stovan hoon eer nuj
stokkar eru eav staali gjerdir
teagji eer eav bluj.
Heer eer got ead dansa.

Mirmants qvaje

1 Vilja tiid nu lujia aa
meni e flidi fram
Frigvin aidur Brida
u jadlin Herman.

2 Qvæssi skal e qvøa
ta uj e ikkji kundi
Frigvin aidur Brida
u jadlin Herman ungi.

3 Tej roddu firi Saxlandi
val altuj u lajngji
Ta var tajm tiil lukku læa
bødn ottu tej ajngji.

4 Tej roddu firi Saxlandi
tugdu vædra vist
Ta var tajm tiil lukku læa
bødn heddu tej mist.

5 Svaraje frigvin Brida
qvad man slujgun sada
Qvuj munnu viid ikkji ognast bødn
tiil ogra lond aa gada.

6 Jadlin so tiil orar tegur
far ikkji vi so hot
Viid ajia ogum ajn ungan son
han kiemur uj drejma brot.

7 Jadlin vaknar aa mijari not
telur sujn drejm so brot

Undalit hevur [firi] mee bori
adla hesa not.

8 Jadlin drojmdi drejmin tan
han toktist vera uj vanda
E drou ajn orm fraa brysti aa tar
mar vildi han granda.

9 Jadlin drojmdi drejmin tan
han toktist vera uj vaua
E drou ajn orm fraa brysti aa tar
mee vildi han ska-aa.¹

10 Ta var taa sum ofta er en
lajngji hevur firi driji
Aj hevur frigvin Brida
ajna uj songun liji.

11 Jadlin liggur uj sujni song
baje troittur u mouvur
Viid ajia ogum ajn ungan son
Han verur av ongun govur.

12 Svaraje frigvin Brida
aj man ta so vera
Vintur nottin er so long
mangt kan uj drejmar bera.

1 *Eindømi at Hs hevur -aa sum ending. Freistandi kundi verið at lisið -an, men CCF/FK hava skaða, sum gevur betri meining.*

13 Frigvin lad see vi badn[i] ganga
nydgju maanar talda
Tiil ad hennara stundum laj
hoon fõddi aj[n] svajn so baldan.

14 Ta var taa sum ofta er en
duld er deblit majn
Frigvin er gjingin uj hõjia loft
hoon fõjir ajn ungan svajn.

15 Svajbar hoon han uj klajir rajn
taa han koom uj hajm
Mirmant ba hoon nævna
tan gavilija svajn.

16 Badni var bori fraa kjirkju haim
attur for movvir kna
Mairi lad hoon rægta ta
in alt sujt gudl u fa.

17 Svaraje frigvin Brida
ravur hoon so ad mala
Qvuj viil tu ikkji vor unga son
uj siemtán vi tar ala.

18 Hoir tu frigvin Brida
ta sije e tar sat
Ad tu flidir tujn son so burt
ad han kjemur ikkji attur.

19 Tuj svaraje jadlin
fista ori taa
Han maa ikkji koma for mujni øjju
tan stund e liva maa.

20 Hoir ta mujn hiin vældiji harri
qvær skal mar ta giera
Taga mujn son uj fosturskab
ad han kan riddari vera.

21 Løgðum kajsar aa Fraglandi
han man tar ta giera
Taga tujn son uj fosturskab
ad han kan riddari vera.

22 Løgðum kajsar aa Fraglandi
han man tar ta vajda
Taga tujn son uj fosturskab
ad han kan riddari aida.

23 Ta var frigvin Brida
ledur sala hest
So raj hoon tiil Fraglandar
sum fædur bera mest.

24 So raj frigvin Brida
ettir vænum fram
Forgjiltir laiga ringanir
hænnis gouvi gangari ran.

25 Ta var frigvin Brida
hajm uj garin four
Udi siolvur Løgðum kajsar
firi henni stou.

26 Veer val komin Brida
hijar nu tiil mujn
Qva-ani er handar litla kjin
tu beer aa armi tujn.

27 Ta er frigvin Brida
svarar so fraa sar
Hændar sama unga kjin
er komin fraa brysti aa mar.

28 Gouvur mavur Løgðum kajsar
viil tu mar ta giera
Taga mujn son uj fostur kja tar
ad han kan riddari vera.

29 Gouvur mavur² Løgdum kajsar
viil tu mar ta vajta
Taga mujn son uj fostur kja tar
ad han kan riddari ajda.

30 Han skal vera val komin
kja mar u mujnun svajnun
Siida ivir mujt arlit boor
u drekka tan miøin rajna.

31 Han skal vera valkomin
kja mar u mujnun monnum
siida ivir mujt arlit boor
so mangan vædur aa sonnun.

32 Attur lojbur Brida
aa sujn gouva hest
So raj hoon tiil Saxlandar
sum fædur bera mest.

33 Ta var frigvin Brida
hajm uj garin four
Udi siolvur jadlin
firi henni stou.

34 Veer val komin Brida
hijar nu tiil mujn
Qvæssi toug han Løgdum kajsar
vi fostursini tujn.

35 Han skuldi vera valkomin
kja sar u sujnum svajn[un]³
Sida ivir sujt arlit boor
u drækka tan miøin rajna.

36 Han skuldi vera valkomin
kja sar u sujnun monnun

Sida ivir sujt arlit boor
so mangan vædur aa sonnum.

37 Han var ikkji longur uj rujgjinun
in maananar tolv
Adlir ludir gjignavust honum
rujga frigvin siolv.

38 Adlir ludir gjignavust honun
u rujga frigvin siolv
Baje lad hoon lara han
runur u skagtalv.

39 Mirmant liggur uj sujni song
ajna morgun snimma
Nu listir mee tiil Saxlandar
fajir u movvir ad finna.

40 Svaraje frigvin Cadrin
malti so orum brot
Feer tu te tiil Saxlandar
siugur kjemur tu attur.

41 Feer tu te tiil Saxlandar
ad finna fajir u movvir
Vida ta ungi Mirmant
sorgjir far tu nægvar.

42 Ud var loistur gangarin
Mirmant skuldi aa rujja
Prujdur var han vi skarlag
nijur aa mijal sujiu.

43 So rujiur ungi Mirmant
ettir vænum fram
Forgjiltir lajga ringanir
meni hans gangari ran.

² Orðið er skrivað tvær ferðir.

³ Endingin er ófullfíggað (sbr. 30).

44 Ta var ungji Mirmant
hajm uj garin four
Udi hansara sala mouvir
firi honum stou.

45 Veer valkomin mujn sali son
hijar nu tiil mujn
Lidnir eru fimtan vedur
sijan e vantaji tujn.

46 Mirmant giek uj hadlina in
tej oor talar han fist
Siid uj fri mujn sali fajir
trujr tu naga aa Christ.

47 Mirmant giek uj hadlina in
smujlist undir lujn
Tag vi Gud u christnari trigv
sali fajir mujn.

48 Jadlin otti ajn bigvin brand
aidur Majstartanni
Han var ikkji av skajium driijn
uttan han four moud spannu.

49 Jadlin sændi brandin
odna toug hans blou
Han komst nijur uj brajia boor
uj mijun golvi stou.

50 Mirmant gongur aa hadlargoivi
tej oor talar han fist
Annar ogra lujvi lada
idla trigva aa Christ.

51 Jadlin fældi brandinun
Mirmant um han trajv
QvæR var narri arvinum
aj var e heer faj.

52 Ta var ungji Mirmant
sujnum svøri braa
Han klejv jadlin sujn sali fajir
sundur uj ludir tva.

53 Svaraje frigvin Brida
taar aa kjinnar ran
Aldri naaje Gud saalina⁴
uj hattar verkji van.

54 Svaraje frigvin Brida
taar aa kjinnar braa
Aldri naaje⁵ Gud saalini
uj hattar verkji vaa.

55 Ta var ungji Mirmant
tagdi litla stund
Ta var ajngjn syndargjer
ad vøa ajn hajin hund.

56 Ta var frigvin Brida
svarar so fraa sar
Touvast han var ajn hajin hund
so var han fajir ad tar.

57 Ta var frigvin Brida
toug sar kjær uj hand
So giek hoon uj kjadlarin
sum miøvirin fleid uj bland.

58 Blandaji hoon aidur
ud uj vujn
Bar so in firi Mirmant
ba han drekka tiil sujn.

4 *Báði í naaje og saalina er fyrst skrivað a og síðan broytt
a > aa.*

5 *Roynir helst at rætta i > e.*

59 Taa han hejie drukkji
kjærinun av
Adlur hansara fagri lidur
burt ur kjinnun var.

60 Ta var ungtji Mirmant
svarar so fraa sar
Hattar var ikkji mouvirljijur
drikkur uj tu mar gav.

61 Var ta ikkji mouvirljijur
drikkur uj e tar gav
Minni var ta sonarlit
at tu tujn fajir drab.

62 Ikkji vildi Mirmant
ud av Rujms borg
Tuj han hejie avinu mavur
fingji sud u sorg.

63 Mirmant lejv aa gangarin tan
uj han siolvur otti
So raj han tiil Fraglandar
sum fædur bera motti.

64 Ta var ungtji Mirmant
hajm uj garin four
Udi siolvur Løgdum kajsar
firi honum stou.

65 Veer valkomin mujn fostur son
hijar nu tiil mujn
Qvar er adlur tan fagri lidur
farin ur kjinnum tujn.

66 Mujn movir hevur mar firi gjert
e ta ikkji kjendi
E hav[i] dribi fajir mujn
ta verur mar tungt for hendi.

67 Tuj svaraje Løgdum kajsar
tagdi litla stund
Ta var ajngjin syndargjer
ad vøa tan haidna hund.

68 Tujsvaraje Løgdum kajsar
fista ori taa
Tu skal vera uj rujgji mujnum
lujga en sum aavur.

69 Han laiddi han uj hadlina in
han gav honum gangjin haxt
Setti han attur uj haasadi
ad sida sar manni nast.

70 Svaraje frigvin Cadrin
qvad man slujgun sada
Lajngji ledur tu siugan man
sida ivir tujnun fadi.

71 Svaraje frigvin Cadrin
toug hoon⁶ soo tiil orar
Lajngji ledur tu siugan man
sida ivir tujnun bori.

72 Tuj svaraje Løgdum kajsar
ledur so orum snigva
E bije ongan kalmannin
qvinnu orum trigva.

73 Svaraje frigvin Cadrin
var aj tiil tes sajn
Av hasum siuga mannum
ta faua viid vist majn.

74 Hoir ta mujn hiin vældija søda
e viil ta ikkji trigva

6 Rættað hon > hoon.

Ad tu vildi hesum manni
svig tiil handa snigva.

75 E saa tigung uj grasa gari
tigra⁷ osta bragdi
Søðan kossin kjisti han tee
u hændur um holsin lagdi.

76 E saa tigung uj grasa gara (!)
tigra osta bræjie⁸
Søðan kossin kjisti han tee
u hændur um holsin lejie.

77 Tu skal lada mar stajnsajil
uj ojiemark ad staa
Sum tajr kunnu dværgar tvajr
best vi runur slaa.

78 Han lad honum ajni huus
uj ojiemarkun gjera
Av tuj gouva uj rujginun var
lad han tiil han bera.

79 Ta var ungi Mirrant
uj ajni huusi saad
Baje lad han tiil han bera
drækka ogso mad.

80 Sissal er aa Sigjils oj
skortar ikkji fujdgja
Mirrant sad uj ajni huusi
maanajinar trydgja.

81 Han var ikkji longur uj huusinun
in tijl han toug aa troidgia
Ha-ar hajm tiil londini
sum aidur Sigjils oidgjar.

82 Ha-ar hajm tiil londini
sum aidur Sigjils oidgjar
Tuj han hejje altuj hojrt
ad har vouru lægknings moidgjar.

83 Orla var um morginin
ro'ar firi soul⁹
Gjingjin [er] ungi Mirrant
uj fru Sissalu stoul.

84 Ta var frigvin Sissal
see tiil kjirku raj
Ta var hesin siugji mavur
uj hennara skjidgju trajv.

85 Ta var ungi Mirrant
uj hennara skjidgju toug
Gjer ta firi Guds skjild
tu raa mar hajlsu boud.

86 Svaraje frigvin Sissal
ta er migil vandi
Grøa tujni saarini
arari moj tiil handa.

87 Ta var ungi Mirrant
svarar so fra see
E skal onga jomfru lova
uttan siolva tee.

88 Ta er frigvin Sissal
svarar so fraa sar
Qvæssi hevur tu fingji ta
uj drekka idla mad.

89 Vi mujnum fajir
fæk e mord¹⁰ mad

7 Sb tigara (eisini í 76).

8 Sb brejie.

9 o el. æ?(sæul?).

10 Óvist um sjálvljóðið er a el. o. CCF skrivar morð (í sms).

Han var kongjins hestasvajn
ha-ani eri e av.

90 Tujilijur ertan
kongirin ajn
Otti sar ajn slujgan
hesta svajn.

91 Tujilijur er taa
kongirin tan
Otti sar ajn slujgan
hesta man.

92 Ta var frigvin Sissal
so val gav hoon tuj gad
Uj drekka hefur tu fingji ta
men ikkji ud uj mad.

93 Hoon setti han uj huusi ta
sum ankji folk uj var
Qværkji lad hoon tiil han bera
drekka id[la mad].¹¹

94 Sissal er uj rujginun
skortar ikkji fydgia
Han¹² var see uj huusinun
fult uj dæar trydgia.

95 Orla var um morginin
davin var liuus
Gjingjin er frigvin Sissal
uj sjuga¹³ manna huus.

96 Lioudur er tan ormirin
firi tujnum brosti liggur

Raaji Gud fajir av himmirigji
nar tu hæjlsu tiggur.

97 E skal taga tan liouda orm
mar uj munni moud
Halt tu fast um sporli
tuj ta er ogra boud.

98 Taa uj hasin frani ormur
rennur fraa brosti aa tar
Attur uj tujlujgt hærbergji
hefur han atla sar.

99 Hoon mundi taga tan liouda orm
sar uj munni moud
Han helt ettir um sporli
ta var tajrra bejdgia boud.

100 Hoon toug up sujn lindarsax
u klipti han uj ludir tvaa
Sujian lad hoon bera han
aa brænnandi baal.

101 Grøddi hoon han uj dæar
grøddi hoon han uj tvaa
Intiil tan hiin trija
taa four han uj brinju blaa.

102 Svaraje frigvin Sissal
svær aa sujna truu
Hojr ta tu hiin ungi mavur
Qvæssi aidur tu.

103 Ta var ungi Mirmant
svarar so for see
Justinis jalson
skal tu nævna mee.

morð-mat). *Sb* mar, *t.e.* mær.

11 *Teir seinastu bókstavnir burturmáaðir.*

12 *CCF/FK* hon. *Sjálvljóðið líkist eisini meira o enn a.*

13 *Sb* siugra.

104 Dejdilit er uj rujgjinum
ajngjin glæje ad ælva
Sissal talar tiil Justinis
viid skullu fara u tælva.

105 Vujia loiba¹⁴ terningar
aa talvbori fram
Fista talvi Justinis
av Sissalu van.

106 Dæidlit er uj rujgjinun
ajngjin glæji ad ælva
Sissal talar tiil Justinis
viid skullu fara u tælva.

107 Vujia loiba tærningar
aa talvbori fram
Anna talvi Justinis
av Sissalu van.

108 Dæidlit er uj rujgjinum
ajngjin glæji ad ælva
Sissal talar tiil Justinis
viid skullu fara u tælva.

109 Aj var spart aa talv bori
gudl u vovin skari
Fuldval spalir jadlin
uj fajirs bani vari.

110 Vujia loiba tærningar
aa talvbori fram
Trija talvi Sissal
av Justinissi van.

111 Ædlum tabti Justinis
talvinum aa bori

Tuj han tonkti alt up aa
fru Sissalu oor.

112 Houvast e lujie spot u spaj
Justinis ravur ad svara
Lujgari var mar vori vi
tiil Fraglandar ad fara.

113 Ta er frigvin Sissal
svarar so fraa sar
Tu toug ta uj olvara
uj gavni malti e mar.

114 Sissal gongur for fajir sujin
sijur honum fraa
Nu listir unga Justinis
ad qvitta heer londum fraa.

115 Svaraje hennara sali fajir
laidst fram undan skjildri
E ta ikkji en vaid
uj qvad han hijar vildi.

116 Han var see so siugur
han var see so saar
Tuj var han komin
hijar ad vidia vaar.

117 Der var han so siugur
var han see so saar
Baiddist¹⁵ honum læknajin
hijar aa vidja vaar.

118 Kongirin¹⁶ han haidir
aa svajnanar tvaa
Bii han unga Justinis
uj salin for mee ingaa.

14 *Annar bókstavar líkist meir æ enn o (sbr. í 107 og 110).*

15 *Rættað d > dd.*

16 *ir er skrivað tvær ferðir: Kongiririn.*

119 Ta var ungi Justinis
in uj salin gjek
Kongirin bej honum nastum sar
baje kjær u sæs.

120 Hoir tu ungi Justinis
viil tu ta bo tidgja
Tu skal vera uj mujnun rujgji
so lajngji te listir aa bidgja.

121 Nu koma tej tujindini
in aa hadlar golv
Gjingjin er kongirin Lution dahl¹⁷
aa stævna tar aa holm.

122 Gjingjin er kongirin Lution dahl
aa stævna aa holm vi tar
Um hana frunna Sissalu
han hevur atla sar.

123 Tujsvaraje Justinis
mavirin er han blujiur
E man ankji skouna honum
dou han er ikkji frujiur.

124 Tujsvaraje Justinis
mavirin er han spagur
Firi qvad skal han stævna mar
qvad havi [e] gjert tiil saga.

125 Nægvar tigjist han sagjirnar
aa vida vi tar
Tu hevur sovi kja konu ta
han hevur atla sar.

126 Sissal gongur for Justinis
ledur so orum svara

Viil tu naga Justinis
uj mujnun liji fara.

127 Ta er ungi Justinis
svarar so fraa sar
Lujdil er tan luiv vaislan¹⁸
men filgja skal e tar.

128 Orla var um morginin
roar firi soul
Taa hejie kongirin Lution dahl
brinja ud hundra tolv.

129 Taa hejie kongirin Lution dahl
brinja ud hundra tolv
Ajsimaldur Justinis
rujiur har uj moud.

130 So rujiur han Justinis
vujian vejin fram
Klujvur qvæn av um tvøra¹⁹
uj moudi honum ran.

131 Klujvur qvæn av um tvøra
uj moudi honum ran
Ettir stou taa Lution dahl
vi sujn trija man.

132 Ta var ungi Justinis
sujnum svøri braa
Han klejv kongjin Lution dahl
sundur uj ludir tvaa.

133 Ta var frigvin Sissal
krævur sujn sendesvajn
Kan tu fraa færum sija
um flæstallir fældu ajn.

17 *Í Sb eitur hann Ludsiumdal (í Mirnannssøgu Lucidarius).*

18 *CCF liðveizlan. FK liðveitslan.*

19 *Skrivað tværa, men broddar settir oman fyri æ.*

134 Sændibo koom tiil hadlar hajm
sujla dags aa qvældi
Ettir fru Sissal spurdi han
qvær reskappan fældi.

135 Svaraje ajn av svajninum
helt um tærva ran
Ta var ungi Justinis
hettar strujie van.

136 Svaraje ajn av svajninum
heldur aa tærva runni
Ta er ungi Justinis
strujie hefur vunni.

137 Ta var frigvin Sissal
slou so up uj glajm
Gouvari stund ta grøddi e
tan gavilija svajn.

138 Riju tajr²⁰ tiil hadlar hajm
vi albrinjada hesta
Nu ær ankji anna ad gjera
fru Sissalu ad fæsta.

139 Mirmant liggur uj sujni song
ajna morgun snimma
Nu listir mee tiil Fraglandar
mujn fostur fajir aa finna.

140 Feer tu tee tiil Fraglandar
aa finna fostru tujna
Sujla dags ta kjemur tu
attur aa vidja mujn.

141 Ta var ungi Mirmant
lejb tiil gouvan hest

So raj han tiil Fraglandar
sum fædur bouru best.

142 Ta var ungi Mirmant
hajm uj garin four
Udi frigvin Cadrin
firi honum stou.

143 Veer valkomin Mirmant
hijar nu tiil mujn
Dæjiur er han Løgðum kajsar
fostur fajir tujn.

144 Mirmant vendi sujn hest uj spring
skuldi av gari rujia
Cadrin fæk uj tøjmanar
hoon ba han hajma bujia.

145 Sissal uj Sigjils oj
kar er vorin tar
Annan hefur hoon loiniman
uj loindom kja sar.

146 Annan hefur hoon loiniman
uj lojndom kja sar
Stephan jalson
han er frunni kær.

147 Ta var frigvin Cadrin
toug sar kjer uj hand
So giek hoon uj kjadlarin
sum miøvirin flejd uj bland.

148 Blandaje hoon miøin
uduj vujn
Ogso migji ouminni
lad hoon har ud uj.

²⁰ Orðið skrivað tvær ferðir.

149 Ogso migji ou minni
lad hoon har ud uj
Beer so in firi Mirmant
bijur han drækka tiil sujn.

150 Mirmant toug vi kjærinum
ristir kros firi sar
Gud u milda Maria moj
veri nu vi mar.

151 Taa han hejie drukkji
graint attur kjær
Mintist aj tiil Sissalu
aj qvar uj hoon er.

152 Ta er frigvin Sissal
gaar for fajir sujn sala
Nu listir mee tiil Fraglandar
aa finna Mirmant aa maali.

153 Hojr ta mujn hiin sala dottir
viil tu vi frijun gaa
Truj hundra raskar riddarar
ta skal tu vi tar faa.

154 Ud var loistur gangarin
Sissal skuldi [aa] rujia
Han var prujddur vi skarlag
nijur aa mijal sujiu.

155 So rujiur hoon Sissal
vi truj hundra man
Forgjiltir lajga ringanir
hennis gouvi gangari ran.

156 Nu koma tej tujindini
in aa hadlar golv
Gjingjin er han Jegvan kongur
aa stevna tar aa holm.

157 Svaraje ungi Mirmant
mavirin er han spagur
Firi qvad viil han stævna mar
qvad havi e gjert tiil saga.

158 Nægvar man han sagjinar
vida vi tar
Tu hevur sovi kja konu ta
han hejie atla sar.

159 Svaraje ungi Mirmant
mavirin er han blujiur
E man ankji skouna honum
touvast han er ikkji frujiur.

160 Cadrin gongur for Mirmant
ledur so orum svara
Viil tu naga Mirmant
uj mujnum lije fara.

161 Ta var ungi Mirmant
svarar so fraa sar
Luidil er tan fosturskabur
men filgja skal e tar.

162 Orla var um morginin
roar firi soul
Ta hejie restur Jegvan kongur
brinja ud hundra tolv.

163 Ta var hiin²¹ ungi Mirmant
skuldi uj hærin rujia
Togtist honum sum bauar hendur
vouru bundnar vi sujiu.

164 Tair hægga tujt tair lujva lujt
dublur hanga vi stengur

21 *Rættað* hin > hiin.

Magtast ungi Mirmant
uj vujgji deer han stendur.

165 Tajr hægga tujt tair lujva lujt
blouvi drajv tiil skuj
Magtast ungi Mirmant
uj vujdgij stendur uj.

166 Tair hægga tujt tajr lujva lujt
av drou badna gaman
Mødti honum frigvin Sissal
taa bar bavum saman.

167 Ta var frigvin Sissal
laid up ivir see
Harra Gud av himmirigji
gjevi mar sijur aa tee.

168 Mirmant raj moud Sissalu
edlum tokti undur
Hestirin nijur attur um døv²²
u skæftini gjingu sundur.

169 Harra Gud uj himmirigji
migjil er tujn magt
So var Mirmant uj vujdgji staddur
obin fedl han attur.

170 Sissal krævur sujn sændusvajn
bijur han fara u renna
Gak fram firi harran tujn
vida um han te kiennir.

171 E setti te kja mujni fru
ajn so lujdil svajn
Qvussi er tu komin heer
uj hajdnamma raj.

172 Svaraje frigvin Sissal
alt for uttan ækka
Heer hevur tu reglur tvar
tu skal av bavum drekka.

173 Han drak av tajm ræglum tvajm
Gud gav honum grøje
Han sprak aa fold vi lujdil sprongd
kjendi aj tiil mølge.

174 Ta var frigvin Sissal
laid see undir borg
Ta saa hoon ta rujgu fru
henni hejie vunni sorg.

175 Ta var frigvin Sissal
hajm uj garin four
Udi frigvin Cadrin
firi henni stou.

176 Hoon gav henni hæg aa tæn
vi sujnum flada lægva
Arari hondini kjinpusting
vi sujni gjiltu glægvu.

177 Hoon gav henni kjinpusting
so av fedl silkji higva
E skal lara tee Cadrin
tu kundi so val ad ljigva.

178 Hoon gav henni kjinpusting
undir sujn hegra vanga
Vi arari hond ait holshæg
so tungan ur henni hanga.

Stevi er

Gaar i dans fluva
bruun favur kjuun

22 *Ætlar helst fyrst at skriva e, men broytir til ø.*

dansa med hiin andan
so favurlija sum tu kan.
Gaar i dans fluva.

Edlindur bondi

1 Edlindur bondi aa Jagri østur
han er av konga kjini
Val er han tiil badna borin
træduvu ajiur han sinir.

2 Træduvu ajiur han sinir sar
annasluigt eru dædur
E svørje tan aj vi mujna trigv
han bujiur tej ud uj bødur.

3 Edlindur bondi aa Jagri østur
ta munnu flestædl sanna
Val er han tiil badna borin
Trujati ajiur han manna.

4 Skortar qverkji skruvur aj lujn
aj ta silviri brænda
Trujati hefur han skattir hildi
kongji burdi ad sænda.

5 Skortar qverkji skruvur aj lujn
aj ta silkji miuga
Trujati hefur han skattir hildi
kongji burdi ad luga.

6 Ta var signavur Oulavur kongur
talar vi sujnar drajngii
Edlindur bondi aa Jagri østur
hefur hildi mujn skat so lajngji.

7 Edlindur bondi aa Jagri østur
gievur mar ongan skat

Ta er ujdum¹ firi mar grajnt
ad tærvin bujir mangt.

8 Svaraje Jagup ærku bisp
gudl beer see aa hand
Qvad skullu viid vi skjibun fara
idla ivir land.

9 Qvad skullu viid vi skjibun fara
idla ivir land
Viil han ikkji skattin gjeva
viid taga han ivir vi vold.

10 Kongirin krævur sujn sendusvajn
klajir han val uj skruvur
Fir roindi e tee aa ædlum ludum
tu hefur [veri] mar truvur.

11 Han var fimur aa foudunum
uj tej bojini bar
Ha-ani u aa Ja-ar østur
sum Edlindur bondi var.

12 Qverkji fæk ta sændibo
dae idla nadur rou
Fir in han² koom aa Ja-ar østur
sum Edlindur bondi bour.

13 Ogso bigvin gongur han
uj høar hadlir in

¹ *Sb idum. FK idum.*

² *Orðið skrivað tvær ferðir.*

Sum Edlindur bondi aa bajnkji sad
vi træduvu sinir sujn.

14 Svajnin so tiil orar tegur
vi alskins mægt u mangji
Qvad viil tu bondin svara mar tiil
tu hevur hildi tan skat so lajngji.

15 Ta svaraje Edlindur bondi
av so gouvun tresti
E skal finna mujn vældija harra
aa hesum sama hesti.

16 E havi honum av skatti ali
trædu[vu] sinir bolda
Godsi hans u lujvi mujt
ta stendur uj hansara voldi.

17 Attur loibur sændusvajn
aa sujn gouva hest
So raj han tiil Trondhajn noor
sum fædur bera best.

18 Veer valkomin sændusvajn
attur nu tiil mujn
Kussu toug han Edlindur bondi
vi oor u bovum mujn.

19 Tasvaraje Edlindur bondi
av so gouvun træsti
Han skuldi finna sujn vældija harra
aa hesum sama hesti.

20 Edlindur ledur snekkju smujia
vi alskins mægt u pruji
Han hejie ongan uj sujt skjib
uttan trujati sinir sujnar.

21 Gjingu tajr tiil strandar oman
træduvu brøvur restir
Lunnar brustu u jærin skalv
tajr lojstu knør ur næsti.

22 Summun gav han skruvur u lujn
summun gudl u fa
Summun gav han dujrskjinn
tajr vundu segl uj tra.

23 Summun gav han gudl u fa
summun silvur nok
Summun gav han dujrskjinn
tajr vundu segl uj top.

24 Vant han up sujni silkjisegl
vi so nujdum orum
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir [in] vi Trondhajn norur.

25 Vant han up sujni silkji segl
vi træa³ u tungan majn
Taa var han uj deblun hu
han sildi tiil Trondhajn.

26 Ta var signavur Oulavur kongur
ud um vindøjia saa
Qva-ani er handar gjilta skaj
hijar stevnir aa.

27 Svaraje Jagup ærku bisp
honum stou so nar
Hattar man vera tan skatta kongur
kjemur ad vidja vaar.

3 *Hóast tað fyrra sjálvljóðið mest líkist a (traa), er freistandi at lesa tað sum eitt ófullkomið æ. CCF trega. FK traa. Sb træar (?síðsti stavur ótýðiligur).*

28 Tuj svaraje Oulavur kongur
talar tiil drajngjir gouva
Tiid skullu fara tiil strandar oman
giestunun hajm ad biouva.

29 Hjar uj tan snekkjan
kjendi favurt land
Lad han sujni ankør fædla
aa so qvuidan sand.

30 Lad han sujni ankør fædla
aa so qvuidan sand
Fistur stujur Edlindur bondi
sujnum foudum aa land.

31 Fistur Edlindur bondi stujur
sujnum foudum aa land
So han Johan Janlæg
undir hans hægru hand.

32 Midt uj mijun grasa gari
axla sujni skjinn
Ogso bunir ganga tajr
uj høar hadlir in.

33 Ogso bunir ganga tajr
uj høar hadlir in
Sum Oulavur kongur ivir bori sad
vi monnum hundra fim.

34 Svaraje Johan Janlæg
nu egst majri vandi
Ladi ikkji mujn gamla fajir
so lajngji firi bori standa.

35 Kongirin so tiil orar toug
vi alskins mægt u mangji
Qvad viil tu bondin svara mar tiil
tu hevur hildi mujn skat so lajngji.

36 E havi tar vi skatti ali
trujati sinir gjifta
Tiil tes eri e hjar komin
kjousir⁴ vi te ad skjifta.

37 E havi tar vi skatti ali
trujati sinir bolda
Godsi tujt u lujvi mujt
ta stendur uj tijara voldi.

38 Kongirin talar tiil skajnkarin
alt for uttan ækka
Skonk tajm vujn uj væglit hodn
lad tajr sida u drekka.

39 Ta var restur Edlindur bondi
var glavur vi ta oor
Han sjeid firi see riddara skjildri
han staj ivir kongjins boor.

40 Oulavur kongur tiil orar tegur
vi alskins mægt u pruji
Qvad skullu viid tiil siemtann hava
hesi joulini lujja.

41 Svaraje Jagup ærku bisp
fedl so val uj tujma
Ta er sijur uj voura landi
ad standa joula glujmir.

42 Ta var Johan Janlæg
talar tiil Tambarsiæggji
U han Tostan brouvir sujn
viid klavum vora seidgjir.

43 Ormar sterkji u Tambarsiæggji
sprungu up aa golv

4 *Sb kioustir. Helst misskiljing fyrri kostir.*

Ta er mar av sonnum sagt
tjær stouvu siftur tolv.

44 Ta var signavur Oulavur kongur
heldur sar aa gavni
Ormar ungi u Tambarsiaeggji
tigjist mar eru javnir.

45 Heltin skal vera uj rujgi mujnun
bondin av sinum tujnun
Heltin skal fara aa Ja-ar østur
ad glæa movvir sujna.

46 Harra Christ signi ta movvir gou
tujlujga sinir aar
Tjær kastavu svør u herklajir
u so tar brinjur blaa.

47 Edlindur klajist orla morgun
giek honum val uj hand
Ta var siolvur Oulavur kongur
han fildi honum [tiil] strand.

48 Vant han up sujni silkji segl
baji vi glæji u glajm
Taa var han uj hua glavur
han sildi tiil landi hajm.

49 Vant han up sujni silkjisegl
taa var birur bestur
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in vi Ja-ar østur.

50 Ud koom Halga huus prujia
baje voon u vidur
Hattar er ikkji Tambar sielvar
uj liftingjini sidur.

51 Ud koom Halga huus prujia
stujiur av stinum alvi
Ta sar e aa skjibinun
ad dejiur er Tambar sielvar.

52 Klajir hoon sujnar moidgjanar
vi svør u brinju sujia
Tiid skullu fara tiil strandar oman
moud Oulavi kongji ad strujia.

53 Klajir hoon sujnar moidgjanar
vi svør u brinju rejia
Tiid skullu fara tiil strandar oman
tuj Tambar sielvar er dejiur.

54 Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand
Fistur stujur Edlindur bondi
sujnum foudum a land.

55 Fistur stujiur Edlindur bondi
sujnun foudum aa land
Taa var Halga huus prujia
rijin nijur tiil strand.

56 Litti han av tajm kaabun blaa
gjæslan⁵ toug ad brenna
Taa ran tajmun glæji uj hu
taa qvert ra anna ad kjenna.

Stevi er

Glimur dansur uj hædl
dans slaaji ring
glajir rujia normæn
ad halda vaarting.

5 *Sb* goislan. CCF/FK geislin.

Skrujmsli rujman

med et anhang

1 Ta var um ajn halgun dae
man mee rat um minna
Bondin four aa skægvin burt
æbli u aldon finna.

2 Ta drævur ad tuj mirka ali
soulin lujjur aa fiadli
Bondin vildi fæjin u fusur
hajma veri tiil hadla.

3 Ta drævur ad tuj mirka ali
davinin laj ad qveldi
Bondin vildi fæjin u fusur
hajma veri uj veldi.

4 Ta lattir uj ta mirka ali
lujsir um laj so langa
Bondin saa aa skounum Skrujmsli
migji moud sar ganga.

5 Skrujmsli koom ur jærini up
migji um Ouvans evni
Tijil talv uj hændi beer
u bajnt aa bondan stævnir.

6 Bigvi talv uj hændi bar
av qvuida elfinbaini
So vouru tajr terningar
av rejjar gudli rajna.

7 Riisin so tiil orar tægur
rujgur av trælskum alvi

Sedist nijur sødin mujn
viid lajgum tujt vi talvi.

8 Bondin svaraje u sejie naj
ta man aj so vera
E ha[vi i]kkji¹ lart ad lajga talv
idla nagra siemtan giera.

9 Tu man liouda aa lajga talv
sejie tan tussin hari
Kosta skal høvur mujt idla tujt
men qverkji gods aj gara.

10 Bondin dvaldist aj lajngji taa
han fan up aa tej raa
Han drævur up aa see sijurhanskar
sijur mundi han faa.

11 Bondin lad taa lajga talv
touvast han trejjur vildi
So fædl tajrra findi ad
at han fek sijur skjildri.²

12 Tair tælva tujt tair tælva dot
qverkji um gods aj gara
Riisin tabti lujv u lund
høvur u hæjsin hara.

1 *Ein blekkklattur ger part av hesum orðum ólesandi.*

2 *Sb sijur uj sjildri.*

13 Uj talvi hevur tu vunni me
u maa val av gavun³ rousa
Lova nu mar ad loisa lujv
sum siolvur tu viil⁴ kiousa.

14 Lovi e tar ad loisa lujv
taa fliid mar fram uj fista
Virtur u vujn u aldon sujn⁵
u alt ta uj lujv kan lista.

15 Tu skal mar tiil hadlar føra
brajia borg u langa
Baje vi virtur u vujngarar
adla avi standa.

16 Har skal golv av grundum vera
av qvujdum marmora stajni
Rævir av sajjium cisfricigji⁶
veidgjir av fujla bajni.

17 Har skal golv aa grundum vera
tijil stajm sum tidna
Tagji tagt vi blujgji blot
ta besta sum man kan finna.

18 Har skullu seidgja sajnjjir sydgjiast
gjerdar vi golvi niri
Baje vi braa u bragdar aa
fudlar av penings viri.⁷

19 Har skullu seidgja saingjir sydgjiast
av dujrun duni fudl
Sujian alt vi purpurklajir
u rajna rejjar gudl.

20 Har skal kjelda kurtali
gouvan griib skal kadla
Fudl vi dujra drikkjir taa
vujt um værild adla.

21 Har skal kjelda kurtali
vujjar avir renna
Har skal ajngjin livandi
tiil sot idla siugdooom kjen[na].⁸

22 Har skal aingjin siugur vera
firin siolvur listir ad doj
Idla e hæggi høvur av tar
sum ajn hund tiil hoj.

23 Har skal aingjin siugur vera
fiir in siolvur listir ad velja
Idla e hæggi høvur av tar
sum ajn hund tiil helja.

24 Har skal baje madur u drækka
flidast fram ad bori
Riisin viil ikkji lada⁹ lujv
han jottar uj qverjum ori.

25 Bondin fagnar bruvur blujt
han kjemur hajm aa qveldi
Vanta man e viiri mujt
vaxa brot uj veldi.

26 Bondans kona tiil orar tegur
toug so sort aa graada
So man Skrujmsli skjiliast vi tee
tu man lujvi laada.

27 Bondin sovnar alval fast
bluit aa bruvar armi

3 *Sb* gaavum.

4 *Skrivað* viik (*ávirkan frá næsta orði?*).

5 *CCF* rættar til aldinsvín.

6 *Má lesast so (og í 31). CCF lesur cisfrisigji og normaliserar til sifriseggi. Sb* sibrisvi.

7 *Sb* Fænix firi (*sbr. 33*).

8 *Ein blekkklattur ger at bara partur av orðinum sæst.*

9 *Sb* laada.

Riisin sankar gudli saman
trojttur u tungur av harmi.

28 Skrujm[s]li four baje um siægv u sand
dalir u færslu fiædl

Han flutti borg uj bondans gaard
vi gos u gribun ædl.

29 Han mundi honum tiil hadlar fœra
tavar uj ta fista

Virtur u vujn u aldon sujn
alt uj lujv kundi lista.

30 Han mundi honum [tiil] hadlar fœra
brajia borg u langa

Baje vi virtur u vujn garar
adla avi standa.

31 Har mundi golv aa grundun vera

[av] qvujda marmorstajni
Rævur av sajiium cisfricigji
veidgjir av fujla bajni.

32 Har mundi golv aa grundun vera
tijilstajn sum tidna

Tagji tagt vi bluidgji blot
ta besta han kundi finna.

33 Har mundi seidgja saingjir sydgjiast
gjerdar vi golvi niri

Baje vi braa u bragdar aa
fudlar av fenix firi.

34 Har mundi seidgja saingjir sydgjiast
av dujrun duni fudl

Sujian alt vi purpur klajir
rajna rejjar gudl.

35 Har mundi kjelda kurtali
vuit um vejir renna
Har mundi ajngjin livandi
tiil sot aj siugdooom kienna.

36 Har mundi kjelda kurtali
gouvan griib skal kadla
Fudl vi dujrar drikkjir taa
vujt um værild adla.

37 Har mundi baje madur u drekka
flida see fram aa boor
Riisin vildi aj lada¹⁰ lujv
han helt val sujni oor.

38 Bondin kiemur ud orla morgun
glavur for uttan vanda
Han sar ajna stoura borg
for sujnum durum standa.

39 Bondin kjemur ud orla morgun
sar see ankji aa majni
Riisin trajv um hansara lar
han klouraji han in ad bajni.

40 Bondin kjemur ud orla morgun
alt for uttan sud
Riisin trajv uj hansara qvi
ad indrini hingu ud.

41 Bondin liggur aa grønum vædli
mestur er han dejiur
Tair studdu han in uj borgjina
han kiendi taa aj tiil nej.

42 Bondin hailsaje bruvur bluit
taa han koom hajm aa qveldi

¹⁰ Sb laada.

Ta eru kongar tydgiu u tolv
minni hava magt u veldi.

43 Bondin er baje fejin u blujiur
mildur av gavu¹¹ lujgi
Ta eeru kongar tydgju idla tolv
minni hava raa u ruygji.

44 Bondans kona er bigvin vi badn
skruvur u skarlag rej
E eri tuj ræd av riisans raavum
han troidgjar aa bondans dej.

45 Bondin hevur alt uj lujv kan lista
baji udi u inni
Troidast man nu tunga mujn
e siemti aj longur aa sinni.

Stevi er

Vintirin lujiur summarin kiemur
jærin gierst so blujia
grør so favurt aldon undir lujia.

11 *Endingin helst u hóast ongan boga. Sb gaavu.*

Lokka tottur

1 E viil hava sonin fra tar
kan tu ikkjí goima han firi mar.

2 Bondin haidir aa svajnar tvaá
bije Ouvan for mee ingaa.

3 E vildi mujn Ouvan vari tiil
vida qves goimslan ganga viil.

4 E vildi mujn Ouvan nasa kongur¹
vida qvessi goimslan gongur.

5 Avur in tej heddu holvtala oor
taa var Ouvan in for boor.

6 Hoir tu Ouvan e tali tiil tujn
tu skal goima sonin mujn.

7 Ouvan four vi svajni ud
bruvur u bondi bera sud.

8 Ouvan bijur vaxa brot
agirin up aa ajni not.

9 Ouvan bijur nu vera svajn
midt uj agri axi ait.

10 Midt uj agri axi ait
midt uj axi bigkodn ait.

11 Riisin hevur hiarta hart sum hodn
ribar nu fangji fult vi kodn.

1 CCF Óðin Æsa-kongur.

12 Taa var svajnin komin tiil sud
bigkodni krejb ur næva ud.

13 Taa var svajnin komin tiil pujnu
Ouvan kadlar han tiil sujn.

14 Ouvan feer vi svajni hajm
bruvur² u bondi fagna tajm.

15 Heer er hiin ungi³ arving tujn
nu er uppi goimsla mujn.

16 E vildi mujn Høgni⁴ vari tiil
vida qves goimslan ganga viil.

17 Fiir in tej heddu holvtala oor
taa var Høgni in for boor.

18 Hoir tu Høgni e tali tiil tujn
tu skal goima sonin mujn.

19 Høgni four vi svajni ud
bruvur u bondin bera sud.

20 Høgni gongur aa grønnari grund
svanir siej tair fluvu um sund.

21 Høgni bijur nu vera svajn
mit uj knokkji fievur ajn.

2 *Endingin man vera -ur hóast ongan boga yvir u.*

3 *Orðið er skrivað aftrat oman fyri regluna.*

4 CCF Høgnir. FK Høgni. Sb Hegnir.

22 Veer har uj vi onga sud
taa e kadli koom taa ud.

23 Skrujmsli loibur goist um grund
svanir siej tair fluvu um sund.

24 Tan fremsta svanin han av baid
holsin nijur uj herar slaid.

25 Ta var svajnin komin tiil sud
fiærin smaj⁵ ur kjafti ud.

26 Taa var svajnin komin tiil puinu
Høgni kadlaje han tiil sujn.

27 Høgni feer vi svajni hajm
bruvur u bondi fagna tajm.

28 Heer er hiin ungji arving tujn
nu er uppi goimsla mujn.

29 E vildi mujn Lokkji vari tiil
vida qves goimslan ganga viil.

30 Fiir in tej heddu holvtala oor
taa var Lokkji in for boor.

31 Tu vaid ankji av mujni nej
riisin troidgjar mujn sonar dej.

32 Hoir tu Lokkji e tali tiil tujn
tu skal gojma sonin mujn.

33 Gojm han val so som tu kan
lad ikkji Skrujm[s]li faua han.

34 Skal e gojma sonin tujn
ta maa tu luga træidir mujn.

35 Tu skal lada nesti giera
meni e man burtur vera.

36 Vujian gluggan sier tu aa
jankjelvi tu leg har kjaa.⁶

37 Lokkji gaar ettir sandi
sum skudan fleid for landi.

38 Lokkji røør nu dixt aa klak
so er uj fodnum frøje sagt.

39 Lokkji hevur aj flajri oor
ongil u stajn han varpar for boor.

40 Ongil u stainur vi grunni vou
snarlija hidgja han flundru drou.

41 Drævur han ajna u drævur han tva
tan trija hoon var svert aa siaa.

42 Lokkji bijur nu vera svain
mit uj rogni bigkodn ait.

43 Veer har uj vi onga puinu
taa e kadli koom tiil mujn.

44 Veer haar uj vi onga sud
taa e kadli koom taa ud.

45 Lokkji røør nu attur tiil land
riisin staar for honum paa sand.

46 Riisin malti so orum brot
Lokkji qvar hevur tu veri uj not.

47 Litla man e hava rou
flakka u fari um adlan siou.

5 *Má helst lesast so og ikki smæg el. smeji. Sb smai.*

6 *Tykist fyrst at skriva t og broyta tað til k (Sb kjaa).*

48 Riisin oman sujn jannacka siujdur
Lokkji robar ad han bruidur.

49 Riisin toug sar stujri uj hand
Lokkji røør nu ud fraa land.

50 Lokkji røør vi langa la
ikki viil jannakkjin gang[a] ur sta.

51 Lokkji svør vi sujna tru
e kan bedur ad stujra in tu.

52 Riisin sest tiil aarar ad rou
jannakkjin flej um adlan siou.

53 Riisin røør vi langan favn
nastum Lokka attur um stavn.

54 Riisin røør nu dixt aa klak
so er uj fodnum frøje sagt.

55 Riisin hevur aj flajri oor
ongil u stain han varpar for boor.

56 Ongil u stajnur vi grunni vevur
snarlija hidgja han flundru drevur.

57 Ongil u stajnur vi grunni vou
snarlija hidgia han flundru drou.

58 Drevur han ajna u drevur han tvaa
tan trija hoon var svert aa siaa.

59 Lokkji svør aa sujna list
riisin giev mar handar fisk.

60 Riisin svaraje u sejie naj
naj mujn Lokkji tu fart han aj.

61 Han setti tan fisk midlin knydgjar aa sar
taldi qvert bigkodn uj rogni var.

62 Taa var svajnin komin tiil sud
big kodni kreib ur neva ud.

63 Taa var svajnin komin tiil pujni⁷
Lokkji kadlar han tiil sujn.

64 Seed tee nijur firi attan mee
lad ikkji riisan sydgja tee.

65 Riisin røør nu attur tiil land
bondin staar for honum paa sand.

66 Svajnin leib so lattur aa land
ikkji merkti spor uj sand.

67 Riisin leib so tungur aa land
up tiil knydgja nijur uj sand.

68 Svajnin sum han kundi best
leib uj giegnum fajirs næst.

69 Han lejb uj giegnum fajirs næst
riisin ettir med fuld got trest.

70 Risin stou uj glugga fastur
jankjelvi uj heisi brast.

71 Jankjelvi uj hejsi uj ærva
bondin heggur bajn uj nægra.

Stevi er

Qvad skal mar harpan undir mujna hand
viil ikkji fravur filgja mar aa anna land.

⁷ *Soleiðis. Sb puinu.*

Fiska qvaje

1 Heer viil e um fiskar røa
qvøa kan e fot
Har koom Sajiur aa samri grajn
Murtur mangt hot.
Har koom Kalvi koirandi.

2 Har koom Kalvi kojrandi
vi øjiun sujnun braj
Stajnbjður vi storari ton
er so favur ajn.
Hægrari han haintar aa.

3 Hegrari han hajntar aa
tegur aa qvinfolk¹ tala
Heggu slokkur hajman bujst
vi sujnar mongu halar.
Roinkilsí koom rilt um bag.

4 Roinkilsí koom rilt um bag
vi sujn sioldin frujia
Tegur ad roba hegt uj rat
Hujsa koom tu hijar.
Taa koom Gjøda gouvi fiskur.

5 Taa koom Gjøda gouvi fiskur
vi sujn begvin graa
Ogso Longa lippusuj
vildi uj vajslu naa.
Havur u Fravur fildu tajm.

6 Havur u Fravur fildu tajm
vi sujt qvassa sporl
Odlur u Upsi attan aa
tajr maltu ikkji oor.
Erji han koom ajn uj sæn.

7 Erji han koom ajn uj sæn
laavur uj laxa laji
Ogso mangjir mæntar fiskar
adlir aa ajni svaidg.
Taa koom Skøda skrujiandi.

8 Taa koom Skøda skrujiandi
vi sujn langa trouna
Havi e so forlijar foldanar
e hejie aj vi mar prouna.
Taa koom Toskur tidsjandi.

9 Taa koom Toskur tidsiandi
vi sujn sioldin frujia
Hemari han hajman bujst
vildi uj vaislu rujia.
Taa koom Brugda bora brajia.

10 Taa koom Brugda bora brajia
gad der ikkji gjingji
Tou vildi e uj vaislu not
dou e hejie lujdi fingji.
Qvujdingur koom blaigur um bajn.

1 *Sumbiarbók* qvidan, *Jón Jónsson* kveitan.

11 Qvujdingur koom blajgur um bajn
teg[ur] aa qvindi² aa kadla
Qvuj kooma tiid so sajnt uj buj
vi tijara ternur adlar.
Taa koom Brosma bigvin val.

12 Taa koom Brosma bigvin val
vi sujnar stuttu kjolka
E havi so ofta uj vaasi vappa
hijar vildi e spiolka.
Haakiedling vi hægum gongur.

13 Haakjedling vi hægum gongur
lakkar in um diir
Sat vildi e taa Sælirin kjemur
viid vouru kjunini kjer.
Taa koom Nujsa nulvandi.

14 Taa koom Nujsa nulvandi
vi sildar fad uj fajngji
Dæglingur koom drajngjar havur
har ad bori rendi.
Nujingur koom ajn uj sæn.

15 Nujingur koom ajn uj sæn
sar see ud uj hav
Vaislan liggur aa Lunutu
got tool Gud mar gav.
Slattubega slentrast har.

16 Slattubega slentrast har
tortrig var ad trigva
Nu kjemur Rojrin rujgjandi

rat sum bori var bigvi.
Kulubegur u Qvessingar.

17 Kulubegur u Qvessingar
vi so gouvum vilja
Taa koom Faxi finte³ frujt
vi sildar fad uj fajngji.
Rattu begur u Rennarar.

18 Rattu begur u Rennarar
flest alt var aa gajngji
Taa koom in aa lajmara
vi sildar kjerum mongun.
Taa koom in han Lajmar svajv.

19 Taa koom in han Lajmar svajv
vi sujn vujia mun
Edlum tokti ægvilit vera
kvæssi han lada kundi.
Meni han lajgti hart uj hædl.

Stevi ellers niurlaje er

Skuldi man tolig ruida
druivur døg vuida
karl undir luida
so tiil jomfrunna buida.
Skuldi man tolig ruida.

² *Ivasamt hvat skrifvarin meinar, tí har eru tveir prikkar millum v og d. CCF lesur kvindi (FK kvendi), men eisini kann lesast kveidi. Sumbiarbók: tegør til qvidan ad kadla. Jón Jónsson tykist hava: tekur til kveitan at tala. Helst misskiljing (mislestur) fyri hveitu, sum Svabo hevur. Sbr. 3.*

³ *Endingin rettað i > e?*

Fimboa ryma

1 I Skobun byr ain menskur man
Olvur stærkji ajdur han.

2 Olvur han er voknun veer
heldur nu færina noor um fiær.

3 Fiiri sidur Fimboi aa Sigils oj
nu listir han ad søgja moj.

4 Fimboi feer ettir sandi
sum snekkjan flejd firi landi.

5 Fimboi malti sa orum frujt
Olvur lana [mar] færju tujt.

6 Løddu so snekkjuna fram aa giolv
Fimboi røur nu ain mod Olv.

7 Sildu in moud Toura vaa
sujian settu tair londum fraa.

8 Sildu fram vi grønari lund
settu so bajnt aa Høddasund.

9 Siægvirin brejd sum bua slou
baaran oman for reuna¹ stou.

10 Noddu ikkji um sundi fram
settu attur aa Skobina land.

11 Fimboi malti so orum brot
nimman fari e hijani i not.

12 Olvur lana mar lofti tujt
tiil muin farm u færju frujt.

13 Giarna lovi e tar lofti ajt
tiil tujn farm u færju grajt.

14 Soudu u drukku miø av skaal
taa bar taim so mangt til maal.

15 Har vildi ikkji væra kjirt um qveld
kiedilin stoitist niur i æld.

16 Nu vildi vera minna ruus
Fimboi sidur i mirka huus.

17 Qvad viil tu hældur kiempan hø
qvaiga æld idla søgia lø.

18 Ikkji qvast tan kiempan hø
kunnut væra aa søgia lø.

19 Fimboi legst aa blaasa burr
brennu vijur var ikkji turrur.

20 Munbujlan stendur bag vi væg
trydgjar spannir firi syt sieg.

21 Trydgjar spannir firi sujt sieg
bana fek qvøur sum motti æg.

1 *Soleiðis. CCF rouri. FK róna. Sb rouri (útg. rouni).
Svabo Reúna.*

22 Olvur skraijer øxi vi lar
Fimboi hugsar vi siolvun sar.

23 Fimboi hugsar vi siolvun sar
hasa hevur Olvur atla mar.

24 Olvur raigjar øxi hot
Fimboi hejje see undan brot.

25 Semjan fædl i golvi holv
Fimboi loibur nu attur [aa] Olv.

26 Bangavust tair vi nævum hart
qvergjin gad aa annan spart.

27 Fimboi sprak ivir jara main
litti han Olv nu fram um stain.

28 Snarpan han see ettir semju braa
syian kiou honum høddi fraa.

29 Grou han han undir Grikju laa
giek tiil songs u fek sar najer.

30 Har svav han tiil soul skajn bjørt
luigasum han hejje ankje giert.

31 Fimboi gongur ad strandi
skigvar sujna skudu fraa landi.

32 Sildi sujan tiil sundi fram
hæani setti han in aa Sand.

33 Uj siemmu buvu møgur tvar
sara idla grodu tar.

34 Moidgjar maltu so firi oor
saa tu Olv uj Skobun noor.

35 Olvur flutti noran mee
so four e ad e slou han ihiel.

36 So sara grad hoon Gurin Skoor
ludaje nijur firi siemmu boor.

37 Tu indis bruvur veer nu kaad
e viil ikkji hojra tujn graad.

38 Drukku har bridlip uj dæar tva
sujan sildi londum fraa.

39 Fimboi er sum hægri hoj
siglir nu attur aa Sigjils oj.

40 Hettar frattist noor um fiadl
sujan in firi Haagun jadl.

41 Mangur man jadlinum elva sud
Fimboi skal til Norrijes ud.

42 Vindur sujni sægl nu hegt i raa
sildi so in aa Berina vaa.

43 Gongur so noor um Douvra fiadl
sujan in firi Haagun jadl.

44 Fimboi malti so orum fram
heer eer skattur av Færja land.

45 Jadlin malti orum vilt
tu hevur idla vajslu spilt.

46 Tu hevur voje uj Færjun ajn [man]
Olvur sterkji ajdur han.

47 Tu skal aj koma hijan so tvist
tu skal berjast vi blaaman fist.

48 Hijar uj tair fouru borgum fraa
egvilijur var blaaman aa siaa.

49 Fimboi blaaman uj hærar toug
grugjin nijur uj stajnin slou.

50 Fimboi blaaman uj herar tegur
grugjin nijur uj stajnin rægur.

51 Fimboi talar tiil jadlin so
vunnar æru træjdir tar læddu aa.

52 Fimboi tegur uj jadlins hand
bijur um fri til Færja land.

53 Jadlin ledur av ivri resta
tu vaa Olv uj Skobun vestur.

54 Uj morgjin skal tu aa Tarva kiædn
rojna sund vi kvujdu biødn.

55 Taa uj tu stujur um Sandagnor²
skal tu ikkje have vokn tia tar.

56 Fimboi hevrur ajn lidil knujv
sejmar han in uj siurtu sujn.

57 Fimboi leggur sar klajer av
four aa sund uj siurtu smaa.

58 Hijar uj biødnin kappan saa
lejsan hoon see ur vatni braa.

59 Leis braa hoon u var val kun
Fimboi herir see nijur tiil grund.

60 Snarlia see vi grunni braa
sujani fram sum biødnin laa.

61 Fimboi hevrur val hondun hægv
se dir han knujv undir biødnins bægv.

62 Leisan see ur vatni braa
dujvur han biødnina so undir kav.

63 Dujri søk uj døkkann sand
Fimboi koom sar up aa land.

64 Fimboi svaibar ad sar skjinn
sujan gongur for jadlin in.

65 Fimboi tægur uj jadlins hand
bijur um fri til Færja land.

66 Taa roustu honum adlir u jadlirin siolvur
hattar er bedri mavur in Olvur.

Niurlaie er

Norrijes men
dansum val u stidli³
stidlum ædar adlir
riddarar Norrijes men.
Dansum val u fridlig.

2 *Helst stendur so, tó at CCF/FK lesur Sundagear og setur í klombrum: (Sandagarð?), normaliserar til sundagarð. Sb Sandag noor. N. Nolsøe, sum helst skrivar av eftir Sb: Sandogn nðr. Svabo Sunda-Geår. Man vera bronglað í Hs og Sb.*

3 *Kanska vænta vit her fridli (fridlig), sbr. síðstu reglu, og niðurlagið til Sigm: dansum val u fridli ...*

Padur Knud sons ruima

1 E giek me ui bondans gaar
sum bondin stou
Huus bondin lana mar huus uj not
mujn hest er mou.

2 Huusbondin han setti
sujn fod aa got
E lovi ongun livandi manni
her in uj not.

3 Ud koom bondans hustru
vi rok hoon span
Lanar tu ikkji tan fista man huus
ta er stor skam.

4 Han toug up ain rujsa qvaistur
slou hana aa kjin
Gak tu te uj stovina in
stat har u spin.

5 Ud koom bondans tienasta pujga
hoon trexti kodn
Huus bondin lana honum huus uj not
ta blas uj hodn.

6 Han toug up ajna ajgi rod
slou hana aa lænd
Hoon four see uj ladan igien
sum hoon var brend.

7 Ud koom bondans tienasta kal
han trexti malt

Huus bondin lana honum huus uj not
ta er so kalt.

8 Tu hevur ædi mujt kiød u kodn
u so mujt flæsk
Gak tu te uj ladan igien
stat har u tresk.

9 Ud koom bondans dottir
uj kiortil grøen
Fajer mujn lana honum huus uj not
firi mujna bøn.

10 So bint tujn hest vi ladans diir
tu giev honum hoj
Qvar vaid tu saa smukkan man
tiil hesa moj.

11 Mujn hestur kan val udi standa
u æda holm
E vaid ongan smukkari man
in e eri siolvur.

12 So tag tu mujna onkar dottir
føør hana aa vee
Ta verur ikkji giæsta lejt
meni hoon er heer.

13 So tag tu mujna onkar dottir
føør hana aa sta
Nu var tu tan tiuvindi mavur
uj hana ba.

14 Padur Knudson klajest
firi saingini sujni
Hainta mar hiiar fru Ingibierg
kiera mouvir mujna.

15 Veer val komin mujn sala mouvir
siid mar uj kiaa
Ædlun mujnum drejminum
taim vida tu raa.

16 Tan fisti drejmur mee drojmdi
mujn kaaba var svert
Ædl tej skjín uj har voru undir
tej voru burt.

17 Tan annar drejmur mee drojmdi
tan falken graa
Bundnir voru hans vangiir
hans fòdur ogso.

18 Tan triji drejmur mee drojmdi
tan vejen so lang
Burtur var sajel u ettir stou hestur
uj skouvin ran.

19 Tan fisti drejmur tu drojmdi
tujn kaaba var svært
Ædl tujn sorg u angist
hoon gongur snart burt.

20 Tan annar drejmur tu drojmdi
tan falkin graa
Ta er tan moj tujn hu staar paa
tu kan ikkji faa.

21 Tan trije drejmur tu drojmdi
tan vejen so lang
Tu verur ferdur av Ruma rujgi
vi migjil trang.

22 Christin unga Gudmunda dottir
hoon vaknar ur dvala
Nu hojri e mujn veldiia harra
uj gordin tala.

23 Svaraje hennara sala mouvir
sum hoon var voon
Tan tu hojrir uj gordin tala
er ain herjalson.

24 Padur Knudson vendi
sujnum hesti aa brigv
Minnast skal e tar herialsons navni
aa mujna trigv.

25 Christin unga Gudmunda dottir
undir vindøja giek
Hojrast motti langan vee
hennis hiarta sprak.

26 Padur Knudson rujur
ettir venum fram
Fældi Gudmund Christina fajer
vi fimti man.

27 Salum vora hestanar
u ruje aa sta
Nu er han rijin ur Gudmunda gari
os gierdi gla.

Niurlaie er

Tan er aingjin uj tajra torir hevna
glajer ruja mujnir brøvur tiil tingar aa stevna
tajr vilja adlir taga bod.
Tan er aingin uj taira torir hevna.

Sigmunds tottir 3

1 Olavur kongur christnum bujur
Gud av milda miskunds tujer.

2 Olavur kongur christnum bej
Gud av milda miskunds ty.

3 Olavur hajdir aa svajnar tvaa
bije Sigmund for mee ingaa.

4 In kiemur Sigmundur fedlur aa kna
Christ signi te harra qvad viil tu mar.

5 Tu skal fara tiil Færiar i aar
tar skal filgja Tambar.

6 Tu skal fara til Færjar vestur
tar skal filgja Tambar præstur.

7 I Færium byr ajn mænskur man
Trondur i Gødu er hans navn.

8 Trondur i Gødu er hans navn
myn kieri Sigmund faa mar han.

9 Sigmundur svaraje orum so
han er ikkji gouvur aa faa.

10 Qvad er han tan kappin restur
idla er han i gyvrans trestur.

11 Baje er han tan kappin restur
so er han i gyvrans trestur.

12 Ganga tajr ettir sandi
sum knørrur¹ flejd firi landi.

13 Loistu ud av dyrari vaa
tan besta knør aa Norrije laa.

14 Siægvanir brouda sum bua flæs
styra so bajnt aa Lindins næs.

15 Siægvanir broda gulir u blajer
sandirin uppi aa tilju laa.

16 Sigmundur stendur vi rouri movvur
nu gierst Trondur i orum houvur.

17 Siægvanir brouda sum bua flæs
styrir nu bajnt aa Miouva næs.

18 Nottina ajna u dæanar tva
Sigmundur udi for Gødu laa.

19 Um in ta kostar baje lyv u lund
so naua viid ikkji aa Gødu sund.

20 Um in ta kostar baje lyv u and²
so naua viid ikkji aa Godu sand.

21 Viid naua ikkji aa Gødu sand
Trondur ristir mod os gand.

1 *ø líkist mest æ við broddum yvir (rættað æ > ø?).*

2 *Fyrst skrivað ond, men broytt o til a.*

22 Sigmundur vendi syni skudu av
nast ad skudan giek i kav.

23 Nu skal taga up annan tot
sigla so tiil Svynojar brot.

24 I Svynoj byr ain mænskur man
Biadnir bondi aidur han.

25 Sigmundur stendur vi rouri movvur
en gierst Trondur i orum houvur.

26 E havi ikkji veri i Svynoj fiir
nu skal e brouda bondans diir.

27 Flouvi styjur i serkji fram
vin ikkji gomlun manni skam.

28 Viil nu bondin christna see
so skal e honum ankji giera.

29 Ta var Biadnirs fista oor
bijur nu bera drækka aa boor.

30 Ta var Biadnirs anna oor
bijur nu bera mad aa boor.

31 Ta var Biadnirs trija oor
bijur nu brajja dug aa boor.

32 Ta var taira gaman ta
tajr drukku u dansavu dæar tva.

33 Ta var taira gaman mest
tair drukku u dansavu dæar sæx.

34 Biadnir gak aa grønan vødl
sii mar kvar myn fajer fedl.

35 E gangji aj aa grønan vødl
a sija tar kvar tyn fajer fedl.

36 Biadnir viil tu christna tee
sa skal e tar ankji giera.

37 E gav tar lyv u tavar val
Trondur lad slaua tyn fajer ihiel.

38 Ta gierdi Sigmundur meni han var har
han christnaje bondan u alt har var.

39 Nu skal taga up trija tot
sigla so tiil Dyminar³ brot.

40 I Dymun har byr ain menskur man
Øxir bondi aidur han.

41 Sigmundur siglir oigjar vestur
a bunka stendur drongur trestur.

42 Sigmundur stendur vi rouri movvur
nu gierst Trondur i orun houvur.

43 Siægvanir brouda sum bua flæs
styra nu baint aa Brajja næs.

44 So siglir Sigmundur Dymina fiør
skudan bognar sum ain giør.

45 Nottina ajna u dæanar tvaa
Sigmundur udi for Skorini laa.

46 Viid skullu rogva estur i Rat
har er fiiri fiæruslat.

3 Skal helst skiljast so. Kann móguliga lesast Dyminnar,
men tað fyrra n-ið er óvist, tí onkur rætting er gjørd (a >
n?).

47 Thorur tegur i Sigmunds hand
kiere fosbrouvir⁴ jolp aa land.

48 Tu fert aj aa land um sin
tu skal gojma skjibun myn.

49 Sigmundur flogdi sjt spioud i vædl
oddirin nijur i grodi giedl.

50 Træduvu favnar var bergji hot
Sigmundur lesti see vi ain tot.

51 Aa gødini lægvu garpar tvair
braa-an bana fingur tair.

52 Sigmundur vi soo litlari nej
raigar nu hajm um Skorar hej.

53 Hundanir taga aa goidgja hot
Øxir talar til Guri [aa] got.

54 In kiemur Gjia u robar aa got
e sar man aa henda hot.

55 Sar tu man aa henda hot
han var ikkji heer aa jola not.

56 Sar tu man aa gødu vestur
ta man vera okunnijur giestur.

57 Øxir giek ad borgar lii
vi brajari øxi han studdist vi.

58 Han kastar nu ædlum voknum i sæn
lojbur i borg vi nydgju mæn.

59 Øxir gak aa grønan vædl
sii mar kvar myn fajer fedl.

60 E gangje aj aa grønan vædl
aa sja tar qvar tyn fajer fedl.

61 E gav tar lyv u ta var val
Trondur lad slaua tyn fajer ihiel.

62 Sigmundur vævur see tiil u fraa
vestan av borgjini vaa han see aa.

63 Vestan av borgjini vaa han see aa
man vaa han fra Øxiri taa.

64 Øxir stou u saa derpaa
aj skullu flajri fara so.

65 Øxir gak aa grønan vædl
sii mar kvar myn fajer fedl.

66 E gangji aj aa grønan vædl
aa sja tar kvar tyn fajer fædl.

67 E gav tar lyv u ta var val
Trondur lad slaua tyn fajer ihiel.

68 Sigmundur braa syn brand aa loft
hattar brjjar tu mar ofta.

69 Øxir giek ad borgarlii
vi brajari øxi han studdist vi.

70 Nydgju mæn vi marmor u torg
toug ta fast aa verja borg.

71 Sigmundur vevur see tiil u fraa
vestan av borgjini vaa han see aa.

72 Vestan av borgjini vaa han see aa
man vaa han fra Øxiri ta.

4 s likist einum r, og Sb hevur týðiliga forbrouvir.

73 Øxir stou u saa der paa
aj skullu flajri fara so.

74 Øxir viil tu christna tee
so skal e tar ainkji giera.

75 Vi christnum tagji e alval trejiur
e skojudi aj syian e eri dejjur.

76 Øxir giek ad borgarlíi
brajjari øxi han studdist vi.

77 Nydgju mæn vi marmor u torg
tougou fast aa verja borg.

78 Sigmundur vevur see tiil u fraa
vestan av borgjini vaa han see aa.

79 Nu skal taga list for see
Ola Triggason lardi mee.

80 Sigmundur vevur vi opnum tiil
hondina av u foderin vi.

81 Han vevur nu tiil vi opnum skjildri
hondina av u foderin fildi.

82 Sigmundur vaa taa adlar i sæn
ikkji viil Øxir christna see en.

83 Øxir talar vi migjil trang
tiid skulla⁵ føra mee væstur aa Drang.

84 Suvur u norur viil e ligga
attur aa Skorina viil e sygga.

85 Sigmundur svarar vi migjil glajm
høddi vendir til ogangs haim.

86 Ta var Øxirs sidsta oor
høddi skal vændu mod Grønu skoor.

87 Sigmundur four ta tiil syt viv
han motti so ungur lada lyv.

88 Suvur i Suroj var han gribin
nori i Skigvoj var han grivin.

Niurlaie er

Norriies men dansum val u fridli ... etc.

⁵ *Endingin ógreið, móguliga rættað* u > a.

Læiv Øxirsons qvaje

1 Gievi liou u luje aa
meni davur lujur
Um han Læivur Øxirson
tan hiin garpin frujur.

2 Svajnin vøx tiaa Tronda up
baje vanur [u] vidur
Vaxin var han mandsliur
u favur var hans lidur.

3 Trondur sidur uj haasadi
ravur han so ad tælja
Gjift te Læivur Øxirson
tu hevur got uj aa velja.

4 Sigmunds ainkja aa Skigvoj sidur
hoon ajiur dottir vana
Tu fart ikkji fraa-ari gjiftu
hejje tu fingji hana.

5 Læivur svaraje brodlija
hana kan e ikkji faa-a
Hennara movvir beer had tiil mujn
u hoon man vi henni raa-a.

6 Tiil svaraje Trondur
heldur ad tuj gaman
E skal siolvur filgja tar
tiid skullu vist koma saman.

7 Kladdust tair uj klajer
kladdust tair uj skruvur

Vundu up segl aa Tronda skudu
aa faua ta rujgu bruvur.

8 In koom ajn so lujdil svain
talar so sujnum orum
E sar ajna stoura skudu
sigla moud Dahla skorum.

9 Tiil svaraje Sigmunds ainkja
ledur so orum tujna
Vera man onkur ungur mavur
aa bjia dottir muina.

10 Hildu suina færina
moudi Skigvoj vestur
So gjingu tair aa landi up
Trondur u Læivur restur.

11 Læivur giek ad huusum haim
koom firi hadlar diir
Aingin hejje sat restari unglung
komi ad oidni fiir.

12 Trondur stendur aa hadlar golvi
beer fram qvøje sujna
Siid val ruiga Sigmunds ainkja
giev honum dottir tujna.

13 Malti so rujga Sigmunds ainkja
var so braa aa svara
Ta er mar so hart i moud
hoon so skal burtur fara.

14 Øxir toug alt Sigmunds gods
ta er frat so vujja
Læivur vantar tu mujna dottir
laingji skal tu bujia.

15 Trondur stendur aa hadlar golvi
ledur aj orun spara
Kadla mar moigd uj hadlina in
siolv firi see aa svara.

16 In koom Toura Sigmunds dottir
svaraje so for see
Eer ta Læivur tujt ørindi
ad tu viil hava mee.

17 E leggji tar truj vilkoo fiiri
kan tu tej upfidla
So skal e lova tar trigdar oor
tujt ørindi gongur aj idla.

18 Ta fista vilkoo tu svørja skal
tu voldi aj Sigmunds dej
Anna tu skal mannin nævna
tan sum voldi ta nej.

19 Ta trija vilkoo e sije fram
beer tar val aa giera
Tu skal hevna mujn fajers dej
so skal e tujn hustru vera.

20 Læivur stendur aa hadlar golvi
kladdur uj skruvur rejja
E svørje ta vi sannan Gud
e voldi aj Sigmunds dejja.

21 Tiil svaraje Trondur gamli
ta skullu tiid snart fratta
Vida ta Læivur mujn fosturson
hina (!) skal e udratta.

22 Gjingu tair tiil strandar oman
sildu av Skivia landi
Strigavu aj aa bunkan nijur
fiir in aa Gødu sandi.

23 Nu skal taga up annan tot
gongur lujga raje
Qvøa um han Torgrujm idla
hæar vendir qvaje.

24 Trondur kiæmur ud orla morgun
man mee rat um minna
Nu listir mee tiil Suriar
Torgrujm skal e finna.

25 Gjingu tajr tiil strandar oman
adlir fildu Tronda
Nu skal giæsta mannin tan
tair kadla Torgrujm onda.

26 Sildu tair tiil Suriar
aa tan sama da
Trondur hejje suit runar kielv
ikkji glojmdi han ta.

27 Torgrujm stendur for hadlar durum
higgur ud firi landi
Qvad man vilja Gødu Trondur
hijar ad mujnum sandi.

28 Trondur so tiil orar tegur
ta sije e tar en¹
E bije tee um huus uj not
fiiri mee u mujnar mæn.

29 Torgrujm otti tair sinir tvair
sigst uj qvaje mujnun

1 *Skrivað enn, men tað seinra n-ið helst útafurstrikað.*

Idlir u ondir av sinnala
tjær lujgtust fajer sujnum.

30 Trondur tegur tiil talu fist
e viil ikkji ivir tuj tija
Qvad snakkast her um Sigmunds dej
ta skullu tiid mar sija.

31 Heer snakkast mangt um Sigmunds enda
sum tar sævur ganga
Tej halda Trond hans lujvi toug
taa han hejje adlar fanga.

32 Summi halda han dojje av møje
av tuj svimjing stranga
Summi ad han myrdur var
so ymist tujjendi ganga.

33 Trondur rajsist ur sessi up
hattar er ta sanna
Tu er tan mavur ta gierning gierdi
sii mar ainkji anna.

34 Trondur talar tiil sujnar men
nu tagje e vi ravum
Bindi mar snart Torgrujm idla
vi sujnum sinum bavun.

35 Sujan skal e tigon vujsa
kvæssi tjær trydgjir dojiu
Ettir tair voru av landi strongdir
ud aa havi braija.

36 Kjindi mar æld aa eldstaje
tralverk (!) har um giera
Taa maa aingin tala ait oor
so tijandi adlir vera.

37 Trondur sest aa sessin tan
sum stou midlin eld u verkji
Manaje han tjær² trydgjar up
tan ganda kadlirin sterkji.

38 Hurin giek saa harlija
blajgt ta liousi skujnur
Mavur kom uj hadlina in
u mit aa golvi trujnur.

39 Dravvaad klajer aa lægam hejje
hændur ud han brajdi
Sujan giek av durum ud
sum runar kiælvi laidi.

40 Hurin giek taa ørum sinni
harari hoon smældi
Mavur koom uj hadlina in
u han giek tat ad ældi.

41 Læggur han hond aa tralverk (!) nijur
siægjur ur honun strejmar
So blotnar hjarta uj Gødu monnum
rat sum kavi krejmar.

42 Hamur giek av durum ud
ankji ilt han gierdi
Adlir tagdu innanhadla
aingijn oor udførði.

43 Taa laj ikkji longur um
in ajna so litla stund
Taa brast huur so haran up
sum alt hejje fari uj grund.

44 Stourur koom [mavur] uj hødli in
høvur beer han uj hændi

2 Skrivad tvær ferðir: tjær tair.

Rejjan kappa aa kroppi bær
u snart av durun vændi.

45 Trondur stou fraa ældi up
u sar tiil folkji vendi
Heer kunnu tiid nu siolvir sydgja
qvad var tajra endi.

46 Sigmundur han vist myrdur eer
tuj beer han høvur uj hond
Ajnar u Thorur druknavu
uj siounun gouvu up ond.

47 Sigmundur otti ain guldring stouran
var av rejar gudl
Kunnu tiid han tja Torgrujm finna
so er sagjin fudl.

48 Laidavu tajr uj Torgrujms huusi
long var hendar stundin
Taa fandst han uj ajni kjistu
u[j] spiarrar var han vundin.

49 Trondur talar tiil sujnar mæn
gieri aj tuj saa langa
Rajsi ajn golga av sterkun biolkun
har skal Torgrujm hanga.

50 Trondur u hans filgjis svajnar
voru adlir uj ravum
Hongdu tair han uj golgan up
vi sujnun sinun bavun.

51 Trondur four tiil Gødu attur
taa han hejje ta udratta
Læivur glavur uj hiarta var
taa han fek ta aa fratta.

52 Læivur four tiil Skigvoj attur
tiil sujna hiartans kiera
Nu er hevndur fajer tujn
nu maa tu mujn hustru væra.

53 Læivur ægtaje Sigmunds dottir
soo er fraa tuj skriva
Ajngin hevur bedri mavur
heer uj Færjum liva.

Niurlaie er

Stujum fast ovur golv
sparum ai vor skou
Gud man raada kvar viid dansa
onnur joul.

Brusajøgil

1 Ta var um ajna joula tuj
hundar fouru uj bond
Har koom gongukal gangandi
bar hegjin¹ undir hond.

2 Hoir ta tu hiin gamli mavur
seed te mar so nar
Vaid tu nagrur fyggja vanir
sat aa sija mar.

3 E vaid ongar fyggja vanir
sat aa sija tar
Men udi firi Hellia londum
liggia oigjar tvar.

4 Udi firi Helia londum
liggia ojggjar tvinna
Onnur aidur Sigrí
u onnur aidur Minna.

5 Onnur ojggjin Sigrí
u onnur ojggjen Minna
Har bujr firi Brusajøgil
er tu mavur aa vinna.

6 Osbiødn ledur sar buxur suja
vujar ogso sujar
Qvittar noor tiil Helja lond
hesi joulini luja.

7 So siglir han Osbiødn
noor firi Heljar oj
Kverkji koom honum Gud uj hu
aj heldur tan hejliia moj.

8 So siglir han Osbiødn
noor firi Helja land²
Kverkji koom honum Gud uj hu
aj heldur tan hejlig aand.

9 Leggje heer ad landinun
sum fiøran hoon er stut
Hettar man vera Brusa hødl
uj baint uj fiadl er up.

10 Leggje heer ad landinun
heer er fiøran slet
Hettar man vera Brusa hødl
uj baint uj fiadl er ret.

11 Heer skullu tiid liggja mujnir mæn
u giera so lujdi av
Annan morgjin vanta mujn
taa soulin roar uj kav.

12 Heer skullu tiid liggja mujnir mæn
giæra so lujdi tuj
Annan morgjin vanta mujn
taa soulin roar uj skuj.

1 *Síðsti stavur kann illa lesast øðrvísi enn sum n, um tað ikki er u við gloymdum boga, t.e. hegjiu (= høkju). Sb heaga. FK hakan. Hmb høkju.*

2 *Helst so og ikki lond.*

13 Osbiødn giek fraa strondum nijan
ta vi ongar svajnar
Taa han koom uj hødli in
ikkji var Brusi hajma.

14 Han sioul burt hans gudl u fa
so hans gos u garar
Hejje han ikkje stoli hans vokna pro
ta mundi ta minst um vara.

15 Han siol burt hans gudl u fa
hejje aj hondum hou
Bar so attur tiil strandar oman
snejjkjuna laddi³ i siou.

16 Tuj svaraje Osbiødn
baje vanur u vidur
Ettir liggja handskar mujnir
har sum Brusi sidur.

17 Alt ta gudl uj riisin ajiur
liggur uj ajnum kassi
Ettir liggja handskar mujnir
undir Brusa rassi.

18 Svaraje ajn av svajninum
tab⁴ vildi ikkje tiggja
Ta siie e tar Osbiødn
lad tair handskar liggja.

19 Tuj svaraje Osbiødn
snarlija han sar vendi
E havi saa lajngi bori tair handskar
uppi aa mujni hende.

20 Heer skullu tiid liggja mujnir mæn
giæra so luidi av

Annan morgjin vanta mujn
taa soulin roar uj kav.

21 Heer skullu tiid liggja mujnir mæn
undir grønari luj
Annan morgjin vanta mujn
taa soulin roar uj sky.

22 Osbiødn giek fraa strondum nijan
see vi ongar svajnar
Taa han koom uj hedli in
taa var Brusi hajma.

23 Taa svaraje Osbiødn
baje vanur u vidur
Heer liggja nu handskar mujnir
sum tu Brusi sidur.

24 Tu hevur tigi mujt gudl u fa
so mujnar gos u garar
Hejje tu ikki tigi mujt vokna pro
taa mundi ta minst um vara.

25 Tuj svaraje Brusajøgil
veri heer en sum avur
Attur lukkist hødli⁵ mujt
u ongar didnar aa.

26 Tuj svaraje Brusajøgil
veri heer en sum fiir
Attur lukkist hädli mujt
veri heer ongar diir.

27 So gjingu tair innan hadla
eggajest mairi vande
Trakkavu tair so hädliis govl (!)
sum tair heddu troje uj sandi.

3 *Sb laddi, Hmb lægdi, FK lagdi.*

4 *CCF lesur tak og normaliserar til takk.*

5 *Skrivað hädli, men broddar eru settur yvir æ.*

28 So var sagt ad Brusajøgil
migla mølge fæk
Han sibaje Osbiødn aa hadlar golv
so holsur av lije giek.

29 Han toug up hans skjinn u krop
kastar aa dura laas
Lig nu har qvad Jøgil sejje
uj qveld tiil æskukraas.

30 Osbiødn skar so sara vi
taa han gav up aand
Ta hojrdu hansara svajnanir
nijur tiil siouar strand.⁶

31 Svaraje ajn av svajninum
so sorliia han gradur
Ta hoirdi e a restini
ad Osbiødn lujvi lad.

32 Svaraje annar av svajninum
hetta uj han sejje
Ta hoirdi e aa restini
ad Osbiødn lujvi lejje.

33 Svainanir uj ettir voru
sildu siægvin salta
Osbiødn fedl uj Brusa hødl
ud giek gada Galta.

34 Tair vundu up sujni silki segl
guld vi vovin rand
Striga aj aa bunkan nijur
fiir in vi Nooriies land.

35 Hijar uj tajra snækkjan
uj kiendi favurt land

Lodu sujni ankør fadla
aa so qvujdan sand.

36 Lodu sujni ankør fadla
aa so qvujdan sand
Taa var Ormar Thoraldson
rijen nijur tiil strand.

37 Taa var Ormar Thoraldson
rijen nijur tiil strand
Qvar er Osbiødn brouvir mujn
han kiemur aj fist aa land.

38 Svaraje ajn av svajninum
silt hejje siægvin salta
Osbiødn fedl uj Brusa hødl
ud giek gada Galta.

39 Ormar snuvist taimun fraa
baje av ilsku u vraje
Dou skal e tiil Helja lond
e komi ikkji attur ur tairi.

40 Tuj svaraje Olavur kongur
malir firi munnin aa sar
Qvittar tu tiil Helja lond
lad mee filgja tar.

41 Hoir tu Ormar Thoraldson
tu qvittar tiil Helja land
Koom tu baje Gud uj hu
ogso tan hejlig aand.

42 Hoir tu Ormar Thoraldson
tu qvittar tiil Heljar oj
Koom tu baje Gud uj hu
ogso tan hejlja⁷ moj.

6 *Sjálvljóðið er helst a og ikki o.*

7 *-a el. -e?*

43 So siglir han Ormar sterkji
noor firi Helja land
Baje kom honum Gud uj hu
u so tan hejlig aand.

44 So siglir han Ormar sterkji
noor firi Heljar oj
Honum koom baje Gud uj hu
u so tan hejlija moj.

45 Leggje heer ad landinum
heer er fiæran stut
Hettar man vera Brusa hødl
uj bajnt uj fiadl er up.

46 Leggje heer ad landinum
her er fiæran slæt
Hettar man vera Brusa hødl
uj baint uj fiadl er ret.

47 Heer skullu tiid liggja mujnir mæn
giæra so lujdi av
Annan morgjin vanta mujn
taa soulin roar uj kav.

48 Heer skullu⁸ tiid liggja mujnir mæn
giæra so lujdi tuj
Annan morgjin vanta mujn
taje soulin roar uj skuj.

49 Ormar giek fraa strondum nijan
alt firi uttan vanda
Vetnini gierast blajg u blaa
honum firi øjum standa.

50 Ta var Ormar Thoraldson
han giek se niur tiil strand

Faje mar hit mujn lujdin baad
e naje ikkje uj hødli aa ganga.⁹

51 Ormar siejd sujn luidil baad
ud fraa qvæssun staini
Hoir tu vondin Brusajøgil
e veri tar aa majni.

52 Ormar sieid sujn luidil baad
ud fraa qvæssun groudi
Hoir tu vondin Brusajøgil
tu skal taga uj modi.

53 Val slap han um vetnini
val slap han av tan vanda
Han saer ajn so griman kat
for suinum øjum standa.

54 Ormar lejde ærvu strong
aru u ta trjiu
Kattirin toug moud edlum taim
han bajd tar av um miuu.

55 Tu gier ikkje ungi mavur
tujnar ærvur ojja
Um in tu siujdur uj adlan dae
tu fart mee ikkje dejjan.

56 [Ta var] Ormar Thoraldson
han heldur aa brandinum biarta
Rendi han so firi kattins brost
ad oddirin stou uj hiarta.

57 Kattirin fedl aa jørina nijur
værildin toug aa sielva
Ud so lubu tej fimtan tredl
tej ristur sujnar biolvar.

8 *Eingin bogi yvir u í endingini (sbr. 47).*

9 *Endingin móguliga e.*

58 Taa var hiarta uj Ormari qvigt
sum knujvur uj leisun siefti
Han fek dripi tej fimtan tredl
taa var Brusi ettir.

59 Ormar gick uj hødli in
sum ikkje hejje veri fiir
So var mar av sonnum sagt
han risti kros uj diir.

60 Tuj svaraje Brusajøgil
malir firi munnii aa sar
Tu hevur dripi tan besta kat
var komin av siolvun mar.

61 Hoir tu vondin Brusajøgil
ta tali e tiil tujn
E havi ongar bødur tigie
ettir Osbiødn brouvir mujn.

62 Han toug burt mujt gudl u fa
so mujnar gos u garar
Hejje han ikkje tji mujt vokna pro
taa mundi ta minst um vara.

63 Ganga tair um hædlis golv
taa eggajest vandi majri
So trakkavu tair hedlis golv
sum ta var blæjda lajr.

64 Taa var brag uj Brusa hødl
Ormar komst aa kna
Av Gudi signavur Olavur kongur
dugna vaid tu mar.

65 So var sagt ad Ormar sterkje
migla mølge fek
Bauar hendur uj riisans siæg
u fædur uj fiadli setti.

66 Han rajv av honum kiødi alt
siæggi in ad tonnum
Entaa togtist Brusajøgil
fraa lujgur ærum monnum.

67 Han rajv av honum siæggi alt
kiød u kiolka fidlur
Eja mee sejje Brusajøgil
nu giørest lajgir idlir.

68 Siæggi ra aa pruja mee
vant var ta u tægt
trydgjar rajsir aa kverjum deje
ivir guld rojgie hæk.

69 Siæggi ra aa pruja me
er tes virin fudl
Trydgjar raisir aa kverjum dæje¹⁰
prujddi e ta vi gudl.

70 So var sagt ad Ormar sterki
migla mølge fæk
Han sibaje riisan aa hædlis golv
ad holsur av lije gick.

71 So gick Ormar innan hadla
rujvur up grod u grund
Trydgjar stajnar uj barm aa sar
kvør stou mair in pund.

72 Trydgjar stajnar uj barm aa sar
tan hiin rujgi olvur
Tvair gav han Sant Olavi kongji
ain behelt han siolvur.

73 E viil tiena tar Olavur kongur
avi u adlan aldur

¹⁰ *Rættað* deje > dæje.

Um in e livi hija leisir¹¹
sejje tan benjarbaldur.

Niurlae er

Olavur kongur heriar han moud trædlum
hansara segl er silki reit
Ormirin rennur u arar laiga vi todli.

11 *Sb*: So sum e slap hijani leisir.

Tredlini ui Hodnalondum

1 Ain er rujman af Islandi komin
skriva uj bog saa vuja
Naga havi e um hana hoirt
summa kan e ad tuja.

2 Ajn er rujman av Islandi komin
skriva uj bog so braja
Naga havi e um hana hojrt
summa kan e ad graja.

3 Ajn er rujman av Islandi komin
skriva uj bog so langa
Naga havi e um hana hoirt
summa kan e ad ganga.

4 Oulavur tiil orar tegur
vi sujnar bustur stinna
Nu listir mee uj Botnar noor
tej lajiu trædl aa finna.

5 In koom Tostan oxa møje
buxur niur tiil knujdgja
Hojr ta kongirin harra mujn
tej eru ikkji gou aa sujdgja.

6 Oulavur kongur tiil orar tegur
viid prøvum mæssur u sanga
So skal e uj Botnar noor
aa vida kvad av skal ganga.

7 Taa var Tostan oxa møje
svarar so fraa sar

Qvittar tu uj Botnar norur
lad mee filgja tar.

8 Gjingu tair tiil strandar oman
Olavur mæssur baj
Løddu arar aa Ormin langa
sildu noor for Skaj.

9 Vundu tair up sujni silki segl
vi so nujdum orum
Striga aj aa bunkan niur

10 Oulavur sildi av Suvur londum
filgja honum strejmar
Ofta hava hajdnir bori
fiiri mee uj drejmar.

11 Oulavur sildi av Suvur londum
filgja honum vinda
Trædlini uj Hodna londum
viil han vi kraftum¹ binda.

12 Oulavur sildi av Suvur londum
taa hina longu laj
Sildi so firi Hodni noor
u in firi Oxa skaj.

13 Leggje heer ad landinum
sum tussar eru vi fiedl

1 CCF lesur kraftum, men FK hevur kreftum. Sb kræftum.

Raigi sujian uj Botnar noor
har eru flajri trædl.

14 Riisin kiemur ur fiadli oman
trujvur um stavnar bauar
E ajie vatn u vujga la
qvør viil sujnum raua.

15 Adlir sægvu ad hesin tussi
vildi ad skjibi venda
Han hevur ajt to aa hilmurs raib²
ain staldan krog aa enda.

16 Qvør hevur te so kunnijan giert
tu sildi for Hodni noor
Lajen laa um Aldan suvur
onnur noor for Skoor.

17 Qvør hevur te so kunnijan giert
tu sildi for Hodni in
Lajen laa um Aldan suvur
onnur noor for Kjin.

18 Lajen laa um Aldan suvur
onnur noor for Kjin
Men hoir ta tu hiin rejsiæggiti
qvør vinglaje te heer in.

19 Hoir tu Aria bukka biolvi
e bajie te tiil maala
Mangar ganga vintur roun³
haima uj tujnum skaala.

20 E havi raadt firi Hodna londun
kosin davur aa tingji

Hundra truj [u] hartiil tvej
u firi kven nagl aa fingri.

21 Hevur tu raadt firi Hodna londum
uj fimtan hundra vædur
Um in tu ravur anna slujgt
aj verur hajmin⁴ bedur.

22 Hoir tu Aria bukka biolvi
e dvelje te ikkje longur
Tag nu aa ta fista tag
u vida kvæssi gongur.

23 So toug Aria fista tag
han turkaje suvum ajn
Han søk niur uj hædlina
up um sujni bajn.

24 So toug Aria fista tag
ad skjibi vildi qvækka
Hajlir adlir Oulas mæn
attur uj stavn aa stækka.

25 Hoir tu Aria bukka biolvi
en baje e te tiil maala
Mangar ganga roura skudur
ud av tujnum skaala.

26 Tu spiiir mee majra in e spirje te
er mar aj aa tuj holv
Ganga ud av Hodna londum
roura skudur tolv.

27 Ganga ud av Hodna londun
roura skudur tolv
Sextan sælir uj kvørt føri
koma so haim aa siou.

2 *Sb* u hilmur raib. *CCF* og hilmur-reip. *FK* og hilmur-reip.

3 *Onkursvegna er reglan komin í bland við 3. reglu í 25.*
Sb: Mangar hevur [tu] vintur rot.

4 *Sb* uj haimi.

28 Vera so tydgiu fiosar⁵ ristar
av kvørium aldans fiskji
Sujan feer kvør uj nujdgiu sundur
ta eru truj um stikje.

29 Hoir tu Aria bukka biolvi
dvælst nu ikkji longur
Tag nu aa ta anna tag
vida kvæssi gongur.

30 So toug Aria anna tag
ad skjibi vildi qvækka
Hailir adlir Oulas mæn
attur uj stavn aa stækka.

31 So toug Aria anna tag
han turkaje suvir tvar
Han søk niur uj hædlina
up um sujni lar.

32 Adlir bliknavu Oulas mæn
sum miæskur miøvur uj skaal
Torbergur see aa bunkan stujur
drystar aa runar maal.

33 Hoir tu Aria bukka biolvi
dvælst nu ikkji longur
Tag nu aa ta triia tag
u vida kvæssi gongur.

34 So toug Aria triia tag
ad skjibi vildi qvækka
Hailir adlir Oulas mæn
attur uj stavn aa stækka.

35 So toug Aria triia tag
ad skjibi vildi venda

Han søk niur uj hædlina
up um sujnar lændar.

36 Nu stændur han uj hædlini fastur
klippan man han klemma
En flujdur knørrur for Oxa skaj
men har maa riisin be[s]temma.

37 Gujvirin kiemur ud orla morgun
stujur aa stinnar stolpar
Nu skal ganga aa grimun ud
hinum ad koma tiil jolpa.

38 Gujvirin kiemur ud orla morgun
rattir holsin langan
Glujgjar vi øjium u gabar vi kiafti
Sant Oulavur ba so standa.

39 Trædlini uj Hodna londum
halda sar aa gaman
Qvad man faila mouvir vor
hoon far ikkji kiaftin saman.

40 Oulavur kongur fraa skjibun giek
noor uj Botnar rujiur
Taa han koom firi hædlis diir
taa rustavust tej tiil struj.

41 Oulavur kongur tiil orar tægur
væri heer en sum avur
Attur lukkist hettar hødl
u ongar didnar aa.

42 Oulavur kongur tiil orar tægur
væri heer en sum fiir
Attur lukkust hettar hødl
væri heer ongar diir.

5 Sb fiousir. CCF/FK fjósir.

43 Træðlini uj Hodna londum
bigvast ud vi stongun
Nu er han komin hiin rejsiæggiti
os hævur happa longur.

44 Træðlini uj Hodna londum
atla sar ud aa struja
Vi so storum janstongun
nu tægur hedli aa suja.

45 Migil var tan bønin
Oulavur kongur fek
Bergji bleiv⁶ sum staali fast
u hødli saman giek.

46 Tuj svaraje tan gamli kadl
smujlist undir lujn
Oftari havi e didnar brodi
vi gaidu skadla muinum.

47 Tej fouru undir hans kvørja hond
ikkji minni in tolv
Varpavu han so moud hædlis got
ad hajlin draiv um golv.

48 Tolv fouru undir hans kvørja hond
studningin han fæk
Varpavu han so uj hædlis golv
ad holsur av liie giæk.

49 Træðlini uj Hodna londum
kvørt aa sujnum sinni
Livdi longst uj stærkast var
u kvørt drab anna inni.

50 Træðlini uj Hodna londum
loiba see aa buk

Tej fouru niur tiil Krujdilsins
u har koom ainkji up.

Niurlaie er:

Olavur kongur heriar han moud trædlum ...
etc.

⁶ e er ótýðiligt, men má helst lesast sum e heldur enn a.

Guldbrands rujma

1 Oulavur hiin hejlíje
Norrije han otti
Alt ta folk han kristnaje
sum honum søma motti.

2 Guldbrandur uj Guldbrands dæhli
han var ettir ajna
Kvæssi han fek kristna han
e fraa tuj viil grajna.

3 Guldbrand fek fraa kongji bo
mundi frattast vujia
Antum lada kristna see
idla moud kongje strujia.

4 Guldbrand talar tiil sonin sujn
uj strujie skal tu fara
Veen han av tuj vananum
vi truvun ogun læra.¹

5 Valdu ud ur Guldbrands dæhli
tolvhundra uj skara
Kongirin drou taa tajm ujvoud
dou vildi han folkje spare.

6 Kongirin sendi sændiboje
vi tuj boje sala
Bi han unga Guldbrandson
siolvan vi mee tala.

7 In koom Guldbrand Guldbrandson
ravur for konga knydgja
Tuj ere e komin hijar uj dae
e vildi te siolvan sydgja.

8 Val komin heer tu unge mavur
gak tu mar tiilhanda
Trigv tu nu aa sannan Gud
tu sleppur ur stourun vanda.

9 Guldbrand stendur aa hadlar golvi
fedlur aa sujni knee
E skal trigva aa sannan Gud
hendar sama dae.

10 Kristnaje han tan unga man
har uj sama sinni
Kongirin gav honum gudl u fa
u takkaje Gud aj minni.

11 Guldbrand tegur i kongjins hand
tak fiiri tujna naje²
E skal kristna fajer mujn
viil han taga vi raje.

12 Attur koom han Guldbrand ungi
attur tiil fajer sujn
Val komin tu ur strujenum
sali sonur mujn.

1 Helst læra (el. lara?).

2 Fyrst skrivað Vaje (FK veiði), men V tykist vera broytt til n.

13 Sidi nu heer tiid hail u sal
baje fajer u movir
E havi veri kja Olavi kongji
han er ajn mavur gouvur.

14 E havi tigji vi kristnari trigv
u kasta tan avgud vranga
Gier tu lujga so fajer mujn
so val ta tar skal ganga.

15 Hevur tu svarti ulva unge
saga mujn gudin Toura
Hævur tu lurta ettir Oulavi kongji
ta han hevur firi tar bioura.

16 Hevur tu tigji vi kristnari trigv
u saga gudin henda
Gali gierdi tu sonur mujn
tu maa snart fraa tuj venda.

17 Guldbrand sidur uj gjiltum stouli
heldur aa rejiun ringjj
E skal lada kongjin kadla
hijar aa Dæhla tingji.

18 E skal lada folkji sanku
alt heer bujr um kring
Bera skullu tair Toura gud
siolvan in aa ting.

19 Kongirin man taa ottast sikkurt
firi tan gudi stoura
Han man smæltast av banghaid niur
ta uj han sar Toura.

20 Ta var hiin gouvi Oulavur kongur
fek tej bo av sonnum
Han skuldi mōða aa Dahla tingji
vi sujnum gouvu monnum.

21 Kongirin talar tiil Kolbain sterka
tu skal kja mar vera
E havi hoirt han atlar sar
Tour aa ting ad bæra.

22 Kongirin gongur aa tingii in
baje vanur u vidur
Sar han gamli Guldbrandur
uj haasadinun³ sidur.

23 Kongirin læs up kristna lara (!)
firi tuj manna tali
Tagji nu ædl vi mujnum Gudi
nu hava tiid got uj vali.

24 Guldbrand sidur uj haasadi
talu sujna fremur
E vanti smaalit maal av tar
taje Tourur kiemur.

25 Bujladi koom aa tingje fram
bori av fimtan monnum
Stoura sleggu uj hondum hejje
hamarin stou moud⁴ tonnum.

26 Guldbrand raisist ur haasadi
up vi hadlar veggii
Nu majni e ad Oulavur kongur
ludar vi sujnum siæggji.

27 Daarliia tu talar nu
tu hiin haidni hundur
Mirkhaid bujr uj tujnum hiarta
ta er ainkji undur.

3 *Er í roynd og veru skrivað haasadinim (kanska skal prikkurin yvir í vera ein bogi yvir u?).*

4 *Kann lesast mæud, men ein blekkklatur í tí fyrra sjálv-
ljóðinum ger lesturin óvissan (rættað æ > o?).*

28 Viil tu skua sannan Gud
skua tu hans værkji
Hig te nu moud estri up
har kiæmur hans tienari stærkji.

29 Soulin stou uj estri up
toug so favurt aa skjuna
Guldbrand vendi sar moud henni
vi ædlum monnum sujnum.

30 Kolbain sibar aa Toura krop
gouvur var uj honum alvi
Rablaje han uj smildur sundur
ratsum kava skalvur.

31 Rottur sprungu ur vija gudi
har tiil stourir ormar
Har var rumbul aa tingje inni
alt av durum stormar.

32 Kongirin stendur aa tingji inni
vi sujn gjilta stav
Heer liggur nu tan sterkji gudur
tu hevur rousa tar av.

33 Bilsin sad taa Guldbrand gamli
ran honum mangt ui hua
Ouvarga dujr uj Toura buvu
lujdi mundi han dua.

34 Kongur e skal nu trigva tar
u taga vi Gud tan ajna
Doib tu mee uj Harrans navn
vi mujnar mæn u svajnar.

35 Kongirin lad taa kjirkur bjggja
har uj Guldbrands dæhli⁵

Taa hejje han alt Norriie kristna
tan hiin kongirin sali.

Niurlaie idla stævi: er

Olavur kongur heriar han moud trædlum ...
etc.

5 dahli?

Ormar Torald sons qvaje

1 Vilju¹ tar luja u lio gjeva mar
meni e flidi fram
Thorald nævni e høvdingjin
uj ravur firi tuj land.

2 Ot hevur han ajn ungan son
got er aa taga tiil ævna
Han er baje vanur u vidur
Ormar skullu viid nævna.

3 Ta var um ajn halgun dae
soulin skujn so vujia
Thoraldur ad kjirku raj
han fangaje helsot strujia.

4 Thoraldur talar tiil svajnarnar
tægva idla tva
Hajnta mar Ormar son mujn
nu viil e han sia.

5 Svajnin var fimur a foudunun
uj tej bojeni bar
Hæar aa tej lajgvedli (!)
sum Ormar firi var.

6 Hojr tu Ormar Thoraldson
sioud tan lajg av hendi
Gak fram firi fajer tujn
meni han te kiennir.

7 Svaraje Ormar Thoraldson
sieid tan lajg av hendi
Hajlur var mujn sali fajer
ta e aa skægvin rendi.

8 In koom Ormar Thoraldson
fedl paa sujni kna
Christ signi te mujn sali fajer
qvad vilje tar mar.

9 Hojrt tu Ormar sonur mujn
qvar stendur tujn feer
Oulavur kongur av Norrjie
so val man vi te vera.

10 Qvør tan bøn uj han te bijur
hoon skal vera ja
Men leggja arar aa Ormin langa
far tu ikkji ta.

11 Leggja arar aa Ormin langa
far tu ikkji ta
Tuj kongirin hajlur tiil himmals feer
men drajngjir sekka uj kav.

12 Men hoir tu Ormar sonur mujn
ta mali e um minni
Leg te heldur for hædli Dolvs
grujb tan greppin inni.

13 Qvad heldur tu er uj vujggji staddur
idla uj hæviskun talvi

¹ *Endingin -u el. -e? Hevur boga yvir, men lkist annars
e (sbr. 8).*

Annar heldur in siolvur tu
skal rousa tujnun alvi.

14 Qvad heldur tu er uj vuigji staddur
idla uj tungun strujie

Annar heldur in siolvur tu
skal rousa tujnun lujvi.

15 Manadajen uj fiouru vigu
helt han ud uj hav
Han koom ikkje attur tiil landanar
fiir in santa Michals da.

16 Vundu up sujni silki segl
gudl vi vovin rand
Striga aj aa bunkan nijur
fiir in vi Norriis land.

17 Favur² var tan snekkjan
ui kiendi favurt land
Lad han sujni ankør fadla
aa tan qvuida sand.

18 Lad han sujni ankør fadla
aa tan qvujda sand
Ajna staj Ormar Thoraldson
sujnun fodum aa land.

19 Ajna staj Ormar Thoraldson
sujnun fodum aa land
Slou han sujnar kjolbuvir
skamt fraa siouvar strand.

20 Uppi uj mijun grasa gari
axlar han sujni skjín
Ogso bigvin gongur han
uj høar hadlir in.

21 Ogso bigvin gongur han
uj høar hadlir in
Sum Oulavur kongur ivir bori sad
vi monnum hundra fim.

22 Kongirin stendur for brajja bori
mong er demin ond
Qva-ani er hesin fremmindi mavur
u qvar bidgjir han lond.³

23 Tujsvaraje Ormar sterkji
smujlist undir lujn
Thoraldur av Horarholt⁴
var sannur fajer mujn.

24 Kongirin talar tiil sujnar mæn
bijur tajr adlar tija
Fist er ad gjeva manni mad
u sujian tujindi spirja.

25 Kongirin talar tiil Ajnar unga
stuj um bori fram
Lad han sida uj komin er
tuj ældri sujnist han.

26 Kongirin talar tiil Ajnar unga
stuj um bori fram
Lad han sida uj komin er
tuj ylvur er okiend mand.

27 Ajnar sprak um bori fram
baje av ilsku u vrajje
Manga dujra nujssugavu⁵
brejd han sundur uj tajri.

2 a *kundi mǫguliga verið lisið sum æ el. o, t.e. fǫgur. CCF Favur.*

3 *Tykist sum skrifarin ivast um hann skal skriva a el. o.*

4 *CCF Herðarholt. Sb Heara Holt.*

5 *Sb nuislu gaavu. FK rættar til nossugávu.*

28 Ajnar sprak um bori fram
vrajiur var han taa
Adlur tan hiin bruni miøvur
aa hadlar golvi laa.

29 Kongirin stendur for brajja bori
lioumin⁶ av honun skujn
Qvad skullu viid tiil siemtán hava
heesi jolini lujia.

30 Svaraje Jagup ærkubisp
smuulist undir luin
Ta er sijur uj vora rujgji
ad halda joula glujmir.⁷

31 Bardust tajr aa hadlar golvi
so er grajnt firi mar
Ajngjin stou moud Ormari
majr in ajna siftu idla tvar.

32 Bardust tair aa hadlar golvi
av drou badna gaman
Møtti honum Ajnar Tambur sielvar
ta bar bavun saman.

33 Bardust tair aa hadlar golvi
so er grajnt firi mar
Ajnar stou moud Ormari
val fudlar siftur tvar.

34 Bardust tair aa hadlar golvi
mottirin vi tajm vøx
Ajnar stou moud Ormari
val fudlar siftur sex.

35 Bardust tajr aa hadlar golvi
er mar aa tuj holv
Ajnar stou moud Ormari
uj fudlar siftur tolv.

36 Bardust tajr aa hadlar golvi
slujgt movu kiempur kadla
Ajnar four tiil jarar nijur
annar motti fadla.

37 Er han nagar av mujnum monnum
Ajnari kiennir haa
Han skal hanga vi hagsta tra
av roudin[i] renna maa.

38 Er han nagar av mujnum monnum
Ajnari skom tiil kiennur
Han skal hanga vi hagsta tra
frea roudini up rennur.

39 Sujla var um aftanin
alt gjek folk tiil boor
So var sagt ad Ormar bajdi
Ajnar fist tiil oor.

40 Kongirin kiemur in orla morgun
fedl so val uj la
Leggja arar aa Ormin langa
skullu tiid fara uj dae.

41 Svaraje Ormar Thoraldson
fedl paa sujni kna
Qvørja bøn uj tu me bijur
hoon skal vera ja.

42 Men leggja arar aa Ormin langa
fari e ikkji uj dae
Tuj kongirin hajlur tiil himmals feer
men drajngjir søkka uj kav.

6 *Tykist sum skrivarin ivast um hann skal skriva -in el.*
-ur (sbr. 74).CCF ljómur. FK ljómin.

7 *Sb gluim.*

43 Men hoir ta kongirin harra mujn
ta mali e um minzi
Leggji os heldur for hedli Dolvs
u grujbi tan greppin inni.

44 Drouvu tair knør ur næsti oman
ajna forgjilta skaj
Tajr vundu segl uj hombor hot
ta ran knørrur laj.

45 Oulavur kongur Triggason
siglir noor firi landi
Han hevur skajia aa skamri stund
so mongun bidra brandi.

46 Hædli souvu tair undan koma
undan tuj fiadli langa
Souvu ajn so griman riisa
for hedlis durun standa.

47 Hædli souvu tajr undan koma
undan tuj fiadli haa-a
Souvu ajn so griman riisa
for hedlis durun staa.

48 Dodli toug sujn jannakka
ud aa siægvin knægvar
Oulavur lad taa ettir honum
baje sigla u rægva.

49 Kongirin siejd sujn bigvin brand
uj hegru hedlis kjin
Haiti han aa sannan Gud
taa four Dodli in.

50 Kastavu sujni ankør
aa so qvujdan sand
Ta var Ormar Thoraldson
han staj taa fist aa land.

51 Tui svaraje Oulavur kongur
malir uj fista sinni
Qvør skal fara tiil hadlar nijan
aa grujba tan greppin inni.

52 Svaraje Ormar Thoraldson
malir aa tungu inni
E skal fara for hedlis diir
aa grujba tan greppin inni.

53 Fadli e firi riisanun
veri har uj vedur
Sigli attur tiil landanar
tuj ta er tigung bedur.

54 Ormar giek fraa strondun nijan
atlaje sar tiil struj⁸
Exbiedn⁹ undir hendi aa sar
tuj vetnini vouru vuj.

55 Ormar giek fraa strondum nijan
var ikkji kunni laj
Exbiedn undir hendi aa sar
tuj vetnini vouru braj.

56 Ta var Ormar Thoraldson
in uj hedli saa
Har noddikji uttan mænskur mavur
up sum Dodli laa.

57 Ta var Ormar Thoraldson
in uj hedli higgur
Har noddikji uttan mænskur mavur
up sum Dodli liggur.

58 Liggur tu aa tujnum bavun øjjium
tvajmum idla trinnun

⁸ *Skrivað skruj.*

⁹ *CCF rættar til esping. Sb Espin. Sama í ør. 55.*

Heer eru mæn fraa Oulavi kongji
ad grujba te grippin (!) inni.

59 Tuj svaraje Dodli
mong er demin ond
Qva-ani er heesin migli mavur
qvar bidgjir han lond.

60 Ta svaraje Ormar sterkji
smujlist undir lujn
Thoraldur aa Horarholt
var sannur fajer mujn.

61 Tuj svaraje Ormar sterkji
smujlist undir lujn
Hevur tu ikkji hojrt ad Osbiødn
han var brouvir mujn.

62 Bardust tajr aa hedlis golvi
baje vrajier u grammir
So fudlu fiedl for fodum tajra
sum tair heddu troje uj dammi.

63 Bardust tair aa hadlar golvi
baje av grimd u vrajie
Trakkavu tajr so hedlis golv
sum ta var bleida lajiur.

64 Bardust tajr aa hedlis golvi
Ormar komst aa knaa
Gud u signavur Oulavur kongur
dugna v[a]jidi¹⁰ mar.

65 So var sagt ad Ormar sterkji
migla mølge fek
Han varpaje Dodla aa hadlar golv
holsur av lije giek.

66 Dodli skar so sara vi
taa han gav up aand
Ta hoirdi signavur Oulavur kongur
nijur tiil siouarstrond.

67 Svaraje fisti av kongjins monnum
svør aa sujna tru
Sigli attur tiil landanar
tuj dejiur er Ormar nu.

68 Hattar var ikkji faj mands reist¹¹
hojrði e aa hesun bragdi
Signa veri movvirin
madin uj munnin lagdi.

69 Hattar var ikkji faj mands reist
e hoirdi aa hesun braje
Signa veri movvirin
madin uj munnin laje.

70 Voje fek han Dodla
vi sujnun slujra knujvi
Sujian tienti han Oulavi kong
meni han var aa lujvi.

71 Kongirin liggur aa skjibinum
lajngist honun aa bujia
Nu sar han Ormar Thoraldson
oman ur fiadli rujia.

72 Ta var Ormar Thoraldson
siejd tan laig av hendi
Harra heer eru gavinar
sum Dodli tiun sændi.

73 Kongirin stendur aa bunkanun
rejiar gudl bar aa hændi¹²

¹⁰ CCF v[e]jitið. FK vitið.

¹¹ Sb røst (eisini í 69).

¹² æ ótyðiligt (skrivarin ívast í e. el. æ).

Sidst mundi han Dodli
senda mar skajnkjin hendar.

74 Kongiren stendur [aa] bunkanun
lioumin av honun skujn
Tag vi christnari trigv av mar
e gievi tar systir mina.¹³

75 Ta var Ormar Thoraldson
laid see up moud fiedlum
So man tu ad vi ædlun fara
smakkast verild ædl.

76 E tagji ikkji vi christnari trigv
ta gieri e trejiur
E skoidi ikkji qvad bajnini tola
sujian e eri dejiur.

77 Oulavur kongur Trigga son
siglir suvur for Idra
Han hevur skajia aa skamri stund
so mangan brandin bidra.

78 Sigla tajr tiil Tronda noor
svør aa hielmi bresta
Taa var ajnkji anna ad gjera
in kongjins systir aa fæsta.

Stevi er

Olavur kongur heriar han moud trædlum
hansara segl er silki reit
Ormirin rennur u arar laiga vi todli.

¹³ Eitt ótýðiligt a innast við ryggín.

Ola Trigga sons qvaje

1 Vilje tar hoira qvaje mujt
u vilje tar orun trigva
Um han Oula Triggason
hæar skal rujman snigva.

2 Kongirin ledur snekkjur smujia
har aa slettum sandi
Ormirin laingji støstur var
sum gierdist aa Norriis landi.

3 Knørrur var giørdur aa Norriis landi
got var uj honun evni
Aadian alin u fioriti
var kiølirin midlin stevni.

4 Forgjiltir voru bajer stavnar
borini vouru blaa
Forgjilta skiold a toppi hæk
sum søvur ganga fraa.

5 Kongirin stendur uj høari hødl
talar tiil sujnar draingjir
Var skulla sigla tan salta siou
ta havi e hugsa laingji.

6 Beri nu fram tej herklaje
vi brinjum u blonkun brandi
Sujian leggje tiid skjib til havs
aa sigla av Norriis landi.

7 Frouvir u glajer svajnar maltu
harra viid skullu tar filgia

Antum tu feer uj fri idla struj
viid ottast aj bratta bilgju.

8 Har koom mavur aa bergji oman
stærkum bua uj hendi
Jadlur tujn av Ringarujgje
han me hiiar sændi.

9 Kongur so tiil orar toug
baje vi glæje u gavni
Si mar restur ungur mavur
qvad er tu nevndur aa navne.

10 Ajnar skal tu nevna me
val kan buan spenna
Tambur aidur mujn mænskur bu-i
ørvur drujvur ad renna.

11 Hojr ta tu hiin ungji mavur
viil tu vi mar fara
Tu skal vera mujn ørva garpi
Ormin ad forsvara.

12 Gjingu tair tiil strandar oman
rujgjir mæn u restir
Lunnar brustu u jørin skalv
taa knørrir runnu ur næsti.

13 Vundu up sujni silkji segl
ud uj havi ganga
So var sagt ad kongirin
han styrdi Ormin langa.

14 Hettar frattist vujia um land
Norriis mæn tair sildu
Danmarks kongur u Svørrigjis kongur
rajeni saman hildu.

15 Danmarks kongur u Svørrigjis kongur
gjingū¹ saman ad raa-a
Kvæssi tajr skuldu Norriis mæn
snart av dovum faa-a.

16 Sendi nu bo ettir Ajrik jadv
gouvur er borin tiil evna
Han skal filgja uj færini vi
sujn fajirs dej aa hevna.

17 Ajrikur gongur for kongar in
vi svør u rejiun skioldi
Oulavur kongur av Norriie
mujn fajirs dejja voldi.

18 Jadvlin stendur aa hadlar golvi
blankt bar spioud uj hendi
Norriis kongur sydgia skal
e kvast moud kvæssun vendi.

19 Gjingu tajr tiil strandar oman
favurt var ta li
Danmarks kongur u Svørrigjis kongur
jadvlin tan triie.

20 Trydgjir gingu tajr skjiba flodar
ud aa Ojra sundi
Jadvbardur uj odra sildi
jadvlin stujra kundi.

21 Danmarks kongur tiil orar tægur
ledur so orun graja

Tan sum Ormin langa tegur
skal han av ogun ajja.

22 Airikur talar vi siolvun sar
touv ad tu man ta rojna
Tu vinnur ikkji Ormin langa
vi danskari magt alajna.

23 Malti ta Svørrigjis kongirin
heldur aa brujndun knyvi
E skal Ormin langa taga
um in ta kostar lujvi.

24 Jadvlin stendur aa liftingjini
kladdur uj skarlag rejia
Tu fangar ikkji Ormin langa
fir sydgje e tujn dejja.

25 Jadvlin talar tiil svajnar sujnar
kiempun munnu tiid møda
Standi val u manniliia
blouvut verur gøda.

26 Norriis mæn aa kongjis knørrum
kunnu val bajda knujvi
Gaingji val fram uj hørur kampi
idla viid lada² lujvi.

27 Airikur talar tiil Fin hiin litla
tu skal tja mar standa
Tu skal værja siolvun me
um in e komi uj vanda.

28 Løddu tajr aa sundi ud
bujjavu tajr har laingji
Longdust tajr ettir norskum knørrum
aa berjast moud Norriis kongji.

1 Eingin bogi yvir u.

2 Sb leada.

29 Løddu tajr skjib ad ojdni in
atlavu sar ad vinna
Hildu vagt baje not u dae
Normæn vildu tajr finna.

30 Nu skal latta liouvi av
e qvøje ikkji longur aa sinni
Nu skal taga up annan tot
drajngjir legji uj minni.

31 Oulavur siglir uj Estur havi
atlaje hajm ad fara
Taa han koom uj Ojrasundi
han saa ajn skjiba skara.

32 Høvdingar trydgjir aa landi standa
higgja ud so vuja
Sunnan sydgja tajr knørrir pru
ettir havi skruja.

33 Danmarks kongur tiil orar tegur
alt mar val skal ganga
Gud signi mujni øjuin³ tva
nu sar e Ormin langa.

34 Ajrikur stou har skamt uj fraa
talar tiil sujnar mæn
Kongirin av Danimark
han sar ikkji Ormin en.

35 Har koom fram ajn størrir knørrur
drajngjir undrast aa
Svørigjis kongur tiil jadlin talar
nu man e Ormin siaa.

36 Leggji nu skjib fraa landi ud
aarar uj hendur taga

Ladi ikkji Oula sleppa
so fauan han heldur sujn maga.

37 Ajrikur higgur uj havi ud
talar tiil sujnar mæn
Ta svørje e aa mujna trigv
tajr sægvu ikkji Ormin en.

38 Danmarks u Svørrigis kongar
halda aa siefti rejja
Ajrikur jadlur raddur er
ad hevna sujn fajirs dejja.

39 Vrajiur malti jadlirin
han talar av idlun sinni
Anna krævur in ora brask
tajr Norriis mæn ad vinna.

40 Jادلirin stendur aa grønun vedli
tægur han tiil ad ganga
Veri nu snarpir ad skjiba borum
nu sujdgie e Ormin langa.

41 Adlir souvu taa Ormin koma
adlir undrast aa han
Av silkji vouru seglini
u stavnar (!) uj gudli ran.

42 Løddu tajr see uj vejen fram
baje vi svør u spioud
Normæn souvu aa Orminun
tair ivast ad halda imoud.

43 Oulavur talar tiil sujnar mæn
so dujrt skullu tair me kieiba
Ongantuj e rujmdi ur struj
uj dae skal e ikkji loiba.

3 Skal helst vera øjiun (i og u umbýt).

44 Leggji nu skjib tiil strujie fram
u segl aa bunkan striga
Tajr skullu sydgja Norriis mæn
tajr kunnu val svorun bruga.⁴

45 Ylvur rejje uj stavni stendur
got er uj honun evni
Leg ikkje Ormin so langan fram
sum han hevur longri stevni.

46 Kongur stendur aa lifting attur
[uj] skarlag er han kladdur
Nu sydgji e mujn stavna mavur
er baje rejjur u raddur.

47 Kongur tu sost mee ikkje raddan
e tori val aa ad herje
Gojm tu lifting so val uj dae
sum e skal stavnin værja.

48 Vrajiur var han kongirin
Ylvur tiil orar tegur
Blujkka te attur harri mujn
tuj vrajie up ægkur⁵ vægur.

49 Kongiren stendur aa braja bunka
talar tiil sujnar mæn
Qvør ajiur hæsi nægvu skjib
e kjenni tej ikkji en.

50 Svaraje Torkjil kongins brouvir
malir av tungun inna
Danmarks kongur u Svørrigjis kongur
vilja tujn dejja vinna.

51 Raddir eru danskjir mæn
moud normonnum aa ganga
Bedri var tajm hajmi aa veri
tan fugla flok ad fanga.

52 Bedri kunnu Svørrigjis mæn
tajm offur bodlun striga (!)
In ad narkast ogun so
ad blouvit svør skal ruga.

53 Kongirin giek uj lifting up
ravur han up aa hidgja
Qvør ajiur hasar storu knørrir
uj Ormins bagboor liggja.

54 Svaraje Hirningur kongins svaavur
ledur so orum fadla
Hattar er Ajrikur Haagun son
u han beer ajn ivir adla.

55 Tiil svaraje kongirin
uj fraa man frattast vujja
Skarpur verur Hildurs laigur
normæn moud norskun strujia.

56 Svørrigjis kongur moud Oula lejde
ajna morgun tuj
Har var sum uj baal aa lujda
skajier dinja uj.

57 Høgdu u stungu taa Norriis mæn
baje vi svør u spioudi
Tjukt so fudlu tajr svænsku mæn
sum grasi fujgur aa groudi.

58 Svørrigjis kongur robaji hot
han bijur tair undan flydgja
E havi mist mujt mesta folk
ta voldir mar sorg aa sydgja.

4 Fyri r í bruga er skrivað n.

5 Óivað mislestur fyri angur (skrivað á norðanmáli). Sb:
tuj vraiiie eggjar vægur.

59 Danmarks kongur trogaje fram
atlaje sar ad vinna
Normæn tougu moud honum val
tiil danskar mæn aa tinna.

60 Roigur stou tiil skujdgjar up
u rejtt var sund aa sydgja
So var sagt ad danskjir mæn
tjajr mottu undan flydgja.

61 Jadrilin togar moud Ormi fram
vi biørtun brandi uj hendi
Ikkji skal Oulavur rousa av
ad e snart fraa honun vendi.

62 Loddu tjajr knør vi knørta boor
qvørgjin vildi flydgja
Høvur u kroppar uj havi tumla
otydligt var ad sydgja.

63 Ajnar stendur uj kraprumi
vi Tambur bua tjajr kadla
Qværja feer piil fraa bua drajv
taa mund[i] ajn mavur fadla.

64 Ajnar spændti Tambur bua
pujlin uj strajngjin strongdi
Pujlin flej ivir jadrilins høvur
roua knappin sprongdi.

65 Ajnar spændti up ørum sinni
atlaje jadrin aa fædla
Pujlin ran midlin arm u suju
ajnkji var jadril aa bedla.

66 Ajrikur talar tiil Fin hiin lujtla
e skal spirja te naga
qvør er han vi skørpun skodum
atlar mee ad raga.

67 Tiil svaraje Finnur lujtli
blouvitar vouru hendur
Ta gjørði hasin stouri mavur
uj krapruminun stendur.

68 Jadrilin malir aa ørum sinni
ta skal e tar raa-a
Sioud tu handar stora man
nu stendur mujt lujv uj vaa-a.

69 Manninun kan e ajnkji giera
han er ikkji fajiur
Bua strong e stidli aa
tuj mavirin edni ajiur.

70 Ajnar spendti up triia sinni
atlaje jadril aa raga
Taa sprak strongur av staali stinna
buin toug aa braga.

71 Adlir hoirdu strajngjin springa
kongur see forundrar
Qvad er ta uj mujnun skjibi
so ægvilija dunderar.

72 Svaraje Ajnar Tambar siælvar
han kastar bua sujn
Nu brast Norje ur tujni hond
kongirin⁶ harri mujn.

73 Uj Harrans hond mujt rujgji stendur
u ikkji uj Tambur bua
Tag tu ajn av mujnun buum
vida qvad tair dua.

74 Vajgjir eru kongjins buar
Ajnar ravur aa svara

6 Stavilsid ix er skrivað tvær ferðir: Kongiririn.

E skal taga mujt siold u svør
høg skal e ikkji spara.

75 En stou folk uj stavnum bavun
man⁷ mee rat um minnast
Sirgjilit var aa mijum skjibi
har toug folk ad tinnast.

76 Jadririn sprak uj Ormin up
val bar brand aa hændi
Hirningur lojbur ur lifting nijur
attur moud honum rendi.

77 Berjast tair aa mijum bunka
viil e fra tuj graja
Øvijur motti jadrur lojba
nijur aa Jadnbard brajia.

78 Jadririn valdi sar restar garpar
faajer finnast slujgjir
Snarlija attur aa Ormin sprak
u taa motti Hirningur vujgja.

79 Ylvur reje ur stavni lojbur
nu er stavnur ejiur
So flujdur blou aa Ormi langa
knørrur sujntist rejiur.

80 Ajrikur var taa ærun sinni
attur aa bunkan rigjin
Taa saa han ad stavnirin
aa Orminun var tigjin.

81 Jadririn mannar see triju feer
nu skal ikkji dvujna
Taa fædl Ylvur u Hirningur
vi edlun drajngjun sujnun.

82 Kongirin robar aa liftingjini
nu er tab uj hendi
Lojbi uj havi mujnir mæn
heer verur aj gouvur endi.

83 Kongirin leib uj havi ud
garpar ettir fildu
Kongjins brouvir sajnastur sprak
tair gierdu sum kongirin vildi.

84 Ajrikur fæk taa Ormin langa
aingjin annar kundi
Toug han siolvur taa rouvur uj hond
u stujrdi honum fraa sundi.

Niurlaie er

Olavur kongur heriar han moud trædlum ...
etc.

7 Kann lesast sum maa (tað ger CCF).

Osmund A-alsons qvaie

1 Nu skal stidla uj stavar grajn
ikkji skal nijur fadla
Um han Osmund A-alson
tan huna kong tajr kadla.

2 Nu skal stidla uj stavar grajn
ikkji skal nijur ganga
um han Osmund A-alson
tan huna kongjin stranga.

3 Um han Osmund A-alson
tan huna kongjin stranga
Hartiil Oula skou svajn hans
vanur uj rum aa ganga.

4 Um han Osmund A-alson
tan huna kongjin rujga
Hartiil Ola skousvajn hans
fajer finnast slujgjir.

5 Um han Osmund A-alson
tan huna kongjin sterka
Hartiil Oula skousvajn hans
rojndur uj avrigs verkji.

6 Osmundur rujiur aa lajgvædli
han beer so fagran sijur
Ingjibierg stendur uj glasgluggun
hoon bliknar kjinnun vi.

7 Ingjibierg stendur uj glasgluggun
talar tiil movvir sujn

Tujlujgan vildi e kosi mar
hejje ta staje tiil mujn.

8 Hoon hejje up sujna høggru hond
u gav henni høg aa ten
Blouvi draiv uj barmin nijur
souvu ta maingjir mæn.

9 Svaraje frigvin Ingjibierg
ledur so orum svara
Osmundur er ain havriks kappi
han kan honun lujvi fora.

10 Svar[a]lje frigvin Ingjibierg
tagdi ikkji longur
Gjift mee heldur Osmundi
dou¹ hiin er fra-ari drongur.

11 Siurur Fodur er fra-ari kappi
honum skullu viid te gjifta
Osmundur skal te ikkji niouda
so skullu viid ta skjifta.

12 Siurur Fodur frunna ba
u han hana fæk
Men hoon hejje hu aa Osmundi
u[j] hiarta var honum tæk.

13 Siurur Fodur slagtar nejd u sæj
helst ud av tuj besta

1 *Helst dou, men kann mǫguliga lesast dæu (somuleiðis í 16).*

Snarlija lad tiil bridlips atla
lad ikkji longur froista.

14 Ta var bridlip uj boje var
ikkjj motti tvørra
Bavun borgun b[o]jje² var
tolv hundra av qvørje.

15 Edlum ledur Siurur Fodur
uj sujt bridlip biouva
Uttan Osmund A-alson
uj val kan randi liouva.

16 Uttan Osmund A-alson
uj val kan randi liouva
Dou skal e uj Siura bridlip
mar viil ajngjin biouva.

17 Svaraje Oulavur lidin smaa svajn
sum buvist aj vi fri
Qvad skullu viid vi skjibun fara
idla vi hesta lii.

18 Tuj svaraje Osmundur
ledur aj drujba uj kav
Snarlija lojsa ud gammar tvajr
ivir ta salta hav.

19 Ud var loistur gammirin
uj Osmundur skuldi aa ruja
Pruiddur var han vi skarlag
nijur aa mijal sujuu.

20 Ud var loistur gammirin
undir hadlar væg
Han hejje ædi oxa fadl
avur in han giek av hødl.

21 Pruiddur var han vi skarlag
nijur aa mijal sujuu
Forgjiltur var sajilin
uj Osmundur skuldi aa ruja.

22 Gammirin rendi uj lofti up
vildi av sar kasta
Osmundur talar tiil Oulav unga
bijur han sida fastan.

23 Gammirin rendi uj lofti up
vi sujnar stinnu straingjir
Han³ koom nijur aa rujga land
sum gjidi man vera laingi.

24 Oulavur tu skal ganga in fist
ettir fodnum vanda
Verur tar naga vanboje
e skal ikkji langt fraa standa.

25 Oulavur tu skal ganga in fist
gjør ettir mujnum ravum
E skal standa udi um stund
tiil gjivnar eru gavur.

26 Oulavur tu skal ganga in fist
viil tu prujie niouda
Bavun skal tu høvdingunum
bukka ogso ludu (!).

27 Ajrikur talar tiil skajnkju svajn
alt firi uttan ekka
Skonk honum vujn uj væglit hodn
bi han sida u drekka.

28 Ajrikur talar tiil skajnkju svajn
han er draingja magji

2 CCF/FK biðid.

3 Skrivað Ham.

Skonk honum vujn uj væglit hodn
biou honum ses u sadi.

29 Skainkjarin gjerdi sum kongirin ba
alt four ettir vonum
Hesin stendur stols riddari
ajngjin ansar honum.

30 Osmundur giek uj hadlina in
pruje vildi niouda
Bavun mundi han hõvdingunum
bukka ogso luda.

31 Osmundur giek uj hadlina in
aingjin uj han kiendi
Uttan frigvin Ingjibierg
uj rejjargudl bar aa hendi.

32 Taa koom in ajn annar mavur
han var av ædlum majri
Kongjinum tigjir lujtlan tattur
koma heer sluigjir flajri.

33 Ajrikur talar tiil skainkju svain
han er drajngja magji
Skonk tajm vujn uj væglit hodn
biou taim sæs u sadi.

34 Skajnkjarin gierdi sum kongirin ba
alt four ettir vonum
Hesir standa stols riddarar
ajngjin ansar honum.

35 Juskan lad han hattin sujia
nijur a gular brujr
Uttala sar sessin toug
ixt vi hadlar diir.

36 Ajrikur talar tiil skajnkju svajn
alt firi uttan ækka
Skonk tajm vujn uj væglit hodn
bi tair sida u drekka.

37 Skainkjarin gierdi sum kongirin ba
aj for ettir vonum
Hesir standa stols riddarar
nu ansar han honum.

38 Hondin koom undan kaabini
qvujd var hoon sum fluur⁴
Undravust adlir uj inni voru
qvar slujgjir voru komnir ud.

39 Kaabu mavur vi hodni toug
ikkji var drong at lasta
Hodni fædl aa lampu nijur
han ravur uj lious ad kasta.

40 Kaabu mavur vi hodni toug
han svaivir⁵ ur av ædlum
Slejjkja tujt u tendra dot
taa var mirt uj hõdli.

41 Hojr tu ungi Oulavur
tu skal durum gojma
E skal sada brurini
so skullu viid laigjin rojna.

42 Oulavur toug tan dura vagtara
alt for uttan qvujju
Varpaje han so aa hadlar golv
ta brotnavu riiv uj sujju.

43 Oulavur toug tan dura vagtara
alt for uttan nej

4 CCF flúr. FK flúur. Sb fluvur. Svabo Flúur.

5 Sb svajvur.

Varpaje han so aa hadlar golv
ta brotnavu riivum siej.

44 Osmundur toug ta biørtu bruvur
undir kaabu sujn
Han kjisti hana so sòdan kos
ad vørrin vatti vujn.

45 Lægvan lejje han for vægtarins mun
ta brotnavu ten uj høddi
Svørje e tan aj vi mujna trigv
han drou ikkji svør av løddi.

46 Settust tej aa gammins bag
favurt var ta lii
Osmundur u Oulavur
u Ingjibierg ta triia.

47 Gammirin rendi uj lofti up
u vildi av sar kasta
Osmundur talar tiil Oulav unga
bijur han sida fastan.

48 Gammirin rendi uj lofti up
vi sujnar stinnu straingjir
Han koom njjur aa Huna land
sum gjidi man vera laingji.

49 LiOUS var bori uj hadlina in
lujst uj qvørjum sati
Burtur voru komnir mæn
u horvin bruvurin mada.

50 LiOUS var bori uj hadlina in
lujst uj sadum ædlum
Burtur voru komnir mæn
u horvin bruvur av pædlum.

51 Laidavu baje udi u inni
nast aa siægvi sum sandi
Ta var ikkji got ad finna ta moj
sum burt var flut av landi.

52 Tuj svaraje Siurur Fodur
af so tungari traá
Honum gievi e gri u fri
uj mujnum rujgji raa.

53 Honum gievi e gri u fri
uj mujnum rujgji raa
Mar viil sija komu mæn
uj qva-ani tajr vouru fra.

54 Honum gievi e gri u fri
uj mujnum rujgji laingji
Mar vil sija komu mæn
qvad tair vouru for draingjir.

55 Hejje e vida ad komu mæn
heddu flut mujna bruvur av gari
Uj morgjin arin soul up ran
tajr skuldu aa golgan fari.

56 Broigsti⁶ ad tan gamli kadl
rimur uj brosti rennur
Arin tu tair aa golgan hevur
svajkast tar um ænni.

57 Tuj svaraje tan gamli kadl
fista ori taa
E man kienna komu mæn
uj qva-ani tair vouru fra.

58 E kienni val Osmund A-alsen
tan huna kongjin rujga

6 *Sb* Broiksti.

Hartiil Oula skou svajn hans
fajer finnast slujgjir.

59 E kienni val Osmund A-alson
tan huna kongjin sterka
Har tiil Oula skou svajn hans
roindur uj havriks verkjij.

60 E kienni val Osmund A-alson
tan huna kongjin stranga
Har tiil Oula skou svajn hans
vanur uj ruum ad ganga.

61 Teje tu hiin gamli kadl
teje tu hiin ondi
Synd tigiir mar ad høgga tee sundur
kasta te ud firi hundar.

62 Teje tu hiin gamli kadl
teje tu hiin argji
Synd tigiir mar ad høgga te sundur
u kasta te ud firi varga.

63 En svaraje tan gamli kadl
ikkji var Osmund ad lasta
Sioldan hevur han haft tan sii
tan fadaka ud ad kasta.

64 Tuj svaraje Siurur Fodur
malir aa tungu inna
Qvør skal vera mujn laisagari
tan huna kong aa finna.

65 Rani kiemur ur fiadli oman
vi sujnar bustur stinna
E skal vera tujn laisagari
tan huna kong aa finna.

66 Svaraje Oulavur lujdin smaa svain
han kundi aj longur bera
Hoir tu ungi Osmundur
ain bøn e viil begiera.

67 Ajna bøn uj e te bije
hana skal tu mar lova
Ajna not uj rujgjinum
kja Ingjibierg ad sova.

68 Svaraje Osmund A-alson
tagdi ikkji longur
Kiour tar konu qvar tu viil
kja henni svævur tu onga.

69 Svaraje ungi Oulavur
gjerst so nujdur drongur
Veri ain kargur herjald son
kia tar verur longur.

70 Svaraje ungi Osmundur
tungu beer so sniadla
Veri ain kargur herjald son
uj te skal attur kadla.

71 Ta er en sum oftum var taa
tung er elskovs tra
souvu ajn man uj juskun klavun
rujia borgun fraa.

72 So ledur han Siurur Fodur
sujni skjibun gjera
Adlar ledur han strajngjinar
av rejjar gudli vera.

73 Vundu tajr up sujni silkji segl
gudl vi vovin rand
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in vi Huna land.

74 Oulavur sidur aa skounum burt
sar see ud so vujia
Han sar ettir rumun havi
stourar knørrir skrujia.

75 Han var ikkji burt fraa Osmundi
majr in ajna not idla tvar
E sar sa⁷ fagran skjiba floda
liggja udi vi hav.

76 Sar tu fagran skjiba floda
liggja udi vi hav
Ta man vera Siurur Fodur
ad hitta bruvur vaar.

77 Borgjir sujdgja tajr undan koma
perlur braid so vujia
Souvu ajn man uj juskum klavum
attur moud borgun rujia.

78 Borgjir sujdgja tajr undan koma
aa pujlarum standa
Torni hægt firi qvens mands durum
drajngjir eggajist vandi.

79 Oulavur gak tiil strandar oman
ettir fodnum vanda
Verur tar naga vanboje
e skal ikkji langt fraa standa.

80 Favur var tan snejkkja
kiendi favurt land
Lodu sujni ankør fadla
aa so qvujdan sand.

81 Lodu sujni ankør fadla
aa so qvujdan sand

Taa var Oulavur lujdin smaasvajn
rijin nijur tiil strand.

82 Rani stendur aa bunkanun
vi sujnar bustur stinna
Man hattar vera tan huna kongur
ajngjin torir ad finna.

83 Heer eri e Oulavur lujdin smaa svajn
heer skal tu mee sydgja
Kværkji tar aj tujnum monnum
man e undan flujdgja.

84 Heer eri e Oulavur lujdin smaasvajn
heer skal tu mee kienna
Kværkji tar aj tujnum monnum
man e undan renna.

85 Bardust tajr aa brajja bungka
Oulavur komst aa kna
Osmundur braa sujn bidra brand
so er grajnt for mar.

86 Rani fedl aa bunkan nijur
Oulavur ravur ad svara
Ta mundi vera tan stesta skom
e toug mee ikkji vara.

87 Ta var Osmund A-alsen
sujnum svøri braa
Han klejv Rani (!) liouda trædl
sundur uj ludir tvaa.

88 Osmundur rajgar um brajja skjib
hevur aj hondum hou
Klujvur qven um tvøra
u varpar ud aa siou.

7 Hevur móguliga broytt o til a.

89 Osmundur rajgar um brajja skjib
vi sujn bigvin brand
Klujvur qven um tvøra
uj moudir honum ran.

90 Osmundur rajgar um brajja skjib
fast av miglun mouvi
Hittir nu qvar uj Siurur Fodur
flujdur uj manna blouvi.

91 Tuj svaraje Siurur Fodur
tungu beer so sniadla
Gieri ta firi Guds skjild nu
tiid flida mee hajm tiil hadla.

92 Gjeri ta firi Guds skjild nu
tiid flida mee hajm tiil hadla
Um in e ajje systir taa
sum gjidi man vera vadla.

93 Svaraje Oulavur lujdin smaasvajn
lujdur see up tiil ojdgja
Qvad skullu viid tiil fødur⁸ lajga
ladi tan tralin dojdgja.

94 Svaraje Osmund A-alsen
skjibi fingi viid frujt
Lada viid han udi dojdgja
taa hevur han nægv firi sujt.

95 Tougu tajr Siur ur manna drojra
førdi hajm tiil hadla
Tag vi frigvin Ingjibierg
tu grø tan garpin sniadla.

96 Grøddi hoon han um dæar
grøddi hoon han uj trydgjar

Intiil tan hiin triia
taa four han uj brinju nydgja.

97 Grøddi hoon han um dajen
grøddi hoon han uj tvaa
Intiil tan hiin triia
taa four han uj brinju bla.

98 Intiil tan hiin triia
taa four han uj brinju blaa
So gjek han uj hadlina in
so vanur var garpi ad sia.

99 Han gav honum attur Ingjibierg
han toug ur bruvar huuse
Osmundur fæk taa Siura systir
ta vana sprundi liousa.

100 Siur Fodur festi Ingjibierg
so er grajnt firi mar
Osmundur fæsti Randarsoul
tan fagrasta uj verini var.

Stævi ellers niurlaie er

Borgar jærtur bidgjir aa torni frujia
en er han (!) fagrari in randarsoul
hoon kan adlar fugla listir ad tujia.

8 Sb bedur. *Helst misskiljing fyri Føti, hvmf. av Fótur.*

Sniolvs qvaie

bestaaende af 7 Totter

1. Rane tottur

1 E vaid ajna rujmina
malir aa tungun vilia
Um hiin unga Hildibrand
taa han raj aa gjilia.

2 E vaid ajna rujmina
gjerd um lond u rujgjir
Riggjislejs man værin standa
qvør viil annan svujgja.

3 Riggjislejs man værin standa
qvør viil annan svujgja
Um hiin unga Hildibrand
han rujiur ur Gantar vujga.

4 Hildibrand sest uj gjiltan stoul
kladdur u[j] brinju blaa
Qvar vida tiid so vana jomfru
mar eer sami ad faa.

5 Sændu svajn tiil orar tægur
stou har skamt uj fraa
Oulas dottir¹ aa Uplondum
hoon er tar sami ad faa.

6 Oulas dottir aa Uplondum
eer runnin undir skuj

Hæar riju tajr sendu mæn
uj giegunum grøna luj.

7 Oulas dottir aa Uplondum
ta listilija sprund
Hæar riju tair sændu mæn
uj giegunum grøna lund.

8 Hoon beer ikkji blajga braa
undir sujnum gula haari
Heldur in tan fagrasta summarsoul
uj favurt skujn um vaari.

9 Hildibrand so tiil orar tegur
nu er tiil navns aa lajda
Sii mar sat u sanniljia
kvæssi man mojdgin aida.

10 Oulavur ajdur hennara fajir
Ingjibierg hennara movvir
Svinna Silkjiaig aidur hoon siolv
u Sniolvur hennara brouir.²

11 Eer hoon so voon u tekkjili
sum tu sijur fraa
Hæar strajngji e aidi mujt
ta stændst qvad av uj maa.

12 Eer hoon so voon u tekkjili
sum tu sijur tiil

¹ Stavurin o í hesum orði kann her og fleiristaðni líkjast a, men kann helst lesast sum o.

² Ikki brouvir, sum vanligt er, helst vegna plásstrot.

Hæar strajngji e ajdi mujt
ta stændst qvad av uj viil.

13 Ud var lojstur gangarin
undir hadlar væg
Pruidur var han vi skarlag
nijur aa houvar siæg.

14 Prujdur var han vi skarlag
nijur aa mijal sujju
Forgjiltur var sajin
uj Hildibrand skuldi aa rujia.

15 Hildibrand læib uj sajin up
ivir læisan lua
Studdist ikkji vi siolda rajmar
u ikkji vi sajin bua.

16 So rujiur han Hildibrandur
vi gjiltun luvur uj hondun
Fan up aa ajt qvujldar huus
mit uj Sælgja londun.

17 Han fan up aa ajt favurt huus
ta er val fimtan miilir
Bant sujn hest tiil fagran muur
giek so siolvur tiil qvujlu.

18 Hettar fratti Rani
suvur uj Isanslond
Oulas dottir aa Uplondum
hoon er so bila³ vond.

19 Ud var loistur gangarin
undir hadlar væg
Prujdur var han vi skarlag
nijur aa houvar siæg.

20 Ud var loistur gangarin
uj Rani skuldi aa rujia
Prujdur var han vi skarlag
nijur aa mijal sujju.

21 Hoirdi ta frigvin Silkjiaig
in uj sujna hædl
Rujiur uj giegnum grøna lund
Rani liouda trædl.

22 Hoirdi ta frigvin Silkjiaig
ta listilija sprund
Nu rujiur Rani kiempan rest
uj giegnum grøna lund.

23 Ta var Rani kiempan rest
hajm uj garin four
Udi siolvur Oulavur
firi honum stou.

24 Tuj svaraje Oulavur
malir aa tungun vilja
Qvad eru tujni ørindi
u qvad man kiempan vilja.

25 Rani so tiil orar tegur
ilt er for sands aa dilja
Ta eru mujni ørindi
Silkjiaig aa gjilja.

26 Rani giek uj hadlina in
rattir fram liousan hand
Frigvin viil tu filgja mar
suvur uj Isans land.

27 Svaraje frigvin Silkjiaig
fista ori taa
E eri ærum riddara lova
uj mujn staar hu-ur aa.

3 *Skrivað* bela.

28 Rani so tiil orar tegur
fista ori taa
Kussu aidar (!) tan riddarin
uj tujn staar hu-ur aa.

29 Svaraje frigvin Silkji ajg
bliknar undir kjin
Kvar eer Sniolvur brouvir mujn
qvuj kjemur han ikkji in.

30 Sniolvur giek uj hadlina in
svajbar ad sar skjín
Taa saa han ad Silkji ajg
hoon bar blajga kjin.

31 Svaraje frigvin Silkji ajg
fraa man frattast vujia
Eer tu lardur aa rujia dist
aa lajg vedlum aa strujia.

32 Sniolvur stendur aa hadlar golvi
uj ring u brinju fruja
Hojr tu Rani kiempán rest
e biouvi tar ud ad strujia.

33 Oulavur so tiil orar tegur
aa borgjini hevur han raa
Tu fert aj av hadlini ud
ta stendst qvad av uj maa.

34 Oulavur so tiil orar tegur
aa borgjini hævur han valdi
Tu fert aj av hadlini ud
tu eer for ungur aa aldri.

35 Orla var um morginin
soulin skujn so vujia
Ta var hiin ungji Hildibrandur
bujr see ud aa rujia.

36 Ta var hiin ungji Hildibrandur
bujr see ud aa rujia
Han koom nijur aa Uplondum
sum vejir lidgja vujia.

37 Ajn koom mavur uj hadljna in
sijur tajm ædlun fraa
E sydgje man aa borgum rujia
miglan uj brinju blaa.

38 Ajn koom mavur uj hadlina in
ajngjin uj han kiendi
Gjiltan kiolm aa hæddi bar
ait draje svør uj hændi.

39 Hildibrand giek ad borinum
rattir fram liousan hand
Frigvin viil tu filgja mar
ivir Selgja land.

40 Svaraje Rani kiempán rest
fista ori taa
Hattar man vera tan riddarin
uj tujn staar hu-ur aa.

41 Rani up fraa bori staj
gierdi uj ait svir
Adlir tair uj inni vouru
hobravu aa hadlar diir.

42 Rani up fraa bori staj
ta gierdi han so brot
Adlir tair uj inni vouru
hobravu aa hadlar got.

43 Rani up fraa bori staj
tan hiin mænskur man
Ævijan toug han Hildibrand
aa hadlar golvi fram.

44 Skjldgjan ivir bori hæk
blikna toug hiin vana
Hildibrandur u Rani kiempa
nu beer bavun saman.

45 Kiaftur hans er ægvilijur
nasanar eru langar
So eru hansara kiolkabajn
sum fiourings vejir ad ganga.

46 Orla var um morginin
soulin tegur aa branda
Ledgia sujnar bardæar
fram vi Uplandi.

47 Orla var um morginin
soulin roar uj skj
Ledgia sujnar bardæar
fram vi Uplands sujju.

48 Orla var um morginin
soulin roar uj fiædl
Ledgia sujnar bardæar
skamt fraa Oulas hædl.

49 Rujia saman aa grønun vædli
qvergjin vildi luda
Gongur so ældur av svørun tajrra
sum najstar av orni fuga.

50 Riju saman aa grønun vædli
qvergun mundi bædla
Hoirast motti langan vee
sum svør aa brinjum giedla.

51 Hildibrand sidur aa sujnum hesti
fraa man frattast vujia
Kiolmirin aa Rana hæddi
glægvar sum gudli reja.

52 Hildibrand sidur aa sujnum hesti
ta eer virin fuðl
kiolmirin aa Rana hæddi
glægvar sum rejjar gudl.

53 Skjiggan ivir hæddi hæk
blikna toug hoon hot
Sujian strujiaast kiempur tvar
baje dae u not.

54 Skjiggan ivir hæddi hæk
blikna toug hiin dujra
Sujian strujiaast kiempur tvar
fult uj dæar fujra.

55 Oulavur stendur for hadlar durum
snuvilija vendi
Hattar man vera ajn migjil kiempa
so snart beer svør uj hendi.

56 Oulavur stendur for hadlar durum
gudl beer see aa hand
Hattar eer ongun lujgari
in unga Hildibrand.

57 Oulavur stendur for hadlar durum
malir av tungun bædli
Ajngang saa e Hildibrand
han raj aa grønun vædli.

58 Ajngang saa e Hildibrand
han sad aa sujnum hesti
Han var baje vanur u vidur
gierdur av gouvun tresti.

59 Hildibrand gav so stort ait hæg
fralujgur ærun monnun
Klujvur Rana uj Isans landi
svøri stou uj tonnum.

60 Ægvilit var aa lujia aa
ta Hildibrand rojnir alvi
Klujvur Rana liouda trædl
bugjin nijur uj nalva.

61 Ta var hiin unggi Hildibrandur
sujnum svøri braa
Han klejv Rana liouda trædl
sundur uj ludir tvaa.

62 Han klejv Rana liouda trædl
sundur uj ludir tvaa
Sværje⁴ e tan aj vi mujna trigv
han obin aa vedli laa.

63 Svaraje frigvin Silkjiajg
av so tungari nej
Sniolvur ruj aa markjina ud
ad vida um kiempan er dej.

64 Aandan hejje han ikkji mist
han øjieni sundur braa
Raidgjaje tiil av miglun alvi
Sniolvi atlaje han taa.

65 Ta var hiin unggi Hildibrandur
raidgjar svøri hodt
Ta var hiin unggi Sniolvur
han bar see undan brodt.

66 Hildibrand liggur aa grønum vædli
ajna so litla stund
So leib han uj sajilin up
ivir leisa lund.

67 Hildibrand spennir sujn hest vi spør⁵
ledur han goist um leiba

Hoirt ta frigvin Silkjiajg
fulddujrt mundi e te kieiba.

68 Svaraje frigvin Silkji aig
av so tungun strujie
Firi ajn slujgan høvdinga
ta vildi e ladi lujvi.

69 Svaraje frigvin Silkji aig
smujlist undir lujn
Var ta vi tujn vilja gjert
aa vøa brouvir mujn.

70 Svaraje unggi Hildibrandur
snarlija han sar vendi
E svørje tan aj vi mujna trigv
ad Sniolv e ikkji kiendi.

71 Fram giek frigvin Silkji ajg
ratti hond ivir boor
Listilit var aa ad lujia
tairra fæstnar oor.

72 Fram giek frigvin Silkji ajg
ratti fram liousan hand
Listilit var aa ad lujia
tairra fæstnar band.

73 Fæsti han frunna Silkji ajg
fauar finnast slujgar
Hana førði Hildibrandur
vi sar tiil Brandar vujga.

74 Hildibrand ledur nunnum biouva
aa drekka vi sar um joul
Sujjan seda saman uj ring
up aa ajn sorgarstoul.

4 *Helst hevur skrivarin roynt at broyta e til æ.*

5 *Sb spora. CCF broytir til spora eftir Sb.*

75 Tiid ajia tigung ain ungan son
han verur so mænsk ain man
Han er ajngjin uj Brandarvujg
uj ivir gongur han.

76 Svaraje onnur av nunnunum
av so gouvun tresti
Han er ajngjin uj Brandar vujg
vi han sidur aa hesti.

77 Svaraje trija nunnan tiil
han gierst so nujdur drongur
Han skal fadla for fajir sujns svør
sum ivir hans heddi hongur.

78 Stouvu up ur sorgarstouli
gjingu fram aa fold
Hildibrand stou u lujddi aa
han sortnaje sum ajn mold.

79 Ta var hiin ungji Hildibrandur
svajbar ad sar skjín
So gaar han uj hœa loft
for svinnu Silkji aig in.

80 Viid ajia ogun ajn ungan son
han gierst so nujdur drongur
Han skal fadla for svøri ta
uj ivir hans hæddi hongur.

81 Hoir tu mujn hiin vældiji harri
beer for onga sud
Tag tujn gjilta bidra brand
stoid uj pulvur ud.

82 Svaraje frigvin Silkji ajg
baje av ilsku u braje
Hoir tu mujn hiin vældiji harri
far ettir mujnun raaje.

83 Ikkji vildi Hildibrandur
svøri so tujna av lujvi
Tuj han hejje uj langar stundir
staje uj tungun strujje.

84 Tuj han hejje um langar stundir
staje uj tungun strujje
Vi tan gjilta bidra brandi
vunni ta vana vujvi.

85 Orla var um morginin
soulin toug aa troidgja
Ta var hiin ungji Hildibrandur
han sildi for Heljar oidgja.

86 Hildibrand sildi for Heljar noor
ta var mest av sud
Han toug sujn gjilta bidra brand
u varpar uj havi ud.

87 Grujmur ajdur sonur hans
tan gavilija mand
Sujian raj han hæani burt
han four see up aa land.

2. Sniolv's tottur

88 (1) Sniolvur bujr aa Uplondum
hans lujgji kan ikkji finnast
So listir honum ad strujiast
sum laigar vi strejmin stinna.

89 (2) So listir honum ad strujiast
sum strejmur laigar uj aa
Han er ajngjin uj værini
Sniolv ovir gaar.

90 (3) Sniolvur gaar for sujna movvir
leggur vi hana raa
Qvar vaid tu so vana jomfru
mar er sami ad faa.

91 (4) Svaraje hansara sala movvir
var aj tiil tes sajn
Mong er voon aa Uplondum
tag tar ajna av tajm.

92 (5) Hoir ta mujn hiin sala movvir
egga mar aj tan harm
Hoon er ajngjin aa Uplondum
sova kan uj mujn arm.

93 (6) Hojr ta mujn hiin sala movvir
egga mar onga qvujuu
Hoon er ajngjin aa Uplondum
svævur kja mujni sujuu.

94 (7) Svaraje ungi Sniolvur
fista ori taa
Hertuins dottir uj Brunsvujg noor
er mar sami ad faa.

95 (8) Svaraje hansara sali movvir
malir aa tungun inna
Hertuins dottir uj Bruns vujg noor
er tu ikkji mavur ad vinna.

96 (9) Svaraje ungi Sniolvur
malir aa tungun braje
Dou skal e tiil Brunsvuigar
e komi aj attur ur tairri.

97 (10) So ledur han Sniolvur
sujni skjibini giera
Adlar ledur han strajngjinar
av rejiar gudli vera.

98 (11) Braddir vouru brandar
skorin var [qver] stok
Stavn u stujri av rejiar gudli
so var segl uj top.

99 (12) Braddir vouru brandar
borini vouru blaa
Forgjiltir ringar av rejiar gudli
har skujn soulin aa.

100 (13) Braddir vouru brandar
borini vouru nuj
Forgjiltir lajga vævu ringar
hægt uj mijun skuj.

101 (14) Sniolvur ledur snekkju smujia
drajngjir monne gjida
Av gudli vouru mastranar
av silviri vouru bidar.

102 (15) Sniolvur ledur snekkju smujia
hægt up undir skuj
Av gudli slijen liftingjin
han sidur siolvur uj.

103 (16) Vindur han up sujni silkji segl
fajer finnast slujgjir
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in aa Bruns vujg.

104 (17) Vindur han up sujni [silkji] segl
gudl vi vovin rand
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in vi Bruns land.

105 (18) Vindur han up sujni silkji segl
vi so nujdun orun
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in aa Bruns vujg noor.

106 (19) Smalu drongur uj lujiun
gojmir smalu [u] gaid
E sar skjib ettir havi koma
havnir vilja laida.

107 (20) Smali drongur gaidum regur
ud aa grønan vedl
Sujian axlar kaabu blaa
han gaar uj kongjins hædl.

108 (21) Sujian axlar kaabu blaa
han gaar uj kongjins hædl
E eri me aa ajnun ludi
vujsari in tiid æru edl.

109 (22) E eri me aa ajnun ludi
vujsari in tiid eru ædl
E sar skjib ettir havi koma
seglini qvujd sum biedl.

110 (23) Sar tu skjib ettir havi koma
seglini qvujd sum lujn
Vera man onkur høvdingur
ad bija dottir mujna.

111 (24) Glavur leggur⁶ Sniolvur
in a Brunsvujgs vaa
Han viil qverkji striga aj luda
skodini bresta aa.

112 (25) Hertuin so tiil orar tegur
heldur aa brujndun knujvi
Siurur gak tiil strandar oman
tag tair burt av luji.

113 (26) Hjar uj tan snekkjan
kjendi favurt land

Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand.

114 (27) Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand
Fistur stujur Sniolvur
vi sujnun foudum aa land.

115 (28) Fistur stujur Sniolvur
vi sujnum foudum aa land
Taa var Siurur hertuin son
rijin nijur tiil strand.

116 (29) Svaraje Siurur hertuin son
lujdur aa gjiltan brand
Sii mar fravur ajdi tujt
u qvar bidgjir tu land.

117 (30) Sniolv skal tu nævna me
val uj vujdgji staar
Oulavur kongur aa Uplondum
er sannur fajir ad mar.

118 (31) Svaraje Siurur hertuin son
kan val tungu skjilja
Qvad eru tujni ørindi
u qvad tigjist tu vilja.

119 (32) Svaraje ungi Sniolvur
ledur so orum sija
Tiil tes eri e hjar komin
tujna systir ad bija.

120 (33) Oulavur kongur aa Uplondun
var ajn kongur uj æat (!)
Ajnum manni Sniolvi
havi e hoirt fraa sagt.

6 Orðið skrivað tvær ferðir.

121 (34) Siurur giek fraa strondum nijan
svaibar ad sar skjín
Ogso bigvin gongur han
firi hertuin fajir sujn.

122 (35) Hertuin so tiil orar tegur
heldur aa brujndun knyvi
Hoir tu Siurur sonur mujn
eru tair tiknir av lyvi.

123 (36) Svaraje Siurur hertuin son
ledur so orum fuga
Nu er han komin riddarin tan
tu man undan luda.

124 (37) Tuj svaraje hertuin
baje felin u slibin⁷
Man ikkji Bruns vujg moudi standa
ajnum orla⁸ skjibi.

125 (38) Svaraje Siurur hertuin son
av so tungun strujje
Tu verur tan fisti uj Bruns vuig nori
tigjin verur av lujvi.

126 (39) Ta er Siurur hertuin son
ledur so orum vujgja
Nu er han komin riddarin tan
fru Adaløs far sujn lujga.

127 (40) Gjingu tajr fraa strondum nijan
rujgjir mæn u restir
Lunnar brustu u jørin skalv
tair settu sujn knør uj nesti.

128 (41) Uppi uj mijun grasa gari
axlar han sujni skjín

Ogso bigvin gongur han
uj hørar hadlir in.

129 (42) Ogso bigvin gongur han
uj hørar hadlir in
Sum hertuin ivir bori sad
vi monnum hundra fim.

130 (43) Sniolvur giek uj hadlina in
uj forum var tan sijur
Han hevur alt uj ajnun ori
hajlsar u han bijur.

131 (44) Sniolvur stendur aa hadlar golvi
beer fram qvæje sujna
Siid val restur hertuin
u giev mar dottir tujna.

132 (45) Lajngji sad han hertuin
huxaje um tej raa
Kvæssi han skuldi Sniolvi
ait haanilit ansvar faa.

133 (46) Ta er so mangur stols riddari
Adaløs vildi hava
E lad tair uj torni seda
adlar av lujvi taga.

134 (47) Ta er so mangur stols riddari
Adaløs vildi faa
E lad tajr uj torni seda
adlar av lujvi gaa.

135 (48) Ta er so mangur stols riddari
Adaløs vildi gjilja
E lad tajr uj torni seda
uj moudi tairra vilja.

⁷ Sb nibin. CCF broytir til nipin eftir Sb.

⁸ Sb olra.

136 (49) Svaraje ungi Sniolvur
ledur so orum svara
Tu er ikkji mairi firi mujnum hondun
in ajn gaas ad snara.

137 (50) Taa toktist han hertuin
ad vera komin uj vanda
Han sar hesa miglu kiempu
up firi bori standa.

138 (51) Sniolvur gongur aa hadlar golvi
malir aa tungu inni⁹
Sii mar antum naj idla ja
e bije ikkji trija sinni.

139 (52) Hertuin so tiil orar tegur
sortnar sum ajn mold
Gangji ettir frunni Adaløs
u lajie fram aa fold.

140 (53) Hoon stou up ur gjiltun stouli
vi filgjis moidgjar tolv
So giek frigvin Adaløs
in aa hadlar golv.

141 (54) Frigvin var baje stud u lajd
hon in uj hadlina giek
Fist hoon Sniolv vi øjiun saa
hoon vilja tiil han fek.

142 (55) Svaraje frigvin Adaløs
u[j] fista ori taa
E hejje hu aa Sniolvi
aarin e han saa.

143 (56) Svaraje frigvin Adaløs
gudl beer see aa hændi

E hejje hu aa Sniolvi
aarin e han kiendi.

144 (57) Fram giek frigvin Adaløs
ratti hond ivir boor
Listilit var aa ad lujia
tairra festnar oor.

145 (58) Fram giek frigvin Adaløs
u ratti fram liousan hand
Listilit var aa ad lujia
tajrra festnar band.

146 (59) Silkji ogso perlur
var ettir venum brajd
So var frigvin Adaløs
oman tiil strandar lajd.

147 (60) Silkji ogso perlur
var ettir venum pranga
Aj motti frigvin Adaløs
aa berum jørun ganga.

148 (61) Ta er en sum ofta var taa
mong er demin majn
Hertuin fildi sujni dottir
ixt aa flouar stajn.

149 (62) Vindur han up sujni silkji sægl
ud uj havi setti
Migjil var tan manna migva
uj stou aa landi ettir.

150 (63) Vindur han up sujni silkji sægl
gudl vi vovin rand
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in vi Upland.

⁹ -i innast við ryggin er ringt at siggja.

151 (64) Midlin bauar stavnanar
skujn so favur lidur
Sum hoon frigvin Adaløs
uj liftingjini sidur.

152 (65) Midlin bauar stavnanar
braa so favurt aa
Sum hiin ungji Sniolvur
frunni stendur kja.

153 (66) Hijar uj tan snekkjan
kiendi favurt land
Lad han sujni ankør fædla
aa saa qvuidan sand.

154 (67) Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand
Fistur stujiur Sniolvur
suinun foudun aa land.

155 (68) Fistur stujiur Sniolvur
sujnum fodum aa land
U hoon frigvin Adaløs
undir hans hægru hand.

156 (69) Toug han frunna Adaløs
litti aa land vi sar
Gud u milda Maria moj
veri nu vi tar.

157 (70) Silkji ogso perlur
var ettir venum pranga
Aj motti frigvin Adaløs
aa berun jørum ganga.

158 (71) Silkji ogso perlur
var ettir venum braid
So var frigvin Adaløs
nijan tiil hadlar lajd.

159 (72) Ta var hiin ungji Sniolvur
svaibar ad sar skjinn
Ogso bigvin gongur han
firi sujna movvir in.

160 (73) Svaraje ungji Sniolvur
malir uj fista sinni
Nu er hoon komin frigvin tan
tu sejie e kundi ikkji vinna.

161 (74) Svaraje hansara sala movvir
hoon saa ta bruvur biarta
Gouvari stund ta bar e tee
firi mujnum hiarta.

162 (75) Ta var hiin ungji Sniolvur
toug sar fru aa fæsta
Snarlíja lad tiil bridlips atla
lad ikkji longur froista.

163 (76) Ta var bridlip uj boje var
ikkji motti tverra
Bavun borgun boje var
tolv hundra av qverji.

164 (77) Hoon var set aa bankjir
han uj midlin drajngjir
Raj so mangur hobman tiil
sum fievur aa fugla vajngi.

165 (78) Hoon var set aa bankjir
han aa kalbek
Mangur ruigur riddari
uj midlin tairra gjek.

166 (79) Drukkji var tajrra bridlipi
hirin var so fejin
Sum tan fuglur aa vije sidur
var aa liousun deje.

167 (80) Drukkji var tairra bridlipi
kaadt var tairra lujv
Gjingu baje uj ajna song
Sniolvur u hans vujv.

168 (81) Drukkji var tairra bridlipi
so er komi tiil mujn
Sujian four qver sum bojen var
ha-ani haim tiil sujn.

169 (82) Drukkji var tajrra bridlipi
baje vi glæje u gaman
Ta var minst av avini
uj tej vouru saman.

170 (83) Adaløs vaknar aa mijari not
telur sujn drejm so brot
Undalit hevur firi mee bori
adla hesa not.

171 (84) Mee drojmndi tu raj aa grønum vedli
vi tujnar gulmur giara
Har koom rujiandi riddarin tan
han feldi tee nijur tiil jara.

172 (85) Mee drojmndi tu raj aa grønum vedli
bar so tunga traa
Har koom rujiandi riddarin tan
uj hægdj tujt høvur fraa.

173 (86) Ta er hiin ungji Sniolvur
ledur so orum svara
Han er ajngjin uj værini
uj mee fædlir tiil jara.

174 (87) Svaraje frigvin Adaløs
malir av tungun inna
Han er ajngjin uj værini
sujn lujga kan ikkji finna.

175 (88) Hevur tu hoirt fraa movvir hans
sum vonda¹⁰ gierning kan
Vanur er han u vextrilijur
Osmund nevni e han.

3. Golmars tottur

176 (1) Stols moidg ivir bori stendur
Osmundi hoon sijur
Hildibrand sildi for Heljar noor
har søkti han svøri nijur.

177 (2) Orla var um morginin
soulin toug ad branda
Ta var hiin ungji Osmundur
han byst see ud aa ganga.

178 (3) Orla var um morginin
soulin skuyn so vujia
Ta var hiin ungji Osmundur
han byst see ud aa rujia.

179 (4) Ta var hiin ungji Osmundur
han byst see ud aa rujia
Han koom nijur uj Gantarvujg
sum vejir lidgja vujia.

180 (5) Han koom nijur uj Gantarvujg
faavur er hans javni
Har laa hertuin innan firi
Golmar nævndur aa navni.

181 (6) Ta var hiin ungji Osmundur
haim uj garin four
Udi hertuin Golmar
firi honum stou.

¹⁰ *Møguliga vanda. Sb vanda. CCF/FK vanda.*

182 (7) Svaraje hertuin Golmar
han kan val tungu skjilja
Qvad eru tujni ørindi
u qvad man kappin vilja.

183 (8) Tujsvaraje Osmundur
ilt er for sands aa dilja
Ta eru mujni ørindi
Ingjibierg aa gjilja.

184 (9) Svaraje hertuin Golmar
lujdur aa brandin biarta
Tu gjiljar ikkji Ingjibierg
fiir in brosti er uj mar hiarta.

185 (10) Osmundur gongur uj grasa gari
flestædl vaid han skjil
E skal gjilja Ingjibierg
E gieri ta taa e viil.

186 (11) Ta var hiin ungi Osmundur
in uj hadlir four
Sum hoon frigvin Ingjibierg
uj glastri borgum stou.

187 (12) Svaraje ungi Osmundur
han malir um sujn vilja
E svørje tan aj vi mujna trigv
mee listir te ad gjilja.

188 (13) Svaraje frigvin Ingjibierg
hoon stou uj silkjisærkji
Ikkji maa tu Osmundur
vinna mar nujings verkji.

189 (14) Svaraje hertuen Golmar
en aa hesum sinni
Ikkji gjiljar tu Ingjibierg
meni e eri inni.

190 (15) Han lad Golmar av durum kojra
vi svør u vokna skjildri
Han lifti fruur uj song vi sar
han framdi qvad han vildi.

191 (16) Golmar grad so møvilija
slujgt var værdt ad hojra
Mar tigjir ta ankji roisni vera
tan vajga av durum kojra.

192 (17) Osmundur kiemur ud orla morgun
alt for uttan sud
Golmar viil tu filgja mar
heer naga uj havi ud.

193 (18) Svaraje ungi Osmundur
uj fista ori taa
Golmar viil tu filgja mar
heer naga londum fraa.

194 (19) Gjingu tair tiil strandar oman
vindur blagar uj fiædl
Golmar frigtar Osmund
dou han var ajt størri trædl.

195 (20) Gjingu tair tiil strandar oman
stiju uj lifting fram
Golmar frigtar Osmund
dou han var ajn størri man.

196 (21) Vundu up sujni silkjisegl
vi so nujdum orum
Striga aj aa bunkan nijur
fiir in vi Heljar norur.

197 (22) Svaraje ungi Osmundur
fista oor han sijur
Qvar var ta uj Hildibrandur
søkti svøri nijur.

198 (23) Svaraje hertuin Golmar
fista oor han sijur
Heer var ta uj Hildibrandur
søkti svøri nijur.

199 (24) Osmundur leib uj havi ud
lajngji kavarr han
So koom han fraa grunni up
u ankji svør han fan.

200 (25) Viil tu ikkji sija mar
qvar uj svøri liggur
Haran skal tu dejian tola
snart skal tu han tidgja.

201 (26) Hoir tu unggi Osmundur
lad mee ikkji doidgja
Viid skullu sigla hijan burt
u bedur for Heljar oidgja.

202 (27) Vundu tajr up sujni silkjisegl
vi so nujdum orum
Striga aj aa bunkan nijur
fiir in vi Heljar norur.

203 (28) Ta er hiin unggi Osmundur
ledur so orum svara
Qværr ajur hesi bidru vokn
fram vi grunni fara.

204 (29) Svaraje hertuin Golmar
uj anna oor han sijur
Heer var ta uj Hildibrandur
søkti svøri nijur.

205 (30) Svaraje hertuin Golmar
anna ori taa
Heer søkti han svøri nijur
taa var e siolvur kja.

206 (31) Osmundur leib ui havi ud
latlija kavarr han
So koom han fraa grunni up
nu han svøri fan.

207 (32) Nu havi e vuist tar aa brandin tan
tu hevur ettir stunda
Lova mar til landanar
aa Ingjibierga fund.

208 (33) Nu havi e vujst tar aa brandin tan
laingji hevur stajr tiil vuidgia
Lova mar tiil landanar
fru Ingjibierg aa sydgja.

209 (34) Tasvaraje Osmundur
lujdir see in moud oj
Qvad man hasum liouda trædli
skjilja so vana moj.

210 (35) Tuj svaraje Osmundur
luidir see in moud lund
Qvad man hasum liouda trædli
skjilja so vant ajt sprund.

211 (36) Ta var hertuin Golmar
uj attur svaraje honum
Ofta hevur lagur mavur
fingji vana konu.

212 (37) Ta var hiin unggi Osmundur
hejje aj flajri oor
Hægdi høvur av Golmari
u varpar ud firi boor.

213 (38) Vindur han up sujni silkjisegl
faajir finnast slujgjir
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in aa Gantarvuig.

214 (39) Híjar új tan snekkjan
kjendi favurt land
Lad han sujni ankør fædla
aa so qvuidan sand.

215 (40) Lad han sujni ankør fædla
aa so qvuidan sand
Fistur stujiur Osmundur
sujnum foudum aa land.

216 (41) Fistur stujiur Osmundur
sujnum foudum aa land
Slou han suinar kiolbuvir
skamt fraa siouvar strand.

217 (42) Osmundur giek fraa strondum nijan
svaibar se új skjín
Ogso bigvin gongur han
új hørar hadlir in.

218 (43) Osmundur giek ad borinum
han drak baje miø u vujn
Sujian flutti han Ingjibíerg
hajm új hædl tiil sujn.

4. Hildibrands tottur

219 (1) Flutti han fruur új hædl [tiil] sujn
ta mundu flestædl vida
Sujian sildi Osmundur
firi Heljar oidgjar idra.

220 (2) Osmundur sildi av Suvurlondum
aavur in upran soul
Sujian sildi [han] ha-ani burt
u in firi Favanspoul.

221 (3) Sildi han in firi Favanspoul
új søvur ganga fraa
Sujian sildi han ha-ani burt
u in firi Singjantha.

222 (4) Svaraje ungi Osmundur
gudl beer see aa handa
Qvær ajiur hasi frujiu vokn
u[j] frammi aa borgun standa.

223 (5) Svaraje ajn av hansara monnum
gudl beer see aa fingur
Fremsta vokn aa borgum stendur
ta er *Mimmaringur*.

224 (6) Svaraje annar av hansara monnum
han bar gudl tiil merkii
Han bujr firi hasari hædl
tej kadla Virgar sterkji.

225 (7) Osmundur stendur aa skjiba bunka
malir aa tungu inni
Nu listir me tiil hadlar hajm
Virgar viil e finna.

226 (8) Ta var ungi Osmundur
hajm új hadlir four
Burt var svøri *Mimmaringur*
fremst aa borgun stou.

227 (9) Svaraje ungi Osmundur
laid see up tiil oidgja
Han saa ivir bori sida
val hundruda stolsmoidgja.

228 (10) Ta var ungi Osmundur
skortar ikkji fujdgja
Han four see új hadlina in
tiil Virgars stolsins moidgjar.

229 (11) Osmundur stendur aa hadlar golvi
malir um sujn vilja
E svorje tan aj vi mujna trigv
me listir tiil aa gjilja.

230 (12) Svaraje ajn av stols moidgjunun
fauar finnast slujgar
Minnist tu naga tiil Ingjibierg
tu flutti ur Gantarvuig.

231 (13) Svaraje onnur av stols moidgjunum
høa beer hoon krunu
Ta uj tu bardist moud Torbiødnbøgli
val mundi e tar dugna.

232 (14) Svaraje ungi Osmundur
laid midlin sujnar manna
Ta uj tu sijur tu jolpti mar
tej oor kan e val sanna.

233 (15) Svaraje trija av stols moidgjunum
fista oori taa
Ikkji hejje tu svøri funni
var e ikkji kja.

234 (16) Taa uj viid fram vi grunni fouru
dvaldust viid ikkji lajngji
Taa setti e tee aa bunkan up
vi stok u svør uj fajngji.

235 (17) Svaraje fioura av stols moidgjunum
stou uj qvujda lujn
Taa uj tu sodnaje undir brinjuni
taa lindraje e tujn pujna.

236 (18) Svaraje ungi Osmundur
taa var han mestur ouvur
Hettar rous ta skuldi laxt
tiil siolva mujna movir.

237 (19) Svaraje fimta av stols moidgjunum
stou uj kiortil blaá
Hoir tu ungi Osmundur
tu koom tar hijan fraa.

238 (20) Svaraje ajn av hansara monnum
honum fildi av brejd
Var tu heer uj guldborgun
tu koom uj tunga trejd.

239 (21) Svaraje annar av hansara monnum
honum aa vejín fildi
Hejje tu væri heer uj not
tu koom uj konu gjildi.

240 (22) Orla var um morginin
soulin skujn so vujja
Ta var hiin ungi Osmundur
han byst see ud aa rujja.

241 (23) Ta var hiin ungi Osmundur
han byst see ud aa rujja
Han komst nijur uj¹¹ Brandarvuig
sum vejir lidgja vujja.

242 (24) Osmundur sidur aa sujnum hesti
gudl beer see aa hendur
Qvær ajiur handar guldsajil
fremstur aa borgun stendur.

243 (25) Svaraje ajn av hansara monnum
gudl beer see aa hand
Han bujr firi hesi hædl
tej kadla han Hildibrand.

244 (26) Osmundur krævur sujn sændusvajn
fraa man frattast vujja

11 *Rættad* aa > uj.

Beer mar bo tiil Hildibrand
bi han koma u strujia.

245 (27) Svajnin four sum snarast var
han goimdi val hans oor
Han koom see uj hadlina in
taa Hildibrand sad vi boor.

246 (28) Siid val restur Hildibrandur
glavur u drekkur vujn
Osmundur er aa grønum vædli
han bujiur tar ud tiil sujn.

247 (29) Siid val ungji Hildibrandur
fraa man frattast vujia
Osmundur er aa grønum vedli
u bujiur tar ud aa strujia.

248 (30) Tuj svaraje Hildibrandur
gudl beer see aa handa
Bii han rujia hijan burt
attur tiil Sælgja landa.

249 (31) Svajnin four sum snarast var
vi svør u brinju tunga
Sujian skundar han færina
attur tiil Osmund unga.

250 (32) Osmundur sidur aa sujnum hesti
fraa man frattast vujia
Qvad seiji han Hildibrandur
skuldi han moud mar strujia.

251 (33) Ta svaraje Hildibrandur
alt for uttan vanda
Han ba tee rujia hijan burt
attur tiil Sælgja landa.

252 (34) Osmundur krævur sujn sændusvajn
fraa man frattast vujia
Beer mar bo tiil Hildibrand
bii han koma u strujia.

253 (35) Tu skal bera honum bojini tej
han skal sar korini velja
Idla e hæggi hans høvur av
sum ajn hund tiil helja.

254 (36) Svajnin four sum snarast var
u goimdi val hans oor
Han koom see uj hadlina in
taa Hildibrand sad vi boor.

255 (37) Siid val restur Hildibrandur
fraa man frattast vujia
Osmundur er aa grønum vædli
u bujiur tar ud aa strujia.

256 (38) Han ba mee bera tar bojini tej
tu skuldi korini velja
Idla han hægdi tujt høvur av
sum ain hund tiil helja.

257 (39) Ivri drævur aa Hildibrand
han vaa sujt svør uj drojra
E man ikkji Golmar vera
han lad av durum kojra.

258 (40) Hildibrand leib aa gangarin sujn
uj drajngjir fuldval inna
Mødti honum ungji Osmundur
taa mundu tvair restir finnast.

259 (41) Riju saman aa grønum vedli
qvergin vildi luda
Gongur so ældur av svørum tairra
[sum] najstar av orni fuga.

260 (42) Riju saman aa grønum vædli
qværgun mundi bedla
Hoirast motti langa laj
sum svør aa brinjum giedla.

261 (43) Hildibrand gav so vant ajt hæg
av so gouvum tresti
So slou han [tiil] Osmund
han svujmaji av sujnun hesti.

262 (44) Osmundur stoydtist¹² aa jærina nijur
undir brinju blaa
Hildibrand sad aa sujnum hesti
han kundi [han] fuld val siaa.

263 (45) Osmundur stojdtist uj jærina nijur
undir brinju nydgja
Hildibrand sad aa sujnum hesti
han kundi han fuldval sydgja.

264 (46) Osmundur ettir jærini krujbur
sioudari in negur hara
Hildibrand vendi sujn hest uj spring
han skuldi ikkji attur um fara.

265 (47) Osmundur liggur aa grønum vedli
ajna so litla stund
So leib han uj sajilin up
ivir leisa lund.

266 (48) So leib han uj sajilin up
ivir leisa lund
Sujian lad han hæggini fadla
baje mong u tung.

267 (49) Hildibrand gav so stort ajt hæg
av so miglun moujji

Klujvur brinju av Osmundi
han nagjin ettir stou.

268 (50) Han klujvur av honum sioldanar
brinjuna han spretti
Nagjin stendur Osmundur
aa grønum vedli ettir.

269 (51) Osmundur stendur aa grønum vædli
tigiist vera uj vanda
Giev mar lov ad rujia uj dae
attur tiil Sælgjalanda.

270 (52) Nu havi e klovi brinju tujna
ta mundi tee ikkji vara
Brot man tu vi Sniolvs høddi
tiil Adaløs ad fara.

271 (53) Osmundur snuvist ha-ani burt
baje vi sud u sorg
Glavur snuvist Hildibrandur
attur uj sujna borg.

5. Wirgars tottur

272 (1) Osmundur rujiur ud orla morgun
viil e for idrum grajna
Smujaji attur brinjuna
uj gierd var av silviri rajna.

273 (2) Osmundur rujiur ud orla morgun
ægvilijur aa lujda
Smujddi attur brinjuna
gierd var av silviri qvuida.

274 (3) Osmundur rujiur ud orla morgun
mangt var honum aa majni

¹² oy er skrivað uttan yvir okkurt annað.

Smujddi attur brinjuna
sum gierd var [av] fujla bajni.

275 (4) Osmundur rujiur ud orla morgun
fram undir runar kletti
Ta mundi vera ain migjil kiempa
mujna brinju spretti.

276 (5) Osmundur sidur aa sujnum hæsti
higgur aa brandin sujn
Nu hejje e veri slijin uj dae
var ikkji movvir mujn.

277 (6) Orla var um morginin
soul toug favurt ad branda
Ta var hiin ungi Osmundur
han byst see ud aa ganga.

278 (7) Ta er en sum ofta er
fraa man frattast vujia
Han komst nijur aa Sælgja land
sum vejir lidgja vujia.

279 (8) Han komst nijur aa Sælgja land
viil e for idrum grajna
E svørje tan aj aa mujna trigv
taa var Virgar hajma.

280 (9) Osmundur krævur sujn sændu svajn
fraa man frattast vujia
Beer mar bo tiil Virgar sterka
bii han koma u strujia.

281 (10) Svajnin four sum snarast var
gojmndi val hans oor
Han koom see uj hadlina in
taa Virgar sad vi boor.

282 (11) Siid val Virgar Valindson
fraa man frattast vujia
Osmundur er aa grønum vædli
han bujiur tar ud ad strujia.

283 (12) Siid val Virgar Valindson
e beri tar bo tiilhanda
Osmundur er aa gronum vedli
han bujiur tar ud ad ganga.

284 (13) Svaraje Virgar Valindson
luidur see up tiil oidgja
E fari mee uj hadlina in
tiil mujnar stolsins moidgjar.

285 (14) Svaraje ajn av stolsmoidgiunum
fista ori taa
Tu verur slijin uj hendar dae
ta kan e val siaa.

286 (15) Svaraje onnur av stolsmoidgiunum
skortar ikkji fydgja
Tu verur slijin uj hendar dae
ta kan e val sydgja.

287 (16) Svaraje Virgar Walindson
uj forum kiempa glavur
Mee slar ajngjin av Siemmings bagji
uttan ajn ilgiers mavur.

288 (17) Ta var mong av stolsmoidgjunum
bar for honum sud
Taa han lejb aa Siemmings bag
um hadlar didnar ud.

289 (18) Wirgar leib aa gangarin sujn
u[j] drajngjir fuldval inna
Mødti honum ungi Osmundur
har mundu tvair restir finnast.

290 (19) Riju saman aa grønum vedli
qvergjinn vildi luda
Gongur so ældur av svørum tajrra
sum naistar av orni fuga.

291 (20) Riju saman aa grønum vædli
qværgum mundi bedla
Hoirast motti langan ve
sum svør aa brinjum giædla.

292 (21) Wirgar raj moud kadls sini
nijan uj grøna lunda
Taa saa han ad kaddssonur
han ilgierningar kundi.

293 (22) Tair settu skeft moud sajlbia
so er grajnt fyri mar
Sægvu ta adlir hæviskjir svainar
ad Wirgar sterkari var.

294 (23) Wirgar gav so stort ait hæg
av so gouvum tresti
So slou han tiil Osmund
han fædl av sujnum hesti.

295 (24) Osmundur four uj jærina nijur
undir brinju blaa
Virgar sad aa sujnum hesti
han kundi han ikkji siaa.

296 (25) Osmundur four uj jærina nijur
undir brinju nydgja
Virgar sad aa sujnum hesti
han kundi han ikkji sydgja.

297 (26) Men han koom up aa bagji hans
nu man ta so vera
Stak so Virgar Walindson
uj midlin rivs u hærar.

298 (27) Ta var Wirgar Walindson
av dujrum dejia drak
Han bødtti attur ska-an tan
sum Osmundur han stak.

299 (28) Nu er kongirin vojinn ovur¹³
han heldur aa logalæsti
Wirgar draiv uj havi ud
aa kolsværtun hesti.

300 (29) Wirgar draiv uj havi ud
mavur u hestur uj sæn
Han komst attur uj guldborgjir
e majni han er har æn.

6. Osmunds tottur ellers Sniolvs dæj

301 (1) Orla var um morginin
soulin skujn so vujia
Ta var hiin idli Osmundur
han byst see ud aa rujia.

302 (2) Ta var unggi Osmundur
han byst see ud aa rujia
Han koom nijur aa Uplondum
sum vejir lidgja vujia.

303 (3) Osmundur krevur sujn sændusvajn
fraa man frattast vujia
Beer mar bo tiil Sniolv unga
bii han koma u strujia.

304 (4) Svajnin four sum snarast var
goimdi val hans oor

¹³ Sb vorin ovur. CCF velur vorðin óður eftir Sb.

Han koom see uj hadlina in
taa Sniolvur sad vi boor.

305 (5) Siid val ungji Sniolvur
fraa man frattast vujia
Osmundur er aa grønum vædli
han byiur tar ud aa strujia.

306 (6) Sniolvur brinjar ud sujnar mæn
vi gjiltan glavind u spiud
Osmundur er aa skounum burt
han braa tajm ædlum uj moud.

307 (7) Voje fæk [han] adlar tair
vi svør u brinju tunga
Ajn bar livandi bojeni
attur tiil Sniolv unga.

308 (8) Gongur han attur for Sniolv unga
karar sujna nej
Nu er fadli lije alt
ikkji er kiempañ dej.

309 (9) Sniolvur so tiil orar tægur
heldur aa brujndum knujvi
Lovi mar uj strujje fram
ad taga han burt av lujvi.

310 (10) Svaraje ajn av svajninum
fista ori taa
Tu vinnur ankji av hasi kiempu
ta kan e val siaa.

311 (11) Svaraje annar av svajninun
skortar ikkji fujdgja
Tu vinnur ankji av hasi kiempu
ta kan e val sydgja.

312 (12) Sniolvur lejv aa gangarin sujn
uj draingjir fuldval inna
Mødti honum idli Osmundur
taa mundu tvair restir finnast.

313 (13) Riju saman aa grønum vædli
qvergin vildi luda
Gongur so ældur av svørum tajrra
sum naistar av orni fuga.

314 (14) Riju saman aa grønum vædli
qværgun mundi bædla
Gongur so ældur av svørum tairra
sum svør aa brinju giædla.

315 (15) Riju saman aa grønum vædli
troa jæær um kolva
Biargamaal sang uj qværgum hamri
værildin toug ad sielva.

316 (16) Svaraje ungji Sniolvur
kan val tungu skjilja
Qvad eru tujni ørendi
qvad man kappin vilja.

317 (17) Osmundur so tiil orar tægur
ilt er for sands aa dilja
Ta eru mujni ørindi
Adaløs ad gjilja.

318 (18) Svaraje ungji Sniolvur
heldur aa ringjinum biarta
Tu gjiljar ikkji Adaløs
fiir in brosti er uj mar hiarta.

319 (19) Sniolvur gav so stort ait hæg
av so gouvum træsti
So slou han tiil Osmund
han svujmaje av sujnum hesti.

320 (20) Osmundur four uj jærina nijur
undir brinju nydgja
Sniolvur sad uj tujmar sæx
han kundi han ikkji sydgja.

321 (21) Osmundur four uj jærina nijur
undir brinju blaa
Sniolvur sad uj tujmar sæx
han kundi han ikkji siaa.

322 (22) Ta var hiin ungji Osmundur
gierdi verri vældi
Han koom up aa bagji hans
tan sterka Sniolv fældi.

323 (23) Ain koom mavur uj hadlina in
sijur ædlum fraa
E sar man moud borgun rujia
miglan uj brinju blaa.

324 (24) E sar man moud borgun rujia
miglan uj brinju blaa
ongun manni lujgari
in Sniolvi ad siaa.

325 (25) Svaraje frigvin Adaløs
skortar ikkji fydgja
Lovi mar av hadlini ud
ladi me siolva sydgja.

326 (26) Svaraje frigvin Adaløs
fista ori taa
Hattar er ikkji Sniolvur
qværkji aa bruun aj braa.

327 (27) Svaraje frigvin Adaløs
baje av sud u sorg
Hattar er ikkji Sniolvur
uj rujiur tiil mujna borg.

328 (28) Svaraje frigvin Adaløs
smujlist undir lujn
Hattar er ikkji Sniolvur
uj hijar rujiur tiil mujn.

329 (29) Ta var ungji Osmundur
hajm uj garin four
Udi frigvin Adaløs
firi honum stou.

330 (30) Osmundur stendur aa grønum vædli
malir um sujn vilja
Hojr ta frigvin Adaløs
mee listir tee aa gilja.

331 (31) Svaraje frigvin Adaløs
tan hiin svinna kona
Bedur tu varst udi mujt kamar¹⁴
tu skuldi har aj udkomi.

332 (32) Ta var hiin idli Osmundur
vendi sujn hest tiil bujdgja
Taa fek frigvin Adaløs
Sniolvs høvur ad sydgja.

333 (33) Ta var frigvin Adaløs
ta gierdi hoon taa
Blouvijar kjisti hoon varranar
aa grønum vedli laa.

334 (34) Svaraje frigvin Adaløs
fauar finnast slujgar
Ongan vildi hoon ædiling lova
ettir Sniolv rujga.

335 (35) Svaraje frigvin Adaløs
helt aa ringjinun rejia

¹⁴ Sb: Bedur tu vari uj mujt kamar.

E viil ongan ædiling lova
ettir Sniolvs dejia.

336 (36) Svaraje frigvin Adaløs
vi so lujdi veldi
Ta var alt vi ilgierningar
ad tu Sniolv fældi.

337 (37) Svaraje frigvin Adaløs
malir av tungun inna
Ta var alt vi ilgjerningar
tu mundi sijur vinna.

338 (38) So saara grad frigvin Adaløs
ad hiarta motti bløda
Lindin sprak u hiarta brast
ettir Sniolvs døda.

339 (39) Hoon sprak av harmi ettir han
tan hiin rujga fru
E svorje tan aj vi mujna trigv
ta hendir ongan nu.

340 (40) Qvør sum ælskar diggan drong
lujgst tajm idla aa hap
Lindin tan um Adaløs
uj nydgiu ludir sprak.

7. Grujms tottur

341 (1) Osmundur gongur skjibamidlin
heldur sar aa gaman
Qvært ta skjib uj firi liggur
ledur han hægta saman.

342 (2) Osmundur gongur skjibamidlin
stujiur tiil so fast

Qvær tan kiempa firi var
høvur aa bunka brast.

343 (3) Osmundur lejv uj havi ud
av so tungari qvujuu
Vida tiid nagra kiempu tiil
uj nu er ettir aa lujvi.

344 (4) Osmundur koom fraa grunni up
hugdi sar tiil frama
Taa var navni snigvi vent
tej kadla han kappa bana.

345 (5) Ta bujr ajn kiempa up aa land
søvur ganga fraa
So listir honum ad strujiast
sum strejmur lajgar uj aa.

346 (6) So listir honum ad strujiast
sum strejmur laigar uj aa
Han er ajngjin uj værini
uj Grujm torir siaa.

347 (7) Osmundur krævur sujn sændu svajn
fraa man frattast vujja
Beer mar bo tiil Grujm¹⁵ unga
bii han koma u strujia.

348 (8) Svajnin four sum snarast var
goimdi val hans oor
Han koom see uj hadlina in
taa Grujmur sad vi boor.

349 (9) Siid val ungji Grujmur
e beri tar bo tiil handa
Osmundur er aa grønun vedli
han bujiur tar ud aa ganga.

¹⁵ Sb Grujmin.

350 (10) Siid val ungji Grujmur
fraa man frattast vujia
Osmundur er aa grønum vædli
han bujiur tar ud aa strujia.

351 (11) Svaraje Grujmur Hildibrandson
fraa man frattast vujia
E man ankji skona honum
touvast han er ikkji frujiur.

352 (12) Sændusvajn tiil orar tegur
vi sujnar gulmurgjara
Han hevur voje tan sterka Sniolv
fælt han nijur tiil jara.

353 (13) Grujmur tagdi langa stund
ta vi luidi vældi
Taa han hoirdi orini tej
tan sterka Sniolv fældi.

354 (14) Sniolvur var mujn movirs brouvir
hans lujgji kan ikkji finnast
Ta var alt vi ilgjeringar
han mundi sejir vinna.

355 (15) Han hevur ot sar movir ta
ajñ er vest uj land
Hoon hevur manga raska kiempu
lagt for ajdur grand.

356 (16) Tu bii han brinja ud fimti kiempur
bestu uj sujñ land
E viil ikkji moud honum strujiast
tuj han ilgjering kan.

357 (17) Svajnin four sum snarast var
brinju bar han tunga
Sujian skundar han færina
attur tiil Osmund unga.

358 (18) Osmundur sidur aa sujnum hesti
mavirin er han blujiur
Qvad sejjiñ han Grujmur
skuldi han moud mar strujia.

359 (19) Han sejjeñ tu otti tar movir ta
ain var vest uj land
Hoon hevur manga raska kiempu
lagt for aidur grand.

360 (20) Han ba tee brinja ud fimti kiempur
besta uj tujñ land
Han viil ikkji moud tar strujiast
tu ilgjeringar kan.

361 (21) Osmundur brinjar ud fimti kiempur
baje vi glavind u spioud
Grujmur koom ur skounun ud
han raj taim edlun uj moud.

362 (22) Grujmur koom ur skounum ud
vi so frujñ ajñ moud
Adlar slou han fimti kiempur
nijur for sujñ fod.

363 (23) Osmundur sidur aa sujnum hesti
mavirin er han blujiur
Qvad fajlar tar Grujmur
qvuj viil tu ikkji moud mar strujia.

364 (24) E sije tu ajñur movir ta
ajñ er vest uj land
Hoon hevur manga raska kiempu
lagt for ajdur grand.

365 (25) E bije tee brinja ud fimti kiempur
bestu uj tujñ land
E viil ikkji moud tar strujiast
tu ilgjering kan.

366 (26) Far tu tee tiil hadlar hajm
kiempur saman søgja
E skal sida uj skounun burt
e skal uj moudi mōða.

367 (27) Osmundur snuvist ha-ani burt
helt um giltan brand
Han four ettir Oddi sterka
suvur uj Isans land.

368 (28) Ta var Osmundur kiædlingason
hajm uj garin four
Udi Oddur uj Isans landi
firi honum stou.

369 (29) Veer val komin Osmundur
hijar ud tiil mujn
Drek nu qvad tar bedur lujgar
miðin idla vujn.

370 (30) Ta bujr ajn kiempa uj skonum burt
fraa man frattast vujia
E faje ikkji riddarin tan
moud honum torir strujia.

371 (31) Svaraje Oddur uj Isans landi
helt aa bruindun knujvi
E skal rujia aa skogvin burt
ad taga han av lujvi.

372 (32) Mar skal filgja Ivint
han er so mænsk ajn man
Han er ajngjin uj Isans landi
ivir gongur han.

373 (33) Mar skal filgja Ivint
riddarin tan hiin besti
Han er ajngjin uj Isans landi
vi han sidur aa hesti.

374 (34) Tajr stiju aa sujnar hestandar
ikkji var færin graj
Oddur hejje trydgjar brinjur aa sar
taa han aa skogvin raj.

375 (35) Tajr stiju aa sujnar hestandar
vi so fuldgou mag
Riju so uj skogvin burt
sum Grujmur firi sad.

376 (36) Ruj fram Ivint frandi mujn
kligv ta staali stinna
Mar tigjir ta ankji roisni vera
hesa kiempu vinna.

377 (37) Grujmur so tiil orar tegur
ledur got alvi kienna
Qværkji tar aj Osmundi
ta man e undan renna.

378 (38) Grujmur so tiil orar tegur
ledur got alvi sydgja
Qværkji tar aj Osmundi
ta man e undan flujdgja.

379 (39) Tajr riju saman aa grønum vædli
qværgun mundi bedla
Hojrast motti langan ve
sum svør aa brinjum giedla.

380 (40) Tajr riju saman aa grønun vædli
qværgjin vildi luda
Gongur so ældur [av] svørur tajrra
sum naistar av orni fuga.

381 (41) Grujmur gav so stort ajt hæg
fralujgur ærun monnum
Klujvur Ivint uj Isans landi
svøri stou uj tonnum.

382 (42) Ægvilit var aa lujia aa
taa Grujmur rojnir alvi
Klujvur Ivint uj Isans landi
bugjin nijur uj nalva.

383 (43) Ta var Grujmur Hildibranson
sujnum svøri braa
Han klejv Ivint uj Isans landi
sundur uj ludir tvaa.

384 (44) Han klejv Ivint uj Isans landi
sundur uj ludir tvaa
Svøri han leje aa mujna trigv¹⁶
aa vujiun vedli laa.

385 (45) Oddur spennir sujn hest vi spora
loibur so goist a hajje
So raj han moud Grujmi
fast av miglari vrajje.

386 (46) Tair riju saman aa grønum vedli
qvergjin vildi luda
Gongur so ældur av svørum tajrra
sum naistar av orni fuga.

387 (47) Tair riju saman aa grønum vedli
qvergun mundi bedla
Hojrast motti langa laj
sum svør aa brinjum gjedla.

388 (48) Tajr riju saman aa grønum vedli
troavu jæær um kolva
Biarga maal sang uj qværjun hamri
væirdin toug aa sielva.

389 (49) Grujmur gav so vant ajt hæg
so er grait for mar

Han klujvur brinju av Oddi sterka
nu ert¹⁷ dou ettir tvar.

390 (50) Grujmur rujiur aa grønum vædli
ledur got alvi kienna
Svajdtin stæk ur qverjum haari
nijur um belti renna.

391 (51). Grujmur rujur aa grønum vedli
drajngjir gouvu uj gejma
Svaiddin stæk ur qverjum haari
nijur um belti strejmar.

392 (52) Grujmur rujiur aa grønum vedli
fraa man frattast vujia
So rennur svaidti um belti hans
sum elvin for fossin strujia.

393 (53) Grujmur rujiur aa grønum vedli
buxur nijur tiil knydgia
Man hattar vera slujg havris kiempa
ajngjin torir ad sydgia.

394 (54) Grujmur gav so stort ait hæg
han vaa vi æggatajn
Klujvur brinju av Oddi sterka
nu er ettir ajn.

395 (55) Grujmur gav so stort ajt hæg
fraalujgur ærum monnum
Klujvur Od uj Isans landi
svøri stou uj tonnum.

396 (56) Ægvilit var ad lujia aa
taa Grujmur roindi alvi

16 *Sbr. Sb:* E sværji tan aj vi mujna trigv.

17 *Skrivað ert við ófullkomnum t (eingin tvørstrika). Sb eru.*

[Han] klejv Od uj Isans landi
svøri stou¹⁸ uj nalva.

397 (57) Ta var Grujmur Hildibranson
sujnum svøri braa

Han klejv Od uj Isans landi
sundur uj ludir tva.

398 (58) Han klejv Od uj Isans landi
sundur uj ludir tva

So laa han aa grønum vædli
Ivinti uj kja.

399 (59) Osmundur sidur aa sujnum hesti
mavirin er han blujiur

Qvad fajlar tar Grujmur
qvuj viil tu ikkji uj moud mar strujia.

400 (60) Osmundur sidur aa sujnum hesti
vi sujnar gulmur giara

E havi voje tan sterka Sniolv
fælt han nijur tiil jara.

401 (61) Sniolvur var mujn mouirs brouvir
han[s] lujgji kan aj finnast

Ta var alt vi ilgierningar
tu mundi sijur vinna.

402 (62) Osmundur sidur aa sujnum hesti
rousar tej anboverka

En var e taa fra-ari
e feldi tan Sniolv sterka.

403 (63) E sije tu ajiur movir ta
ajn er vest uj land

Hoon hevur manga raska kiempu
lagt for ajdur grand.

404 (64) E ba tee brinja ud fimti kiempur
bestu uj tujt land

E viil ikkji moud tar strujiast
tu ilgierningar kan.

405 (65) Far tu tee tiil hadlar hajm
kiempur saman søgia

E skal sida uj skounum burt
mar lajngjist ikkji aa møða.

406 (66) Far tu tee tiil hadlar hajm
kiempur saman bija

E skal ettir uj skounum sida
mar lajngjist ikkji aa bujia.

407 (67) Osmundur four see ha-ani burt
guld bar see aa hand

Syian skundar han færina
hajm tiil Hildibrand.

408 (68) Silkjiajg vaknar aa mijari not
fortelur sujn drejmin brot

Undalit hevur firi mee bori
adla hesa not.

409 (69) Mee drojmdi tu raj aa grønum vedli
vi tujnar gulmur gara

Har koom Grujmur sonur tujn
tu fældi han nijur tiil jara.

410 (70) Mee drojmdi tu raj aa grønum vædli
bar so tunga tra

Har koom Grujmur sonur tujn
tu hægdí hans hævur fraa.

411 (71) Hoir tu mujn hiin vældija søða
sirg har ankji um

18 *Ella stæu?*

Han er ajngjin uj værini
ta søggjir¹⁹ fraa havsins grun.

412 (72) Har koom²⁰ rujiandi riddarin tan
av ajt anna land

Rujgur mavur so er nemdur
vi sujn tæknar brand.

413 (73) Rujgur mavur so er nemdur
vi sujn tæknar brand

Har koom rujjandi riddarin tan
uj hans bar svør uj hand.

414 (74) Ta var Osmundur kiædlingason
hajm uj garin four

Udi siolvur Hildibrandur
firi honum stou.

415 (75) Veer val komin Osmundur
hijar nu tiil mujn

Drek nu qvad tar bedur lujgar
miøin idla vujn.

416 (76) Lujdi er mar um miøin tujn
holval minna um vujn

Onnur havi e ørindini
hijar uj dae tiil tujn.

417 (77) Ta bujr ajn kjempa uj skounum burt
fraa man frattast vujia

E faje ikkji riddarin tan
moud honum torir strujia.

418 (78) Ta buyr ajn kiempa uj skounum burt
han gievur [mar] ikkji najir

E faje ikkji dribi han
uttan vi tujnum raje.

419 (79) Ta svaraje Hildibrandur
kladdur uj brinju biolvu

Qvad fajlar tar Osmundur
qvuj strujist tu ikkji moud honum siolvur.

420 (80) Han sijur e ajie movvir ta
ajn er vest uj land

Hoon hevur manga raska kiempu
lagt for aidur grand.

421 (81) Han bijur mee brinja ud
fimti kiempur

bestu uj mujt land

Han viil ikkji moud mar strujiast
e ilgierning kan.

422 (82) Tuj svaraje Hildibrandur
heldur aa brujndun knujvi

E skal rujia aa skogvin²¹ burt
aa taga han av lujvi.

423 (83) Tuj svaraje Hildibrandur
gudl bar see aa hand

Lana mar tujt gouva svør
ud av tujn æjin hand.

424 (84) Tuj svaraja (!) Osmundur
heldt um tæknarbrand

Tu skal faua mujt gouva svør
ud av mujn æjin hand.

425 (85) Grujmur drojmdi drejmin tan
uj skounum sum han laa

Har koom rujiandi riddarin tan
uj hægdidi hans høvur fraa.

426 (86) Tajr stiju aa sujnar hestannar
vi so fuldgou mag

¹⁹ æ við tveimum broddum yvir, helst rættað æ til ø.

²⁰ Rættar kom > koom.

²¹ Stovnssjálvljóðið er helst o og ekki æ.

Riju so uj skogvin burt
sum Grujmur firi sad.

427 (87) Tuj svaraje Osmundur
fraa man frattast vujia
Nu havi e fingji riddarin tan
moud tar torir strujia.

428 (88) Tu hevur veri uj ørum londum
kiempur saman kadla
Aj er ta so undalit
um e man sujstur fadla.

429 (89) Tair riju saman aa grønum vedli
qvergun mundi bedla
Hoirast motti langa laj
sum svør aa brinjun giedla.

430 (90) Tajr riju saman aa grønum vedli
qværgjin vildi luda
Gongur so ældur av svørum tajrra
sum naistar av orni fuga.

431 (91) Tajr riju saman aa grønum vedli
troa jæær um kolva
Biarga maal sang uj qverjum hamri
værilidin toug a sielva.

432 (92) Tair riju saman aa grønum vedli
qvergjin annan kiendi
Sujt svør sum Hildibrand nijur sækti
bar han nu uj hændi.

433 (93) Grujmur gav so stort ajt hæg
ta av gouvum tresti
Han slou tiil Hildibrand fajir sujn
han fædl av sujnum hesti.

434 (94) Hildibrand liggur aa grønum vedli
ajna litla stund
So lejb han uj sajilin up
ivir leisa lund.

435 (95) Hildibrand rajdgjar svøri uj kring
fraalujgur ærun monnum
Klujvur Grujm sonin sujn
svøri stou uj tonnum.

436 (96) Ægvilit var aa lujia aa
taa Hildibrand rojndi alvi
Klujvur Grujm sonin sujn
bugjin nijur uj nalva.

437 (97) Ta var restur Hildibrandur
sujnum svøri braa
Han klejv Grujm son sujn
sundur uj ludir tvaa.

438 (98) Han klejv Grujm son sujn
sundur uj ludir tvaa
Svørje e tan aj vi mujna trigv
aa vujiun vedli laa.

439 (99) Osmundur sidur aa sujnum hesti
rosar tej anboverka
Tujlujgan hava viid ongan funni
uttan Sniolv sterka.

440 (100) Manga hava viid kiempu voje
burt uj ærun londum
Tujlujga hava viid onga funni
firi ogra hondum.

441 (101) Hildubrand so tiil orar tægur
nu er tiil navns aa lajda
Sii mar sat u sannilia
kvæssi mundi kiempun aida.

442 (102) Grujm lad kiempan kadla see
man mee rat um minnast
Hildibrand aidur fajir hans
u mouvir Silkjiajg svinna.

443 (103) Ta er Grujmur sonur mujn
e havi aa skounun dribi
Forbannavur veri bugur u bajn
uj svøri søgte fraa dujbi.

444 (104) Ta er Grujmur sonur mujn
e havi aa skæunum vunni
Forbannavur veri bugur u bajn
uj svøre søgte fraa grunni.

445 (105) Hildibrand sibar svøri fraa sar
av so tungun jamri
E svørje tan aj vi mujna trigv
kjigur sprak han av harmi.

446 (106) Hildibrand kastar svøri fraa sar
tan gjilta brandin bejia
So laa han aa grønum vædli
sprak ettir sonar dejja.

447 (107) Sat er ta uj tala er
so er grajnt uj fraa
Ajngjin gier ad forvidnast
qvad nodnur ledgia aa.

Stævi er

Gjiltan sporar eer mujt fodaspenni
so tæmmar jeg mujn gangarin goud
u ladi renna.

Heer hevur Sniolvs qvaje enda.

Gjeidi Oslaksons qvaje

bestaaende af 2 Totter

1. Gjejda tottur

1 Oslakur drojmdi drejmanar
sejie tajr ikkji smari
Mar toktist sum Haraldur kongur
raj aa fiadle harri.

2 Oslakur drojmdi drejmanar
sejie tajr ikkji marga
Mar toktist sum Haraldur kongur
roddi for grimun varga.

3 Haraldur sidur uj guldstouli
talar tiil sujnar drajngi
Qvar vida tiid mujn javnlujga
ta havi e hugsa lajngi.

4 Adlir drujptu høddi nijur
ajngjin tordi tala
Uttan hansara dujra drotning
bedur hejie tæa.

5 Svaraje hansara dujra drottning
guld bee[r] see aa hand
Bondans son aa Uplondum
han er tujn ovurmand.

6 Tuj svaraje Haraldur kongur
ledur aa rajie renna
Eer han ikkji mujn ovurman
tu skal aa baali brenna.

7 Ta var hansara dujra drotning
attur svarar honum
Mongum verur otala
e var tujn ejin kona.

8 So ledur han Haraldur kongur
sujni skjibun giera
Adlar ledur han strajngjinar
av rejiar gudli vera.

9 Vindur han up sujni silkjisegl
gudl vi vovin rand
Strigar aj aa bunkan nijur
fiir in vi Upland.

10 Ta var taa han Haraldur kongur
sildi vi lujum fram
E vajd ongan uj værini
ad vera mujn ovurman.

11 Svaraje ajn so lujdil svajn
han stou uj fremra stavni
Bondans son aa Uplondum
han tigjist vera tujn javni.

12 Ta var restur Haraldur kongur
ledur aa rajie renna
Eer han ikkji mujn ovurman
tu skal aa baali brenna.

13 Ta var taa han Haraldur kongur
sildi vi lujiun fram
Nu listir mee up aa land
aa sydgja hændar man.

14 Hijar uj tan snekkjan
kiendi favurt land
Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand.

15 Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand
Fistur stujiur Haraldur kongur
sujnum foudun aa land.

16 Fistur stujiur Haraldur kongur
sujnum foudun aa land
Slou han sujnar kiolbuvir
skamt fraa siouvar strand.

17 Ta var restur Haraldur kongur
hajm uj garin four
Udi siolvur Oslakur
firi honum stou.

18 Stat val idli Oslakur
kvar er tujn mænskji arvi
E viil rojsni rojna vi han
viid eru aj um ta starvi.

19 Tu gier ikkji aa minna mee
aa ta tungu¹ nej
E beri sorg uj mujnum hiarta
um mujn sonar dej.

20 Tuj svaraje Haraldur kongur
fista ori taa

Qvæssi aidur kjirkan tan
tujn son qvujlir kja.

21 Svaraje idli Oslakur
søvvur ganga fraa
Koldrujn aidur kjirkjan
mujn son qvujlir kja.

22 Taasvaraje Haraldur kongur
har han stou aa fold
Dejian skal tu mar hamin taga
up ur dekkari mold.

23 Svaraje idli Oslakur
svøri stou moud tonnum
Qvæssi skal e tar bajnini kjenna
burt fra ærum monnum.

24 Ta var restur Haraldur kongur
siejd sar ivir hajje
Han saa ajn so miglan man
koma av diura vajje.

25 Svartir vouru hægvanir
ojrini vouru graa
Qvujdur var tan gangarin
uj Gjejd rujiur aa.

26 Tuj svaraje Haraldur kongur
heldur aa ringjinun rejia
Hettar man vera tan bondason
uj Oslakur sejje dejiur.

27 Tuj svaraje Haraldur kongur
hijar uj han han kjendi
Kan tu naga stong aa siouda
u stain aa varpa av hendi.

1 *Eingin bogi yvir -u.*

28 Stong aa siouda u stajn aa varpa
juskan hest aa temja
Sujian uj ædlum udrajdgjun
uj qvad tar vilja fremja.

29 Stong aa siouda u stajn aa varpa
so tiil voknar aa taga
Um in viid prøvum stund aa sund
viid lada dou qvengan² saga.

30 Loudu see ur ædlum klavum
gouvu aj slujgt uj gjejma
So fouru tajr aa sundi ud
aa lajga uj strujia strejma.

31 Loudu see ur ædlum klavum
fraa man frattast vujia
So fouru tajr aa sundi ud
aa lajga uj strejmin strujia.

32 Loudu see ur ædlum klavum
tvajr vi ongar baada
Koninar u qvændini
tej tougu so sort ad graada.

33 Lajgtu tair aa sundinum
ajna so litla stund
Gjeidi van av kongjinun
ajn silvur bigvin pung.

34 Lajgtu tajr aa sundinun
ajna so litla tuj
Gjeidi van av kongjinun
ajn silvur bigvin knujv.

35 Lajgtu tajr aa sundinum
ilt var skab ad ejdga³
Kongirin toktist tiil mōje kienna
han vildi ad landi lejdga.

36 Kongirin vildi ad landi lejdga
souvu ta mangjir mæn
Hæmingur spalir aa sundi ud
uj qverji væglund en.

37 Qverkji saa han himmal aj jæær
taa han kom av sundi
Bouru han in uj ajna borg
sum sterkjir stolpar undir.

38 Hæmingur spalir aa sundi ud
snimma aa ajnun modni
Hilmir komst aa høa fiadl
ajdur uj Smalsar hodni.

39 Kongirin sidur uj haasadi
lajgar vi sujnar ærvur
En skal e bo ettir Gjeida gjera
ongun garpa ærum.

40 Gjeidi giek uj hadlina in
kastar pung aa boor
Kongirin sad uj haasadi
u talaji ikkji ajt oor.

41 Hoir tu Gjeidi Oslakson
ta sije e tar fist
Ad ta er Niglas maavur mujn
han trujr val aa Christ.

42 Ta er Niglas maavur mujn
val trujr [han] aa Christ

2 Helst so og ikki qvergan. 4. stavur er ótýðiligur, sum
skrivarin ivast um hann skal skriva n el. r. Sb qvængan.

3 gj í einum samanskriðuðum stavi.

Han viil tee aa sundi sprajngja
hartiil hevur han list.

43 Loudu see ur ædlun klavun
gouvu aj [slujgt] uj gjeima
So fouru tajr aa sundi ud
aa lajga uj strujjar strejma.

44 Loudu see ur ædlun klavum
fraa man frattast vujia
So four[u] tajr aa sundi ud
aa lajga uj strejmar strujia.

45 Loudu see ur ædlun klavum
tvajr vi ongar baada
Koninar u qvændini
tej tougu so sort ad graada.

46 Lajgtu tair aa sundinum
ajna so litla stund
Dejian førði [han] kongjins maav
attur uj grøna lund.

47 Lajgtu tair aa sundinun
ajna so litla tuj
Dejian førði han kongjins maav
attur uj grøna luj.⁴

48 Kongirin sidur uj haasadi
lajgar vi sujnar ærvur
En skal e bo ettir Gjejda giera
ongun garpa ærum.

49 Gjejdi giek uj hadlina in
kastar knujv aa boor
Kongirin sidur uj haasadi
han talar ikkji ait oor.

50 Hoir tu Gjeidi Oslakson
qvad e sije tar
Tu skal siouda valnødur
av høddi brouvir aa tar.

51 Tu skal siouda valnødur
av høddi brouvir ad tar
So skullu tiid uj skounum standa
qværgjin annan sar.

52 Hojr ta restur Haraldur kongur
ta sije e tar heer
Tu skal tee aa skogvin burt
aa vida kussi laigirin feer.

53 Gjeidi lejie ærvustrong
Gud var honum vi
So sieid han taa litlu nødr⁵
hiin stou ettir uj fri.

54 Gjeidi lejie ærvustrong
Gud var honum hodl
So siejd han tar nødur tvar
ikkji rørdist kodl.

55 Kongirin sidur uj haasadi
lajgar vi sujnar ærvur
En skal e bo ettir Gjeida gjera
ongun garpa ærum.

56 Gjeidi giek uj hadlina in
Hæmingur ad han har
Snarlija snuvist han sægur ur sædi
han var baje fimur u snar.

57 Hojr tu Gjeidi Oslakson
qvad e sije tar

4 *Fyrst skrivað lund, rættað til luj.*

5 *Soleiðis. Sb ta lujtlu nødur. FK nøtu.*

Qvuj hejje tu tar ærvur tvar
uj gjar aa skou vi tar.

58 Tuj hejje e tar ærvur tvar
uj gjar aa skou vi mar
Hejie e dribi brouvir mujn
ara hejie e atla tar.

59 Hoir ta Gjeidi Oslakson
lad tar ta bifadla
Nu skal tu renna [for] fiadli ta
Hodni haua kadla.

60 Nu skal tu renna four fiadli ta
aidur Hodni haua
Har hevur ajngjin attur komi
har hava skajier vaua.

61 Fimtan favnar er fiadli brajt
træduvu er ta hægt
Har hevur ajngjin attur komi
har hava skajir vot.

62 Hojr ta restur Haraldur kongur
ta sije e tar heer
Uj morgjin skal tu aa berskorar
aa vida qvæs lajgur feer.

63 Ta var uj tan fista svævn
riddarin Gjeidi fæk
Ta var signavur Oul[a]vur kongur
honum uj drejmar giek.

64 Hojr tu Gjeidi Oslakson
ta tali e tiil tujn
Dræb han ikkji Harald kong
tuj han er brouvir mujn.

65 Ta var uj tan fista svævn
Haraldur kongur fæk
Ta var signavur Oulavur kongur
honum uj drejmar giek.

66 Hoir tu Haraldur brouvir mujn
tag tu te val vara
Lejsa hav tu skjidgjina
uj morgjin ivir tar.

67 Gjeidi rendi for fiadli ta
kadlajist Hodni haua
So trajv han [ui] kongjins skjidgju
hans lujv ta stou uj vaua.

68 Gjeidi rendi for fiadli ta
ta var mest av nej
Han koom nijur uj berskorar
uj aj[n] kjortil rej.

69 Har koom signavur Oulavur kongur
Gud mundi han har tiil kadla
Han bar Gieida ur berskorun
fram aa grønan vadla.

70 Sadlur er han uj værini
sum tror so val paa Christ
Han komst nijur uj Ajnglandi
har tugdi han vedra vist.

2. Galta tottur

71 (1) Tostan jadl tiil Norjis four
aa kara sujna nej
Mujn brouvir hevur undir see tigi
adlan Ajnglands ej.

72 (2) Tostan jadl tiil Norrjis four
aa kara sujna lund
Mujn brouvir hevur undir see tigji
adla Ajnglands grund.

73 (3) Heltina av rujginun
holt muit brouvirs vældi
Skal tu fravur Filkus hava
fara viil tu ta heldur.

74 (4) Vundu up sujni silkji sægl
ud uj havi leddu
Funnu up aa Galta Islands farar
so qviban⁶ uj mongun bregd[um].⁷

75 (5) Hojr ta tu hiin litli mavur
sidur uj baadi niri
Vaid tu naga firiliid
aa sjja fraa vora færur.

76 (6) Galti so tiil orar toug
tungu bar so sniadla
Siglir tu tiil Ajnglandar
ta man lukkan vadla.

77 (7) E saa standa fista tra
ta var endnu majri
Harra ta er firi siolvun tar
u ærum drajngum flajri.

78 (8) E saa standa anna tra
glægvaje ta sum gudl
Tej sortnavu qvert av ærum taa
viid vouru av otta fudl.

79 (9) Ajgjina saa e standa uj siou
glægva sum gudli biarta
Sortnaji qvert av ærum taa
uj sajnasta vouru tar svartar.

80 (10) E saa fligva olkur siej
brænt var av tajm firi
Framman vouru sum svør ad siaa
tar mottust har aa mujri.

81 (11) E saa fligva olkur siej
ran tajm blou tiil vajngjir
Harra ta er firi siolvum tar
tu missir lujv u drajngjir.

82 (12) Liousini saa e uj lofti brenna
vi so fagran skara
Harra ta eru siælir tigra⁸
tar munnu tiil himla fara.

83 (13) Taa svaraje Haraldur kongur
vaa vi ejdgjar tajn
Tiid skullu ikkji lada Galta
livanda sleppa hajm.

84 (14) Galti helt aa vaajina in
sum han hejie veri fiir
Kongirin skunda fram tujna feer
tu missir lujv u lii.

85 (15) Galti helt aa vaajini (!) in
sum [han] hejie veri lajngji
Kongirin skunda fram tujna fær
tu missir lujv u drajngji.

86 (16) Vundu tair up sujni silkjisegl
gudl vi vovin rand

6 *Sama í Sb. CCF rættar til kvikan.*

7 *Endingin óviss, tí hon hvørvur inn í ryggin har seymað
er ígjøgnum hana. Sb brøgdun. CCF brøgdum.*

8 *Sb salir tira, t.e. sálir tyðra.*

Striga aj aa bunkan nijur
fiir in vi Ajngland.

87 (17) Hijar uj tan snekkjan
kjendi favurt land

Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand.

88 (18) Lad han sujni ankør fædla
aa so qvujdan sand

Fistur stujiur Haraldur kongur
sujnum foudun aa land.

89 (19) Fistur stujiur Haraldur kongur
sujnum foudum aa land

U han siolvur Tostan jadl
undir hans hægru hand.

90 (20) U han siolvur Tostan jadl
undir hans hægru hand

Tajr slouvu sujni landkjeldur
skamt fraa siouvar strand.

91 (21) Gak aa tal vi brouvir tujn
rujgji attur aa faua

Adlar holvar landkomstir
ad vera hõvdingar bajir.

92 (22) Gak aa tal vi brouvir tujn
rujgji attur aa ledgia

Adlar holvar landkomstir
ad vera hõvdingar tvedgja.

93 (23) Gak aa tal vi brouvir tujn
sadlir⁹ tajm got skal nujda

Sii Haraldur kongur filgijr mar
qvad skullu viid honum bujda.

94 (24) Biou honum ikkji bedri koor
um in han viil ta kjousa
Hava holt landi sujna tuj
so litlan sijur rousa.

95 (25) Biou honum ikkji bedri koor
um in han viil ta sanna
Kiemur han hajlur av færini ud
attur tiil sujna mammu.¹⁰

96 (26) Biou honum ikkji bedri koor
um in han viil ta tidgja
Hava holt landi sujna tuj
so nægv ruum uj ad lidgja.

97 (27) Lidgja tajr uj landkjeldrum
drekka tan miøin qvujda
Ajngjin blas nu vindur uj vaar
sum normæn kunnu nyda.

98 (28) Tujsvaraje Haraldur kongur
heldur aa eidgjar staali
Uj qvad malti riddarin tan
uj gjar fan tu aa maali.

99 (29) E giek aa tal vi brouvir mujn
rujgji attur aa faua
Adlar holvar landkomstir
ad vera hõvdingar bajir.

100 (30) E giek aa tal vi brouvir mujn
rujgji attur aa ledgja
Adlar holvar landkomstir
ad vera hõvdingar tvedgja.

101 (31) E giek aa tal vi brouvir mujn
sadlir tajm got skuldi nujda

9 CCF sællir, FK sællur. Sb salir. Sama í ør. 101.

10 CCF manna (eftir Sb, sama í ør. 102).

Haraldur kongur fildi mar
qvar (!) skuldu við honun bujda.¹¹

102 (32) E bej honum ikkji bedri koor
um in han vildi ta sanna
Koom¹² han hajlur av færini ud
attur tiil sujna mammu.

103 (33) Han lad sar lujga tej korini
han siolvur vildi kioua
Hava holt landi sujna tuj
so litlan sijur rousa.

104 (34) Han lad sar lujga tej korini
han siolvur vildi tidgja
Hava holt landi sujna tuj
so nægv ruum uj aa lidgia.

105 (35) Osajnt sejie tu mar fraa
slujgari gosmands gjiftu
Imsir skuldu við Ajnglands kong
fraa gos u lujvi fikta.

106 (36) Ta var um ajn halgun dae
soul toug favurt ad skujna
Kongjin listir tiil hadlar hajm
ad sydgia landkonstir sujnar.

107 (37) Ta var restur Tostan jadl
ledur so orum svara
Havi vi ogum brinja lii
so got er vi fri ad fara.

108 (38) Taa svaraje Haraldur kongur
ankji man um ta vara
Qvad skal ogum brinja lii
viid skullu tiil siæmtan fara.

109 (39) Tair kladdu see up vi skrejd u skart
hajm tiil hadlir fouru
Seddu so hinum gouva not
tajm sum ettir vouru.

110 (40) Taa koom ud ta fista lii
glægvar sum gudli biarta
Tair hobravu ad ajnum borgar armi
vi staa u restum hiarta.

111 (41) Har koom ud ta anna lii
set vi marmor u torg
Normæn taga stajin in
tiid værji Lundini borg.

112 (42) Tostan fædl u ta var spædl
fraa tuj runar veldi
Kongirin berjist ettir ajn
so sixt for grimun fældi.

113 (43) Tostan fædl u ta var spædl
fraa tuj gudli reja
Kongirin berjist ettir ajn
ta sixt so tiil hans deja.

114 (44) Ganga tajr in firi Gjeida uj loft
bija han dugna sar
Got er ad hevna fodnar sagjir
dejian vildi han tar.

115 (45) Ganga tair in firi Gjeida uj loft
bija han dubba see
Got er ad hevna fodna sagjir
dejian vildi han ter.¹³

116 (46) Gjeidi lad taa dubba see
Kongjinum uj moudi

11 *Her hefur Sb rímið niouða – biouða, men ikki í 93.*

12 *Rættar Kom > Koom.*

13 *Skrivarin meinar helst tee. Sb te.*

Stak so giegnum stidlis brost
vi sujnum valdra spioudi.

117 (47) Ta var Gjeidi Oslakson
kongjin toug av lujvi
Sujian van han ongan sijur
qvar han stou uj strujie.

118 (48) Ta var Gjeidi Oslakson
Kongjin skilti vi aanda
Sujian van han ongan sijur
qvar han bajdti branda.

119 (49) Tæ var Gjeidi Oslakson
Kongjin flutti tiil helja
So vouru falnir hundra mands
ajngjin kan tjuvu tælja.

120 (50) Attur sigla Haralds mæn
gjegnum tan siægvin salta
Kongirin fædl uj Ajnglandi
ud gjek gaada Galta.

Stevi ellers niurlaie er

Nu siglir ædilingur av Nori
blujiur rennur birur midlin borar.

Indhold

1. Grimmars Qvaje bestaaende af 3 Totter
 - 1) Haralds Tottur
 - 2) Grimmars Tottur
 - 3) Gormunds Tottur
2. Mirmants Qvaje
3. Edlindur Bondi
4. Skrujmsli Rujma
5. Lokka Tottur
6. Fiska Qvaje
7. Fimboa Ruima
8. Padur Knudssons Ruima
9. Sigmunds Tottur
10. Læiv Øxirsons Qvaje af J. C. Diurhuus, nye
11. Brusa Jøgil
12. Trøddlini uj Hodnalondon
13. Guldbrands Ruima
14. Ormar Toraldsons Qvaje
15. Ola Triggasons Qvaje af J. C. Diurhuus, nye
16. Osmund A-alsons Qvaje
17. Sniolfs Qvaje bestaaende af 7 Totter
 - 1) Rane Tottur
 - 2) Sniolfs Tottur
 - 3) Golmars Tottur
 - 4) Hildibrands Tottur
 - 5) Virgars Tottur
 - 6) Osmunds Tottur ellers Sniolfs Dæj
 - 7) Grujms Tottur
18. Gjeidi Oslaksons Qvaje bestaaende af 2 Totter
 - 1) Gjeida Tottur
 - 2) Galta tottur